

ΕΚΘΕΣΗ 2019

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΪΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Συντάκτης: Π. Γκάσιος

Κάιρο, Ιούνιος 2020

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Αιγύπτου.....	1
1.1	Επισκόπηση της αιγυπτιακής οικονομίας.....	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	5
	Α. Γεωργία	6
	Β. Βιομηχανία.....	6
	Γ. Υπηρεσίες.....	9
	Γ1. Τουρισμός.....	10
	Γ2. Διώρυγα Σουέζ.....	11
	Δ. Ενέργεια	12
	Ε. Μεταφορές.....	24
	ΣΤ. Κατασκευές.....	28
	Ζ. Τηλεπικοινωνίες	28
	Η. Τεχνολογίες πληροφορικής	29
	Θ. Τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα	30
1.1.2	Εξωτερικό εμπόριο	47
1.1.2.1	Εμπόριο αγαθών	49
	Διμερές εμπόριο Αιγύπτου – Ε.Ε.....	51
1.1.2.2	Εμπόριο υπηρεσιών	52
1.1.3	Επενδύσεις	53
1.2	Οικονομικές προβλέψεις έτους 2020/21.....	58
1.3	Οικονομικές σχέσεις Αιγύπτου	60
1.3.1	Αίγυπτος – ΠΟΕ	60
1.3.2	Αίγυπτος – Ευρωπαϊκή Ένωση	60
1.3.3	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις.....	61
1.3.4	Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών.....	62
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Αιγύπτου.....	62
2.1	Διμερές εμπόριο.....	62
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	62
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	72
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	73
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο.....	73
2.2.2	Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα	74

2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Αιγύπτου	74
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019	78
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	82
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	82
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	85
	Προοπτικές αξιοποίησης ελληνικής επενδυτικής παρουσίας στην Αίγυπτο	87
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	88
3.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	90
4	Παράρτημα.....	92
4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία	92
	Πίνακας 1: Ελληνικό μερίδιο σε συνολικές εισαγωγές της Αιγύπτου – Ανταγωνισμός (διψήφια κατάταξη συνδυασμένης ονοματολογίας)	92
	Πίνακας 2: Αιγυπτιακές εισαγωγές ελληνικών προϊόντων κατά διψήφια κατάταξη συνδυασμένη ονοματολογίας (2018-2019), αξίες άνω του \$1 εκατ.....	93
	Πίνακας 3: Ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο.....	94
	Πίνακας 4: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο 2019 - σύγκριση με 2018 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)	96
	Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο 2019 - σύγκριση με 2018 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)	99
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις	102

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Αιγύπτου.....	36
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Αιγύπτου (σε \$ δις.)	47
Πίνακας 3: Εξαγωγές Αιγύπτου	49
Πίνακας 4: Εισαγωγές Αιγύπτου	50
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2019)	50
Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2019)	51
Πίνακας 7: Εισπράξεις Αιγύπτου	52
Πίνακας 8: Πληρωμές Αιγύπτου.....	53
Πίνακας 9 & Πίνακας 10: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα αιγυπτιακά στατιστικά στοιχεία.....	53
Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Αίγυπτο	53
Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Αιγύπτου (σε €)	62
Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)	63
Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)	64
Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)	64
Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)	65
Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών	72

Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Αίγυπτο	72
Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Αίγυπτο	72
Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στην Αίγυπτο	73
Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο	73
Πίνακας 22: Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα	74
Πίνακας 23: Κλάδοι με προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	82
Πίνακας 24: Κλάδοι με προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Αίγυπτο	85

1 Οικονομία Αιγύπτου

1.1 Επισκόπηση της αιγυπτιακής οικονομίας

Η πορεία της αιγυπτιακής οικονομίας έχει επηρεαστεί κατά την περίοδο της τελευταίας οκταετίας σε σημαντικό βαθμό από τις πολιτικές εξελίξεις στη χώρα, ιδιαίτερα στη διάρκεια της τριετίας 2011-2013 και τον απόηχό τους μέχρι σήμερα.

Η αιγυπτιακή εξέγερση του Ιανουαρίου 2011 οδήγησε στην αποπομπή του επί 30ετία προέδρου Χόσνι Μουμπάρακ, την εκλογή νέου κοινοβουλίου στις αρχές του 2012 και την αναρρίχηση στην εξουσία, τον Ιούλιο του ίδιου έτους, του Mohamed Morsi, ο οποίος, στηριζόμενος από τη Μουσουλμανική Αδελφότητα είχε κερδίσει οριακά τις προεδρικές εκλογές. Τον επόμενο χρόνο, σε συνέχεια διαδηλώσεων κατά της κυβέρνησης Morsi, οι αιγυπτιακές ένοπλες δυνάμεις παρενέβησαν, απομάκρυναν από την εξουσία τον Morsi τον Ιούλιο του 2013 και τον αντικατέστησαν με τον προσωρινό πρόεδρο Adly Mansour. Τον Ιανουάριο 2014, οι Αιγύπτιοι ενέκριναν νέο σύνταγμα και με δημοψήφισμα το Μάιο 2014 εξέλεξαν πρόεδρο τον Abdel Fattah Al Sisi, ο οποίος στη διάρκεια του 2018 επανεξελέγη για δεύτερη φορά στο ανώτατο κυβερνητικό αξίωμα της χώρας.

Το ασταθές πολιτικό περιβάλλον που ακολούθησε την εξέγερση του 2011 είχε ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της οικονομίας και αρνητικές επιπτώσεις σε σημαντικούς τομείς εντάσεως εργασίας, όπως ο τουρισμός και οι κατασκευές, με συνέπεια την άνοδο της ανεργίας. Η αναμικτή οικονομική ανάπτυξη κατά την τριετία 2011-13 και η δραματική μείωση της εισροής ξένου συναλλάγματος έπληξαν τα δημόσια οικονομικά, με αποτέλεσμα η χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος καθώς και οι δαπάνες για εισαγωγές να καλύπτονται επί σειρά ετών κυρίως από δάνεια και δωρεές των χωρών του Κόλπου.

Στο διάστημα 2012-2014, οι συνήθεις ρυθμοί **οικονομικής μεγέθυνσης** περί το 7% έδωσαν την θέση τους σε εξαιρετικά συγκρατημένες αυξήσεις του ΑΕΠ. Η εν λόγω τάση άρχισε να αντιστρέφεται από τα μέσα του 2014. Το οικονομικό έτος 2015/2016 ο ρυθμός ανάπτυξης ανήλθε σε 4,3%, ελαφρότατα μειωμένος σε σύγκριση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, κυρίως ως αποτέλεσμα της μεγάλης στενότητας συναλλαγματικών πόρων που ακολούθησε την ισχυρή πτώση των τουριστικών εσόδων από τα τέλη του 2015, η οποία είχε ως συνέπεια την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και του εμπορίου. Το οικονομικό έτος 2016/17, ο ρυθμός ανάπτυξης ανήλθε σε 4,2%, το έτος 2017/18 αυτός ανήλθε σε 5,3%, το 2018/19 σε 5,6%, ενώ κατά τη μέχρι τώρα διάρκεια του έτους 2019/20 έχουν παρατηρηθεί αναπτυξιακοί ρυθμοί της τάξεως του 5,6% το εξάμηνο Ιουλ.-Δεκ. 2019 και 5% το τρίμηνο Ιαν.-Μαρ. 2020, αντίστοιχα. Πάντως, το ξέσπασμα της πανδημίας κορωνοϊού έχει επιφέρει προς τα κάτω αναπροσαρμογές στις φετινές εκτιμήσεις περί ανάπτυξης, με την κυβέρνηση να προσδοκά πως η αιγυπτιακή οικονομία θα μεγεθυνθεί κατά 4% στη διάρκεια του τρέχοντος οικονομικού έτους, έναντι προηγούμενων προβλέψεων που ανέβαζαν το ρυθμό ανάπτυξης στο 5,8%.

Τα **συναλλαγματικά αποθέματα**, που είχαν μειωθεί από \$36 δισ. τον Ιανουάριο 2011 σε \$16,7 δισ. τον Ιούλιο του 2014, διαμορφώθηκαν στο επίπεδο των \$20,1 δισ. στο τέλος του οικονομικού έτους 2014/2015. Στη συνέχεια κατέγραψαν εκ νέου σημαντική πτώση, με αποτέλεσμα στα τέλη του 2015 να καταλήξουν στα επίπεδα των \$16,4 δισ., σηματοδοτώντας τη συναλλαγματική κρίση που αντιμετώπισε η χώρα στη διάρκεια του 2016. Το Νοέμβριο του 2016, η συμφωνία της Αιγύπτου με το ΔΝΤ για παροχή

εκτεταμένης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τριετούς διάρκειας, συνολικού ύψους \$12 δισ., σε συνδυασμό με τη ροή αναπτυξιακών και διμερών χρηματοδοτήσεων από διεθνείς οργανισμούς και ορισμένες, κυρίως αραβικές, χώρες, βελτίωσε σταδιακά την εικόνα των συναλλαγματικών αποθεμάτων, επαναφέροντάς τα τον Ιούλιο 2017 στα επίπεδα του 2011. Στη διάρκεια του 2018 και του 2019 τα συναλλαγματικά αποθέματα αναρριχήθηκαν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, ανώτερα εκείνων του 2011 (\$45,51 δισ. το Φεβρουάριο 2020). Το τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου 2020 τα συναλλαγματικά αποθέματα κατέγραψαν απότομη πτώση στα \$36 δισ., λόγω των αυξημένων αναγκών σε συνάλλαγμα εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία.

Η σταδιακή βελτίωση της πολιτικής κατάστασης, τα νέα μεγαλεπήβολα έργα καθώς και οι δύο αναθεωρήσεις της επενδυτικής νομοθεσίας, το 2015 και το 2017, φαίνεται πως δημιούργησαν ένα ελαφρώς ευνοϊκότερο περιβάλλον για τις ξένες επενδύσεις. Οι **καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων**, οι οποίες μειώθηκαν από \$8,1 δισ. το 2008/9 σε \$3,75 δισ. το 2012/13 και σε \$4,18 δισ. το 2013/2014, το 2014/2015 ανέβηκαν στα επίπεδα των \$6,38 δισ., το 2015/16 ακόμη παραπάνω, στα \$6,93 δισ., το 2016/17 στα \$7,93 δισ. Το έτος 2017/18 οι καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις μειώθηκαν ελαφρώς στα \$7,72 δισ., το 2018/19 ανέκαμψαν στα \$8,24 δισ., ενώ κατά το πρώτο εξάμηνο του οικονομικού έτους 2019/20 εμφανίζονται αυξημένες κατά 18,5% έναντι του εξαμήνου 2017/18, ανερχόμενες σε \$4,96 δισ.

Η χώρα διατηρούσε μέχρι την εξέγερση του Ιανουαρίου 2011 ισχυρούς πολιτικοοικονομικούς δεσμούς με τη Δύση. Μετά από κάποια κάμψη στη διάρκεια της παραγμένης περιόδου οι δεσμοί αυτοί αποκαταστάθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Την τελευταία εξαετία, παράλληλα με τον έκδηλο προσανατολισμό, προς εξασφάλιση στήριξης, προς τις πλούσιες χώρες του Κόλπου (πλην του Κατάρ), η χώρα οικοδομεί δεσμούς με ανερχόμενες οικονομικές δυνάμεις όπως η Κίνα και η Ινδία ενώ ενισχύονται σημαντικά οι σχέσεις της με τη Ρωσία.

Η κυβέρνηση Al Sisi υλοποιεί την τελευταία πενταετία ευρύ και επώδυνο **πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων** με κεντρικούς στόχους την εξυγίανση της δημοσιονομικής διαχείρισης, τη μείωση των κρατικών δαπανών (κυρίως των επιδοτήσεων στα καύσιμα και την ενέργεια) και του δημοσίου χρέους, αλλά και την αναμόρφωση του επενδυτικού πλαισίου και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Η υλοποίηση του προγράμματος μεταρρυθμίσεων, το οποίο εκπονήθηκε από την αιγυπτιακή κυβέρνηση, αποτέλεσε προαπαιτούμενο για την παροχή του «πακέτου» χρηματοδοτικής στήριξης από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) στη διάρκεια του 2016.

Στις 11 Νοεμβρίου 2016 το Εκτελεστικό Συμβούλιο του **ΔΝΤ** ενέκρινε τριετούς διάρκειας **εκτεταμένη χρηματοδοτική διευκόλυνση** προς την Αίγυπτο, ύψους \$12 δισ. Η Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου (CBE) είχε προηγουμένως ανακοινώσει, στις 3.11.2016, την απόφασή της για **μετάβαση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της αιγυπτιακής λίρας σε καθεστώς ελεύθερης διακύμανσης**. Στις 3.11.2016, η Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε επίσης την αύξηση των επιτοκίων αναφοράς κατά 300 μονάδες βάσης, ενώ αργότερα, στη διάρκεια του 2017, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις εντονότερες πληθωριστικές πιέσεις που δημιούργησε η απελευθέρωση του καθεστώτος ισοτιμίας της λίρας, προχώρησε δις σε αυξήσεις των **επιτοκίων αναφοράς** της, κατά 400 μονάδες βάσης συνολικά. Το 2018, η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου προχώρησε αρχικά σε δύο διαδοχικές μειώσεις των βασικών επιτοκίων κατά συνολικά 200 μονάδες βάσης. Στη συνέχεια, και

επί ένα περίπου έτος, η Κεντρική Τράπεζα άφησε τα βασικά επιτόκια σταθερά, ενώ στα μέσα Φεβρουαρίου 2019 προχώρησε σε μείωσή τους κατά 100 μονάδες βάσης. Συνολικά στη διάρκεια του 2019, η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου μείωσε τέσσερις φορές τα επιτόκια, κατά 450 μονάδες βάσης συνολικά, ενώ το Μάρτιο 2020 τα μείωσε κατά 300 μονάδες βάσης σε μία προσπάθεια στήριξης της αιγυπτιακής οικονομίας και προστασίας της από τις επιπτώσεις της παγκόσμιας πανδημίας κορωνοϊού. Στην παρούσα φάση, το επιτόκιο καταθέσεων μίας ημέρας ανέρχεται σε 9,25%, το επιτόκιο δανεισμού μίας ημέρας σε 10,25%, ενώ το βασικό και το προεξοφλητικό επιτόκιο σε 9,75%, αντίστοιχα.

Η απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας οδήγησε σε απότομη αρχικά υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος που συνεχίστηκε, συνοδευόμενη από έντονες **πληθωριστικές πιέσεις**, σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2017. Στη συνέχεια ωστόσο, το αιγυπτιακό νόμισμα έδειξε αξιοσημείωτες τάσεις σταθεροποίησης από το τέλος του 2017 και σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2018, ενώ από τις αρχές του 2019 και μέχρι το Μάιο 2020 –με ορισμένες διακυμάνσεις- η αιγυπτιακή λίρα έχει ανατιμηθεί σημαντικά τόσο έναντι του δολλαρίου, όσο και έναντι του ευρώ, με την ισοτιμία της προς το δολλάριο να πέφτει το Δεκέμβριο 2019 κάτω από το επίπεδο των 16 λιρών και να διατηρείται σε αυτό έως τις αρχές Ιουνίου 2020. Ως τα μέσα Ιουνίου 2020 πάντως, η λίρα έχει υποτιμηθεί σε σχέση με το δολλάριο και τα λοιπά ισχυρά διεθνή νομίσματα, με την ισοτιμία να υπερβαίνει και πάλι το κατώφλι των 16 λιρών ανά δολλάριο.

Από το δεύτερο ήμισυ του 2017 παρατηρήθηκε γενική τάση αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού, η οποία συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2018 και του 2019. Σημειώνεται ότι κατά το διάστημα Μαΐου-Οκτωβρίου 2019, ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού είχε μειωθεί κατά περίπου 11 ποσοστιαίες μονάδες, από το 14,09% στο 3,15%. Στη συνέχεια ο πληθωρισμός ακολούθησε ανοδική πορεία με διακυμάνσεις, με το σχετικό δείκτη να ανέρχεται σε 5,88% τον Απρίλιο και σε 4,7% το Μάιο 2020, σε ετήσια βάση.

Κατ' ακολουθία της απελευθέρωσης του συναλλαγματικού καθεστώτος της λίρας, της λήψης της εκτεταμένης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης από το ΔΝΤ, και κυρίως της προσήλωσης της αιγυπτιακής κυβέρνησης στην υλοποίηση εντατικού προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, αρκετοί **διεθνείς οίκοι αξιολόγησης αλλά και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί αναθεώρησαν προς το καλύτερο τις εκτιμήσεις τους για τις προοπτικές της αιγυπτιακής οικονομίας**. Το Μάιο 2018, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Αιγύπτου σε εγχώριο και ξένο νόμισμα σε "B" από "B-" που ήταν προηγουμένως. Το Μάρτιο 2019, ο διεθνής οίκος Fitch αναβάθμισε την αξιολόγηση του αξιόχρεου των μακροπρόθεσμων τίτλων χρέους της Αιγύπτου, τόσο σε ξένο όσο και εγχώριο νόμισμα, στο επίπεδο του "B+", ενώ τον Απρίλιο 2019, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Moody's αναβάθμισε επίσης το αξιόχρεο της Αιγύπτου σε "B2" από "B3" που ήταν προηγουμένως. Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω διεθνείς οίκοι αξιολόγησης δεν έχουν μεταβάλει προσφάτως τις αξιολογήσεις τους για την αιγυπτιακή οικονομία, σε συνέχεια του ξεσπάσματος της διεθνούς πανδημίας κορωνοϊού και των αρνητικών επιπτώσεων αυτής σε αρκετούς κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας στην Αίγυπτο.

Επισημαίνεται επίσης ότι, στο πλαίσιο της τακτικής αξιολόγησης του βαθμού επικινδυνότητας χωρών όσον αφορά την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων ("Country Risk Classifications Index"), η πλέον πρόσφατη αναθεώρηση της οποίας έγινε στις

31.1.2020, ο ΟΟΣΑ διατήρησε σταθερή για δεύτερη συνεχή χρονιά την αξιολόγηση κινδύνου της Αιγύπτου σε 5, έναντι 6 που ήταν έως τον Ιούνιο 2018.

Τα τελευταία 3^{1/2} χρόνια, μεγάλοι διεθνείς τραπεζικοί όμιλοι ενθάρρυναν τους πελάτες τους να επενδύσουν σε βραχυπρόθεσμα έντοκα γραμμάτια του αιγυπτιακού δημοσίου, ώστε να επωφεληθούν από τις ευνοϊκές εξελίξεις της οικονομίας της χώρας. Η τάση αυτή αποτυπώθηκε ξεκάθαρα στην **αξία των αιγυπτιακών εντόκων γραμματίων εις χείρας ξένων επενδυτών**, η οποία το Μάρτιο 2018 έφθασε το επίπεδο των EGP380,31 δισ. (περίπου \$21,5 δισ.), έναντι μόλις EGP532 εκατ. τον Ιούνιο 2016 και EGP176,6 δισ. τον Ιούνιο 2017, αντίστοιχα. Στη συνέχεια και έως το τέλος του 2018, οι τοποθετήσεις ξένων επενδυτών σε αιγυπτιακά έντοκα γραμμάτια είχαν μειωθεί βαθμιαία, με αποτέλεσμα να φθάσουν το επίπεδο των EGP192,28 δισ. (περίπου \$10,95 δισ.) το Δεκέμβριο 2018, λόγω των οικονομικών αναταράξεων που ταλάνισαν κατά το δεύτερο ήμισυ του 2018 τις αναδυόμενες αγορές.

Στη διάρκεια του 2019 υπήρξε ανάκαμψη των εν λόγω τοποθετήσεων, με το ύψος τους να φθάνει τον Ιούνιο 2019 το επίπεδο των EGP276,65 δισ. (περίπου \$17,2 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες) και εκείνο των EGP254,3 δισ. το Δεκέμβριο 2019. Το πρώτο δίμηνο του 2020, η αξία των αιγυπτιακών εντόκων γραμματίων εις χείρας ξένων επενδυτών αυξήθηκε εντυπωσιακά ανερχόμενη σε EGP310,65 δισ. (\$19,3 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες) το Φεβρουάριο. Ωστόσο το Μάρτιο 2020, υπό το βάρος των υφιστάμενων πιέσεων που έχει ασκήσει η διεθνής πανδημία κορωνοϊού στις αναδυόμενες οικονομίες, οι συνολικές εκροές κεφαλαίων από την Αίγυπτο εκτιμώνται σε περίπου \$13,5 δισ., καθώς η αξία των χρεογράφων του αιγυπτιακού δημοσίου εις χείρας ξένων επενδυτών μειώθηκε κατά το ήμισυ περίπου, πέφτοντας στο επίπεδο των EGP149,3 δισ., ενώ τον Απρίλιο αυτή έπεσε ακόμη περισσότερο, στο επίπεδο των EGP119,1 δισ. (\$7,4 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες). Πάντως, έγκυροι εγχώριοι και διεθνείς οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν ότι «τα χειρότερα έχουν ήδη περάσει όσον αφορά την τάση φυγής κεφαλαίων από τις αναδυόμενες αγορές»,

Στο τέλος του 2019 ολοκληρώθηκε η ισχύς της τριετούς διάρκειας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, συνολικού ύψους \$12 δισ. που έλαβε τμηματικά η Αίγυπτος, αρχής γενομένης από το Νοέμβριο 2016. Τον Οκτώβριο 2019, το ΔΝΤ δημοσίευσε την πέμπτη και τελευταία του αξιολόγηση για το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων που υλοποιεί η αιγυπτιακή κυβέρνηση, η οποία είχε ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του ιδίου έτους, προτού εκταμιευθεί η έκτη και τελική δόση της τριετούς χρηματοδοτικής διευκόλυνσης. Στην αξιολόγησή του, το ΔΝΤ είχε επισημάνει την ικανοποιητική πορεία των μεταρρυθμίσεων και τη συνακόλουθη βελτίωση των δημοσιονομικών και μακροοικονομικών μεγεθών της χώρας, μην παραλείποντας να επισημάνει ωστόσο ότι η πρόοδος των μεταρρυθμίσεων υπήρξε ανισομερής μεταξύ των διαφόρων κλάδων της οικονομίας, με αναβολές και καθυστερήσεις υλοποίησης ορισμένων μεταρρυθμίσεων, κυρίως όσον αφορά το σύστημα διάθεσης βιομηχανικών γαιών, τις ιδιωτικοποιήσεις κρατικών εταιρειών δια της εισαγωγής τους στο Χρηματιστήριο, το νέο μηχανισμό προσδιορισμού των τιμών των καυσίμων, την ψήφιση των εκτελεστικών κανονισμών για τη νέα νομοθεσία περί κρατικών προμηθειών.

Στο τέλος Απριλίου 2020, η αιγυπτιακή κυβέρνηση, αντιλαμβανόμενη το χρηματοδοτικό κενό που δημιουργείτο τόσο στο ισοζύγιο πληρωμών όσο και στον κρατικό προϋπολογισμό εξαιτίας της οικονομικής κρίσης ένεκα της διεθνούς πανδημίας κορωνοϊού, στράφηκε εκ νέου προς το ΔΝΤ, αιτούμενη επείγουσα χρηματοδοτική

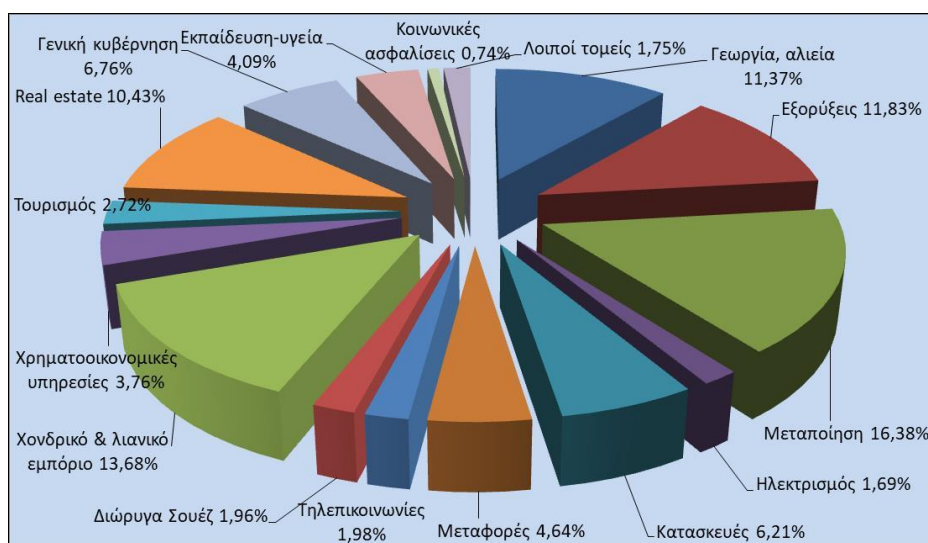
συνδρομή. Στις 11/5, το εκτελεστικό συμβούλιο του ΔΝΤ ενέκρινε το αίτημα της αιγυπτιακής κυβέρνησης για λήψη επείγουσας αρωγής μέσω του διαθέσιμου “rapid financing instrument” (RFI) προκειμένου να καλυφθούν οι άμεσες ανάγκες του ισοζυγίου πληρωμών και να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές οικονομικές συνέπειες της διεθνούς πανδημίας κορωνοϊού στην Αίγυπτο. Το ύψος της εγκριθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής προς την Αίγυπτο ανέρχεται σε \$2,772 δισ. Η εκταμίευση της εγκριθείσας επείγουσας χρηματοδοτικής συνδρομής από το Ταμείο έλαβε χώρα μόλις μία ημέρα αργότερα, στις 12/5, ενώ στις 5/6 επετεύχθη συμφωνία σε τεχνικό επίπεδο μεταξύ Αιγύπτου και ΔΝΤ για παροχή από το δεύτερο χρηματοδοτικής διευκόλυνσης μέσω “stand-by arrangement”, ύψους \$5,2 δισ., μονοετούς διάρκειας. Η έγκριση της εν λόγω συμφωνίας από το εκτελεστικό συμβούλιο του Ταμείου αναμένεται να εξασφαλιστεί ως το τέλος Ιουνίου 2020. Επιπλέον, η αιγυπτιακή κυβέρνηση ευρίσκεται σε συνομιλίες και με άλλους διεθνείς πιστωτές, τόσο χρηματοδοτικούς οργανισμούς όσο και χώρες, με στόχο την εξασφάλιση πρόσθετων πόρων της τάξεως των \$4 δισ.

Η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να συνεχιστεί μέσω της υλοποίησης των κυβερνητικών δεσμεύσεων για την προώθηση των επενδύσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ωστόσο διατυπώνονται προσφάτως ορισμένες σχετικές επιφυλάξεις, ιδιαίτερα στην περίπτωση που η «περιπέτεια» της διεθνούς πανδημίας δεν λήξει γρήγορα εντός του 2020. Η συνεχιζόμενη υποστήριξη από το ΔΝΤ, την Ε.Ε., την Παγκόσμια Τράπεζα, καθώς και τις χώρες του Κόλπου (πλην Κατάρ) αναμένεται πάντως ότι θα εξακολουθήσει να ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη κατά τα επόμενα χρόνια. Η επιχειρούμενη από την κυβέρνηση, δύσκολη, ασφαλώς, πορεία προς το βαθμιαίο εκχρηματισμό της οικονομίας, της οποίας ο τομέας της παραοικονομίας ξεπερνάει κατά τους υπολογισμούς κάποιων ειδικών το 60%, θα βοηθήσει ακόμα περισσότερο στην ανάπτυξη της χώρας.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η κατά τομέα της οικονομίας ποσοστιαία συνεισφορά στο ΑΕΠ εμφάνισε την ακόλουθη σύνθεση το οικονομικό έτος 2018/19: Τομέας υπηρεσιών 58,72%, βιομηχανία, εξορύξεις & ηλεκτρισμός 29,9%, γεωργία 11,37%. Στο παρακάτω σχήμα απεικονίζονται αναλυτικότερα ποσοστά κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (στοιχεία σε τρέχουσες τιμές).

Διάγραμμα 1: Σύνθεση ΑΕΠ 2018/19 (κυριότεροι κλάδοι)

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) Σημείωση: στοιχεία σε τρέχουσες τιμές.

Κατωτέρω παρατίθεται συνοπτική αναφορά στους πλέον σημαντικούς κλάδους της αιγυπτιακής οικονομίας.

A. Γεωργία

Ο αγροτικός τομέας συμβάλλει παραδοσιακά με ποσοστό πλησίον του 11% στη διαμόρφωση του αιγυπτιακού ΑΕΠ (11,37% το έτος 2018/19). Ο κλάδος απασχολεί μεταξύ 30% και 40% του εργατικού δυναμικού. Οι κύριες καλλιέργειες στην Αίγυπτο περιλαμβάνουν τα δημητριακά (σιτάρι, ρύζι, καλαμπόκι), φρούτα –κυρίως εσπεριδοειδή- και λαχανικά, ζαχαροκάλαμο και ζαχαρότευτλα, βαμβάκι, ενώ η χώρα παράγει επίσης γαλακτοκομικά προϊόντα, προϊόντα κρέατος και πουλερικών, ψάρια & θαλασσινά. Ανοδικές τάσεις παρατηρούνται στην παραγωγή ελιάς.

Βασικότερο πρόβλημα της, μεγάλης όντως, αγροτικής παραγωγής της Αιγύπτου είναι ότι δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες του ταχύτατα αυξανόμενου πληθυσμού της, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται αθρόες εισαγωγές αγροτικών προϊόντων. Η Αίγυπτος αποτελεί, σημειωτέον, το μεγαλύτερο παγκοσμίως εισαγωγέα σιτηρών. Η εθνική αγροτική πολιτική εστιάζεται κυρίως στη δημιουργία νέων καλλιεργήσιμων εκτάσεων στην έρημο, στις δημόσιες επενδύσεις –συγχρηματοδοτούμενες από διεθνείς οργανισμούς όπως η Ε.Ε., η Παγκόσμια Τράπεζα κ.α.- σε μεγάλα έργα με στόχο τη βελτίωση των συστημάτων άρδευσης και της διαχείρισης υδάτινων πόρων, καθώς και στις επενδυτικές συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε έργα αγροτικής ανάπτυξης.

Κορυφαία κρατική πολιτική για την αναβάθμιση του εγχώριου αγροτικού κλάδου αποτελεί το πρόγραμμα **ανάκτησης εκτάσεων 1,5 εκατ. feddans αγροτικής γης**, που ανακοινώθηκε από τον Πρόεδρο Al Sisi στα τέλη του 2015. Το πρόγραμμα έχει σκοπό την υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων σε ερημικές εκτάσεις 1,5 εκατ. feddans (1 feddan= 4.200 τετρ. μέτρα), με στόχο την επέκταση της αγροτικής γης κατά συνολικά 20%. Το εν λόγω πρόγραμμα, το οποίο διατρέχει 8 συνολικά αιγυπτιακές επαρχίες στη Δυτική Έρημο αλλά και το Σινά, υλοποιείται σε 3 φάσεις, στο μεγαλύτερο μέρος του από το Στρατό, και προβλέπει τη διάνοιξη περίπου 1.500 νέων φρεάτων ύδατος, με σκοπό τη μετατροπή των ερημικών εκτάσεων σε καλλιεργήσιμη αγροτική γη. Το πρόγραμμα προσελκύει το ενδιαφέρον αρκετών διεθνών επιχειρηματικών ομίλων, δεδομένου ότι παρουσιάζει αξιολογες ευκαιρίες δραστηριοποίησης.

B. Βιομηχανία

Οι κυριότεροι βιομηχανικοί κλάδοι της χώρας είναι: η κλωστοϋφαντουργία, η μεταποίηση τροφίμων, η χημική βιομηχανία, η φαρμακοβιομηχανία, η βιομηχανία μετάλλων, η τσιμεντοβιομηχανία και η βιομηχανία δομικών υλικών, η αυτοκινητοβιομηχανία, η ελαφρά βιομηχανία, οι κλάδοι διύλισης πετρελαίου και πετροχημικών / πλαστικών. Ο κλάδος μεταποίησης, και ιδιαίτερα ορισμένες βιομηχανίες όπως η κλωστοϋφαντουργία και η παραγωγή πετροχημικών και πλαστικών προϊόντων, απασχολούν σημαντικό τμήμα του αιγυπτιακού εργατικού.

Η Αίγυπτος είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς τσιμέντου στην Αφρική και ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός χάλυβα. Λόγω της εγγύτητάς της σε σημαντικούς εξαγωγικούς προορισμούς, όπως η Ευρώπη, η Μέση Ανατολή και η Αφρική, καθώς και της τεράστιας εγχώριας αγοράς της, η χώρα παραμένει ανταγωνιστική σε αρκετούς τομείς. Οι προοπτικές για τη συνολική βιομηχανική παραγωγή εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική ανάπτυξη σε βασικές εξαγωγικές αγορές όπως η Ευρώπη.

Ο κλάδος της μεταποίησης -συμπεριλαμβανομένου του κλάδου διύλισης πετρελαιοειδών- αντιπροσώπευε το 2018/19 το 16,38% του αιγυπτιακού ΑΕΠ. Η βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένου του υποκλάδου υδρογονανθράκων, μεγεθύνθηκε κατά μόλις 2,8% το οικονομικό έτος 2018/19, έναντι 4,8% το προηγούμενο (2017/18). Μη συμπεριλαμβανομένων των υδρογονανθράκων, η αιγυπτιακή βιομηχανία κατέγραψε το 2018/19 ρυθμό ανάπτυξης στο 3% (έναντι 5% το 2017/18).

Το Δεκέμβριο 2019, η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου εγκαινίασε κυβερνητική πρωτοβουλία με σκοπό τη χρηματοδότηση της βιομηχανίας και συγκεκριμένα ήδη υφιστάμενων βιομηχανικών μονάδων με ετήσιο τζίρο μικρότερο του EGP1 δισ. και ανώτερο των EGP50 εκατ. οι οποίες επιθυμούν να επεκταθούν, με δανειακά κονδύλια συνολικού ύψους EGP100 δισ. και επιδοτούμενο, αποκλιμακούμενο επιτόκιο αρχικού ύψους 10% (το οποίο στη συνέχεια μειώθηκε σε 8%). Στην εν λόγω χρηματοδοτική πρωτοβουλία προστέθηκαν αργότερα, μετά το ξέσπασμα της πανδημίας κορωνοϊού, και οι εγχώριες αγροτικές και κατασκευαστικές εταιρείες. Επιπλέον, το αιγυπτιακό κράτος υλοποιεί παράλληλη πρωτοβουλία στήριξης προβληματικών βιομηχανικών μονάδων, οι οποίες έχουν εκκρεμείς οφειλές και έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους, ώστε αυτές να μπορέσουν να επανεκκινήσουν την παραγωγή τους.

Κύρια μέριμνα του αιγυπτιακού κράτους στη διάρκεια της πανδημίας το 2020 υπήρξε η απρόσκοπτη συνέχιση της βιομηχανικής παραγωγής και η διασφάλιση σταθεροποιημένων επιπέδων βιομηχανικής παραγωγής, με αύξηση των βαρδιών στις βιομηχανικές μονάδες και ταυτόχρονη μείωση των εργαζομένων ανά βάρδια. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αντιμετώπισε την οικονομική κρίση εξαιτίας της πανδημίας κορωνοϊού ως ευκαιρία για την εγχώρια βιομηχανία, προκειμένου αυτή να αυξήσει την παραγωγή της με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της αγοράς, σε εναρμόνιση και με τη στρατηγική της κυβέρνησης να υποκαθιστά εισαγόμενα με εγχωρίως παραγόμενα προϊόντα, ανοίγοντας παράλληλα νέες αγορές στο εξωτερικό, σε χώρες των οποίων η παραγωγή σημείωσε επιβράδυνση λόγω της πανδημίας.

Τα τελευταία χρόνια η μεταποίηση έχει αντιμετωπίσει σημαντικά προβλήματα στην Αίγυπτο, ξεκινώντας από την έλλειψη ενεργειακών πόρων, κυρίως φυσικού αερίου, αλλά και διαθεσιμότητας ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, οι αλληπάλληλες μειώσεις των κρατικών επιδοτήσεων στην ηλεκτρική ενέργεια ασκούν ανοδική πίεση στο λειτουργικό κόστος των βιομηχανικών μονάδων της χώρας. Σημειώνεται ότι κατά τη διετία 2015-2016, η αιγυπτιακή μεταποίηση βρέθηκε αντιμέτωπη με το πρόσθετο πρόβλημα των σοβαρών ελλείψεων συναλλάγματος, που της δημιούργησε δυσκολίες στην εισαγωγή πρώτων υλών.

Τον Οκτώβριο 2019 και το Μάρτιο 2020 η αιγυπτιακή κυβέρνηση μείωσε διαδοχικά τις τιμές διάθεσης του φυσικού αερίου για τους βιομηχανικούς κλάδους, μεταξύ των οποίων η τσιμεντοβιομηχανία, η μεταλλουργία και η κεραμουργία, στο επίπεδο των \$4,5 ανά εκατ. Βρετανικές θερμικές μονάδες (BTU). Η εν λόγω τιμή αντιπροσωπεύει μείωση κατά 25% για τον κλάδο τσιμεντοβιομηχανίας και κατά 18% για τους κλάδους μεταλλουργίας και κεραμουργίας. Επίσης, το Μάρτιο 2020, στο πλαίσιο των προσπάθειών τόνωσης της βιομηχανικής δραστηριότητας ώστε να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις της διεθνούς πανδημίας κορωνοϊού, αποφασίστηκε η μείωση της τιμής διάθεσης του ηλεκτρικού ρεύματος για βιομηχανική χρήση, κατά 10 πιάστρες ανά κιλοβατώρα. Στο ίδιο ως άνω πλαίσιο αποφασίστηκε η τρίμηνη απαλλαγή από τη φορολόγηση ακίνητης περιουσίας για επιχειρήσεις που απασχολούνται στη βιομηχανία,

καθώς και η μείωση του προσφερόμενου επιδοτούμενου, ευνοϊκού επιτοκίου δανεισμού βιομηχανικών επιχειρήσεων, στο επίπεδο του 8%.

Ένα πάγιο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η εγχώρια βιομηχανία είναι ότι, επειδή δεν είναι αρκετά ανταγωνιστική, δέχεται εξαιρετικά οξύ ανταγωνισμό από εισαγόμενα προϊόντα, συχνά καλύτερης ποιότητας και μερικές φορές φθηνότερα, δεδομένου ότι η Αίγυπτος έχει αναλάβει διεθνείς υποχρεώσεις απελευθέρωσης του εμπορίου αγαθών, κατάργησης δασμολογικών και μη δασμολογικών εμποδίων, όπως για παράδειγμα δια της συμφωνίας σύνδεσης με την Ε.Ε. Προκειμένου να αντιμετωπίσει τον αυξανόμενο διεθνή ανταγωνισμό, το αιγυπτιακό κράτος έχει υιοθετήσει τα τελευταία χρόνια, όπου και όποτε μπορεί, **σειρά μέτρων για τον περιορισμό των εισαγωγών και την προστασία της εγχώριας βιομηχανίας**. Μεταξύ αυτών, αξιολογούνται ως σημαντικότερα: **α)** η από το έτος 2016 καθιέρωση υποχρέωσης επιθεώρησης και εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικό μητρώο προκειμένου, κατόπιν έγκρισης, να τους επιτραπεί να εξάγουν στην Αίγυπτο (registration), **β)** η από το έτος 2017 επιβολή δασμών anti-dumping σε εισαγωγές χαλυβουργικών προϊόντων προέλευσης Κίνας, Τουρκίας και Ουκρανίας, αλλά και **γ)** η επιβολή, από τον Απρίλιο 2019 σε προσωρινή βάση και από τον Οκτώβριο 2019 σε τριετή βάση, αντισταθμιστικών δασμών σε εισαγόμενα χαλυβουργικά προϊόντα, στο πλαίσιο λήψης μέτρων για τη διασφάλιση της προστασίας της εγχώριας χαλυβουργίας.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την ανάπτυξη των ανταγωνιστικών κλάδων της εγχώριας βιομηχανίας, το αιγυπτιακό Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας, υλοποιεί **εκτεταμένο πρόγραμμα ίδρυσης βιομηχανικών ζωνών και διάθεσης γης για βιομηχανικά επενδυτικά σχέδια ανά την χώρα, μέσω της αρμόδιας Αρχής Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA)**. Στο πλαίσιο αυτό, το Μάιο 2017 η αιγυπτιακή κυβέρνηση εξέδωσε νομοθεσία (Ν. 15/2017) η οποία απλοποίησε και συντόμευσε τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για βιομηχανικές εγκαταστάσεις, με αποτέλεσμα να αυξηθούν με εκθετικούς ρυθμούς οι χορηγήσεις τέτοιων αδειών. Επιπλέον, ο νόμος 83/2016 έδωσε στην IDA την αποκλειστική αρμοδιότητα να διαχειρίζεται όλες τις γαίες βιομηχανικής χρήσης στην Αίγυπτο, αν και στην πράξη εμπλέκονται, ακόμη, αρκετές δημόσιες υπηρεσίες (λ.χ. η Αρχή Νέων Αστικών Κοινοτήτων – NUCA) και τοπικές αυτοδιοικητικές αρχές (λ.χ. διοικητικές περιφέρειες, δήμοι), με αποτέλεσμα να μην έχει αντιμετωπιστεί ριζικά η πολυπλοκότητα του συστήματος διαχείρισης βιομηχανικών γαιών.

Στις αρχές του 2020, ως αποτέλεσμα τροποποιήσεων που έγιναν στους εκτελεστικούς κανονισμούς της νομοθεσίας για τις βιομηχανικές άδειες (“Industrial Permits Act”), οι διευθυντές –ή οι από αυτούς εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι– των κατά τόπους καταστημάτων της Αρχής Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA) έχουν αρμοδιότητα χορήγησης προσωρινών και υπό προϋποθέσεις αδειών σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις, έως ότου οι εμπλεκόμενοι βιομηχανικοί επενδυτές ολοκληρώσουν την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών, καθώς και τις διαδικασίες για τη λήψη οριστικών αδειών λειτουργίας.

Η IDA, κατά το διάστημα της τριετίας 2015-2017 διέθεσε συνολικά εκτάσεις 31,6 εκατ. τετρ. μέτρων βιομηχανικών γαιών, έναντι εκτάσεων μόλις 9,5 εκατ. τετρ. μέτρων που είχαν διατεθεί κατά την περίοδο 2007-2016, ενώ το αιγυπτιακό κράτος στοχεύει την αύξηση των συνολικών εκτάσεων βιομηχανικών γαιών στα 60 εκατ. τετρ. μέτρα έως το έτος 2020. Το Σεπτέμβριο 2019, το αιγυπτιακό κράτος εγκαινίασε νέο ηλεκτρονικό σύστημα για τη διάθεση βιομηχανικών γαιών, με σκοπό τη διανομή γαιών μεταξύ

υποψήφιων βιομηχανικών επενδυτών και την τιμολόγηση αυτών με ταχύτητα, διαφάνεια και δικαιοσύνη, χωρίς τη μεσολάβηση ενδιάμεσων μεσιτών, βοηθώντας στην επίτευξη των στόχων της εθνικής στρατηγικής ανάπτυξης της βιομηχανίας και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς της.

Σύμφωνα με στοιχεία της IDA (τέλους 2018), σε ολόκληρη την αιγυπτιακή επικράτεια υπάρχουν 130 βιομηχανικές ζώνες οι οποίες υπάγονται στην εποπτεία της εν λόγω Αρχής και περιλαμβάνουν περίπου 38.000 παραγωγικές μονάδες που απασχολούν κατά προσέγγιση 2 εκατ. εργαζόμενους, με συνολική αξία επενδυμένων κεφαλαίων EGP750 δισ. (\$46,5 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες). Σημειώνεται ότι από το 2014 έως σήμερα, η IDA έχει ολοκληρώσει την κατασκευή 17 βιομηχανικών πάρκων σε 15 περιφέρειες της χώρας. Η αιγυπτιακή Αρχή Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA) βρίσκεται σε διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμών για τη διάθεση πρόσθετων βιομηχανικών γαιών συνολικής έκτασης περίπου 15 εκατ. τετρ. μέτρων, σε 13 βιομηχανικά συγκροτήματα διεσπαρμένα σε 12 περιφέρειες της χώρας (7 εκ των οποίων στην Άνω Αίγυπτο). Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευθέντα στοιχεία, ο κρατικός προϋπολογισμός του προσεχούς οικονομικού έτους (2020/21) περιλαμβάνει κονδύλια ύψους EGP5 δισ. για την πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων με σκοπό τη δημιουργία των ως άνω 13 νέων βιομηχανικών ζωνών σε διάφορες αιγυπτιακές περιφέρειες.

Πολλές από τις αιγυπτιακές βιομηχανικές ζώνες βρίσκονται σε φάση εκσυγχρονισμού και επέκτασης, ενώ υλοποιείται πρόγραμμα εγκαθίδρυσης ή επέκτασης βιομηχανικών ζωνών σε υφιστάμενες ή υπό δημιουργία νέες πόλεις ανά την Αίγυπτο. Μεταξύ αυτών, οι τρεις νέες μεγάλες βιομηχανικές πόλεις οι οποίες βρίσκονται σε φάση κατασκευής / ανάπτυξης αλλά και μερικής λειτουργίας, η πρώτη με εξειδίκευση στον κλάδο δέρματος, αποκαλούμενη «Πόλη του Δέρματος» (“Al Robeky Leather City”, κοντά στην περιοχή Badr City στο New Cairo), η δεύτερη με εξειδίκευση στον κλάδο ξύλου και επιπλοβιομηχανίας, αποκαλούμενη “Damietta Furniture City”, πλησίον της πόλης της Δαμιέττης, η οποία συγκεντρώνει το 70% της παραγωγής επίπλων της Αιγύπτου, δε τρίτη με εξειδίκευση στον κλάδο κλωστοϋφαντουργίας, στην περιοχή της Sadat City, με τη συνεργασία κινεζικών συμφερόντων .

Συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες που προσφέρει η Αίγυπτος στον κλάδο βιομηχανίας μπορούν να εντοπιστούν στην ιστοσελίδα της IDA, στη διεύθυνση: <http://www.ida.gov.eg/webcenter/portal/IDA> (στην αραβική προς το παρόν).

Γ. Υπηρεσίες

Ο τριτογενής τομέας συμβάλλει στο ΑΕΠ της χώρας με ποσοστό 58,7% και καταλαμβάνει την πρώτη θέση στη σύνθεση του εθνικού προϊόντος. Ωστόσο, υπολείπεται σημαντικά όσον αφορά το μέγεθος και την ποιότητα της συμμετοχής του στο ΑΕΠ σε σύγκριση με τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Οι κύριοι κλάδοι υπηρεσιών, από πλευράς συμμετοχής τους στο αιγυπτιακό ΑΕΠ το έτος 2018/19 (σε τρέχουσες τιμές) ήταν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο (13,7%), οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες (10,4%), οι κυβερνητικές υπηρεσίες (6,8%), οι κατασκευές (6,2%), οι μεταφορές (4,6%), οι κλάδοι εκπαίδευσης & υγείας (4,1%) και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (3,8%).

Δύο εξαιρετικά σημαντικές πηγές εισπράξεων για την Αίγυπτο όσον αφορά τις υπηρεσίες, είναι ο τουρισμός και η διαχείριση της Διώρυγας Σουέζ. Προβαίνουμε κατωτέρω σε συνοπτική ανάλυση των εξελίξεων στους δύο εν λόγω κλάδους.

Γ1. Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί ιστορικά έναν από τους ισχυρότερους κλάδους της αιγυπτιακής οικονομίας και σημαντικότερη πηγή εισροών ξένου συναλλάγματος. Κατά την περίοδο πολιτικής αναταραχής μετά το 2011, το τουριστικό ρεύμα προς την χώρα ανακόπηκε, επανερχόμενο στη διάρκεια του 2019 στα πρότερα του 2011 επίπεδα. Από τα τέλη του 2015 και ολόκληρο το 2016, η πτώση της εισερχόμενης τουριστικής κίνησης υπήρξε δραματική, με εξαιρετικά αρνητικές συνέπειες στις συναλλαγματικές εισπράξεις της χώρας. Αιτία υπήρξε η συντριβή ρωσικού επιβατικού αεροσκάφους, στα τέλη Οκτωβρίου 2015 στο Σινά, που ώθησε τη Ρωσία αλλά και πληθώρα ευρωπαϊκών χωρών να διακόψουν τις απ' ευθείας αεροπορικές τους συνδέσεις είτε με τη χερσόνησο Σινά ή με ολόκληρη τη χώρα. Η δραματική πτώση των τουριστικών εσόδων υπήρξε βασική αιτία της συναλλαγματικής κρίσης που ταλάνισε την Αίγυπτο το μεγαλύτερο διάστημα του 2016. Σύμφωνα με στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας, το 2016 επισκέφθηκαν την χώρα μόλις 5,4 εκατ. ξένοι τουρίστες, έναντι 9,3 εκατ. το 2015. Το 2017 η κατάσταση αντιστράφηκε, κυρίως εξαιτίας του εκσυγχρονισμού και της ενίσχυσης των συστημάτων ασφάλειας στα αιγυπτιακά αεροδρόμια, που κατέστησαν την Αίγυπτο περισσότερο ελκυστικό τουριστικό προορισμό. Τα έσοδα της Αιγύπτου από τον τουρισμό αυξήθηκαν το 2017 σε \$7,6 δισ., ενώ ο αριθμός των εισερχόμενων τουριστών αυξήθηκε σε 8,3 εκατ.

Περαιτέρω, οι τουριστικές αφίξεις στην Αίγυπτο κατά τη διάρκεια του 2018 ανήλθαν σε 11,34 εκατ. επισκέπτες, ενώ τα συνολικά έσοδα της Αιγύπτου από τον τουρισμό αυξήθηκαν κατά 50% σε ετήσια βάση το 2018, ανερχόμενα σε \$11,6 δισ.

Το 2019, τα έσοδα της χώρας από τον εισερχόμενο τουρισμό ανήλθαν στο ιστορικά υψηλό επίπεδο των \$13,03 δισ., αυξημένα κατά 12,3% έναντι του 2018 και σημαντικά υψηλότερα από το προηγούμενο ιστορικά υψηλό επίπεδο των \$12,5 δισ. το έτος 2010. Κατά τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, το 2019 επισκέφθηκαν την Αίγυπτο 13,1 εκατ. τουρίστες (έναντι 14,7 εκατ. το 2010), με σαφώς υψηλότερους μέσους όρους διαμονής και δαπανών από τους αντίστοιχους προηγούμενων ετών. Το μεγαλύτερο μέρος της εισερχόμενης τουριστικής κίνησης προέρχεται από την Ευρώπη, με τη Γερμανία να καταγράφεται ως η κορυφαία χώρα προέλευσης ξένων τουριστών, ενώ ως επίσης σημαντικές χώρες προέλευσης των εισερχόμενων τουριστικών ροών αποτελούν η Ουκρανία, η Ρωσία, η Βρετανία, η Ιταλία και η Σ. Αραβία.

Σημειώνεται ότι ο εγχώριος τουριστικός κλάδος ανέμενε έσοδα της τάξεως των \$15-\$16 δισ. φέτος, ωστόσο το ξέσπασμα της διεθνούς πανδημίας κορωνοϊού έχει αλλάξει άρδην τις προοπτικές μεγέθυνσης του τζίρου του αιγυπτιακού τουριστικού κλάδου, με ορισμένες εκτιμήσεις να αναφέρουν απώλειες έως και των τριών τετάρτων του αρχικά αναμενόμενου τζίρου, δεδομένου ότι όταν η πανδημία έπληξε την Αίγυπτο, η κυβέρνηση προχώρησε σε κλείσιμο των ξενοδοχειακών μονάδων με σκοπό την απολύμανσή τους. Στη διάρκεια του Μαΐου η κυβέρνηση αποφάσισε τη σταδιακή επανεκκίνηση της λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων, αρχικά σε ποσοστό 25% της δυναμικότητάς τους, το οποίο τον Ιούνιο αυξήθηκε σε 50%. Ως τα μέσα Ιουνίου λειτουργούσαν συνολικά 174 ξενοδοχειακές μονάδες ανά την επικράτεια της χώρας, συγκεκριμένα στις περιοχές Matrouh, Ερυθράς Θάλασσας, Νοτίου Σινά, Αλεξάνδρειας, Καΐρου, Σουέζ και Ασουάν, οι οποίες ελέγχθηκαν και έλαβαν τα σχετικά υγειονομικά πιστοποιητικά.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση ξεκίνησε στο τέλος του 2019 την υλοποίηση πρωτοβουλίας τραπεζικών χρηματοδοτήσεων προς τον τουριστικό κλάδο, με συνολικό ύψος

κεφαλαίων EGP50 δισ., με ευνοϊκό επιτόκιο της τάξεως του 8% αρχικά, το οποίο μειώθηκε εν συνεχεία στο 5% προς ενισχυμένη στήριξη της εγχώριας τουριστικής βιομηχανίας έναντι της πανδημίας κορωνοϊού. Με το ξέσπασμα της πανδημίας, στη διάρκεια του Μαρτίου, η αιγυπτιακή κυβέρνηση ανακοίνωσε την τρίμηνη απαλλαγή των ξενοδοχειακών μονάδων και των τουριστικών επιχειρήσεων από την καταβολή φόρου ακίνητης περιουσίας, αλλά και την παροχή διευκολύνσεων στην καταβολή των φορολογικών τους υποχρεώσεων σε δόσεις. Επιπλέον, το κράτος χορήγησε οικονομική βοήθεια στους απασχολούμενους στον τουριστικό κλάδο, οι οποίοι στην πλειονότητά τους εργάζονται σε εποχική βάση, ενώ αποφάσισε ακόμη την παροχή εξάμηνης περιόδου αναστολής όσον αφορά τις πληρωμές έναντι χρεών και εκκρεμών οφειλών προς εταιρείες κοινωφελών υπηρεσιών, για τις επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου, τα ξενοδοχεία και τις ιδιωτικές αεροπορικές εταιρείες, με παράλληλη δυνατότητα αναδιάρθρωσης των χρεών τους.

Σημειώνεται ότι το ΑΕΠ του τουρισμού κατέγραψε ρυθμό μεγέθυνσης 20,1% το οικονομικό έτος 2018/19, αντιπροσωπεύοντας το 2,72% του συνολικού αιγυπτιακού ΑΕΠ, ενώ τα έσοδα από τον τουρισμό κυριολεκτικά «εκτοξεύθηκαν» στα \$12,57 δισ., έναντι \$9,8 δισ. το έτος 2017/18.

Γ2. Διώρυγα Σουέζ

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Σύνολο πλοίων	16.596	17.148	17.483	16.833	17.550	18.174	18.880
Πετρελαιοφόρα (αριθμός)	3.593	4.053	4.316	4.292	4.537	4.724	5.163
Συνολικό καθαρό φορτίο (εκατ. τον.)	915,5	962,7	998,6	974,2	1.041,6	1.139,6	1.207,1
Πετρελαιοφόρα (εκατ. τον.)	145	163	177,8	174	188,1	212,0	238,2
Έσοδα (\$ δισ.)	5,2	5,3	5,2	5,0	5,3	5,7	5,8

Πηγή : Αρχή Διώρυγας Σουέζ

Η Διώρυγα του Σουέζ αντιστοιχεί περίπου στο 10% του παγκόσμιου θαλάσσιου εμπορίου και αποτελεί παραδοσιακά, μαζί με τα μεταναστευτικά εμβάσματα και τον τουρισμό, εκ των κορυφαίων πηγών εισοδήματος της Αιγύπτου, συμβάλλοντας με περισσότερα από \$5 δισ. ετησίως στο ισοζύγιο πληρωμών. Η Διώρυγα αποτελεί την ταχύτερη ναυτιλιακή διαδρομή μεταξύ Ευρώπης και Ασίας και μία από τις κύριες πηγές ξένου συναλλάγματος της Αιγύπτου. Η επέκτασή της, κόστους \$8 δισ., που ολοκληρώθηκε σε χρόνο ρεκόρ και εγκαινιάστηκε τον Αύγουστο του 2015 από τον Πρόεδρο Al Sisi, είχε ως στόχο να βοηθήσει στην αναζωογόνηση της αιγυπτιακής οικονομίας, διπλασιάζοντας την καθημερινή κυκλοφορία και αυξάνοντας τα ετήσια έσοδα σε \$13,2 δισ. μέχρι το 2023. Παρ' ότι η αναβάθμιση της Διώρυγας βελτίωσε κατά πολύ τους χρόνους διέλευσης και τα σχετικά κόστη, οι αισιόδοξες εκτιμήσεις της αιγυπτιακής κυβέρνησης περί ραγδαίας αύξησης των εσόδων από την Διώρυγα δεν φαίνεται να δικαιώνονται, κυρίως εξαιτίας της γενικότερης στασιμότητας που έχει επικρατήσει τα τελευταία χρόνια στις διεθνείς αγορές εμπορευματικών φορτίων.

Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής της Διώρυγας του Σουέζ, **τα έσοδα της Διώρυγας στη διάρκεια του 2019 εκτιμάται ότι αυξήθηκαν στα \$5,8 δισ., έναντι \$5,7 δισ. το 2018 και \$5,3 δισ. το 2017.** Σημειώνεται ότι με βάση τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου για το ισοζύγιο πληρωμών, κατά το οικονομικό έτος 2018/19 τα έσοδα της Διώρυγας ανήλθαν σε \$5,73 δισ., οριακά αυξημένα κατά 0,42% έναντι των εσόδων του έτους 2017/18 (\$5,71 δισ.).

Δ. Ενέργεια

Πετρέλαιο & φυσικό αέριο:

Η χώρα διαθέτει διαφοροποιημένες ενεργειακές πηγές πετρελαίου και φυσικού αερίου, θερμοηλεκτρικές και υδροηλεκτρικές παραγωγικές μονάδες, καθώς και μεγάλες δυνατότητες παραγωγής αιολικής και ηλιακής ενέργειας. Οι ανάγκες της Αιγύπτου σε ενέργεια καλύπτονται κατά 87% από φυσικό αέριο και πετρέλαιο και κατά το υπόλοιπο από υδροηλεκτρικά έργα και αιολική ενέργεια. **Ο ενεργειακός κλάδος (εξόρυξη και κατεργασία πετρελαίου / αερίου, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας) κατά το οικονομικό έτος 2018/19 κάλυπτε ποσοστό 15,9% του αιγυπτιακού ΑΕΠ.**

Σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις τέλους του 2017, τα αποδεδειγμένα αποθέματα πετρελαίου της Αιγύπτου ανέρχονταν σε 3,3 δισ. βαρέλια (έναντι 4,5 δισ. το 2010), ενώ τα αποθέματα φυσικού αερίου εκτιμούνταν σε 65,2 τρισ. κ.π. **Η διαχρονική μείωση των αποδεδειγμένων αποθεμάτων πετρελαίου οφείλεται κυρίως στην ωρίμανση αρκετών υφιστάμενων κοιτασμάτων, καθώς και στην έλλειψη –έως το έτος 2015- νέων ανακαλύψεων που θα αντιστάθμιζαν την πτώση της παραγωγής αργού πετρελαίου.** Από το έτος 2016, η Αίγυπτος κατέστη καθαρός εισαγωγέας πετρελαίου. Το 2017, η ημερήσια παραγωγή πετρελαίου και συναφών προϊόντων ανερχόταν σε 666.000 βαρέλια. Το 2018, η παραγωγή αργού πετρελαίου ανήλθε σε 198,78 εκατ. βαρέλια, πολύ ελαφρώς μειωμένη (-0,7%) έναντι της παραγωγής του 2017 (στα 200,13 εκατ. βαρέλια). **Η αιγυπτιακή παραγωγή αργού πετρελαίου προέρχεται κυρίως από τις περιοχές Κόλπου Σουέζ και Δυτικής Ερήμου, που καλύπτουν μερίδια 58% και 22% της συνολικής παραγωγής,** αντίστοιχα. Στη διάρκεια του 2018, το Υπουργείο Πετρελαίου ανακοίνωσε την ανακάλυψη 51 συνολικά νέων κοιτασμάτων πετρελαίου. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση στόχευε, έως το τέλος του 2019 να έχει αυξήσει την ημερήσια παραγωγή πετρελαίου στα 690.000 βαρέλια.

Ο κλάδος του φυσικού αερίου θεωρείται περισσότερο υποσχόμενος. Το γιγαντιαίο υπεράκτιο κοίτασμα **Zohr** που ανακάλυψε ο ιταλικός ενεργειακός όμιλος ENI στις βόρειες ακτές της χώρας, καθώς και τα υπεράκτια κοιτάσματα του **Δυτικού Δέλτα**, βορείως της Αλεξάνδρειας, της British Petroleum, εκτιμάται ότι θα αυξήσουν την εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου κατά 50% τα αμέσως προσεχή χρόνια. Κατά την περίοδο 2012-2016, η εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου είχε μειωθεί κατά 31%, γεγονός που οδήγησε το αιγυπτιακό κράτος να περιορίσει τις εξαγωγές αερίου και να αυξήσει τις εισαγωγές υγροποιημένου αερίου (LNG) προκειμένου να καλύψει τη μεγεθυνόμενη εγχώρια ζήτηση. Η ετήσια παραγωγή φυσικού αερίου της Αιγύπτου το 2011 ανερχόταν σε 59,1 δισ. κυβικά μέτρα, στη συνέχεια έβαινε μειούμενη για να φθάσει τα 40,3 δισ. κυβικά μέτρα το 2016, να αρχίσει να επανακάμπτει δε από το 2017, ανεβαίνοντας στα 49 δισ. κυβικά μέτρα.

Η εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου αυξήθηκε σε 5,1 δισ. κ.π. ημερησίως στη διάρκεια του 2017 και σε 5,5 δισ. κ.π. ημερησίως στις αρχές του 2018, ενώ στο τέλος του 2018 η ημερήσια παραγωγή ανερχόταν σε 6,6 δισ. κ.π. Από το Σεπτέμβριο 2018 η Αίγυπτος έχει ανακοινώσει πως έχει διακόψει τις εισαγωγές υγροποιημένου φυσικού αερίου, δεδομένου ότι η εγχώρια παραγωγή αερίου είχε φθάσει σε επίπεδα αυτάρκειας, δια της αύξησης της παραγωγικής δυναμικότητας των νέων κοιτασμάτων και της σύνδεσής τους με το εθνικό δίκτυο φυσικού αερίου. Σύμφωνα με στοιχεία του αιγυπτιακού Υπουργείου Πετρελαίου, Σεπτεμβρίου 2019, το επίπεδο της ημερήσιας παραγωγής φυσικού αερίου στην Αίγυπτο ανερχόταν σε 7 δισ. κ.π, έναντι 6,8 δισ. κ.π. στο τέλος Ιουνίου 2019, με την

εν λόγω αύξηση να οφείλεται στη σύνδεση νέων κοιτασμάτων με το εθνικό δίκτυο, κυρίως δε του γιγαντιαίου κοιτάσματος Zohr, καθώς και των κοιτασμάτων Nooros.

Τον Οκτώβριο 2019, το αιγυπτιακό Υπουργείο Πετρελαίου περιόρισε το ημερήσιο επίπεδο παραγωγής φυσικού αερίου από τα 7 δισ. κ.π. στα 6 δισ. κ.π., με σκοπό να περιορίσει το πλεόνασμα που δημιουργείται στην εγχώρια προσφορά, της τάξεως του 1 δισ. κ.π. ημερησίως, δεδομένου ότι τόσο η εγχώρια κατανάλωση όσο και οι εξαγωγές φυσικού αερίου είχαν σημειώσει ελαφρά πτώση. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Πετρελαίου αρχών 2020, η εγχώρια κατανάλωση φυσικού αερίου κατά το τρέχον οικονομικό έτος υπολογίζεται σε περίπου 6,61 δισ. κ.π. ημερησίως, ενώ αναμένεται να αυξηθεί σε 6,98 δισ. κ.π. ημερησίως το οικονομικό έτος 2020/21. Η EGAS εκτιμά το μέσο ημερήσιο μέγεθος της παραγωγής φυσικού αερίου στην Αίγυπτο σε 7,2 δισ. κ.π. κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2019/20, ενώ προγραμματίζει να αυξήσει την ημερήσια παραγωγή φυσικού αερίου στο επίπεδο των 8 δισ. κ.π. έως το οικονομικό έτος 2020/21.

Το σύνολο του τρέχοντος πλεονάσματος φυσικού αερίου κατά την παρούσα φάση είτε εξάγεται στην Ιορδανία, ή υγροποιείται στη μονάδα υγροποίησης του Idku και εξάγεται. Σημειώνεται ότι η Αίγυπτος διαθέτει δύο μονάδες υγροποίησης φυσικού αερίου: η πρώτη, στο Idku, ανατολικά της Αλεξάνδρειας, την οποία εκμεταλλεύεται κοινοπραξία του ολλανδικών συμφερόντων διεθνούς πετρελαϊκού ομίλου Shell, της μαλαισιανής Petronas, του γαλλικού ενεργειακού ομίλου Engie και των αιγυπτιακών κρατικών εταιρειών πετρελαίου και φυσικού αερίου, EGPC & EGAS, βρίσκεται σε λειτουργία και μάλιστα έφθασε στο τέλος του 2019 σε επίπεδο πλήρους εξαγωγικής δυναμικότητας της τάξεως των 1,1 δισ. κ.π. αερίου ημερησίως, για πρώτη φορά από το έτος 2013 Η δεύτερη, στη Δαμιέττη, την οποία διαχειρίζεται ο όμιλος SEGAS που ανήκει κατά 80% στην ισπανο-ιταλική κοινοπραξία Union Fenosa Gas και ENI και κατά το υπόλοιπο 20% στις αιγυπτιακές κρατικές εταιρείες αερίου (EGAS) και πετρελαίου (EGPC), έχει αναστείλει τη λειτουργία της από το έτος 2012 όταν το αιγυπτιακό κράτος διέκοψε τον εφοδιασμό της με φυσικό αέριο, ελπίζεται ωστόσο ότι στο άμεσο μέλλον θα ξεκινήσει και πάλι να λειτουργεί.

Η Αίγυπτος είναι η 5^η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγός χώρα της Αφρικής και η μεγαλύτερη -εκτός ΟΠΕΚ- παραγωγός πετρελαίου στην ήπειρο, καθώς και η 3^η μεγαλύτερη παραγωγός φυσικού αερίου στην Αφρική, πίσω από τις Αλγερία και Νιγηρία.

Παρά τη σχετική αφθονία εγχώριων πλουτοπαραγωγικών πηγών, η Αίγυπτος αντιμετώπισε τα χρόνια μετά το 2011 έντονη ενεργειακή κρίση, η οποία εκδηλώθηκε με πολυάριθμες διακοπές τροφοδοσίας του ηλεκτρικού δικτύου, καθώς και με επιβράδυνση των ξένων επενδύσεων στον πετρελαϊκό και τον ενεργειακό κλάδο της χώρας. Η κυβέρνηση Al Sisi, ξεκίνησε από το 2014 –και με εντατικότερους ρυθμούς από το 2016- προσπάθεια πλήρους μεταρρύθμισης του συστήματος κρατικών επιδοτήσεων καυσίμων και ηλεκτρικής ενέργειας, αποπληρωμής των παλαιότερων εκκρεμών χρεών προς τους διεθνείς πετρελαϊκούς ομίλους και επίσπευσης των αδειοδοτήσεων για έρευνα και αξιοποίηση νέων κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου. Με τη βοήθεια των πρόσφατων ανακαλύψεων, η Αίγυπτος φιλοδοξεί να αποτελέσει περιφερειακό διαμετακομιστικό κόμβο για το διεθνές εμπόριο φυσικού αερίου και ενέργειας τα επόμενα χρόνια.

Η Αίγυπτος διαθέτει τη μεγαλύτερη δυναμικότητα διύλισης αργού πετρελαίου στην

Αφρική, η οποία μέχρι πρόσφατα έβαινε ωστόσο φθίνουσα και οι υφιστάμενες υποδομές υποχρησιμοποιούνται. Στη στρατηγική του αιγυπτιακού Υπουργείου Πετρελαίου έχει περιληφθεί, από τις αρχές του 2019, στόχος εξάλειψης των εισαγωγών υγρών καυσίμων εντός διαστήματος 4 ετών. Στο πλαίσιο αυτό, το αιγυπτιακό κράτος υλοποιεί πρόγραμμα αναβάθμισης έξι μονάδων διυλιστηρίων, με στόχο την αύξηση της ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας της χώρας σε καύσιμα. Στο εν λόγω πρόγραμμα, το αιγυπτιακό κράτος αναμένεται να δαπανήσει κονδύλια \$9 δισ. κατά την περίοδο της προσεχούς τετραετίας.

Στη χώρα λειτουργούν 10 όμιλοι διυλιστηρίων, οι οποίοι διαχειρίζονται συνολικά 12 μονάδες διυλιστηρίων. Οι 9 από αυτούς τους ομίλους είναι κρατικής ιδιοκτησίας. Τα 9 κρατικά διυλιστήρια λειτουργούν υπό την εποπτεία της κρατικής εταιρείας πετρελαίου (EGPC), με συνολική εκτιμώμενη δυναμικότητα μεταξύ 761.000 και 810.000 βαρελιών ημερησίως το έτος 2017, ικανή να καλύψει μόνο το 65% της εγχώριας ζήτησης. **Τα δύο μεγαλύτερα διυλιστήρια της χώρας βρίσκονται στις περιοχές Σουέζ, καθώς και Mostorod** (στα βόρεια περίχωρα του Καΐρου), με το δεύτερο να έχει βρεθεί στο επίκεντρο του κυβερνητικού προγράμματος επέκτασης της δυναμικότητας των εγχώριων διυλιστηρίων. Το εν λόγω επενδυτικό σχέδιο υλοποιήθηκε από σύμπραξη δημόσιου ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), μεταξύ της EGPC και κοινοπραξίας αιγυπτιακών επενδυτικών ομίλων, καθώς και επενδυτών από χώρες του Κόλπου. Το Νοέμβριο 2019 ξεκίνησε η λειτουργία του νέου μεγάλου ιδιωτικού διυλιστηρίου, επενδυτικής αξίας \$4,4 δισ., που κατασκευάστηκε στην περιοχή Mostorod, υπό την επωνυμία Egyptian Refining Company (ERC), με επίπεδο πλήρους παραγωγικής δυναμικότητας 4,7 εκατ. τόνων σε ετήσια βάση. Μεγάλα έργα επέκτασης της δυναμικότητας υφιστάμενων μονάδων διυλιστηρίων και κατασκευής νέων βρίσκονται σε εξέλιξη –σε διαφορετικές φάσεις υλοποίησης- στις περιοχές Assiut της Άνω Αιγύπτου, Αλεξάνδρειας, Ελ Αλαμίν και Οικονομικής Ζώνης Σουέζ.

Η χώρα κατέχει στρατηγική σημασία στο διεθνές πετρελαϊκό εμπόριο αποτελώντας σπουδαίο διαμετακομιστικό κόμβο για το διεθνές εμπόριο υδρογονανθράκων μέσω αφ' ενός της Διώρυγας Σουέζ και αφ' ετέρου του αγωγού "SuMed". Οι εν λόγω οδοί αποτελούν τις μοναδικές εναλλακτικές μεταφορές αργού πετρελαίου από τον Ινδικό Ωκεανό στη Μεσόγειο –μέσω του αιγυπτιακού λιμένα της Ερυθράς Θάλασσας Ain Sokhna και του τερματικού σταθμού Sidi Kerir, πλησίον της Αλεξάνδρειας, χωρίς περίπλοκο της Αφρικής. Η αξιολογη ενεργειακή υποδομή της Αιγύπτου περιλαμβάνει περίπου 7.000 χλμ. αγωγών πετρελαίου, φυσικού αερίου και υποπροϊόντων υδρογονανθράκων. Οι αγωγοί φυσικού αερίου ανήκουν στην κρατική εταιρεία πετρελαίου (EGPC) ή στην αντίστοιχη αερίου (EGAS).

Ο κύριος εποπτικός φορέας του κλάδου πετρελαίου & φυσικού αερίου είναι το Υπουργείο Πετρελαίου, το οποίο ρυθμίζει όλες τις δραστηριότητες έρευνας, παραγωγής και διανομής υδρογονανθράκων, μέσω τριών θυγατρικών οργανισμών του: της EGPC, της EGAS και της Ganoub El Wadi Petroleum Holding Company (Ganope). Η EGPC είναι η κρατική εταιρεία πετρελαίου, η οποία δεν διαχειρίζεται ωστόσο απ' ευθείας κοιτάσματα, παρά συστήνει κοινοπραξίες με ξένους επενδυτές για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων. Η EGAS, η οποία είναι η κρατική εταιρεία για το φυσικό αέριο, ιδρύθηκε το 2001 με την άνοδο της σημαντικότητας του φυσικού αερίου, και μοιράζεται αρμοδιότητες με την EGPC όσον αφορά την εποπτεία της έρευνας και παραγωγής αερίου. Οι 2 εταιρείες προβαίνουν σε τακτικούς διαγωνισμούς για την προμήθεια υδρογονανθράκων, καθώς είναι υπεύθυνες για την αγορά αυτών με σκοπό

τον εφοδιασμό της εγχώριας αγοράς, ενώ είναι επίσης ιδιοκτήτριες και διαχειρίστριες των σχετικών υποδομών και κυρίως υπεύθυνες για τη διανομή και την πώληση υδρογονανθράκων στην αιγυπτιακή αγορά. Η Ganope είναι αρμόδια για την έρευνα και αξιοποίηση κοιτασμάτων στις νότιες περιοχές της Αιγύπτου.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει υιοθετήσει, στη διάρκεια του 2019, νέο μοντέλο «συμφωνιών διαμοιρασμού της παραγωγής» (“production sharing contracts”) με τους διεθνείς πετρελαϊκούς ομίλους, το οποίο περιλαμβάνει φιλικότερους όρους για τους τελευταίους, μεταξύ των οποίων μεγαλύτερα μερίδια επί της παραγωγής και μεγαλύτερη ελευθερία να εκχωρούν τα μερίδιά τους σε τρίτους. Η ελάττωση των κρατικών οφειλών προς τους διεθνείς πετρελαϊκούς ομίλους στη διάρκεια των τελευταίων ετών αποτέλεσε «κλειδί» προς την κατεύθυνση της εντατικής επαναδραστηριοποίησης αυτών σε έργα έρευνας και αξιοποίησης κοιτασμάτων στην Αίγυπτο, η οποία με τη σειρά της οδήγησε σε εξαιρετικά αξιόλογες νέες ανακαλύψεις κοιτασμάτων κατά τα πρόσφατα χρόνια.

Στη διάρκεια του 2017 κυρώθηκε νέα νομοθεσία για την αγορά φυσικού αερίου (Ν. 196/2017), η οποία κατήργησε το κρατικό μονοπώλιο στην εισαγωγή και διανομή αερίου, ενώ ταυτόχρονα σύστησε νέα ανεξάρτητη ρυθμιστική Αρχή (Gas Regulatory Authority). Οι εκτελεστικοί κανονισμοί της εν λόγω νομοθεσίας εκδόθηκαν το Φεβρουάριο 2018, ενώ στις αρχές του 2019, η ως άνω Αρχή εξέδωσε 18 άδειες σε ιδιωτικούς και κρατικούς επιχειρηματικούς ομίλους, για να εισάγουν και διανέμουν φυσικό αέριο στην εγχώρια αγορά.

Οι μεγαλύτεροι διεθνείς πετρελαϊκοί όμιλοι που εργάζονται και παράγουν στην Αίγυπτο είναι οι British Petroleum (BP), ENI, Royal Dutch Shell, British Gas και Apache Corporation. Οι 4 πρώτοι επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους έρευνας και ανάπτυξης σε υπεράκτια κοιτάσματα, ενώ η Apache επικεντρώνεται στα κοιτάσματα της Δυτικής Ερήμου. Μετά το 2011, οι ενεργειακές συνεργασίες της Αιγύπτου έχουν επεκταθεί τόσο στο χώρο της Μ. Ανατολής, όσο και της ευρύτερης Ασίας. Σημειωτέον επίσης ότι, από την αξιολογή οικονομική βοήθεια που έχει λάβει η χώρα κυρίως από τη Σ. Αραβία, μέρος της έχει δοθεί υπό μορφή πετρελαϊκών προϊόντων.

Τον Αύγουστο 2015, ο **ιταλικός όμιλος ENI** ανακοίνωσε την ανακάλυψη σημαντικού κοιτάσματος φυσικού αερίου με το όνομα **“Zohr”** σε υπεράκτια περιοχή της Μεσογείου, βορείως της Δαμιέττης. Το κοιτάσμα Zohr υπολογίζεται ότι περιέχει 30 τρις. κ.π. φυσικού αερίου, ανακαλύφθηκε στο «πηγάδι Zohr 1X NFW» στο οικοπέδο 9 (Shorouk) το οποίο καλύπτει έκταση περίπου 100 τετραγωνικών χιλιομέτρων και βρίσκεται σε βάθος 1.450 μέτρων. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη ανακάλυψη φυσικού αερίου που έγινε ως τώρα στην Αίγυπτο, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Η παραγωγή από το κοιτάσμα Zohr ξεκίνησε στο τέλος του 2017, ενώ στο τέλος του 2018 η συνολική ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα του κοιτάσματος ανερχόταν σε 2,25 δισ. κ.π. Τον Απρίλιο 2020, η ENI ξεκίνησε τη λειτουργία του 15^{ου} φρέατος στο κοιτάσμα Zohr, ανεβάζοντας τη συνολική παραγωγική δυναμικότητα του κοιτάσματος στα 3,2 δισ. κ.π. ημερησίως. Ο όμιλος ENI κατέχει μερίδιο 50% του οικοπέδου Shorouk, αφού το 2016 εκχώρησε διαδοχικά μερίδια στους ομίλους BP και Rosneft, οι οποίοι κατέχουν 10% και 30% του οικοπέδου, αντίστοιχα, ενώ στη διάρκεια του 2018 εκχωρήθηκε πρόσθετο μερίδιο 10% στον όμιλο Mubadala Petroleum, θυγατρικό μεγάλου εμιρατινού κρατικού επενδυτικού ομίλου του Abu Dhabi.

Από το Μάρτιο 2017 έχουν συνδεθεί στο εγχώριο δίκτυο φυσικού αερίου 2 κοιτάσματα της BP στο Δυτικό Δέλτα, βόρεια της Αλεξάνδρειας (σε απόσταση περίπου 65 χλμ.

βορείως των μεσογειακών ακτών της Αιγύπτου), συγκεκριμένα τα κοιτάσματα **Taurus** και **Libra**, με επίπεδο συνολικής παραγωγής στα 700 εκατ. κ.π. ημερησίως. Επιπλέον, η παραγωγή φυσικού αερίου από τη δεύτερη φάση ανάπτυξης των υπεράκτιων κοιτασμάτων του Δυτικού Δέλτα έχει ήδη ξεκινήσει, από τα κοιτάσματα **Γκίζα** και **Fayoum**, με επίπεδο παραγωγής το οποίο αναμένεται να φθάσει στα 700 εκατ. κ.π. ημερησίως. Το επενδυτικό project του Δυτικού Δέλτα, το οποίο υλοποιείται από τη BP σε συνεργασία με το γερμανικό όμιλο DEA και έχει εκτιμώμενο επενδυτικό κόστος \$10 δισ., περιλαμβάνει την **ανάπτυξη συνολικά 5 κοιτασμάτων (Taurus, Libra, Γκίζα, Fayoum και Raven)** και τη σύνδεσή τους με τις μονάδες κατεργασίας στην περιοχή Burullus. Τα αποδεδειγμένα αποθέματα των κοιτασμάτων του Δυτικού Δέλτα εκτιμώνται σε 5 τρισ. κ.π. αερίου και 55 εκατ. βαρέλια συμπυκνωμάτων. Το κοιτάσμα **Raven** αναμένεται να διαθέτει αρχικό επίπεδο ημερήσιας παραγωγής στα 450 εκατ. κ.π. Εκτιμάται ότι όταν έχει ξεκινήσει η παραγωγή φυσικού αερίου από όλα τα ανωτέρω κοιτάσματα, η συνολική συνδυασμένη παραγωγή τους θα ανέρχεται στο επίπεδο των 1,4 δισ. κ.π. ημερησίως, που προβλέπεται ότι θα καλύπτουν πλησίον του 20% των αναγκών της χώρας σε αέριο.

Στις αρχές του 2018 η **BP** ξεκίνησε επίσης την παραγωγή φυσικού αερίου από την πρώτη φάση του κοιτάσματος **Atoll**, που βρίσκεται στα ανοικτά βορείως της Δαμιέττης, στην περιοχή παραχώρησης στο **Ανατολικό Δέλτα του Νείλου**, με αρχικό επίπεδο παραγωγής στα 350 εκατ. κ.π. φυσικού αερίου και 10.000 βαρέλια αποσταγμάτων ημερησίως. Το Σεπτέμβριο 2019, ο πετρελαϊκός όμιλος BP ξεκίνησε τη διάνοιξη δύο νέων φρεάτων στα υπεράκτια κοιτάσματα φυσικού αερίου **Atoll και Katameya**, τα οποία βρίσκονται στη θαλάσσια περιοχή βορείως της Δαμιέττης, στο Ανατολικό Δέλτα του Νείλου. Από το Σεπτέμβριο 2019 έως τον Απρίλιο 2020, οι όμιλοι BP και ENI είχαν ξεκινήσει εξάλλου την παραγωγή από τέσσερα διερευνητικά φρέατα που έχουν διανοίξει στην υπεράκτια περιοχή παραχώρησης Baltim South West, επίσης στο Ανατολικό Δέλτα του Νείλου, συνδυασμένης ημερήσιας δυναμικότητας 500 εκατ. κ.π. Η ENI κατέχει –σε κοινοπραξία με την κρατική εταιρεία πετρελαίου, EGPC- το 50% των δικαιωμάτων της περιοχής παραχώρησης του νοτίου Baltim, ενώ το υπόλοιπο 50% κατέχει ο όμιλος British Petroleum (BP).

Αξιόλογου μεγέθους κοιτάσματα φυσικού αερίου έχουν επίσης εντοπιστεί στην ευρύτερη περιοχή **Nooros, σε αβαθή νερά του Δέλτα του Νείλου**, περίπου 120 χλμ. βορειοανατολικά της Αλεξάνδρειας. Το κοιτάσμα Nooros ανακαλύφθηκε τον Ιούλιο 2015 και αποτελεί μέρος του οικοπέδου Abu Madi West. Το 75% των δικαιωμάτων στο εν λόγω οικόπεδο κατέχει ο ιταλικός ενεργειακός όμιλος ENI, ενώ η βρετανική BP κατέχει το υπόλοιπο 25%. Η παραγωγή από το κοιτάσμα Nooros ξεκίνησε το Σεπτέμβριο 2015. Το δυναμικό των κοιτασμάτων της ευρύτερης περιοχής Nooros εκτιμάται σε μεταξύ 70 και 80 δισ. κυβικά μέτρα. Το επίπεδο παραγωγής του κοιτάσματος Nooros ανέρχεται σε περίπου 1,2 δισ. κ.π. αερίου και 8.500 βαρέλια συμπυκνωμάτων ημερησίως. Ο όμιλος ENI διαθέτει επίσης μερίδιο 40% του –δυνητικά μεγάλου, εκτιμώμενης δυναμικότητας έως 10 τρισ. κ.π.- κοιτάσματος **Noor**, το οποίο βρίσκεται στο οικόπεδο παραχώρησης Shorouk στη Μεσόγειο, γειτονικά του Zohr, σε απόσταση περίπου 50 χλμ. από τις ακτές του Βορείου Σινά. Λοιποί μέτοχοι του Noor είναι οι όμιλοι BP και Mubadala Petroleum που διαθέτουν μερίδια 25% και 20% αντίστοιχα, ενώ μερίδιο 15% κατέχει ο αιγυπτιακός όμιλος Tharwa Petroleum.

Εντός του 2018, ο πετρελαϊκός όμιλος **Royal Dutch Shell**, σε κοινοπραξία με την κρατική εταιρεία πετρελαίου – EGPC και τη μαλαισιανή Petronas, ξεκίνησε την παραγωγή

φυσικού αερίου από το **υπεράκτιο κοιτάσμα “9B” στην περιοχή Burullus του Δυτικού Δέλτα**, στις βόρειες ακτές της χώρας, με παραγωγική δυναμικότητα που αναμενόταν να αυξηθεί στα επίπεδα των 350-400 κ.π. ημερησίως, έως το τέλος του 2019. Στο τέλος Δεκεμβρίου 2019, η ημερήσια παραγωγή φυσικού αερίου από **τα υπεράκτια κοιτάσματα Burullus και Rashid, στα οποία δραστηριοποιείται η Shell** αυξήθηκε στο επίπεδο των 440 εκατ. κ.π. Σύμφωνα με εταιρικό ανακοινωθέν Οκτωβρίου 2019, ο όμιλος Shell προτίθετο να πωλήσει τα δικαιώματα που διαθέτει για έρευνα και αξιοποίηση 19 κοιτασμάτων πετρελαίου & φυσικού αερίου στη Δυτική Έρημο, με σκοπό να επικεντρωθεί στην επέκταση της δραστηριότητάς της ανάπτυξης υπεράκτιων κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην Αίγυπτο.

Σημειώνεται ότι τα **Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛΠΕ)** είναι εγγεγραμμένα από το 2016 ως εγκεκριμένος αγοραστής και προμηθευτής της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας πετρελαίου (EGPC), ενώ στην Αίγυπτο δραστηριοποιείται επίσης **ο ελληνικών συμφερόντων όμιλος Energean**, ο οποίος, με τη συμφωνία εξαγοράς του ιταλικού ομίλου Edison (Ιούλιος 2019) αναμένεται να αναλάβει, μεταξύ άλλων, το χαρτοφυλάκιο της Edison στην Αίγυπτο (μερίδιο 24% του συνολικού χαρτοφυλακίου του ιταλικού ομίλου) που περιλαμβάνει τόσο παραγωγικά κοιτάσματα, όσο και κοιτάσματα σε ανάπτυξη.

Στη διάρκεια του 2018 προκηρύχθηκαν δύο μεγάλοι διεθνείς διαγωνισμοί για πραγματοποίηση ερευνών για κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου στη Δυτική και την Ανατολική Έρημο, την Κοιλάδα του Νείλου, τον Κόλπο Σουέζ, τις μεσογειακές ακτές της Αιγύπτου και το Δέλτα του Νείλου, από τις κρατικές εταιρείες πετρελαίου (EGPC) και φυσικού αερίου (EGAS), αντίστοιχα, τα αποτελέσματα των οποίων ανακοινώθηκαν το Φεβρουάριο 2019 από το Υπουργείο Πετρελαίου. Μεταξύ των αναδόχων εταιρειών που επιλέχθηκαν περιλαμβάνονται οι διεθνείς όμιλοι General Petroleum Company, Neptune Energy, Merlon International, Shell, ENI, Exxon Mobil, Petronas, DEA και BP. Σημειώνεται ότι τον Ιανουάριο 2020 η EGPC υπέγραψε με τους ομίλους Shell, Petronas & Apache 9 συμφωνίες έρευνας & αξιοποίησης κοιτασμάτων στη Μεσόγειο και τη Δυτική Έρημο, ελάχιστης εκτιμώμενης συνολικής επενδυτικής αξίας \$452 εκατ., 5 εκ των οποίων στο πλαίσιο των αναθέσεων του διαγωνιστικού γύρου του 2018. Επιπλέον, στο τέλος Ιανουαρίου 2020, η EGPC υπέγραψε δύο ανάλογες συμφωνίες για ανάπτυξη κοιτασμάτων στη Μεσόγειο, επενδυτικής αξίας \$332 εκατ., με τον όμιλο Exxon Mobil.

Το Μάρτιο 2019, ο κρατικός όμιλος Ganore προκήρυξε διεθνή διαγωνισμό για την **ανάθεση της πραγματοποίησης ερευνών για κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, σε 10 συνολικά υπεράκτια οικόπεδα παραχώρησης στην Ερυθρά Θάλασσα**, μέσω του νέου σχήματος διαμοιρασμού της παραγωγής και των εσόδων (“production-sharing”). Το Δεκέμβριο 2019, το Υπουργείο Πετρελαίου ανακοίνωσε ότι τα σχετικά έργα ανατέθηκαν στους ομίλους Chevron, Shell και Mubadala Petroleum. Σύμφωνα πηγές του Υπουργείου Πετρελαίου, η συνολική έκταση των υπεράκτιων περιοχών παραχώρησης όπου θα πραγματοποιηθούν έρευνες πλησιάζει τα 10.000 τετρ. χλμ., ενώ το συνολικό επενδυτικό κόστος έρευνας στις εν λόγω περιοχές παραχώρησης εκτιμάται κατ’ ελάχιστο σε \$327 εκατ. και αναμένεται να αυξηθεί σε αρκετά δισεκατομμύρια δολάρια εφ’ όσον οι ανωτέρω όμιλοι προβούν σε ανακαλύψεις κοιτασμάτων.

Το **Φεβρουάριο 2018**, στο πλαίσιο της στρατηγικής της αιγυπτιακής κυβέρνησης να καταστεί η χώρα περιφερειακός διαμετακομιστικός κόμβος για το αέριο, **οι εταίροι των**

ισραηλινών κοιτασμάτων Tamar και Leviathan, ισραηλινή Delek Drilling και αμερικανική Noble Energy, υπέγραψαν δύο συμφωνίες για την πώληση αερίου στην εταιρεία Dolphinus Holdings της Αιγύπτου. Με βάση τις εν λόγω συμφωνίες, η Dolphinus πρόκειται να εισάγει φυσικό αέριο από το Ισραήλ, αξίας \$15 δισ. σε χρονικό ορίζοντα δεκαετίας. **Τον Οκτώβριο 2019, η Dolphinus Holdings και οι Delek Drilling και Noble Energy προέβησαν σε τροποποιήσεις της μεταξύ τους συμφωνίας του Φεβρουαρίου 2018, με σκοπό την αύξηση της ποσότητας ισραηλινού φυσικού αερίου με το οποίο θα εφοδιάζεται η Αίγυπτος κατά 34%, στα 85,3 δισ. κυβικά μέτρα, αυξάνοντας και τη συνολική αξία του φυσικού αερίου που προβλεπόταν στη συμφωνία του 2018, στα \$19,5 δισ. Οι εν λόγω τροποποιήσεις προβλέπουν το διπλασιασμό των ποσοτήτων που θα φορτωθούν προς την Αίγυπτο από το κοιτάσμα Leviathan στα 60 δισ. κυβικά μέτρα σε χρονικό ορίζοντα 15ετίας και τη μείωση των ποσοτήτων από το κοιτάσμα Tamar στα 25,3 δισ. κυβικά μέτρα.**

Το Σεπτέμβριο 2018, οι όμιλοι Delek Drilling και Noble Energy υπέγραψαν συμφωνία με τον Αιγύπτιο εταίρο τους East Gas Company (EGC) -θυγατρική εταιρεία της κρατικής EGAS με αντικείμενο τη μεταφορά φυσικού αερίου- για την απόκτηση μεριδίου 39% στην εταιρεία που διαχειρίζεται τον αγωγό East Mediterranean Gas (EMG) έναντι τιμήματος \$518 εκατ. Η ως άνω κίνηση έγινε με σκοπό την υλοποίηση του σχεδίου μεταφοράς φυσικού αερίου από το Ισραήλ στην Αίγυπτο, δεδομένου ότι η εν λόγω συμφωνία δίνει τη δυνατότητα στις τρεις εταιρείες να έχουν πρόσβαση στον αγωγό East Mediterranean Gas, μήκους 90 χλμ., ο οποίος ξεκινά από το Ισραήλ (Ashkelon) και φθάνει στη βόρεια Χερσόνησο του Σινά (Al Arish) υποθαλάσσια, ενώ από εκεί συνεχίζει ως υπέργειος αγωγός έως την περιοχή του Πορτ Σαΐντ.

Στις 14 Ιανουαρίου 2020 ξεκίνησε η ροή ισραηλινού φυσικού αερίου προς την Αίγυπτο, περίπου δύο έτη μετά την υπογραφή της σχετικής αρχικής συμφωνίας μεταξύ των δύο πλευρών. Η ροή του ισραηλινού φυσικού αερίου προς την Αίγυπτο μέσω του αγωγού East Mediterranean Gas (EMG) αφορούσε –σε αρχική φάση- αρχικές ποσότητες της τάξεως των 200 εκατ. κ.π. ημερησίως. Σημειώνεται ότι της έναρξης λειτουργίας του αγωγού East Mediterranean Gas προηγήθηκε οριστική διευθέτηση των απαιτήσεων της ισραηλινής κρατικής εταιρείας ηλεκτρισμού -Israeli Electricity Corporation- έναντι της Αιγύπτου για τη διακοπή φορτώσεων αιγυπτιακού αερίου προς Ισραήλ το έτος 2012 μέσω του εν λόγω αγωγού, δια της αποδοχής αποζημιώσεων ύψους \$500 εκατ. από τους αιγυπτιακούς κρατικούς ομίλους EGPC και EGAS εντός περιόδου 8 ½ ετών.

Η πρωτοβουλία του Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο στην Ανατολική Μεσόγειο (EMGF)

Η πρωτοβουλία δημιουργίας του Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο στην Ανατολική Μεσόγειο (East Med Gas Forum – EMGF) ανήκει στην αιγυπτιακή κυβέρνηση, εμπίπτει δε στο πλαίσιο της πολιτικής της ανάπτυξης διεθνών συμμαχιών που θα βοηθήσουν στην εκπλήρωση του στόχου ανάδειξης της χώρας σε διεθνή, περιφερειακής εμβέλειας ενεργειακό κόμβο και διαμετακομιστικό κόμβο στο χώρο της ΝΑ Μεσογείου, ειδικότερα για το φυσικό αέριο. Η πρωτοβουλία έχει σκοπό να ενισχύσει το διάλογο μεταξύ επτά χωρών της Ανατολικής Μεσογείου, οι οποίες εμπλέκονται στην παραγωγή και τη διαμετακόμιση φυσικού αερίου (Αίγυπτος, Ελλάδα, Ιταλία, Ιορδανία, Παλαιστινιακή Αρχή, Ισραήλ, Κύπρος), με απώτερο στόχο τη δημιουργία περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου στη ΝΑ Μεσόγειο. Το Φόρουμ στοχεύει επίσης στην εμβάθυνση της συνεργασίας και του στρατηγικού διαλόγου μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών, στη συνεργασία για την προώθηση κοινών έργων υποδομών

μεταφοράς φυσικού αερίου, στην αξιοποίηση με εμπορικούς όρους των κοιτασμάτων της περιοχής και στη διεύρυνση της συνεργασίας μεταξύ χωρών παραγωγών, χωρών διαμετακόμισης και χωρών τελικών χρηστών του φυσικού αερίου.

Έδρα του Φόρουμ έχει οριστεί το Κάιρο, ενώ κατά την παρούσα φάση, έπειτα από **3 υπουργικές συνόδους** (Ιανουάριο και Ιούλιο 2019, Ιανουάριο 2020) και **6 συναντήσεις ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου** (Ιανουάριο, Μάρτιο, Ιούλιο, Νοέμβριο 2019, Ιανουάριο και Μάιο 2020), τα κράτη που μετέχουν στην πρωτοβουλία ευρίσκονται σε διαδικασία οριστικοποίησης και υπογραφής του καταστατικού του Φόρουμ, ώστε να αποσαφηνιστούν οι ακριβείς στόχοι της πρωτοβουλίας, καθώς και οι λεπτομέρειες ως προς την οργάνωση και τη λειτουργία αυτής, προκειμένου το Φόρουμ να ξεκινήσει την πλήρη δραστηριοποίησή του. Στη διάρκεια της πλέον πρόσφατης υπουργικής συνόδου, Ιανουαρίου 2020, μονογραφήθηκε από τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών των επτά χωρών το κείμενο του καταστατικού του Φόρουμ, γεγονός που κρίνεται πως αποτελεί ουσιαστικό βήμα για τη μετεξέλιξη του EMGF σε μόνιμο οργανισμό. Μετά τη μονογραφή του, το καταστατικό του Φόρουμ έχει λάβει έγκριση και από την Ευρ. Επιτροπή.

Επιπλέον, τα εμπλεκόμενα κράτη έχουν προχωρήσει στη σύσταση **Συμβουλευτικής Επιτροπής εκπροσώπων του Ιδιωτικού Τομέα για το Φυσικό Αέριο (“Gas Industry Advisory Committee” – GIAC)**, που αναμένεται να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος και πλατφόρμα διαλόγου του Φόρουμ με τη διεθνή βιομηχανία φυσικού αερίου. Η παρθενική συνεδρίαση της GIAC έλαβε χώρα το Νοέμβριο 2019, ενώ η δεύτερη στα μέσα Ιανουαρίου 2020 και η τρίτη –διαδικτυακά– στα μέσα Μαΐου 2020. Κατά τη συνεδρίαση της GIAC του Ιανουαρίου 2020 εγκρίθηκε ο εσωτερικός κανονισμός της, ενώ πραγματοποιήθηκαν οι εναρκτήριες συνεδριάσεις των υποεπιτροπών της που είναι αρμόδιες για τεχνικά, κανονιστικά και εμπορικά ζητήματα. Το Μάιο 2020, οι λόγω υποεπιτροπές παρουσίασαν επεξεργασμένα χρονοδιαγράμματα ενεργειών και δράσεων τους σε βραχυ-μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Η GIAC περιλαμβάνει στην παρούσα φάση 23 μέλη, μεταξύ των οποίων, από ελληνικής πλευράς, τα Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛΠΕ), τον όμιλο Energean, τη ΔΕΠΑ, τον ΔΕΣΦΑ και της ΕΔΕΥ (Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων). Επιπλέον, αρκετοί επιχειρηματικοί όμιλοι αλλά και διεθνείς επιχειρηματικοί φορείς έχουν εκφράσει ενδιαφέρον προκειμένου να εισέλθουν στην GIAC.

Καθεστώς (άτυπο) παρατηρητή στο Φόρουμ έχουν η Ε.Ε. και η Παγκόσμια Τράπεζα, ενώ έχουν προσκληθεί σε αρκετές από τις μέχρι τώρα συναντήσεις του οι ΗΠΑ και η Γαλλία. Κατά την τελευταία υπουργική σύνοδο του EMGF, τον Ιανουάριο 2020, η Γαλλία διατύπωσε προφορικό αίτημα προκειμένου να καταστεί μέλος του Φόρουμ, ενώ οι ΗΠΑ διατύπωσαν αίτημα για απόκτηση καθεστώτος μόνιμου παρατηρητή.

Ηλεκτρική ενέργεια, ΑΠΕ & πυρηνική ενέργεια:

Τα εργοστάσια παραγωγής και τα δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας είναι κρατικά στην Αίγυπτο. **Σύμφωνα με το Υπουργείο Ηλεκτρισμού & ΑΠΕ, που αποτελεί το βασικό εποπτικό φορέα του κλάδου ενέργειας, τα σχέδια του αιγυπτιακού κράτους περιλαμβάνουν δαπάνες πλησίον των \$7 δισ. για την προσθήκη ηλεκτροπαραγωγικής δυναμικότητας 6 GW ετησίως έως το έτος 2022. Κατά τα στοιχεία του Υπουργείου, κατά την πενταετία 2014-2018 έχει επιτευχθεί η αύξηση της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά 58%, φθάνοντας το επίπεδο των 58 GW στο τέλος Αυγούστου 2018. Το πρόγραμμα της αιγυπτιακής κυβέρνησης για την περίοδο 2012-2017 περιελάμβανε την προσθήκη δυναμικότητας 12.400 MW από θερμοηλεκτρικές**

πηγές, με σκοπό την υπέρβαση των δυσκολιών και της ανεπάρκειας της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρισμού κατά τα έτη μετά το 2011, που οδήγησαν σε σειρά διακοπών τροφοδοσίας του εγχώριου ηλεκτρικού δικτύου κατά τη διετία 2013-2014. **Το Υπουργείο Ηλεκτρισμού στοχεύει να προσθέσει δυναμικότητα της τάξεως των 145 MW στο εθνικό ηλεκτρικό δίκτυο εντός του οικονομικού έτους 2020/21, ανεβάζοντας τη συνολική δυναμικότητα στο επίπεδο των 59,8 GW.**

Οι υφιστάμενες 6 εταιρείες παραγωγής και οι 9 διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ανήκουν στην κρατική εταιρεία ηλεκτρισμού (η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Ηλεκτρισμού), **Egyptian Electricity Holding Company (EEHC)**, η οποία είναι επίσης αρμόδια για την κατάρτιση και υλοποίηση πενταετών προγραμμάτων με σκοπό την αύξηση της ηλεκτροπαραγωγικής δυναμικότητας της χώρας. Η EEHC έχει υπό την εποπτεία της τη λειτουργία άνω των 50 θερμοηλεκτρικών μονάδων στη χώρα, τις οποίες διαχειρίζονται 5 περιφερειακές εταιρείες παραγωγής και μία εθνικής εμβέλειας υδροηλεκτρική εταιρεία.

Άλλες αρμόδιες εποπτικές Αρχές του αιγυπτιακού κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας και ΑΠΕ είναι η **Αρχή των ΑΠΕ (NREA)**, η **Ρυθμιστική Αρχή Ηλεκτρισμού (Egypt ERA)**, η **Εκτελεστική Αρχή των Υδροηλεκτρικών Μονάδων (Hydro Power Plants Executive Authority – υπό κατάρτιση)** και οι **Αρχές Πυρηνικών Ηλεκτροπαραγωγικών Μονάδων (Nuclear Power Plant Authority, Atomic Power Plants Authority).**

Τον Ιούνιο 2015 το αιγυπτιακό κράτος υπέγραψε σύμβαση με το μεγάλο γερμανικό όμιλο **Siemens** για την κατασκευή 3 νέων μεγάλων θερμοηλεκτρικών μονάδων συνδυασμένου κύκλου με βάση το αέριο, στις περιοχές **Beni Suef, Burullus και Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας, σχεδιαζόμενης δυναμικότητας 4,8 GW εκάστη, καθώς και 12 αιολικών πάρκων με 600 ανεμογεννήτριες, συνολικής δυναμικότητας 2 GW.** Το συνολικό επενδυτικό κόστος κατασκευής των τριών μονάδων ανήλθε σε €6 δισ., ενώ το κόστος της σύμβασης για την κατασκευή των αιολικών πάρκων ανέρχεται σε €2 δισ. Η συνολική πρόσθετη παραγωγική δυναμικότητα όταν θα έχει ολοκληρωθεί το σύνολο των έργων εκτιμάται σε 16,4 GW. Στα μέσα του 2018, η Siemens είχε ολοκληρώσει –σαφώς ταχύτερα από το χρονοδιάγραμμα, σε διάστημα μόλις 27,5 μηνών- την κατασκευή των 3 θερμοηλεκτρικών μονάδων, οι οποίες εγκαινιάστηκαν από τον Αιγύπτιο Πρόεδρο. Σημειωτέον ότι η μερική λειτουργία των 3 μονάδων της Siemens είχε ξεκινήσει ήδη νωρίτερα, εντός του 2017.

Ο σαουδαραβικός όμιλος **ACWA Power** υπέγραψε το Νοέμβριο 2018 συμφωνία με την αιγυπτιακή κυβέρνηση για την κατασκευή μεγάλης ηλεκτροπαραγωγικής μονάδας ισχύος **2.250 MW στα νότια της χώρας (περιοχή Λούξορ)**, επενδυτικού κόστους \$2,3 δισ., η οποία προσδοκάται πως θα τεθεί σε λειτουργία το αργότερο έως το 2023. Επιπλέον, το Σεπτέμβριο 2018, η αιγυπτιακή κυβέρνηση υπέγραψε με την κοινοπραξία των κινεζικών ομίλων **Shanghai Electric και Dongfang Electric Corporation**, καθώς και του αιγυπτιακού κατασκευαστικού ομίλου **Hassan Allam**, σύμβαση έργου κατασκευής θερμοηλεκτρικού εργοστασίου τεχνολογίας καθαρού άνθρακα, δυναμικότητας 6.000 MW, στην περιοχή **Hamrawein** της περιφέρειας Ερυθράς Θάλασσας, επενδυτικού κόστους \$4,4 δισ. Το Φεβρουάριο 2020 το αιγυπτιακό Υπουργείο Ηλεκτρισμού αποφάσισε την επ' αόριστον αναβολή της υλοποίησης του έργου κατασκευής του θερμοηλεκτρικού εργοστασίου του **Hamrawein**.

Στόχο της αιγυπτιακής κυβέρνησης αποτελεί εδώ και μερικά χρόνια η αύξηση του μεριδίου της παραγόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο 20% του ενεργειακού μείγματος έως το έτος 2022, δεδομένου ότι η χώρα είναι εξαιρετικά

προικισμένη σε ηλιακές και αιολικές πηγές ενέργειας. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει προσδιορίσει το μερίδιο της αιολικής ενέργειας σε 12%, εκείνο της ηλιακής σε 2,2% και αυτό της υδροηλεκτρικής σε 5,8%. Σύμφωνα με στοιχεία της αρμόδιας εθνικής αιγυπτιακής Αρχής για τις ΑΠΕ (NREA), το επίπεδο της ετήσιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην Αίγυπτο έχει φθάσει τα 6 GW, με ισχύ 2 GW να προέρχεται από ηλιακές και αιολικές πηγές.

Η κυβέρνηση έχει προσπαθήσει, ήδη από το 2014, να διαμορφώσει ένα θεσμικό πλαίσιο ικανό να προσελκύσει ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια στην ανάπτυξη των ΑΠΕ στην χώρα. Ο βασικός μηχανισμός για να επιτευχθεί αυτό, είναι η υιοθέτηση, από το Σεπτέμβριο 2014 ενός συστήματος πληρωμής από το κράτος της παραγόμενης ενέργειας στους ιδιώτες, σε εγγυημένες τιμές (**“Feed-in Tariff program”**), το οποίο στηρίζει την υλοποίηση νέων αιολικών και ηλιακών ενεργειακών projects. Το αιγυπτιακό Υπουργείο Ηλεκτρισμού και η κρατική εταιρεία διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (EETC), στις νέες αναθέσεις ενεργειακών έργων, εγκαταλείπουν σταδιακά το υφιστάμενο σύστημα **“Feed-in-Tariff”**, ανοίγοντας το δρόμο στον ιδιωτικό τομέα να μπορεί να παράγει και να διαθέτει ενέργεια απ’ ευθείας στους καταναλωτές, μέσω του σχήματος **«ανεξάρτητων παραγωγών ενέργειας» (“independent power producer” – IPP)**, με στόχο τη μεγαλύτερη ευελιξία του συστήματος που προσδοκάται ότι θα οδηγήσει στη διενέργεια υψηλότερων επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα, ιδιαίτερα σε κλάδους άμεσης αναπτυξιακής προτεραιότητας, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Το καλοκαίρι 2018 εγκαινιάστηκε η **πρώτη φάση λειτουργίας μεγάλου αιολικού πάρκου που περιλαμβάνει 300 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 580 MW, στην περιοχή Gabal El-Zayt της περιφέρειας Ερυθράς Θάλασσας.** Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το 2015 και έχει συνολικό κόστος ύψους περίπου \$625 εκατ. Η πρώτη φάση του αιολικού πάρκου περιλαμβάνει 120 ανεμογεννήτριες, συνδεδεμένες στο ηλεκτρικό δίκτυο, παραγωγικής ισχύος 240 MW. Επιπλέον, το Μάρτιο 2018 υπογράφηκε συμφωνία για την κατασκευή πρόσθετου αιολικού πάρκου στην περιοχή Gabal El-Zayt, μεταξύ της κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (EETC) και κοινοπραξίας ιαπωνικών και γαλλικών ομίλων με το μεγάλο αιγυπτιακό κατασκευαστικό όμιλο Orascom. Το εν λόγω αιολικό πάρκο θα διαθέτει παραγωγική ισχύ 250 MW και θα απαιτήσει επενδύσεις συνολικού εκτιμώμενου ύψους \$400 εκατ.

Στα μέσα του 2019 ολοκληρώνονταν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (EETC) και του γερmano-ισπανικού ομίλου ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Siemens Gamesa για τους οικονομικούς όρους των έργων εγκατάστασης 12 αιολικών πάρκων, εκτιμώμενου επενδυτικού κόστους €2 δισ. Το πρόγραμμα δημιουργίας αιολικών πάρκων στην Αίγυπτο από τη Siemens είχε συμφωνηθεί το 2015 και εντάσσεται στη σύμβαση του γερμανικού ομίλου με το αιγυπτιακό κράτος για επέκταση του ενεργειακού δυναμικού της χώρας κατά 16,4 GW.

Στο πλαίσιο του προγράμματος **“Feed-in-Tariff”** εντάσσεται υπό κατασκευή **μεγάλο ηλιακό συγκρότημα στην περιοχή Benban, πλησίον του Ασουάν στην Άνω Αίγυπτο, συνολικού επενδυτικού κόστους μεταξύ \$3 και \$4 δισ.,** το οποίο απολαμβάνει διεθνούς χρηματοδότησης από την International Finance Corporation (IFC) του ομίλου Παγκόσμιας Τράπεζας (με κεφάλαια \$653 εκατ.), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (EBRD, με κεφάλαια \$500 εκατ.), καθώς επίσης και επενδυτικών εγγυήσεων από το θυγατρικό της Παγκόσμιας Τράπεζας **«Πολυμερή Οργανισμό Εγγύησης Επενδύσεων» (MIGA).** Τον Οκτώβριο 2019 η αιγυπτιακή κυβέρνηση ανακοίνωσε την

ολοκλήρωση της κατασκευής όλων -32 συνολικά- των σχεδιαζόμενων στην παρούσα φάση ηλιακών ηλεκτροπαραγωγικών μονάδων στο πλαίσιο του ηλιακού συγκροτήματος του Benban, καθώς και τη σύνδεση αυτών με το εθνικό ηλεκτρικό δίκτυο, προσθέτοντας ηλεκτροπαραγωγική δυναμικότητα της τάξεως των 1.465 MW στο ηλεκτρικό δυναμικό της χώρας. Συνολικά, **το ηλιακό συγκρότημα Benban προσδοκάται ότι θα διαθέτει 41 συνολικά ηλιακές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, συνολικής δυναμικότητας 1,8 GW.**

Τον Οκτώβριο 2019 υπεγράφη επίσης συμφωνία αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγεται από την **ηλιακή μονάδα δυναμικότητας 200 MW που θα κατασκευαστεί στην περιοχή Kom Ombo, στο Ασουάν, με επενδυτικό κόστος περίπου \$200 εκατ.** Σύμφωνα με σχετική κυβερνητική ανακοίνωση, το έργο κατασκευής της μονάδας θα εκτελέσει ο μειοδότης –στο πλαίσιο σχετικού διεθνούς διαγωνισμού- σαουδαραβικός όμιλος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ACWA Power, επί τη βάση σχήματος “Build-Own-Operate” (BOO). Η ηλιακή μονάδα στο Kom Ombo αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία εντός του 2021 και να καλύπτει τις ανάγκες ηλεκτροδότησης 130.000 νοικοκυριών. Η κατασκευή της υποστηρίζεται χρηματοδοτικά τόσο από τη γαλλική, όσο και από την ιαπωνική υπηρεσία αναπτυξιακής συνεργασίας (Agence Française de Développement-AFD και Japan International Cooperation Agency-JICA), αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι ο όμιλος ACWA Power εμπλέκεται επίσης σε έργα ανάπτυξης τριών φωτοβολταϊκών μονάδων στο συγκρότημα Benban στην Άνω Αίγυπτο, καθώς και σειράς άλλων αιολικών και φωτοβολταϊκών έργων στην αιγυπτιακή επικράτεια.

Κατά την οπτική της αιγυπτιακής κυβέρνησης, η φιλόδοξη και συνετή ενεργειακή πολιτική, σε συνδυασμό με τη γεωστρατηγική σημασία της Αιγύπτου ως ενεργειακού κόμβου μεταξύ Αφρικής, Ευρώπης και Ασίας, διευκολύνουν την άντληση χρηματοδοτήσεων από διεθνείς οργανισμούς και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό την κατασκευή πρόσθετων ενεργειακών υποδομών και έργων διασύνδεσης του αιγυπτιακού ηλεκτρικού δικτύου με εκείνα των γειτονικών χωρών.

Αναφορικά με **το μεγάλο έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Σ. Αραβίας μέσω καλωδίων ρεύματος ισχύος 3.000 MW**, η λειτουργία της πρώτης φάσης του έργου προσδοκάτο να ξεκινήσει το 2021. Κατά τη διάρκεια του 2018 και του 2019 σημειώθηκαν καθυστερήσεις από σαουδαραβικής πλευράς, οι οποίες σχετίζονται με τις μεταβολές στον όλο σχεδιασμό του έργου της διασύνδεσης που προκάλεσε ο προγραμματισμός του μεγάλου –διεθνούς εμβέλειας, με τη συνεργασία Σ. Αραβίας, Ιορδανίας και Αιγύπτου- αναπτυξιακού έργου “NEOM” στον Κόλπο της Άκαμπα και πλησίον της Διώρυγας Σουέζ. Σύμφωνα με κλαδικές εκτιμήσεις, ο επανασχεδιασμός του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης από σαουδαραβικής πλευράς έχει προκαλέσει την αύξηση του σχετικού εκτιμώμενου συνολικού κόστους υλοποίησης, σε περίπου \$2,5 δισ., το οποίο αναμένεται να συγχρηματοδοτηθεί από τα δύο κράτη, καθώς και από συνεισφορές του Κουβεϊτιανού Ταμείου Οικονομικής Ανάπτυξης (KFAED), του εδρεύοντος στο Κουβέιτ Αραβικού Ταμείου Οικονομικής & Κοινωνικής Ανάπτυξης (AFESD), της Ισλαμικής Τράπεζας Ανάπτυξης (IDB) και της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρισμού (EETC). Σύμφωνα με πληροφόρηση από το αιγυπτιακό Υπουργείο Ηλεκτρισμού, μέσω Μαΐου 2020, οι εργασίες υλοποίησης του μεγάλου εν λόγω έργου έχουν τεθεί προσωρινά στον «πάγο», με τις σχετικές διαγωνιστικές διαδικασίες να έχουν αναβληθεί έως ότου ξεπεραστούν τα προβλήματα που έχει δημιουργήσει η διεθνής πανδημία κορωνοϊού.

Η Αίγυπτος είναι ηλεκτρικά συνδεδεμένη με τις γειτονικές της χώρες στα ανατολικά και τα δυτικά, ήτοι με την Ιορδανία, με την Παλαιστίνη και με τη Λιβύη, ενώ επίσης έχει ολοκληρώσει και πρόσφατα στη διάρκεια του 2020 θέσει σε λειτουργία σημαντικό έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης με το Σουδάν. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προωθεί έντονα εξάλλου έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης της Αιγύπτου προς το βορρά με την ευρωπαϊκή ήπειρο, σε πρώτη φάση μέσω Κύπρου και μελλοντικά και μέσω Ελλάδας (Κρήτης), δια υποθαλάσσιου καλωδίου δυναμικότητας 2.000 MW (EuroAfrica Interconnector), με σκοπό την ανάδειξη της χώρας ως κομβικού κέντρου διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των τριών ηπείρων. Το επενδυτικό κόστος του έργου εκτιμάται –σύμφωνα με αρχικές προβλέψεις– σε €2 δισ. Το Φεβρουάριο 2017 υπογράφηκε μνημόνιο κατανόησης για την εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας σχετικά με την ηλεκτρική διασύνδεση των τριών χωρών, από τους επικεφαλής των εταιρειών EuroAfrica Interconnector και Egyptian Electricity Holding Company. Στη διάρκεια του 2018 και του 2019 σημειώθηκε σχετικά μικρή πρόοδος στην υλοποίηση του εν λόγω σχεδιαζόμενου μεγάλου έργου. Το Μάιο 2019 υπεγράφη στο Κάιρο συμφωνία μεταξύ της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρισμού (EETC) και του κυπριακού ομίλου EuroAfrica Interconnector για την υλοποίηση του εν λόγω έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης, παρουσία του Αιγύπτιου Π/Θ κ. Madbouly και του Υπουργού Ηλεκτρισμού κ. Shaker. Σύμφωνα με πηγές του αιγυπτιακού Υπουργείου Ηλεκτρισμού, αρχών Ιουνίου 2020, το αιγυπτιακό κράτος προσανατολίζεται στην αναβολή υλοποίησης του μεγάλου εν λόγω project –τουλάχιστον ως προς το σκέλος σύνδεσης Αιγύπτου με Κύπρο– εξαιτίας καθυστερήσεων του ως άνω κυπριακού ομίλου να ολοκληρώσει την εκπόνηση των απαιτούμενων τεχνικο-οικονομικών μελετών.

Σημειώνεται ότι στο τέλος Απριλίου 2020, ο γερμανικός όμιλος **Siemens** επελέγη ως «προτιμητέος προσφοροδότης» για την εκτέλεση του έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Κύπρου-Ελλάδας, ενώ έχει επίσης προεπιλεγεί για την ανάληψη εκτέλεσης του έργου κατασκευής σταθμού μετασχηματισμού ηλεκτρικού ρεύματος στην Αίγυπτο. Σημειώνεται επίσης ότι από το τέλος του 2019, το τμήμα Κρήτης-Αττικής, το οποίο θα προχωρήσει ως εθνικό έργο, δεν περιλαμβάνεται πλέον στο σχεδιασμό του EuroAfrica Interconnector.

Η Αίγυπτος σχεδιάζει εδώ και αρκετά χρόνια να εμπλουτίσει το ενεργειακό της μείγμα προσθέτοντας και την πυρηνική ενέργεια. Το Μάιο 2016, η αιγυπτιακή κυβέρνηση επισημοποίησε συμφωνία λήψης δανείου με ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής, ύψους \$25 δισ., από την Ρωσία για τη χρηματοδότηση της κατασκευής μονάδας πυρηνικής ενέργειας από το ρωσικό κρατικό όμιλο **Rosatom**, στην περιοχή **Dabaa** της βορειοδυτικής Αιγύπτου, δυναμικότητας 4.800 MW. Η έναρξη της κατασκευής της εν λόγω μονάδας τοποθετείται χρονικά εντός του 2020, η έναρξη λειτουργίας του πρώτου από τους 4 πυρηνικούς αντιδραστήρες εντός του 2026, και η ολοκλήρωση κατασκευής της μονάδας έως το 2028-2029. Ποσοστό 85% του συνολικού κόστους κατασκευής και εξοπλισμού της μονάδας πρόκειται να καλυφθεί μέσω του ως άνω διμερούς δανείου της Ρωσίας προς την Αίγυπτο.

Η National Localization Committee της Αιγύπτου έχει εκπονήσει κατάλογο 150 αιγυπτιακών ομίλων, προκειμένου αυτοί να μπορέσουν, ως εξουσιοδοτημένοι, να εργαστούν υπεργολαβικά στην υπό δημιουργία πυρηνική μονάδα, αναλαμβάνοντας μικρότερα υποέργα ή προμήθειες από τη θυγατρική της Rosatom, Atomstroyexport. Η αιγυπτιακή συμμετοχή στην κατασκευή του πρώτου αντιδραστήρα της Dabaa θα

κυμαίνεται σε μεταξύ 20% και 25% και πρόκειται να αυξηθεί στο επίπεδο του 35% περίπου κατά τα επόμενα στάδια του έργου.

Τον Απρίλιο 2019, η αιγυπτιακή Αρχή Πυρηνικών Ενεργειακών Μονάδων (Nuclear Power Plants Authority - NPPA) ανακοίνωσε ότι χορηγήθηκε στη σχεδιαζόμενη μονάδα πυρηνικής ενέργειας που θα κατασκευαστεί στην Dabaa άδεια όσον αφορά την τοποθεσία όπου θα πραγματοποιηθούν τα έργα δημιουργίας της ("site approval permit" – SAP).

Ο οικονομικός Τύπος αναφέρθηκε στις αρχές Δεκεμβρίου 2019 στην υποβολή προσφορών από 7 αιγυπτιακές και ρωσικές εταιρείες στο πλαίσιο διαγωνισμού που προκήρυξε η θυγατρική του ρωσικού κρατικού ομίλου πυρηνικής ενέργειας Rosatom, Atomstroyexport, για την ανάληψη έργων προετοιμασίας της έκτασης γης όπου θα κατασκευαστεί η μονάδα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας στην περιοχή Dabaa. Στο τέλος του 2019, υποβλήθηκαν εξάλλου προσφορές από πληθώρα εταιρειών (πάνω από 200) για την ανάληψη κατασκευαστικών έργων της πυρηνικής μονάδας της Dabaa, μεταξύ των οποίων οι όμιλοι Hassan Allam, Orascom Construction, Power Generation Engineering & Service Co. (PGESCO), El Sewedy Electric, Petrojet, Archirodon Construction, Siemens, καθώς και ο Αραβικός Οργανισμός Εκβιομηχάνισης (AOI), συμφερόντων του αιγυπτιακού Στρατού.

Στόχο του χρονοδιαγράμματος της Rosatom αποτελεί η εκκίνηση εργασιών το αργότερο έως τον Ιούλιο 2020, στόχος που ωστόσο ενδεχομένως μετατεθεί λίγο αργότερα χρονικά εξαιτίας της πανδημίας κορωνοϊού.

Ε. Μεταφορές

Η Αίγυπτος ιστορικά υπήρξε σημαντικός διεθνής κόμβος μεταφορών. Κατέχει κομβικό σημείο στις εμπορικές οδούς μεταξύ της Ασίας, Αφρικής και Ευρώπης ενώ μέσω της Διώρυγας του Σουέζ διακινείται το 10% του συνολικού όγκου του παγκόσμιου εμπορίου. Η Κυβέρνηση με σειρά έργων, δεσπόζοντας του "φαραωνικού" έργου διάνοιξης νέου παράλληλου προς τον υφιστάμενο διαδρόμου στην Διώρυγα του Σουέζ, έχει δημιουργήσει μια νέα δυναμική στον τομέα των μεταφορών. Όραμα της αιγυπτιακής ηγεσίας είναι να καταστεί η χώρα κόμβος στις θαλάσσιες και εναέριες μεταφορές. **Ο κλάδος μεταφορών και logistics αντιπροσώπευσε το 4,64% του αιγυπτιακού ΑΕΠ το οικονομικό έτος 2018/19.** Η Διώρυγα Σουέζ αποτελεί σαφώς τη σημαντικότερη από πλευράς γεωστρατηγικής μεταφορική υποδομή της χώρας, ενώ η Αίγυπτος διαθέτει επίσης 48.000 χιλ. χλμ. ασφαλτοστρωμένων δρόμων, 9.570 χλμ. σιδηροδρομικών γραμμών, 20 αεροδρόμια, 15 θαλάσσιους λιμένες και ένα δίκτυο ποτάμιων λιμένων.

Το αιγυπτιακό σιδηροδρομικό δίκτυο μεταφέρει σε ετήσια βάση περίπου 500 εκατ. επιβάτες και 6 εκατ. τόνους αγαθών. Φορέας διαχείρισης του σιδηροδρομικού δικτύου είναι η κρατική εταιρεία σιδηροδρόμων (Egyptian National Railways - ENR), με την οποία συνεργάζεται στενά τα τελευταία χρόνια η Παγκόσμια Τράπεζα, με σκοπό την αναδιοργάνωση των σιδηροδρομικών μεταφορών, τη βελτίωση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Στα **σιδηροδρομικά έργα** αρμόδιοι φορείς είναι το **Υπουργείο Μεταφορών**, η **ENR** και, στα έργα του μετρό Καΐρου, η **Εθνική Αρχή Σηράγγων (National Authority for Tunnels – NAT)**.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση σχεδιάζει, σε μακροπρόθεσμη βάση, την **υλοποίηση μεγάλου έργου δημιουργίας σιδηροδρομικού άξονα υψηλής ταχύτητας**, μήκους 1.087 χλμ., που

θα συνδέει την Αλεξάνδρεια με το Ασουάν, μέσω Καΐρου, με εκτιμώμενο επενδυτικό κόστος \$10 δισ.

Από τα μεγάλα και μακρόπνοα έργα επέκτασης του σιδηροδρομικού δικτύου που προωθεί το αιγυπτιακό κράτος, πλέον προωθημένο όσον αφορά το στάδιο υλοποίησής του αποτελούσε έως πρότινος το επενδυτικό σχέδιο **κατασκευής σιδηροδρομικής γραμμής υψηλής ταχύτητας που θα συνδέει το λιμένα Ain Sokhna στον Κόλπο Σουέζ με την περιοχή της νέας πόλης του Ελ Αλαμείν**, στις βορειοδυτικές ακτές της Αιγύπτου, εκτιμώμενου επενδυτικού κόστους \$8,5 δισ. Ωστόσο, το Φεβρουάριο 2020 το Υπουργείο Μεταφορών αποφάσισε να αναβάλει την υλοποίηση του έργου εξαιτίας του υψηλού του κόστους των προσφορών δύο ανταγωνιζόμενων κοινοπραξιών, των οποίων ηγούνται κινεζικές εταιρείες (οι China Civil Engineering Construction Corporation-CCECC και China Railway Construction Corporation Limited-CRCC στην πρώτη και China Railway Engineering Corporation-CREC και China State Construction Engineering στη δεύτερη).

Τον Αύγουστο 2017 υπεγράφη συμφωνία μεταξύ της αιγυπτιακής Εθνικής Αρχής Σηράγγων (NAT) και των κινεζικών ομίλων AVIC International και China Railway Group, αξίας \$1,24 δισ., για την **κατασκευή δικτύου ελαφρού προαστιακού σιδηροδρόμου υψηλής ταχύτητας**, μήκους 67,8 χλμ., με 11 σταθμούς, που θα συνδέει τα ανατολικά περίχωρα του Καΐρου (Al Salam, 10th of Ramadan, Shorouk και Badr) με τη νέα διοικητική πρωτεύουσα. Στις αρχές του 2019, η NAT είχε υπογράψει με την κρατική Exim Bank of China συμφωνία για την παροχή χαμηλότοκης δανειακής διευκόλυνσης, συνολικού ύψους \$1,2 δισ. με σκοπό τη χρηματοδότηση του εν λόγω κατασκευαστικού έργου, ενώ τον Οκτώβριο 2019 κινεζικοί εμπλεκόμενοι φορείς υπέγραψαν συμβάσεις συνολικής αξίας \$571 εκατ. με επτά αιγυπτιακές κατασκευαστικές εταιρείες για την κατασκευή της γραμμής. Πριν το τέλος του 2019, ο αιγυπτιακός κατασκευαστικός όμιλος Hassan Allam, σε συνεργασία με άλλες κατασκευαστικές εταιρείες, είχε ξεκινήσει τις εργασίες κατασκευής της εν λόγω γραμμής.

Το Μάιο 2019 το αιγυπτιακό κράτος επέλεξε ως «προτιμώμενο» μειοδότη την κοινοπραξία του καναδικών συμφερόντων ομίλου Bombardier με τους αιγυπτιακούς κατασκευαστικούς ομίλους Orascom Construction και Arab Contractors, προκειμένου να εκτελέσει το **μεγάλο έργο σχεδιασμού, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης των δύο σιδηροδρομικών γραμμών «μονής τροχιάς» που θα συνδέουν τα ανατολικά περίχωρα του Καΐρου με τη νέα διοικητική πρωτεύουσα, καθώς και τα δυτικά περίχωρα του Καΐρου μεταξύ τους, μήκους 52 χλμ. και 42 χλμ., αντίστοιχα, δημιουργώντας σιδηροδρομικό άξονα από την περιοχή 6th of October City έως τη νέα πρωτεύουσα**. Η συνολική συμβατική αξία ολόκληρου του έργου εκτιμάται σε €3 δισ., για σχεδιασμό, δημοπράτηση, κατασκευή και 30ετή λειτουργία και συντήρηση των γραμμών. Το Μάιο 2020 η ανωτέρω κοινοπραξία ξεκίνησε τις κατασκευαστικές εργασίες της μίας εκ των δύο γραμμών «μονής τροχιάς» που θα συνδέει τα ανατολικά περίχωρα του Καΐρου (Nasr City) με τη νέα διοικητική πρωτεύουσα.

Βασική μέριμνα της Αιγύπτου αποτελεί εξάλλου η **επέκταση του δικτύου μετρό Καΐρου**. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αρμόδιας Εθνικής Αρχής Σηράγγων, άνω των 3,5 εκατ. κατοίκων του μείζονος Καΐρου βασίζονται στο μετρό για τις καθημερινές μετακινήσεις, εν μέρει λόγω του ακόμη σχετικά χαμηλού κόστους τους, παρά τις σημειωθείσες αυξήσεις των κομίστρων. Το μετρό του Καΐρου εγκαινιάστηκε το 1987 και στα μέσα του 2016, λειτουργούσαν πλήρως **2 γραμμές (1 & 2)** συνολικού μήκους 78 χλμ. Μία πρόσθετη **3^η γραμμή** λειτουργεί μερικώς από το 2012 και βρίσκεται ακόμη υπό

κατασκευή και επέκταση από γαλλικές, αιγυπτιακές και εμιρατινές κατασκευαστικές εταιρείες, με σκοπό να συνδέσει την περιοχή Imbaba του Καΐρου με το αεροδρόμιο. Το συνολικό κόστος κατασκευής της 3^{ης} γραμμής υπολογίζεται σε \$6,5 δισ. και η ολοκλήρωσή της θα αυξήσει την δυνατότητα εξυπηρέτησης σε περίπου 3 εκατ. επιβάτες, ημερησίως. Επίσης, υπάρχουν **3 γραμμές που βρίσκονται ακόμη σε φάση σχεδιασμού – αρχικής υλοποίησης (4, 5 & 6)**, οι οποίες αναμένεται να προσθέσουν δυναμικότητα 5 εκατ. επιβατών ημερησίως όταν ολοκληρωθούν. Πλέον προωθημένη μεταξύ αυτών είναι η κατασκευή της **γραμμής 4**, η οποία πρόκειται έχει συνολικό κατασκευαστικό κόστος \$3,6 δισ. και θα συνδέσει την περιοχή 6th of October δυτικά του Καΐρου με την περιοχή New Cairo, ανατολικά του Καΐρου, με βασικό χρηματοδότη την ιαπωνική υπηρεσία αναπτυξιακής συνεργασίας (JICA), με κονδύλια \$1,2 δισ. για την 1^η φάση της γραμμής. Το Δεκέμβριο 2019, η Εθνική Αρχή Σηράγγων (NAT) παρέδωσε τις εγκαταστάσεις της πρώτης φάσης της γραμμής 4 του μετρό Καΐρου σε κοινοπραξία κατασκευαστικών εταιρειών, αποτελούμενη από τους ομίλους Petrojet, Concord, Arab Contractors & Orascom, προκειμένου να ξεκινήσουν την εκτέλεση των έργων δημιουργίας της γραμμής. Σημειώνεται ότι η πρώτη φάση της γραμμής 4 θα περιλαμβάνει 17 σταθμούς και θα διατρέχει απόσταση 18 χλμ. συνδέοντας τις περιοχές Fustat στο κέντρο του Καΐρου (Παλιό Κάιρο) και 6th of October City. Η σχεδιαζόμενη **5^η γραμμή**, εκτιμώμενου προϋπολογισμού \$4 δισ., θα συνδέει την περιοχή Maadi στα νότια του Καΐρου με την 1^η γραμμή και το ανατολικό προάστιο New Cairo. Τα σχετικά κατασκευαστικά έργα διεκδικούν τρεις κοινοπραξίες υπό ιταλικές, κορεατικές και κινεζικές εταιρείες, αντίστοιχα. Τον Ιούλιο 2017 η Αίγυπτος υπέγραψε συμφωνία με την καναδική εταιρεία Bombardier για τη **χρηματοδότηση και κατασκευή της γραμμής 6** του μετρό του Μείζονος Καΐρου, αρχικά εκτιμώμενου προϋπολογισμού \$4 δισ., η οποία θα ακολουθεί διαδρομή παράλληλη με το Νείλο, συνδέοντας την περιοχή Shubra του Καΐρου με τα νότια προάστια Maadi και Helwan.

Αξιόλογα έργα που προωθεί επίσης το αιγυπτιακό κράτος αποτελούν η κατασκευή του **μετρό της Αλεξάνδρειας και το έργο σχεδιασμού και εκτέλεσης έργων αποκατάστασης της γραμμής τραμ El-Raml στην Αλεξάνδρεια**. Σημαντικές πηγές χρηματοδότησης για την επέκταση του μετρό Καΐρου και για αναβαθμίσεις υφιστάμενων γραμμών (λ.χ. εκτεταμένα έργα αναβάθμισης των υποδομών, της σηματοδότησης και των συστημάτων ελέγχου διεξάγονται στη γραμμή 1) αποτελούν οι EBRD, ΕΤΕπ και Agence Française de Développement.

Όπως ανέφεραν κλαδικές πηγές τον Απρίλιο 2020, η διεθνής πανδημία κορωνοϊού έχει ωθήσει τους μεγάλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς που στηρίζουν την υλοποίηση σιδηροδρομικών έργων στην Αίγυπτο, να αναπροσαρμόσουν τις προτεραιότητές τους χρηματοδότησης έργων σε παγκόσμιο επίπεδο, με αποτέλεσμα να είναι αρκετά πιθανό να «παγώσει» η υλοποίηση σημαντικών σιδηροδρομικών έργων στη χώρα, καθώς κεφάλαια ύψους περίπου \$1,8 δισ. από διεθνή δάνεια με προορισμό σιδηροδρομικά έργα στην Αίγυπτο δεν πρόκειται να εκταμιευθούν πριν από τα μέσα του 2021.

Σημαντική θέση στις προτεραιότητες της αιγυπτιακής κυβέρνησης κατέχουν επίσης τα **έργα αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των περιφερειακών αεροδρομίων, αλλά και κατασκευής νέων**, όπως το Sphinx International Airport στη Γκίζα, το οποίο εξυπηρετεί τις δυτικές περιοχές της πρωτεύουσας και έχει ξεκινήσει τη δοκιμαστική λειτουργία του από τις αρχές του 2019, αλλά και το Katameya International Airport, στα περίχωρα του Καΐρου (πλησίον της περιοχής New Cairo), το οποίο θα εξυπηρετεί τη νέα διοικητική

πρωτεύουσα και τις ανατολικές περιοχές του Καΐρου, δρώντας συμπληρωματικά και αποσυμφορητικά για το διεθνές αεροδρόμιο της πρωτεύουσας. Σημειώνεται ότι το έτος 2015 ολοκληρώθηκε η κατασκευή νέου τερματικού σταθμού (Terminal 2) στο αεροδρόμιο Καΐρου, επενδυτικού κόστους \$436 εκατ. που χρηματοδοτήθηκε με δανειακά κεφάλαια ύψους \$280 εκατ. από την Παγκόσμια Τράπεζα και τέθηκε σε λειτουργία στο τέλος του 2016. Επίσης, σχεδιάζεται η επέκταση του αεροδρομίου του Borg El Arab, πλησίον της Αλεξάνδρειας έως το έτος 2022, με σκοπό η δυναμικότητά του να αυξηθεί στους 4 εκατ. επιβάτες ετησίως, αντί 1,2 εκατ. που είναι σήμερα.

Η Αίγυπτος, προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξημένες εμπορικές ροές με προορισμό την ίδια όσο και τις διερχόμενες μέσω της διώρυγας του Suez, έχει θέσει σε εφαρμογή **πρόγραμμα ανάπτυξης των λιμένων**, στοχεύοντας στην αύξηση του συνολικού τονάζ που αυτοί μπορούν να διαχειριστούν από τα τρέχοντα επίπεδα των 120 εκατ. τόνων ετησίως, στους 600 εκατ. τόνους με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης τα 35 έτη και εκτιμώμενο ύψος προϋπολογισμού \$13,4 δισ. (και με ενδιάμεσο στόχο τους 370 εκατ. τόνους το 2030). Η χώρα διαθέτει συνολικά 15 εμπορικά λιμάνια, με μεγαλύτερο αυτό της Αλεξάνδρειας, που διακινεί περίπου το 60% της δια θαλάσσης διεθνούς εμπορευματικής κίνησης της Αιγύπτου. Ο προγραμματισμός της αιγυπτιακής κυβέρνησης περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την αναβάθμιση 9 λιμένων της Ερυθράς Θάλασσας, καθώς και την αναβάθμιση του λιμένος Αλεξάνδρειας, εκτιμώμενου επενδυτικού κόστους περίπου \$6,7 δισ., αλλά και την επέκταση της δυναμικότητας στο σημαντικό λιμένα εμπορευματοκιβωτίων του Ανατολικού Πορτ Σαΐντ. Στα **λιμενικά έργα** κύριοι αρμόδιοι φορείς είναι **το Υπουργείο Μεταφορών** – κλάδος ναυτιλιακών μεταφορών και **η Αρχή της Οικονομικής Ζώνης Σουέζ**.

Το Μάιο 2018 ανακοινώθηκε η υπογραφή μνημονίου συνεργασίας μεταξύ της Αρχής της Διώρυγας Σουέζ, της Dubai Ports και του αιγυπτιακού ομίλου Holding Company for Maritime & Land Transport (HCMLT) με έδρα την Αλεξάνδρεια, με σκοπό τη **δημιουργία χερσαίου λιμένα στην περιοχή 6th of October City**, στα δυτικά περίχωρα του Καΐρου, σε έκταση 100 feddans (περίπου 420.000 τετρ. μέτρα) και εκτιμώμενου επενδυτικού κόστους \$110 εκατ. Το εν λόγω επενδυτικό έργο στοχεύει στη δημιουργία ενός σημαντικού διαμετακομιστικού κόμβου και κέντρου logistics, το οποίο θα συνδέεται με σημαντικούς αιγυπτιακούς θαλάσσιους λιμένες, και κυρίως το λιμένα της Αλεξάνδρειας. Τον Ιανουάριο 2020, η κοινοπραξία Elsewedy Electric (Αίγυπτος), DB Schenker Egypt (Γερμανία) και 3A International (Αίγυπτος) ορίστηκε ανάδοχος του έργου κατασκευής του χερσαίου λιμένα. Η διάρκεια της σύμβασης -που θα έχει τη μορφή σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)- θα είναι τριακονταετής.

Το οδικό δίκτυο της Αιγύπτου εκτείνεται σε συνολικό μήκος 65.050 χλμ., εκ των οποίων τα 48.000 χλμ. συνίστανται σε ασφαλτοστρωμένους δρόμους (στοιχεία 2018). Οι οδικές μεταφορές αντιπροσωπεύουν περίπου το 94% του συνόλου των εγχώριων εμπορευματικών μεταφορών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της αιγυπτιακής κυβέρνησης, το οδικό δίκτυο της χώρας απαιτεί επενδύσεις της τάξεως των \$8 δισ. κατά την περίοδο της προσεχούς πενταετίας έως δεκαετίας. Το αιγυπτιακό Υπουργείο Μεταφορών υλοποιεί πρόγραμμα επεκτάσεων και βελτιώσεων των υφιστάμενων οδικών δικτύων, επεκτείνοντας το οδικό δίκτυο της χώρας κατά 23% από το έτος 2015 –πάνω από 5.000 χλμ.- με επικέντρωση στην κατασκευή μεγάλων αυτοκινητοδρόμων και οδικών αξόνων. Στα **οδικά έργα** κύριοι αρμόδιοι φορείς είναι **το Υπουργείο Μεταφορών** και **η Εθνική Αρχή Οδών & Γεφυρών (General Authority for Roads, Bridges & Land Transport)**.

Το εθνικό πρόγραμμα οδοποιίας δρομολογήθηκε τον Αύγουστο 2014 και περιλαμβάνει την κατασκευή ευρέως δικτύου νέων δρόμων και αυτοκινητοδρόμων, καθώς και τη συντήρηση και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων οδών. Περισσότερα στοιχεία για το εν λόγω πρόγραμμα βρίσκονται στη σχετική παράγραφο (6) του κεφαλαίου Θ, περί των μεγάλων αναπτυξιακών έργων.

ΣΤ. Κατασκευές

Ο αιγυπτιακός κατασκευαστικός κλάδος διανύει περίοδο άνθησης, με βασική κινητήρια δύναμη τα μεγάλα έργα που υλοποιούνται ανά την χώρα, μεταξύ των οποίων η κατασκευή της νέας διοικητικής πρωτεύουσας και άλλων νέων πόλεων, οι επεκτάσεις στο μετρό του Καΐρου, τα μεγάλα έργα του ενεργειακού κλάδου και τα έργα διαχείρισης υδάτων στην Άνω Αίγυπτο. Στον αιγυπτιακό κλάδο κατασκευών δραστηριοποιούνται αρκετοί διεθνείς παίκτες, κυρίως από τις χώρες του Κόλπου, την Κίνα και την Ε.Ε. **Η συμμετοχή των κατασκευών στο αιγυπτιακό ΑΕΠ** αυξήθηκε από το επίπεδο του 4,5% το οικονομικό έτος 2012/13 σε 5,72% του ΑΕΠ το έτος 2016/17, σε 5,92% του ΑΕΠ το έτος 2017/18 και σε **6,21% το έτος 2018/19**. Η μεγέθυνση του ΑΕΠ του κλάδου ανήλθε το 2016/17 σε 9,5%, το έτος 2017/18 σε 10% και το 2018/19 σε 8,8%. **Κατά το οικονομικό έτος 2018/19, ο κατασκευαστικός κλάδος, σε συνδυασμό με τον κλάδο ακινήτων, κατείχαν μερίδιο 16,5% επί των συνολικά πραγματοποιηθεισών επενδύσεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα**, συγκεντρώνοντας επενδυθέντα κεφάλαια ύψους EGP152,22 δισ., επί συνόλου επενδυθέντων κεφαλαίων ύψους EGP922,5 δισ. Επιπλέον, ο κατασκευαστικός αποτελεί στρατηγικό κλάδο για την αιγυπτιακή οικονομία και τη χάραξη πολιτικής γενικότερα, καθώς απασχολεί, πέραν του ποσοστού πλησίον του 11% του επίσημου εργατικού δυναμικού, περίπου το 40% του ανεπίσημου εργατικού δυναμικού της χώρας.

Κορυφαία προβλήματα που αντιμετώπισε ο κλάδος τη διετία 2016-2017 ήταν οι ελλείψεις σε ξένο συνάλλαγμα και η υποτίμηση της λίρας, που οδήγησαν σε εκτόξευση του κατασκευαστικού κόστους και αδυναμία προμήθειας εισαγόμενων δομικών υλικών. Με την υπέρβαση της συναλλαγματικής κρίσης του 2016, η κατάσταση στον κλάδο κατασκευών δείχνει να έχει βελτιωθεί, ενώ οι προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης του φαίνονται εξαιρετικά ευοίωνες, κυρίως λόγω του μεγαλόπνοου αναπτυξιακού προγράμματος της κυβέρνησης, αλλά και της πραγματικής ανάγκης γεφύρωσης του χάσματος του μεγάλου στεγαστικού ελλείμματος της χώρας. Επισημαίνεται ότι η πρόσφατη πανδημία κορωνοϊού και οι αρνητικές της επιπτώσεις επί της αιγυπτιακής οικονομίας δεν επηρέασαν ιδιαίτερα τον εγχώριο κατασκευαστικό κλάδο, ωστόσο το αιγυπτιακό κράτος συμπεριέλαβε τις επιχειρήσεις του εν λόγω κλάδου στα ωφελήματα του κυβερνητικού προγράμματος ευνοϊκών χρηματοδοτήσεων προς τη βιομηχανία, το οποίο είχε εγκαινιαστεί το Δεκέμβριο 2019. Στο τέλος του 2019 η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) εγκαινίασε νέα πρωτοβουλία με σκοπό τη χρηματοδότηση της οικιστικής ανάπτυξης, δια της στήριξης των αγοραστών κατοικιών μεσαίου εισοδηματικού επιπέδου προκειμένου να αγοράσουν κατοικία μέσω επιδοτούμενων στεγαστικών δανείων με χαμηλό επιτόκιο της τάξεως του 10% (που μειώθηκε στη συνέχεια σε 8%), με συνολικά κονδύλια EGP50 δισ.

Ζ. Τηλεπικοινωνίες

Ο τηλεπικοινωνιακός κλάδος της Αιγύπτου, με περίπου 96 εκατ. συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας στις αρχές του 2020 και 4 μεγάλους παρόχους υπηρεσιών, την Vodafone Egypt, την Orange Egypt, την Etisalat Misr και την κρατική WE, παρ' ότι εκ πρώτης όψεως

κορεσμένος, παρουσιάζει αξιόλογες προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης, καθώς πραγματοποιούνται σημαντικότερες επενδύσεις σε επεκτάσεις δικτύων, νέες τεχνολογίες και βελτίωση / αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών. Από τα μέσα του 2016, το αρμόδιο Υπουργείο Επικοινωνιών & Τεχνολογίας Πληροφορικής έχει εκκινήσει την υλοποίηση στρατηγικού προγράμματος αναβάθμισης και επέκτασης των τηλεπικοινωνιακών υποδομών, αλλά και εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες.

Η ιδιοκτησία όλων των σταθερών τηλεπικοινωνιακών υποδομών στην Αίγυπτο ανήκει στον μεγάλο κρατικό πάροχο Telecom Egypt (TE). Η Telecom Egypt ασκεί προς το παρόν μονοπώλιο στην αγορά σταθερής τηλεφωνίας, είναι μέτοχος κατά 45% στο κεφάλαιο της Vodafone Egypt, καθώς και ιδιοκτήτρια των υποδομών του τηλεπικοινωνιακού δικτύου για την παροχή υπηρεσιών διαδικτύου, εκμισθώνοντας χωρητικότητα σε μικρότερους ιδιωτικούς παρόχους, οι οποίοι ανέρχονται σε άνω των 200. Τον Οκτώβριο 2016, η NTRA εξέδωσε άδειες παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και στους 3 πάροχους κινητής τηλεφωνίας.

Ο κρατικός πάροχος εκμισθώνει φάσμα συχνοτήτων και χρόνο τηλεπικοινωνιακής σύνδεσης στους 3 μεγάλους παρόχους κινητής τηλεφωνίας, αντλώντας μεγάλο μέρος των εσόδων του από την εν λόγω δραστηριότητα.

Στα μέσα Οκτωβρίου 2016, η κρατική ρυθμιστική τηλεπικοινωνιακή αρχή (NTRA) χορήγησε στους 3 ιδιωτικούς παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας της Αιγύπτου άδειες παροχής υπηρεσιών 4G, 15ετούς διάρκειας. Νωρίτερα, την πρώτη άδεια υπηρεσιών 4G, επίσης 15ετούς διάρκειας είχε λάβει η κρατική Telecom Egypt, την οποία στη συνέχεια χρησιμοποίησε ο κρατικός όμιλος WE, ιδιοκτησίας της Telecom Egypt, ο οποίος ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2017. Στις αρχές του 2020, ο μεγάλος σαουδαραβικός τηλεπικοινωνιακός πάροχος Saudi Telecom υπέγραψε με τον όμιλο Vodafone μη δεσμευτική συμφωνία για την εξαγορά του μεριδίου του στην αιγυπτιακή θυγατρική του, Vodafone Egypt, έναντι τιμήματος \$2,4 δισ.

Η. Τεχνολογίες πληροφορικής

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αιγυπτιακής κυβέρνησης, **κατά την περίοδο 2017-2019, ο αιγυπτιακός κλάδος ΤΠ μεγεθύνθηκε με ρυθμό 3,7%, συνεισφέροντας ειδικότερα το οικονομικό έτος 2018/19 κατά 4,3% στη διαμόρφωση του ΑΕΠ**, ενώ οι εξαγωγές του κλάδου ανήλθαν σε \$2,6 δισ. Μεγάλο μέρος της μεγέθυνσης του κλάδου τηλεπικοινωνιών & τεχνολογίας πληροφορικής (ΤΠΕ) τα τελευταία χρόνια μπορεί να αποδοθεί στην υλοποίηση προγραμμάτων με την πρωτοβουλία κυρίως του δημόσιου τομέα, και πιο συγκεκριμένα του αρμόδιου Υπουργείου, του φορέα Information Technology Industry Development Agency (ITIDA) και του κρατικού παρόχου υπηρεσιών διαδικτύου (TE Data).

Η στρατηγική ανάπτυξης των εν λόγω κλάδων έγκειται στη δημιουργία νέων υποδομών και τεχνολογικών πάρκων, με σκοπό την περαιτέρω εδραίωση της χώρας ως τηλεπικοινωνιακού «κόμβου» στην περιοχή Μ. Ανατολής και Β. Αφρικής. Οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές της Αιγύπτου, συμπεριλαμβανομένων οπτικών ινών, ασύρματων δικτύων κλπ., δεν είναι επαρκώς αναπτυγμένες, τόσο από πλευράς γεωγραφικής κάλυψης όσο και από πλευράς ποιότητας και λειτουργικότητας. Οι εγχώριοι κατασκευαστές προϊόντων ή πάροχοι υπηρεσιών ΤΠΕ αντιμετωπίζουν σειρά δυσκολιών που ποικίλλουν και σχετίζονται με πλειάδα παραγόντων, από την εισαγωγή

τεχνολογικού εξοπλισμού από το εξωτερικό, έως το ανεπαρκές θεσμικό πλαίσιο για την πνευματική ιδιοκτησία, αλλά και τη χρηματοδότηση. **Αξιόλογες προοπτικές ανάπτυξης συνεργασιών παρουσιάζει η τριμερής συνεργασία Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (συνεργατικό πρόγραμμα COIN).**

Θ. Τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προωθεί επενδύσεις με στόχο την ενίσχυση της τοπικής ζήτησης και την αύξηση των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας μέσω υλοποίησης μεγαλόπνοων έργων τα οποία συνιστούν ακρογωνιαίο λίθο στην αναπτυξιακή στρατηγική της. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον Αναπτυξιακό Διάδρομο Διώρυγας Σουέζ, τη Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα, το «Χρυσό Τρίγωνο» στην Άνω Αίγυπτο καθώς και σειρά έργων ηλεκτροπαραγωγής, κατασκευής οδικών αξόνων και ανάκτησης γεωργικής γης.

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιοποίησε το 2020 η κυβέρνηση, **το αιγυπτιακό κράτος έχει από τον Ιούλιο 2014 επενδύσει κεφάλαια πάνω από EGP4 τρισ. (περίπου \$248,2 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες) σε 25.000 αναπτυξιακά έργα, τα περισσότερα των οποίων έχουν ολοκληρωθεί, ενώ άλλα βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί έως τα μέσα του 2021.** Κατά την περίοδο Ιουλίου 2014 – Δεκεμβρίου 2019 είχαν ολοκληρωθεί συνολικά πάνω από 16.000 αναπτυξιακά έργα, εκτιμώμενου συνολικού κόστους EGP2,2 τρισ., ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται ακόμη η υλοποίηση ακόμη 9.000 κρατικών projects, εκτιμώμενης αξίας EGP2 τρισ. Από το σύνολο των αναπτυξιακών έργων, 4.446 αφορούν την Άνω Αίγυπτο, με συνολικό κόστος περίπου EGP296 δισ. και 1.498 αφορούν τις παραμεθόριες επαρχίες, συνολικού κόστους EGP182 δισ. Τα σκήπτρα όσον αφορά το ύψος των κρατικών αναπτυξιακών επενδύσεων κατά την προαναφερθείσα περίοδο κατέχει ο κλάδος υδρογονανθράκων και ορυκτού πλούτου, με πραγματοποιηθείσες επενδύσεις συνολικής αξίας EGP1 τρισ. και σε εξέλιξη επενδύσεις της τάξεως των EGP1,1 τρισ. Ακολουθούν ο κλάδος ηλεκτρισμού & ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με αξία ολοκληρωθέντων έργων στις EGP387 δισ. και εν εξελίξει έργων άνω των EGP88 δισ., ο κλάδος οικιστικής ανάπτυξης με ολοκληρωθέντα έργα αξίας περίπου EGP208 δισ. και εν εξελίξει έργα με αξία EGP830 δισ., καθώς και ο κλάδος μεταφορών με ολοκληρωθέντα έργα αξίας περίπου EGP175 δισ. και εν εξελίξει έργα κόστους EGP478 δισ. Με αισθητά μικρότερα ύψη επενδύσεων ακολουθούν οι κλάδοι βιομηχανίας & εμπορίου, υγείας και εκπαίδευσης, καθώς και γεωργίας και αγροτικής άρδευσης. **Κατά την περίοδο Ιουλίου 2018 – Ιουνίου 2021, το μερίδιο του λέοντος στα υπό υλοποίηση αναπτυξιακά έργα έχει η περιφέρεια του Πορτ Σαΐντ (αξία EGP357 δισ.), ακολουθούμενη από το Κάιρο (EGP343 δισ.), την Γκίζα (EGP242 δισ.) και την Αλεξάνδρεια (EGP134 δισ.).**

Στις αρχές Απριλίου 2020, ο Πρόεδρος της Αιγύπτου κ. Al Sisi ανακοίνωσε την αναβολή έως το 2021 των στόχων ολοκλήρωσης μεγάλων αναπτυξιακών κατασκευαστικών έργων, εξαιτίας της αρνητικής συγκυρίας που έχει δημιουργηθεί λόγω της διεθνούς πανδημίας κορωνοϊού. Μεταξύ των έργων στρατηγικού χαρακτήρα, η ολοκλήρωση των οποίων αναβλήθηκε, συμπεριλαμβάνονται η έναρξη της διαδικασίας μεταστέγασης των κρατικών υπηρεσιών στη νέα διοικητική πρωτεύουσα, καθώς και η έναρξη λειτουργίας του νέου μεγάλου αρχαιολογικού μουσείου του Καΐρου (“Grand Egyptian Museum”). Επισημαίνεται πάντως ότι οι κατασκευαστικές εργασίες σε όλα τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα ανά την αιγυπτιακή επικράτεια συνεχίζονται κανονικά καθ’ όλη τη μέχρι τώρα

διάρκεια της πανδημίας.

Κατωτέρω συνοψίζουμε τα κυριότερα από τα ως άνω μεγάλα αναπτυξιακά έργα:

1. Νέα Διώρυγα Σουέζ – Αναπτυξιακός Διάδρομος – Οικονομική Ζώνη Διώρυγας

Σουέζ: Η Ζώνη ιδρύθηκε τον Αύγουστο 2015, αμέσως μετά την εγκαινίαση της Νέας Διώρυγας, και έχει στόχο να κεφαλαιοποιήσει και αξιοποιήσει τις νέες υποδομές της Διώρυγας, προσφέροντας κίνητρα και προσελκύοντας επενδύσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων βιομηχανικών κλάδων, εμπορίου και logistics. Το μεγάλο έργο του «Αναπτυξιακού Διαδρόμου του Σουέζ» περιλαμβάνει επεκτάσεις λιμένων και δημιουργία ναυπηγείων σε συνεργασία κυρίως με το Στρατό, καθώς και βιομηχανικών ζωνών που εκτιμάται πως θα προσελκύσουν ξένες επενδύσεις. Η Οικονομική Ζώνη Σουέζ προσφέρει στους επενδυτές υποδομές και δυνατότητες εγκατάστασης και καθετοποίησης των παραγωγικών ή εφοδιαστικών τους γραμμών, παρέχοντάς τους πρόσβαση σε οικονομίες κλίμακας αλλά κυρίως σε περισσότερο ευέλικτες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Η Ζώνη εκτείνεται σε 461 τετρ. χλμ. από τις δύο πλευρές της Διώρυγας, θα περιλαμβάνει δε 4 ελεύθερες ζώνες και 6 λιμένες, οι οποίοι βρίσκονται σε διαδικασία αναβάθμισης. Στόχος είναι η δημιουργία μεγάλου διαμετακομιστικού κόμβου πλησίον της Διώρυγας, με πρόσβαση στις αγορές της Ασίας, της Ευρώπης, της Αφρικής και της Μ. Ανατολής.

Η Ζώνη έχει προχωρήσει στο διάστημα της τελευταίας τριετίας σε παροχή εκπτώσεων σε ναυτιλιακές γραμμές τα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων των οποίων διέρχονται από τους λιμένες της Οικονομικής Ζώνης, με στόχο την προσέλκυση πρόσθετης διερχόμενης διεθνούς εμπορευματικής κίνησης κατά μήκος της Διώρυγας, πρωτίστως στους λιμένες του Ανατολικού Port Said και της Ain Sokhna. Η διοίκηση της Οικονομικής Ζώνης έχει από τις αρχές του 2016 υπογράψει σειρά μνημονίων συνεργασίας με ξένες χώρες με σκοπό την εγκατάσταση επιχειρήσεων τους εντός αυτής. Προς το παρόν, μόνο η Κίνα έχει εγκατασταθεί στην Οικονομική Ζώνη του Σουέζ, μέσω της βιομηχανικής-τεχνολογικής ζώνης TEDA (Tianjin Economic Technological Development Area), με 68 επιχειρήσεις (σύμφωνα με στοιχεία τέλους 2019).

Το Μάιο 2018, οι κυβερνήσεις Αιγύπτου και Ρωσίας υπέγραψαν διμερή συμφωνία για τη δημιουργία ρωσικής βιομηχανικής ζώνης στην περιοχή του Ανατολικού Πορτ Σαΐντ, εντός της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ, συνολικής επενδυτικής αξίας πλησίον των \$7 δισ. Η ρωσική βιομηχανική ζώνη αναμένεται να κατασκευαστεί σε έκταση 5,25 εκατ. τετρ. μέτρων. Τα έργα θα χρηματοδοτηθούν από το ρωσικό κρατικό επενδυτικό ταμείο Russian Direct Investment Fund (RDIF), καθώς και από αιγυπτιακούς τραπεζικούς ομίλους. Η κατασκευή της βιομηχανικής ζώνης θα λάβει χώρα σε τρεις φάσεις που αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2031, οπότε και θα ξεκινήσει η λειτουργία των ρωσικών επιχειρήσεων που θα εγκατασταθούν εκεί. Στις αρχές του 2019 συμφωνήθηκε η δημιουργία ρωσο-αιγυπτιακής κοινοπρακτικής εταιρείας, με αντικείμενο τη διαχείριση του έργου. Σύμφωνα με επίσημες ρωσικές πηγές, περίπου 55 ρωσικοί επιχειρηματικοί όμιλοι έχουν εκφράσει το ενδιαφέρον τους να εγκατασταθούν στην υπό δημιουργία ρωσική βιομηχανική ζώνη, ενώ σύμφωνα με την Αρχή της Οικονομικής Ζώνης Σουέζ, οκτώ ρωσικοί επιχειρηματικοί όμιλοι έχουν ήδη υπογράψει μνημόνια συνεργασίας με το Ρωσικό Κέντρο Εξαγωγών (Russian Export Center), με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων στη ζώνη. Σύμφωνα με σχετικές δηλώσεις του Ρώσου Προέδρου κ. Putin τον Οκτώβριο 2019, η Ρωσία προτίθεται να επενδύσει άμεσα κεφάλαια ύψους \$190 εκατ. στην ανάπτυξη υποδομών στην ως άνω βιομηχανική ζώνη.

- 2. Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αποφάσισε στις αρχές του 2015 την κατασκευή νέας διοικητικής πρωτεύουσας σε απόσταση 45 χλμ. ανατολικά του Καΐρου, με σκοπό τη μεταφορά εκεί υπουργείων και διοικητικών υπηρεσιών και την αποσυμφόρηση του Καΐρου. Οι αρχικές εκτιμήσεις του επενδυτικού κόστους κατασκευής της νέας πρωτεύουσας το έφεραν σε \$45 δισ., ενώ τρέχουσες εκτιμήσεις το ανεβάζουν στο επίπεδο των \$85 δισ. Ο χρονικός ορίζοντας ολοκλήρωσης των κατασκευαστικών έργων είναι τα 12 έτη. Το μέγεθός της υπολογίζεται σε περίπου 700 τετρ. χλμ., ενώ αναμένεται να στεγάσει 5 εκατ. κατοίκους. Η κατασκευή της νέας πόλης και των οδικών υποδομών της ξεκίνησε τον Απρίλιο 2016, δια της συνεργασίας του αιγυπτιακού Στρατού με αιγυπτιακούς και κινεζικούς κατασκευαστικούς και επενδυτικούς ομίλους. Στις αρχές του 2017 το κινεζικό επενδυτικό ενδιαφέρον αποσύρθηκε, ως αποτέλεσμα οικονομικών διαφωνιών με την αιγυπτιακή κυβέρνηση. Στη συνέχεια, προς το τέλος του 2017, ο κινεζικός κρατικός κατασκευαστικός όμιλος China State Construction Engineering Company (CSCEC), επανήλθε μεταξύ των βασικών κατασκευαστικών εταιρειών που μετέχουν στην υλοποίηση και χρηματοδότηση του έργου. Τον Οκτώβριο 2017 εγκαινιάστηκε επίσημα η νέα διοικητική πρωτεύουσα, με συνολικές κινεζικές επενδυτικές δεσμεύσεις κεφαλαίων της τάξεως των \$11,2 δισ., ενώ ορίστηκαν οι ημερομηνίες ολοκλήρωσης σειράς έργων, συμπεριλαμβανομένης της πρώτης φάσης, που περιλαμβάνει 36 κυβερνητικά κτίρια και αναμένεται να παραδοθεί εντός του 2020. Τον Αύγουστο 2018, η αιγυπτιακή κυβέρνηση συμφώνησε με το κινεζικό κράτος την υλοποίηση κατασκευαστικών έργων συνολικής επενδυτικής αξίας EGP179 δισ. (περίπου \$11,1 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες) στο πλαίσιο της δεύτερης φάσης ανάπτυξης της νέας διοικητικής πρωτεύουσας, με τη συνεργασία του ιδιωτικού τομέα. Ο κινεζικός όμιλος CSCEC έχει αναλάβει την κατασκευή της επιχειρηματικής συνοικίας στη νέα διοικητική πρωτεύουσα, που σχεδιάζεται να ολοκληρωθεί εντός του 2020. Τον Απρίλιο 2019 υπογράφηκε συμφωνία δανειακής χρηματοδότησης ύψους \$3 δισ. από την Industrial & Commercial Bank of China (ICBC) με σκοπό το σχεδιασμό και την κατασκευή της επιχειρηματικής συνοικίας. Τα κατασκευαστικά έργα της νέας διοικητικής πρωτεύουσας, η υλοποίηση των οποίων προχωρά με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, παρουσιάζουν αξιόλογες ευκαιρίες για Αιγύπτιους και ξένους κατασκευαστές, αλλά και παρόχους συμπληρωματικών, βοηθητικών υπηρεσιών, οι οποίοι θα κληθούν να αναλάβουν υπερβολικά μικρότερα έργα, μέσω δημόσιων διαγωνιστικών διαδικασιών. Βασικός φορέας υλοποίησης του μεγάλου έργου κατασκευής της νέας διοικητικής πρωτεύουσας είναι η κοινοπραξία του Υπουργείου Οικιστικής Ανάπτυξης και του Υπουργείου Άμυνας με την επωνυμία Administrative Capital for Urban Development (ACUD), ενώ κυρίαρχο ρόλο στο σχεδιασμό και την κατασκευή των επιμέρους έργων διαδραματίζει η τεχνική υπηρεσία του αιγυπτιακού Στρατού (Armed Forces Engineering Authority), σε συνεργασία με μεγάλους εγχώριους κατασκευαστικούς ομίλους, όπως οι Arab Contractors και Orascom. Η ACUD έχει διαιρέσει το έργο κατασκευής της νέας πρωτεύουσας σε 3 φάσεις, η πρώτη των οποίων εκτείνεται σε περίπου 160 τετρ. χλμ. με επενδυτικό κόστος \$15 δισ. Στην πρώτη φάση περιλαμβάνονται κυβερνητική συνοικία με κτίρια υπουργείων και δημοσίων φορέων, νέο κοινοβούλιο, προεδρικό μέγαρο, επιχειρηματική συνοικία και 8 οικιστικές ζώνες, που θα περιλαμβάνουν από 25.000 κατοικίες εκάστη. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση εκτιμά ότι με την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης, η νέα πρωτεύουσα θα στεγάσει περίπου 1,5 εκατ. κατοίκους. Σύμφωνα την ACUD, έως το τέλος του 2019 το

αιγυπτιακό κράτος είχε διαθέσει σχεδόν το ήμισυ των εκτάσεων που αξιοποιούνται στο πλαίσιο της πρώτης φάσης κατασκευής της νέας πρωτεύουσας. Σύμφωνα με το σχετικό προγραμματισμό, η ACUD προτίθεται να εγκαινιάσει την επιχειρηματική συνοικία της νέας πρωτεύουσας το αργότερο έως τον Ιούνιο 2021, δεδομένου ότι έχουν ήδη ολοκληρωθεί κατά 75% οι σχετικές κατασκευαστικές εργασίες ανάπτυξης της, ενώ το ποσοστό ολοκλήρωσης των κατασκευαστικών εργασιών στην πρώτη συνοικία οικιστικής χρήσης (R1) της νέας πρωτεύουσας ανέρχεται σε 26% και το αντίστοιχο ποσοστό στη δεύτερη και την τρίτη συνοικία (R2 & R3) ανέρχεται σε 80% και στην πέμπτη και την έκτη συνοικία (R5 & R6) σε 56%. Κατά τα στοιχεία της ACUD, το ποσοστό ολοκλήρωσης κατασκευής της «αθλητικής πόλης» της νέας πρωτεύουσας ανέρχεται σε 95%, εκείνο της «πολιτιστικής πόλης» στο 82%, αυτό της επιχειρηματικής συνοικίας έχει ξεπεράσει το 75%, αυτό της τραπεζικής περιοχής εντός της επιχειρηματικής συνοικίας βρίσκεται στο 21%, ενώ εκείνο της περιοχής όπου κατασκευάζονται οι ουρανοξύστες ανέρχεται σε 21% και το ποσοστό υλοποίησης της περιοχής αναψυχής του «Πράσινου Ποταμού» -σε συνολική έκταση 1.700 feddans- εκτιμάται σε περίπου 20%.

3. **Κέντρο logistics Δαμιέττης:** Το έργο αφορά την κατασκευή διεθνούς κέντρου logistics για αποθήκευση και διαχείριση σιτηρών και προϊόντων διατροφής και περιλαμβάνει κατασκευή σιλό χωρητικότητας 7,5 εκ. τόνων, κατασκευή 2 προβλητών, δημιουργία 5 βιομηχανικών ζωνών για σιτηρά και τρόφιμα σε έκταση 1,7 εκατ. τετρ. μέτρων.
4. **Χρυσό Τρίγωνο:** Το εν λόγω μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα στοχεύει στην δημιουργία μίας νέας, μεγάλης βιομηχανικής πρωτεύουσας στην Άνω Αίγυπτο, δια της κατασκευής επιμέρους εξορυκτικών, βιομηχανικών, αγροτικών, οικονομικών, εμπορικών και τουριστικών κέντρων, καθώς και κέντρων υπηρεσιών. Το πρόγραμμα οροθετείται στην Άνω Αίγυπτο και θα καλύπτει μία συνολική έκταση περίπου 6 χιλ. τετρ. χλμ. που θα απλώνεται από την επαρχία της Qena στα δυτικά, έως την επαρχία της Ερυθράς Θάλασσας στα ανατολικά, και από την πόλη της Safaga στα βόρεια, έως την πόλη Al-Quseir στα νότια. Το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει υποπρογράμματα κατασκευής εξορυκτικών, αγροτικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και μεγάλου διαμετακομιστικού κέντρου logistics και οικονομικών υπηρεσιών για τον κλάδο των εξορύξεων στη Safaga.
5. **Εθνικό Σχέδιο για την ανάπτυξη της Χερσονήσου Σινά:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση υλοποιεί, με την ενίσχυση κυρίως της Σ. Αραβίας, αναπτυξιακά έργα για τη δημιουργία υποδομών στη Χερσόνησο Σινά. Στη διάρκεια του 2018, το αιγυπτιακό κράτος ανήγγειλε την εξασφάλιση κονδυλίων συνολικού ύψους EGP275 δισ. για την ανάπτυξη της χερσονήσου του Σινά, σε χρονικό ορίζοντα έως το έτος 2022. Στο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα του Σινά συνεισφέρουν κυρίως αραβικά αναπτυξιακά ταμεία, μεταξύ των οποίων το Saudi Fund for Development, το Kuwait Fund for Arab Economic Development και το εδρεύον στο Κουβέιτ Arab Fund for Economic and Social Development. Ο αναπτυξιακός προγραμματισμός της αιγυπτιακής κυβέρνησης για το Σινά περιλαμβάνει τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου οδικού δικτύου, την υλοποίηση σειράς έργων οικιστικής, αγροτικής και βιομηχανικής ανάπτυξης, την κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης, νοσοκομείων και δικτύων αποχέτευσης. Σημειώνεται ότι το Saudi Fund for Development έχει ήδη χρηματοδοτήσει με κεφάλαια συνολικού ύψους \$2,6 δισ. την πρώτη φάση του αναπτυξιακού προγράμματος του Σινά, ενώ έχει δεσμευθεί να συμμετάσχει στη χρηματοδότηση και της δεύτερης φάσης. Το Νοέμβριο 2019, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος

κ. Al Sisi εγκαινίασε νέο αυτοκινητόδρομο μήκους 342 χλμ. και κόστους EGP5,5 δισ. που συνδέει τη σήραγγα El Shahid Ahmed Hamdi στο Σουέζ με το τουριστικό θέρετρο Sharm El Sheikh στο νότιο Σινά, η κατασκευή του οποίου συγχρηματοδοτήθηκε με κουβεϊτιανά κεφάλαια ύψους \$86 εκατ. Στο τέλος Απριλίου 2020, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος εγκαινίασε τη δεύτερη υποθαλάσσια σήραγγα “Ahmed Hamdi II” που συνδέει τη Χερσόνησο Σινά με την πόλη του Σουέζ, οι εργασίες κατασκευής της οποίας είχαν ξεκινήσει προ τετραετίας και εκτελέστηκαν στο μεγαλύτερο μέρος τους από τον τεχνικό όμιλο Petrojet. Σημειώνεται τέλος ότι τον Οκτώβριο 2019 υπογράφηκαν δύο συμφωνίες με την κυβέρνηση του Κουβέιτ, συνολικής αξίας \$1 δισ., για τη χρηματοδότηση της δεύτερης φάσης του υλοποιούμενου αναπτυξιακού προγράμματος για τη Χερσόνησο του Σινά, που περιλαμβάνει την κατασκευή δρόμων, δικτύων ύδρευσης και κατοικιών.

6. **Εθνικό πρόγραμμα οδοποιίας:** Το εθνικό πρόγραμμα οδοποιίας δρομολογήθηκε τον Αύγουστο 2014 και περιλαμβάνει την κατασκευή ευρέως δικτύου νέων δρόμων και αυτοκινητοδρόμων, καθώς και τη συντήρηση και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων οδών. *Το πρόγραμμα κατασκευής νέων δρόμων υλοποιείται σε δύο φάσεις και καλύπτει συνολικό μήκος δρόμων 8.000 χλμ., με εκτιμώμενο συνολικό κόστος ύψους EGP164 δισ. (περίπου \$10,2 δισ. με τρέχουσες ισοτιμίες).* Κατά την περίοδο 2014-2017, η Αίγυπτος επένδυσε κονδύλια EGP22,5 δισ. (περίπου \$1,48 δισ.) σε έργα βελτιώσεων του οδικού δικτύου και κατασκευής γεφυρών, ολοκληρώνοντας 10 νέους αυτοκινητόδρομους και διεξάγοντας εργασίες σε 2.000 χλμ. υφιστάμενων δρόμων. Στις αρχές του 2018, το αιγυπτιακό κράτος βρισκόταν σε διαδικασία αναβάθμισης οδικού δικτύου συνολικού μήκους 2.500 χλμ., συνολικού επενδυτικού κόστους EGP7 δισ. και κατασκευής 8 πρόσθετων διαμετακομιστικών αρτηριών (επενδυτικού κόστους EGP8,5 δισ.) και 10 γεφυρών (επενδυτικού κόστους EGP1,4 δισ.). Τον Ιούλιο 2018 ανακοινώθηκε η ολοκλήρωση μεγάλου περιφερειακού δακτυλίου μήκους 400 χλμ., ο οποίος συνδέει 7 διοικητικές περιφέρειες της Αιγύπτου, ήτοι τις Ισμαηλία, Σουέζ, Sharqiya, Qalyubia, Menofia, Γκίζα και Fayoum, με αυτήν του Καΐρου. Από τις αρχές του 2019, η κυβέρνηση υλοποιεί πρόγραμμα κόστους \$712,6 εκατ. με σκοπό την αναβάθμιση 29 οδικών συνδέσεων, καθώς και την κατασκευή 7 γεφυρών στην Άνω Αίγυπτο.

Το Μάιο 2019, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος εγκαινίασε τέσσερις νέες υποθαλάσσιες σήραγγες της Διώρυγας Σουέζ στις περιφέρειες της Ισμαηλίας και του Πορτ Σαΐντ, καθώς επίσης νέες οδικές αρτηρίες και γέφυρες στις περιοχές Ισμαηλίας και Σουέζ. Επίσης το Μάιο 2019, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος εγκαινίασε τη λειτουργία του μεγάλου οδικού άξονα Rod El-Farag, συμπεριλαμβανομένης της μεγάλης κρεμαστής γέφυρας Tahya Misr που συνδέει τις δύο όχθες του Νείλου, στα βόρεια περίχωρα του Καΐρου, πλησίον του κέντρου της πόλης, που κατασκευάστηκε από το μεγάλο εγχώριο όμιλο Arab Contractors, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του αιγυπτιακού Στρατού. Στη διάρκεια του 2019 το Υπουργείο Οικιστικής Ανάπτυξης υλοποίησε 25 οδικά projects, συνολικού μήκους 732 χλμ. και επενδυτικού κόστους EGP8 δισ. Επίσης, στις αρχές του 2020 το αιγυπτιακό κράτος βρισκόταν σε συνομιλίες με την Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης (AfDB) με σκοπό την άντληση δανείου ύψους \$1,5 δισ. (περίπου EGP22,5 δισ.) για την εν μέρει χρηματοδότηση της κατασκευής οδικού άξονα Καΐρου-Ασουάν, συνολικού μήκους 1.155 χλμ., εκτιμώμενου επενδυτικού κόστους EGP30 δισ. Επιπλέον, έως το τέλος Ιουνίου 2020 αναμενόταν να ολοκληρωθεί η κατασκευή αυτοκινητοδρόμου μεταξύ Καΐρου και Minya, επενδυτικού κόστους EGP7 δισ., ενώ

στη συνέχεια θα ξεκινήσει η κατασκευή οδικών συνδέσεων μεταξύ των περιοχών Λούξορ-Ασουάν και Ασουάν-Abu Simbel.

7. **Εθνικό σχέδιο για την ανάπτυξη της Άνω Αιγύπτου:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να υλοποιήσει πληθώρα αναπτυξιακών έργων στην περιοχή, με σκοπό την ανάπτυξη του υποβαθμισμένου οικονομικά νοτίου τμήματος της χώρας. *Το Μάρτιο 2017 κηρύχθηκε επίσημα η έναρξη του αναπτυξιακού προγράμματος της Άνω Αιγύπτου, το οποίο χρηματοδοτείται με κονδύλια της Παγκόσμιας Τράπεζας, ύψους \$500 εκατ.* Η χρηματοδοτική συμφωνία είχε υπογραφεί τον Οκτώβριο 2016 και εμπίπτει στο πλαίσιο της Εταιρικής Σχέσης της Παγκόσμιας Τράπεζας με την Αίγυπτο για την περίοδο 2015-2021.
8. **Δημιουργία νέων πόλεων:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει ανακοινώσει και ξεκινήσει την υλοποίηση μακρόπνοου προγράμματος δημιουργίας νέων πόλεων, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες που δημιουργεί ο ραγδαία αυξανόμενος πληθυσμός της χώρας, και να αποσυμφορηθούν οι πλέον πυκνοκατοικημένες σήμερα οικιστικές ζώνες. *Η κυβέρνηση – πέραν της νέας διοικητικής πρωτεύουσας- υλοποιεί έργα κατασκευής νέων πόλεων στο Ανατολικό Port Said, στο Ασουάν, στην Ισμαηλία, στο Ελ Αλαμείν, στην Galala και στη Mansoura.* Μεγαλύτερο έργο εξ αυτών είναι η κατασκευή της νέας πόλης του Ελ Αλαμείν, που εκτείνεται σε περίπου 166 τετρ. χλμ. και υπολογίζεται ότι θα στεγάσει, σε πρώτη φάση, 400.000 κατοίκους. Αξιόλογου μεγέθους χαρακτηρίζεται επίσης το έργο κατασκευής της νέας πόλης του Ασουάν, στην Άνω Αίγυπτο, σε έκταση 91 τετρ. χλμ. και εκτιμώμενο πληθυσμό 850.000 έως το έτος 2023. Έγκυροι διεθνείς αναλυτές εκτιμούν ότι η μετακίνηση πληθυσμών προς τις νέες πόλεις θα απαιτήσει άριστο συνδυασμό κατάλληλων εργαλείων μάρκετινγκ, προσιτότητα από πλευράς τιμών και προσφορά κατοικιών που να απευθύνονται σε στρώματα πέραν των ανώτερων εισοδηματικά.
9. **Το επενδυτικό σχέδιο του οροπεδίου Al-Galala:** Το μεγάλο επενδυτικό σχέδιο του οροπεδίου της Al-Galala απαρτίζεται από 3 μέρη: τον κεντρικό οδικό άξονα, τη νέα πόλη, καθώς επίσης και ένα πλήρες τουριστικό συγκρότημα στην περιοχή Ras Abu Al-Darag.
10. **Το πρόγραμμα επέκτασης του εθνικού ηλεκτρικού δικτύου:** Το πρόγραμμα του εθνικού ηλεκτρικού δικτύου στοχεύει στο διπλασιασμό της ηλεκτροπαραγωγικής δυναμικότητας της Αιγύπτου. Περιλαμβάνει την κατασκευή 20 νέων ηλεκτροπαραγωγικών μονάδων με συνολικό επενδυτικό κόστος EGP400 δισ. Ο γερμανικός όμιλος Siemens έχει ολοκληρώσει ήδη στη διάρκεια του 2018 την κατασκευή 3 σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στις περιοχές Beni Suef, Burullus και νέας διοικητικής πρωτεύουσας, συνολικής δυναμικότητας 14,4 GW. Η σύμβαση του αιγυπτιακού κράτους με τη Siemens προβλέπει επίσης την κατασκευή 12 αιολικών πάρκων συνολικής δυναμικότητας 2 GW και εκτιμάται ότι θα αυξήσει την ηλεκτροπαραγωγική δυναμικότητα της Αιγύπτου κατά 50%.

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Αιγύπτου

Οικονομικό έτος: Ιούλιος / Ιούνιος	2015/16	2016/17	2017/18*	2018/19*	2019/20 (6μηνο)*
ΑΕΠ (σε τρισ. EGP – τρέχουσες τιμές)	2,709	3,470	4,437	5,322	3,095
ΑΕΠ (σε τρισ. EGP – σταθερές τιμές ετών 2011/12 & 2016/17)**	1,918	1,998	3,654	3,857	1,981
Μεταβολή πραγματικού ΑΕΠ (%)	4,3%	4,2%	5,3%	5,6%	5,6%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (\$)	3.686	2.704	2.573	-	-
Πληθωρισμός (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, %)	13,97%	29,76%	14,38%	9,38%	7,10%
Ανεργία (%)	12,5%	12,0%	8,9%	7,5%	8,0%
Εξαγωγές (\$ δισ.)	18,70	21,73	25,83	28,49	14,25
Εισαγωγές (\$ δισ.)	57,39	59,00	63,10	66,53	32,95
Όγκος Εμπορίου (\$ δισ.)	76,09	80,73	88,93	95,02	47,20
Εμπορικό ισοζύγιο (\$ δισ.)	-38,68	-37,27	-37,28	-38,03	-18,70
Εμπορικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-11,5%	-15,9%	-14,9%	-12,6%	-5,8%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (\$ δισ.)	-19,83	-14,39	-5,96	-10,89	-4,57
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-5,9%	-6,1%	-2,4%	-3,6%	-1,4%
Συναλλαγματικά αποθέματα (τέλος Ιουνίου, \$ δισ.)	17,55	31,30	44,26	44,48	45,42
Δημοσιονομικό έλλειμμα (σε δισ. EGP)	339,49	379,59	432,58	429,95	331,25***
Δημοσιονομικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-12,5%	-10,9%	-9,7%	-8,1%	-5,5%***
Πρωτογενές δημοσιονομικό αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)	-3,5%	-1,8%	0,1%	1,9%	0,7%***
Καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις (\$ δισ.)	6,93	7,93	7,72	8,24	4,96
Επενδύσεις Αιγύπτου στο εξωτερικό	164,2	175,1	271,2	374,0	215,3
Εισερχόμενα μεταναστευτικά εμβάσματα (\$ δισ.)	17,08	21,82	26,39	25,15	13,68
Εξωτερικό χρέος (\$ δισ.)	55,76	79,03	92,64	108,70	112,67
Εξωτερικό χρέος (% ΑΕΠ)	16,6%	33,6%	37,0%	36,0%	33,5%
Εσωτερικό χρέος (σε τρισ. EGP)	2,621	3,161	3,694	4,289	4,354
Εσωτερικό χρέος (% ΑΕΠ)	96,7%	91,1%	83,3%	80,6%	69,5%
Βασικό επιτόκιο (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους)	12,25%	17,25%	17,25%	16,25%	12,75%
Συναλλαγματική ισοτιμία EGP- \$ (μεσοσταθμική)	8,05	14,73	17,67	17,56	16,26
Συναλλαγματική ισοτιμία EGP- \$ (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους)	8,77	18,03	17,82	16,64	15,98

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), Αιγυπτιακή Στατιστική Υπηρεσία (CAPMAS). Για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, πηγή είναι το ΔΝΤ (στοιχεία διαθέσιμα έως έτος 2017/18).

*Προσωρινά στοιχεία για τα οικονομικά έτη 2017/18, 2018/19, καθώς και το 1^ο εξάμηνο 2019/20.

**Από το οικονομικό έτος 2017/18, χρησιμοποιούνται σταθερές τιμές έτους 2016/17 για τον υπολογισμό του πραγματικού ΑΕΠ.

***Το εξάμηνο 2019/20 αναφέρεται στην περίοδο Ιουλ.-Δεκ. 2019. Τα αναφερόμενα στην υποσημείωση με τρεις αστερίσκους στοιχεία, αναφέρονται στο διάστημα Ιουλ. 2019-Μαρ. 2020.

Ο ρυθμός αύξησης του αιγυπτιακού ΑΕΠ σε γενικές γραμμές παρουσιάζει ανοδική τάση. Την περίοδο 2011-2014 κυμάνθηκε σε μεταξύ 2% και 3%. Το οικονομικό έτος 2014/15 καταγράφηκε αισθητά αυξημένος ρυθμός ανάπτυξης 4,4%, ενώ το 2015/16 εμφανίστηκε ελαφρότατα μειωμένος στο 4,3%, το 2016/17 περαιτέρω μειωμένος στο 4,2%, ενώ το 2017/18 και το 2018/19 εμφανίστηκε αυξημένος στο 5,3% και στο 5,6% αντίστοιχα. Σύμφωνα με στοιχεία του αιγυπτιακού Υπουργείου Προγραμματισμού, ο ρυθμός ανάπτυξης κατά το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος οικονομικού έτους (2019/2020) εμφανίστηκε ελαφρά μειωμένος –λόγω επιπτώσεων πανδημίας κορωνοϊού- και ανήλθε σε 5%, έναντι 5,6% κατά το πρώτο εξάμηνο του ίδιου έτους (Ιουλ.-Δεκ. 2019) και 5,6%

κατά το τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου οικονομικού έτους (2018/19). Η οικονομική κρίση εξαιτίας της πανδημίας έχει αναγκάσει την αιγυπτιακή κυβέρνηση να αναθεωρήσει προς τα κάτω τις εκτιμήσεις της για τον αναπτυξιακό ρυθμό του τρέχοντος οικονομικού έτους, σε 4% σύμφωνα με το περισσότερο αισιόδοξο σενάριο.

Σε τομεακή βάση, κατά το οικονομικό έτος **2018/19** οι κλάδοι της αιγυπτιακής οικονομίας που παρουσίασαν τις ισχυρότερες αναπτυξιακές τάσεις υπήρξαν οι **εξορύξεις φυσικού αερίου** (+20,2%), ο **τουρισμός** (+20,1%), οι **τηλεπικοινωνίες** (+16,7%), οι **κατασκευές** (+8,8%), η **Διώρυγα Σουέζ** (+7,9%), οι **μεταφορές** (+4,1%), το **χονδρικό & λιανικό εμπόριο** (+3,9%) και ο κλάδος **ακινήτων** (+3,9%). Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία **πρώτου εξαμήνου του οικονομικού έτους 2019/20**, οι μεγαλύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης σημειώθηκαν στο ΑΕΠ των **τηλεπικοινωνιών** (+16,5%), των **κατασκευών** (+9,1%), της **Διώρυγας Σουέζ** (+5%) της **γενικής κυβέρνησης** (+4,9%) και του **κλάδου ακινήτων** (+4,8%).

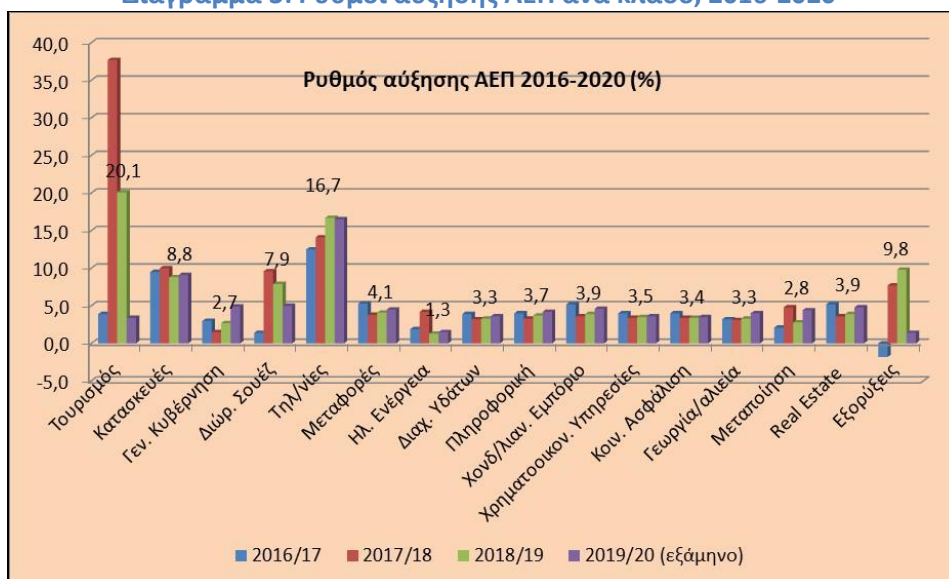
Τα παρακάτω διαγράμματα απεικονίζουν την πορεία του ρυθμού ανάπτυξης συνολικά και κατά κλάδους της οικονομίας:

Διάγραμμα 2: Ρυθμός αύξησης αιγυπτιακού ΑΕΠ

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 3: Ρυθμοί αύξησης ΑΕΠ ανά κλάδο, 2016-2020

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Τα **συναλλαγματικά αποθέματα** που άρχισαν να μειώνονται σημαντικά από τον Ιανουάριο του 2011, λόγω της «κατακρήμνισης» των εσόδων από τον τουρισμό και της γενικότερης συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας, βαίνουν τα τελευταία χρόνια αυξανόμενα. Κατά το οικονομικό έτος 2015/16 η στενότητα των συναλλαγματικών διαθεσίμων επιδεινώθηκε δραματικά, υποχωρώντας σε \$16,5 δισ. τον Ιανουάριο και \$15,54 δισ. τον Ιούλιο 2016, αντίστοιχα, δημιουργώντας έντονα προβλήματα στη λειτουργία της αιγυπτιακής οικονομίας. Αντιδρώντας, η αιγυπτιακή κυβέρνηση προσπάθησε στη διάρκεια του 2016 να τιθασεύσει την εκροή συναλλάγματος από τη χώρα, εν μέρει μέσω υιοθέτησης πολιτικής περιορισμού των εισαγωγών, επιβάλλοντας σειρά τεχνικών εμποδίων και περιορισμών στις μεταφορές κεφαλαίων στο εξωτερικό, δυσχεραίνοντας έτσι τις συναλλαγές των Αιγυπτίων εισαγωγέων.

Με τη σύναψη συμφωνίας με το ΔΝΤ –που οριστικοποιήθηκε το Νοέμβριο 2016- για την παροχή χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τριετούς διάρκειας, ύψους \$12 δισ. και τη συνακόλουθη απελευθέρωση του καθεστώτος συναλλαγματικών ισοτιμιών της λίρας (επίσης το Νοέμβριο 2016), **η πτωτική πορεία των συναλλαγματικών αποθεμάτων αναστράφηκε**. Η εισροή αναπτυξιακών χρηματοδοτήσεων κυρίως από την Παγκόσμια Τράπεζα, αλλά και η επιτυχής προσφυγή της Αιγύπτου στις διεθνείς αγορές ομολόγων για άντληση δανειακής χρηματοδότησης, ιδίως δε η αύξηση της ροής των μεταναστευτικών εμβασμάτων είχαν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της εικόνας από το τέλος του 2016, σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2017, του 2018, αλλά και του 2019 και έως το Φεβρουάριο 2020, με τα συναλλαγματικά αποθέματα να ανέρχονται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, υπερβαίνοντας σημαντικά τα επίπεδα των αρχών του 2011. Συγκεκριμένα, στο τέλος Φεβρουαρίου 2020 τα συναλλαγματικά αποθέματα ανέρχονταν σε \$45,51 δισ., έναντι \$44,48 δισ. τον Ιούνιο 2019, \$44,26 δισ. τον Ιούνιο 2018 και \$31,3 δισ. τον Ιούνιο 2017. Το τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου 2020 τα συναλλαγματικά αποθέματα κατέγραψαν απότομη πτώση στα \$36 δισ., κυρίως λόγω των αυξημένων αναγκών σε συνάλλαγμα εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία.

Διάγραμμα 4: Συναλλαγματικά αποθέματα Αιγύπτου

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **εσωτερικό δημόσιο χρέος** βαίνει σταθερά αυξανόμενο κατά την τελευταία επταετία, φθάνοντας τον Ιούνιο 2019 το επίπεδο των EGP4,29 τρισ. Η εν λόγω διόγκωση προκύπτει λόγω των αυξημένων κρατικών δαπανών (αυξήσεις μισθών, αποπληρωμές τοκοχρεολυσίων, επιδοτήσεις βασικών αγαθών, καυσίμων και ενέργειας, καθώς και

αυξημένες δημόσιες επενδύσεις, που οδηγούν σε διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος) σε συνδυασμό με την αρνητική επίδραση που είχαν οι πολιτικές συνθήκες της περιόδου μετά το 2011 επί των δημοσίων εσόδων. Το εσωτερικό δημόσιο χρέος τον Ιούνιο 2019 αντιπροσώπευε το 80,6% του αιγυπτιακού ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 83,3% ένα χρόνο νωρίτερα και ποσοστού 91,1% τον Ιούνιο 2017. Σημειωτέον ότι το 87% του εσωτερικού δημοσίου χρέους του Ιουνίου 2019 (ήτοι EGP3,73 τρισ.) αφορούσε χρέος της κεντρικής κυβέρνησης.

Με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών (Δεκεμβρίου 2019), το εσωτερικό δημόσιο χρέος της Αιγύπτου ανερχόταν στο επίπεδο των EGP4,354 τρισ., αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 69,5% του ΑΕΠ.

Διάγραμμα 5: Εσωτερικό δημόσιο χρέος Αιγύπτου

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **εξωτερικό χρέος της Αιγύπτου**, ύψους \$112,67 δισ. το Δεκέμβριο 2019, έναντι \$109,36 δισ. το Σεπτέμβριο 2019, \$108,7 δισ. τον Ιούνιο 2019 και \$96,61 δισ. το Δεκέμβριο 2018, απαρτίζεται κυρίως από ξένα κρατικά δάνεια, δανεισμό από περιφερειακά και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ, καθώς και ομόλογα που διατέθηκαν στη διεθνή αγορά. Ακολουθεί διαρκή ανοδική πορεία από το έτος 2010, αντιπροσωπεύοντας το 33,5% του ΑΕΠ (στοιχεία Δεκεμβρίου 2019). Το μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος αναλογούσε στο τέλος Δεκεμβρίου 2019 σε ποσοστό 90% του συνολικού εξωτερικού χρέους και ανήλθε σε \$101,39 δισ., ενώ το βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος ανερχόταν στο τέλος Δεκεμβρίου 2019 στο επίπεδο των \$11,28 δισ. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, οι ξένες τοποθετήσεις σε αιγυπτιακά κρατικά ομόλογα ανέρχονταν στο τέλος Δεκεμβρίου 2019 σε \$20,86 δισ., αυξημένες κατά 49,3% έναντι του Δεκεμβρίου 2018 (στα \$13,97 δισ.).

Από το τέλος του 2016 η αιγυπτιακή κυβέρνηση εντατικοποίησε τις προσπάθειές της για άντληση ομολογιακού δανεισμού από τις διεθνείς αγορές, με αποτέλεσμα να έχει ως τώρα αντλήσει σημαντικότητα κεφάλαια. Το 2017 το αιγυπτιακό δημόσιο άντλησε συνολικά έσοδα \$7 δισ. από έκδοση και διάθεση στις διεθνείς αγορές ομολόγων σε ξένο νόμισμα. Το 2018 αντλήθηκαν συνολικά έσοδα πλησίον των \$6,5 δισ. από δύο επιτυχείς εκδόσεις ομολογιακών δανείων σε ξένο νόμισμα. Το Φεβρουάριο 2019, το αιγυπτιακό Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε και διέθεσε στις διεθνείς αγορές κρατικά ομόλογα σε δολλάρια, 5ετούς, 10ετούς και 30ετούς διάρκειας, συνολικής αξίας \$4 δισ., ενώ τον Απρίλιο 2019 διέθεσε ομόλογα σε ευρώ, 6ετούς και 12ετούς διάρκειας, αξίας €2 δισ. Περαιτέρω, το Νοέμβριο 2019 το αιγυπτιακό κράτος διέθεσε στο Χρηματιστήριο Λουξεμβούργου κρατικά ομόλογα σε δολλάρια, διάρκειας 4, 12 και 40 ετών, συνολικής αξίας \$2 δισ., ενώ στο τέλος Μαΐου 2020 το Υπουργείο Οικονομικών διέθεσε κρατικά

ομόλογα σε δολάρια, διάρκειας 4, 12 και 30 ετών, συνολικής αξίας \$5 δισ., πραγματοποιώντας τη μεγαλύτερη στα χρονικά μεγέθους έκδοση ομολόγων σε ξένο νόμισμα και διάθεσή τους στις διεθνείς αγορές, με σκοπό την επείγουσα εξασφάλιση πρόσθετων χρηματοδοτικών κεφαλαίων για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας, δίνοντας έμφαση στην κάλυψη των αναγκών του προσεχούς οικονομικού έτους (2020/21).

Σύμφωνα με τη στρατηγική του αιγυπτιακού Υπουργείου Οικονομικών, **η αιγυπτιακή κυβέρνηση στοχεύει να μειώσει σταδιακά το συνολικό δημόσιο χρέος σε επίπεδο πλησίον του 80% έως το τέλος του οικονομικού έτους 2021/22**. Στις γενικές παραμέτρους στρατηγικής της κυβέρνησης περιλαμβάνονται η διαφοροποίηση της σύνθεσης και της διάρκειας του δημοσίου χρέους, κυρίως δια της έκδοσης νέου τύπου χρεογράφων, όπως «πράσινων» ομολόγων και «ισλαμικών» ομολόγων (“sukuk”), αλλά και δια της έκδοσης ομολόγων σε ξένο νόμισμα, όχι μόνον σε δολλάριο και ευρώ όπως μέχρι τώρα, αλλά και σε γιεν και γιουάν. Η αναπροσαρμοσμένη στρατηγική προβλέπει επίσης την αύξηση του μεριδίου του μακροπρόθεσμου χρέους επί του συνολικού χρέους της χώρας.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών κ. Maait στο τέλος Μαΐου 2020, η αιγυπτιακή κυβέρνηση θεωρεί πως, παρά τις αυξημένες δημοσιονομικές ανάγκες που έχει δημιουργήσει η πανδημία κορωνοϊού, θα μπορέσει να επιτευχθεί ο αναθεωρημένος στόχος αναλογίας συνολικού δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ στο 85% ως το τέλος του τρέχοντος οικονομικού έτους, επισημαίνοντας ωστόσο ότι μία ενδεχόμενη χειροτέρευση της κρίσης λόγω της επιδημίας, θα φέρει στην επιφάνεια περισσότερο απαισιόδοξο σενάριο, σύμφωνα με το οποίο το συνολικό δημόσιο χρέος θα ανέλθει σε 88% του ΑΕΠ, έως το τέλος του τρέχοντος οικονομικού έτους.

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη αιγυπτιακού εξωτερικού χρέους

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **ισοζύγιο πληρωμών** κατέγραψε προσωρινά αρνητικό πρόσημο κατά το οικονομικό έτος 2018/19. Κατά χρονική ακολουθία, έπειτα από την πρόσκαιρη βελτίωσή του κατά τη διετία 2013-2015, το αιγυπτιακό ισοζύγιο πληρωμών επανήλθε σε αρνητικά επίπεδα το οικονομικό έτος 2015/16, καταγράφοντας έλλειμμα \$2,81 δισ. Το οικονομικό έτος 2016/17, το ισοζύγιο πληρωμών παρουσίασε αξιόλογο πλεόνασμα ύψους \$13,72 δισ., το μεγαλύτερο μέρος του οποίου, ύψους \$12,2 δισ., καταγράφηκε κατά την περίοδο που ακολούθησε την απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας, το Νοέμβριο 2016. Το οικονομικό έτος 2017/18 καταγράφηκε επίσης πλεόνασμα της τάξεως των

\$12,79 δισ.

Κατά το οικονομικό έτος 2018/19 το ισοζύγιο πληρωμών της Αιγύπτου παρουσίασε μικρό έλλειμμα ύψους \$102,5 εκατ. Το ετήσιο έλλειμμα εμφανίστηκε μάλιστα μετριασμένο έναντι εκείνου του πρώτου εξαμήνου του οικονομικού έτους (Ιουλ. 2018 – Δεκ. 2019, στα \$1,774 δισ.), λόγω του πλεονάσματος, ύψους πλησίον του \$1,7 δισ., που παρατηρήθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο (Ιαν. – Ιουν. 2019). Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά το έτος 2018/19 επιδεινώθηκε κατά 37,4% σε ετήσια βάση, ανερχόμενο σε \$8,19 δισ., έναντι \$5,96 δισ. το προηγούμενο οικονομικό έτος (2017/18), κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου κατά 2% στα \$38,03 δισ., και της μείωσης των μεταναστευτικών εμβασμάτων κατά 4,7% στα \$25,15 δισ. Κατά το οικονομικό έτος 2018/19 παρατηρήθηκε εξάλλου μείωση των καθαρών επενδύσεων χαρτοφυλακίου κατά 65% στα \$4,23 δισ. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί ότι το έτος 2018/19 αυξήθηκαν σημαντικά οι εξαγωγές κατά 10,3% στα \$28,49 δισ., ενώ αυξήθηκαν επίσης, κατά 28,2%, τα έσοδα από τον τουρισμό στα \$12,57 δισ. Επιπλέον, για πρώτη φορά μετά το οικονομικό έτος 2012/13 καταγράφηκε μικρό πλεόνασμα στο ισοζύγιο πετρελαιοειδών, της τάξεως των \$8,1 εκατ.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του οικονομικού έτους 2019/20 το ισοζύγιο πληρωμών της Αιγύπτου επανήλθε σε θετικό πρόσημο, εμφανίζοντας πλεόνασμα ύψους \$410,9 εκατ., έναντι ελλείμματος ύψους \$1,77 δισ. το αντίστοιχο εξάμηνο του έτους 2018/19. Η δραστική μείωση του ελλείμματος στο αιγυπτιακό ισοζύγιο πληρωμών φαίνεται να οφείλεται κυρίως στην αξιόλογη πτώση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο μειώθηκε κατά 13% σε ετήσια βάση, ανερχόμενο σε \$4,57 δισ., έναντι \$5,26 δισ. κατά το πρώτο εξάμηνο του οικονομικού έτους 2018/19. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου μειώθηκε κατά 2,8% στα \$18,7 δισ., ως αποτέλεσμα της πτώσης των εισαγωγών κατά 1,7% στα \$32,95 δισ., ενώ παράλληλα μειώθηκαν και οι εξαγωγές κατά 0,16% στα \$14,25 δισ. Κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2019/20 αυξήθηκαν εξάλλου τόσο τα έσοδα από τον τουρισμό, κατά 6,8% στα \$7,25 δισ., όσο και τα εισερχόμενα μεταναστευτικά εμβάσματα, κατά 13,5% στα \$13,68 δισ., αλλά και οι καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις στην Αίγυπτο κατά 18,5% στα \$4,96 δισ. Στο πρώτο εξάμηνο του έτους 2019/20 αυξήθηκε ο καθαρός δανεισμός κατά 137,3% στα \$2,54 δισ., κυρίως εξαιτίας των καθαρών εισροών μεσο-μακροπρόθεσμων δανείων, ύψους \$2,43 δισ.

Ο ρυθμός πληθωρισμού μετά από συνεχώς ανοδική πορεία φαίνεται ότι τιθασεύεται προς το τέλος του 2018. Ιστορικά, στο τέλος του οικονομικού έτους 2015/16 διαμορφώθηκε σε 13,97% έναντι 11,39% το 2014/15 και 8,2% το 2013/14 ενώ στο τέλος του οικονομικού έτους 2016/17 εκτοξεύτηκε στο 29,76%. Κύριες αιτίες των τιμαριθμικών αυξήσεων κατά την περίοδο 2014-2016 υπήρξαν οι αλλεπάλληλες περικοπές των επιδοτήσεων καυσίμων, ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και βασικών αγαθών διατροφής, καθώς και η επιβολή νέων φόρων, κυρίως δε η καθιέρωση ΦΠΑ από το Σεπτέμβριο 2016 με συντελεστή 13%, ο οποίος από τις αρχές του οικονομικού έτους 2017/18 (τον Ιούλιο 2017) αυξήθηκε σε 14%.

Η απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας το Νοέμβριο 2016, την οποία ακολούθησε η σοβαρότατη υποτίμησή της από τα επίπεδα των 8,77 λιρών ανά δολλάριο σε λίγο κάτω των 18 λιρών ανά δολλάριο τον Αύγουστο 2017, συνετέλεσαν στην άσκηση έντονων –πλην όμως παροδικών- πληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία, με το δείκτη πληθωρισμού να υπερβαίνει το 30%. Ο εν λόγω δείκτης κατά το πρώτο επτάμηνο του

2017 κατέγραψε διαρκή έντονη ανοδική πορεία, φθάνοντας το 32,95% σε ετήσια βάση τον Ιούλιο 2017. Επρόκειτο για τα υψηλότερα επίπεδα πληθωρισμού από τον Ιούνιο 1986.

Από εκεί και έπειτα, κυρίως λόγω των καίριων παρεμβάσεων της Κεντρικής Τράπεζας, η οποία προέβη από το Νοέμβριο 2016 ως τον Ιούλιο του 2017 σε διαδοχικές αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς κατά 700 μονάδες βάσης συνολικά, ενώ εν συνεχεία, κατά τη διάρκεια του 2018 και του 2019 προχώρησε σε μειώσεις κατά 650 μονάδες βάσης συνολικά, η πορεία του πληθωρισμού έχει «τιθασευτεί», ακολουθώντας συνολικά πτωτική πορεία, με αρκετές ωστόσο διακυμάνσεις. Συγκεκριμένα, ο πληθωρισμός κυμάνθηκε το Μάιο 2020 στο επίπεδο του 4,7% σε ετήσια βάση, έναντι 5,88% τον Απρίλιο, 5,09% το Μάρτιο, 5,32% το Φεβρουάριο και 7,17% τον Ιανουάριο, αντίστοιχα. Ο δομικός πληθωρισμός κατέγραψε το Μάιο 2020 αξιόλογη πτώση φθάνοντας το επίπεδο του 1,54% σε ετήσια βάση, έναντι 2,54% τον Απρίλιο και 1,89% το Μάρτιο. Κατά το διάστημα Μαΐου-Οκτωβρίου 2019, ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού είχε μειωθεί κατά περίπου 11 ποσοστιαίες μονάδες, από το 14,09% στο 3,15%.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, σε έκτακτη συνεδρίασή της στα μέσα Μαρτίου 2020, σε μία προσπάθεια στήριξης της αιγυπτιακής οικονομίας και προστασίας της από τις επιπτώσεις της παγκόσμιας πανδημίας κορωνοϊού, μείωσε κατά ακόμη 300 μονάδες βάσης **τα βασικά επιτόκια αναφοράς**, πιο συγκεκριμένα το επιτόκιο καταθέσεων σε 9,25%, το επιτόκιο δανεισμού σε 10,25% και το βασικό / προεξοφλητικό επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας σε 9,75%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), στο τέλος του 2019 **το εργατικό δυναμικό** της Αιγύπτου ανερχόταν σε 28,95 εκατ. άτομα. **Ο δείκτης ανεργίας** στη χώρα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2019 ανήλθε σε 8%, ήτοι 2,33 εκατ. άτομα., εκ των οποίων 1,12 εκατ. άνδρες και 1,21 εκατ. γυναίκες. Η στατιστική υπηρεσία ανέφερε επίσης ότι στο τέλος του 2019 το εργατικό δυναμικό σε αστικές περιοχές αριθμούσε 12,56 εκατ., ενώ εκείνο σε αγροτικές περιοχές αριθμούσε 16,39 εκατ. άτομα, αντίστοιχα. Τα επιμέρους ποσοστά ανεργίας μεταξύ διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων εκτιμώνται το τέταρτο τρίμηνο 2019 σε 4,7% για τους άνδρες και σε 22,7% για τις γυναίκες. Τα στοιχεία της CAPMAS έδειξαν εξάλλου ότι ποσοστό 86,9% των ανέργων του τετάρτου τριμήνου 2019 ήταν απόφοιτοι δευτεροβάθμιας, τεχνικής, επαγγελματικής ή και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σύμφωνα με νεότερα στοιχεία της CAPMAS, ο δείκτης ανεργίας κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020 ανήλθε σε 7,7%, ενώ τον Απρίλιο τρέχοντος έτους η ανεργία ανέβηκε στο 9,2%, εξαιτίας των μέτρων που έλαβε η κυβέρνηση για τον περιορισμό της επιδημίας κορωνοϊού στη χώρα.

Το **ποσοστό ανεργίας** κατά την τελευταία εξαετία μειώνεται με σταθερά βήματα, άλλοτε μικρότερα και άλλοτε μεγαλύτερα, από 13,2% το 2013, σε 13% το 2014, σε 12,8% το 2015, σε 12,5% το 2016, σε 11,8% το 2017 και σε 9,9% το 2018. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αποδίδει την επιτάχυνση της πτώσης της ανεργίας, ιδιαίτερα την τελευταία διετία, στη βελτίωση του πολιτικού, οικονομικού και επιχειρηματικού κλίματος και στα μεγάλα αναπτυξιακά κατασκευαστικά έργα υποδομών που υλοποιούνται ανά τη χώρα. Σύμφωνα με στοιχεία της CAPMAS (έτους 2017), το 25% του αιγυπτιακού εργατικού δυναμικού απασχολείται στη γεωργία και την αλιεία, το 12,9% στις κατασκευές, το 12,6% στο εμπόριο και το 12% στη βιομηχανία. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (έτους 2018), το 68,8% του αιγυπτιακού εργατικού δυναμικού απασχολείται

στον ιδιωτικό τομέα, το 18,3% στο δημόσιο και το 2,8% σε κρατικές επιχειρήσεις.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα της Αιγύπτου για το οικονομικό έτος 2018/19 παρέμεινε για δεύτερη συνεχή φορά κάτω από το επίπεδο του 10% του ΑΕΠ –του οποίου είχε κατέλθει το 2017/18 για πρώτη φορά έπειτα από το 2011- ανερχόμενο σε 8,1% του ΑΕΠ, έναντι 9,7% του ΑΕΠ το έτος 2017/18, 10,9% του ΑΕΠ το έτος 2016/17 και 12,5% του ΑΕΠ το έτος 2015/16. Το έτος 2018/19 σημειώθηκε εξάλλου, για δεύτερη συνεχή φορά στη διάρκεια της τελευταίας δεκαπενταετίας, πρωτογενές πλεόνασμα της τάξεως του 1,9% του ΑΕΠ, έναντι 0,1% του ΑΕΠ το 2017/18 και πρωτογενών ελλειμμάτων 1,8% του ΑΕΠ το έτος 2016/17 και 3,5% του ΑΕΠ το έτος 2015/16. Οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν το έτος 2018/19 κατά 10,1%, φθάνοντας το επίπεδο των EGP1,37 τρισ., ενώ τα κρατικά έσοδα ανήλθαν σε EGP941,91 δισ., αυξημένα κατά 14,7% έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους. Οι δημόσιες δαπάνες το έτος 2018/19 αντιπροσώπευαν το 25,7% του αιγυπτιακού ΑΕΠ, ενώ τα έσοδα το 17,7% του ΑΕΠ, αντιστοίχως. Τα φορολογικά έσοδα το έτος 2018/19 εμφανίστηκαν αυξημένα κατά 17% έναντι του έτους 2017/18, ανερχόμενα σε EGP736,12 δισ., προερχόμενα κυρίως από ειδικούς φόρους προϊόντων & υπηρεσιών (ΦΠΑ, έσοδα EGP350,58 δισ., ετήσια αύξηση 19,1%) και τη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (έσοδα EGP250,08 δισ., ετήσια αύξηση 20,7%). Από πλευράς δαπανών, οι πληρωμές τοκοχρεολυσίων εμφανίστηκαν αυξημένες κατά 21,8%, ανερχόμενες σε EGP533,04 δισ., οι δαπάνες μισθοδοσίας ήταν αυξημένες κατά 10,8%, ανερχόμενες σε EGP266,09 δισ., ενώ οι συνολικές δαπάνες κρατικών επιδοτήσεων & επιδομάτων εμφάνισαν αξιολογότερη πτώση της τάξεως του 12,7%, ανερχόμενες σε EGP287,46 δισ.

Για το τρέχον οικονομικό έτος (2019/20), οι αρχικές εκτιμήσεις προέβλεπαν δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξεως του 7,2% του ΑΕΠ, καθώς και πρωτογενές πλεόνασμα της τάξεως του 2% του ΑΕΠ. Ο προϋπολογισμός του έτους 2019/20 προέβλεπε δαπάνες ύψους EGP1,575 τρισ. και έσοδα ύψους EGP1,134 τρισ. Σύμφωνα με πολύ πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό έλλειμμα στη διάρκεια του πρώτου εννεαμήνου του οικονομικού έτους 2019/20 αντιπροσώπευσε ποσοστό 5,5% του ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 5,4% του ΑΕΠ κατά την αντίστοιχη περίοδο του έτους 2018/19, ενώ το πρωτογενές πλεόνασμα αντιστοιχούσε σε 0,7% του ΑΕΠ, έναντι ταυτόσημου ποσοστού το εννεάμηνο του έτους 2018/19. Στη διάρκεια του εν λόγω εννεαμήνου, τα συνολικά κρατικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 5,6% σε ετήσια βάση, ανερχόμενα σε EGP632,3 δισ., ενώ οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν κατά 9,1% σε ετήσια βάση, φθάνοντας το επίπεδο των EGP959,17 δισ. Τα συνολικά φορολογικά έσοδα κατέγραψαν ετήσια άνοδο της τάξεως του 1,3%, ανερχόμενα σε EGP474,54 δισ. Από πλευράς δαπανών, οι πληρωμές τοκοχρεολυσίων εμφανίστηκαν αυξημένες κατά 17,2%, ανερχόμενες σε EGP371,67 δισ., οι δαπάνες μισθοδοσίας ήταν επίσης αυξημένες κατά 10,5%, ανερχόμενες σε EGP216,73 δισ., ενώ αντιθέτως οι συνολικές δαπάνες κρατικών επιδοτήσεων & επιδομάτων εμφάνισαν περαιτέρω μείωση κατά 13,6%, ανερχόμενες σε EGP150,77 δισ., αντίστοιχα. Οι τρέχουσες –αναθεωρημένες λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας- οικονομικές εκτιμήσεις της αιγυπτιακής κυβέρνησης φέρνουν το δημοσιονομικό έλλειμμα έως το επίπεδο του 7,8% με 7,9% του ΑΕΠ στο τέλος του τρέχοντος οικονομικού έτους και το ύψος του πρωτογενούς πλεονάσματος προς το 1,5% του ΑΕΠ ή και χαμηλότερα.

Αναφορικά με την προοπτική που διαμορφώνεται για το προσεχές οικονομικό έτος (2020/21), σημειώνεται ότι το σχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού αναμένεται να ψηφιστεί από το κοινοβούλιο εντός του Ιουνίου 2020 και περιελάμβανε –στην αρχική

του μορφή- στόχους ρυθμού ανάπτυξης της τάξεως του 6,4%, περαιτέρω περιορισμού του δημοσιονομικού ελλείμματος ως ποσοστού του ΑΕΠ, σε 6,2%, μείωση των συνολικών δημοσίων δαπανών κατά 6,5% σε ετήσια βάση και περιορισμό της αναλογίας συνολικού δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ, στο 80%.

Από το τέλος Μαρτίου 2020, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που έχει δημιουργήσει η διεθνής πανδημία κορωνοϊού, **η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει αναθεωρήσει προς τα κάτω τον αναπτυξιακό της στόχο για το προσεχές οικονομικό έτος (2020/21)**, σε μεταξύ 2% εφ' όσον η πανδημία κορωνοϊού και η συναφής οικονομική επιβράδυνση παραταθεί έως τον προσεχή Δεκέμβριο και 3,5% εφ' όσον η οικονομική κατάσταση εξομαλυνθεί γρηγορότερα. Η κυβέρνηση αναθεώρησε επίσης προς το χειρότερο τους στόχους της όσον αφορά τόσο το δημοσιονομικό έλλειμμα –σε 6,3% του ΑΕΠ, όσο και το συνολικό δημόσιο χρέος –σε 82,8% του ΑΕΠ κατά το προσεχές οικονομικό έτος. Τα κρατικά έσοδα προσδοκάται να ανέλθουν το έτος 2020/21 σε EGP1,3 τρισ., αυξημένα κατά 13,6%, ενώ οι δαπάνες εκτιμάται πως θα ανέλθουν σε EGP1,71 τρισ., αυξημένες κατά 9% έναντι του οικονομικού έτους 2019/20, με αύξηση των δαπανών μισθοδοσίας και συντάξεων, υγειονομικής περίθαλψης, εκπαίδευσης, δημοσίων επενδύσεων, εξαγωγικών επιδοτήσεων και κοινωνικής στέγασης. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση στοχεύει θεωρητικά εξάλλου σε πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα της τάξεως του 2% του ΑΕΠ.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση στοχεύει στην άντληση εσόδων ύψους EGP974 δισ. από φορολογία κατά το προσεχές οικονομικό έτος, αυξημένων κατά 13,7% έναντι των εσόδων EGP856,62 δισ. που εκτιμάται πως θα εισπραχθούν κατά το τρέχον έτος (2019/20). Ο προϋπολογισμός του έτους 2020/21 προβλέπει αυξημένες κρατικές δαπάνες στους τομείς υγείας (+45% σε EGP254,5 δισ.), εκπαίδευσης (+14,8% σε EGP363,6 δισ.), επιστημονικής έρευνας (+14,2% σε EGP60,4 δισ.), αλλά και κοινωνικής πρόνοιας (+2,7% σε EGP19 δισ.), επιδοτήσεων βασικών αγαθών (EGP84,5 δισ.), καθώς και μισθοδοσίας στο δημόσιο τομέα. Τα τελωνειακά έσοδα εκτιμάται πως θα μειωθούν κατά 13,9% σε EGP44 δισ., ενώ αναμένεται να «καταποντιστούν» τα κρατικά έσοδα από τη Διώρυγα Σουέζ, εξαιτίας της κάθετης κάμψης του διεθνούς εμπορίου. Οι δημόσιες επενδύσεις εκτιμάται πως θα αυξηθούν κατά 33% το έτος 2020/21, ανερχόμενες σε EGP281 δισ. Η εκτίμηση για την τιμή του πετρελαίου στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2020/21 ανέρχεται σε \$61 ανά βαρέλι.

Προς το τέλος Απριλίου 2020, **το Υπουργείο Οικονομικών προέβη στην εκτίμηση ότι, σε περίπτωση που η επιδημία κορωνοϊού δεν τιθασευτεί έως το ξεκίνημα του προσεχούς οικονομικού έτους –τον Ιούλιο 2020- θα πρέπει κατά πάσα πιθανότητα να αναπροσαρμοστεί προς το χειρότερο η εκτίμηση για το δημοσιονομικό έλλειμμα**, σε 7,7% του ΑΕΠ, εξαιτίας της πτώσης των κρατικών εσόδων που σχετίζονται με το ύψος της οικονομικής δραστηριότητας, κατά έως 25% σε σύγκριση με τους αρχικούς στόχους. Επιπλέον, σε μία τέτοια περίπτωση θα αναπροσαρμοστεί προς τα κάτω και η εκτίμηση για το πρωτογενές πλεόνασμα, στο 0,5% με 0,6% του ΑΕΠ, ενώ επίσης θα αναπροσαρμοστεί η εκτίμηση για την αναλογία συνολικού δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ σε 84,5% από 82,8%, στο τέλος του προσεχούς οικονομικού έτους, τον Ιούνιο 2021.

Επίσης στο τέλος Απριλίου 2020, **το αιγυπτιακό Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των εκτιμήσεών του για τον κρατικό προϋπολογισμό του προσεχούς οικονομικού έτους (2020/21)**, ανέφερε ότι **το δημοσιονομικό κενό αναμένεται να ανέλθει σε EGP988 δισ., αυξημένο κατά 20% έναντι του εκτιμώμενου δημοσιονομικού κενού του τρέχοντος οικονομικού έτους**. Κατά το Υπουργείο Οικονομικών, το μεγαλύτερο μέρος

του δημοσιονομικού κενού του 2020/21 (ύψους EGP892 δισ.) αναμένεται να καλυφθεί από την εγχώρια διάθεση εντόκων γραμματίων και ομολόγων του αιγυπτιακού δημοσίου.

Σημειώνεται ότι η **αιγυπτιακή κυβέρνηση υλοποιεί πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων** 23 κρατικών επιχειρήσεων δια της διάθεσης μετοχών τους στο Χρηματιστήριο, το οποίο είχε ανακοινωθεί ήδη από νωρίς στη διάρκεια του 2018 με προοπτική να εισφέρει έσοδα ύψους EGP80 δισ. στα κρατικά ταμεία. Το εν λόγω πρόγραμμα έχει αντιμετωπίσει σημαντικότερες καθυστερήσεις, κυρίως εξαιτίας των ευμετάβλητων έκτοτε συνθηκών των διεθνών αγορών, με αποτέλεσμα η μοναδική μερική ιδιωτικοποίηση που έχει μέχρι τώρα ολοκληρωθεί να είναι αυτή της κρατικής καπνοβιομηχανίας Eastern Tobacco, που πραγματοποιήθηκε προ έτους.

Σημειώνεται επίσης ότι **προς το τέλος του 2019 ενεργοποιήθηκε το νεοσύστατο κρατικό επενδυτικό / αναπτυξιακό ταμείου της Αιγύπτου** (Sovereign Wealth Fund – SWF), το οποίο θα αποτελέσει τον επενδυτικό βραχίονα της αιγυπτιακής κυβέρνησης, επιχειρώντας να αξιοποιήσει δημόσια περιουσιακά στοιχεία. Το αρχικό κεφάλαιο του νεοσύστατου ταμείου ανέρχεται σε EGP5 δισ., ενώ η αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχει στην παρούσα φάση στη διάθεσή του το SWF ανέρχεται σε πλησίον των \$12 δισ. Το ύψος των στοιχείων ενεργητικού του ταμείου αναμένεται να φθάσει το επίπεδο των \$63 δισ. (EGP1 τρισ.) εντός περιόδου τριετίας. Το κρατικό αναπτυξιακό ταμείο λειτουργεί μέσω τριών ειδών συνεργασιών, ήτοι με επενδυτές από τον ιδιωτικό τομέα προς υλοποίηση έργων σε συγκεκριμένους κλάδους, με κρατικά επενδυτικά ταμεία άλλων χωρών, και με τον ιδιωτικό τομέα προς υλοποίηση μεγάλων projects, μέσω σχημάτων ΣΔΙΤ, κοινοπραξιών ή σύστασης μικρότερων τομεακών υποταμείων. Κατά τους πρώτους μήνες λειτουργίας του, το SWF σύναψε σημαντικές συμφωνίες τόσο με εγχώριους κρατικούς φορείς με σκοπό τη διαμόρφωση του επενδυτικού του χαρτοφυλακίου, όσο και με σημαντικά ξένα κρατικά επενδυτικά ταμεία, μεταξύ των οποίων με την Abu Dhabi Development Holding Company με αντικείμενο τη δημιουργία κοινής, στρατηγικού χαρακτήρα επενδυτικής πλατφόρμας αξίας \$20 δισ., η οποία θα επενδύει σε σειρά κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, όπως η βιομηχανία, η ενέργεια από συμβατικές και ανανεώσιμες πηγές, η υψηλή τεχνολογία, η βιομηχανία τροφίμων, ο τουρισμός, η αγορά ακινήτων, η υγεία, οι υπηρεσίες logistics και η κατασκευή υποδομών. Επιπλέον, στις αρχές του 2020 το SWF υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με το μεγάλο διεθνές –βρετανικών συμφερόντων- επενδυτικό όμιλο Actis, με σκοπό την πραγματοποίηση από τον πρώτο επενδύσεων σε πολυάριθμα αναπτυξιακά projects στην Αίγυπτο, με κεφάλαια εκτιμώμενου συνολικού ύψους £3 δισ., με έμφαση στους κλάδους ενέργειας (ιδιαίτερα ανανεώσιμων πηγών), ανάπτυξης υποδομών, υγείας και εκπαίδευσης. Το Μάιο 2020 το SWF υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με το αμερικανικό επενδυτικό ταμείο Concord International Investment Group, με αντικείμενο τη δημιουργία κοινοπραξίας με σκοπό τη διαχείριση ταμείου που θα χρηματοδοτεί τον κλάδο υγείας στην ευρύτερη περιοχή της Μ. Ανατολής και της Αφρικής, και κυρίως στην Αίγυπτο, με ύψος χρηματοδοτικών κεφαλαίων της τάξεως των \$300 εκατ. κατά την πρώτη φάση λειτουργίας του.

Η οικονομική κρίση λόγω πανδημίας και τα κύρια μέτρα της αιγυπτιακής κυβέρνησης

Από τις αρχές Μαρτίου 2020, οπότε διαπιστώθηκε η παρουσία της παγκόσμιας επιδημίας κορωνοϊού στην Αίγυπτο, η αιγυπτιακή κυβέρνηση ασχολήθηκε ιδιαίτερα επισταμένα με τις διαφορετικές πτυχές των επιπτώσεων αυτής στην οικονομία της

χώρας. Στα μέσα Μαρτίου η αιγυπτιακή κυβέρνηση ανακοίνωσε **δημοσιονομικό πακέτο «διάσωσης» της οικονομίας από τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας, ύψους EGP100 δισ.** (\$6,2 δισ. σε τρέχουσες ισοτιμίες), συνοδευόμενο από μέτρα δημοσιονομικού χαρακτήρα με σκοπό τη στήριξη της εγχώριας οικονομίας και της αγοράς χρήματος. Μεταξύ αυτών, η κυβέρνηση εφάρμοσε οριζόντια μείωση της τιμής διάθεσης φυσικού αερίου από το κράτος προς τις εγχώριες βιομηχανίες, μείωση της τιμής διάθεσης του ηλεκτρικού ρεύματος για βιομηχανική χρήση, μείωση της φορολόγησης των συναλλαγών στο Χρηματιστήριο Αιγύπτου, καθώς και μείωση του φόρου επί μερισμάτων που διανέμουν εγχώριες επιχειρήσεις. Επιπλέον, δόθηκε χρονική παράταση –χωρίς τέλη και προσαυξήσεις– στις επιχειρήσεις προκειμένου να υποβάλουν και εξοφλήσουν τις εταιρικές φορολογικές τους υποχρεώσεις για το έτος 2019, προσωρινή απαλλαγή από τη φορολόγηση ακίνητης περιουσίας για επιχειρήσεις που απασχολούνται σε κλάδους που επλήγησαν περισσότερο από την πανδημία, όπως η βιομηχανία και ο τουρισμός, παροχή δυνατότητας αποπληρωμής υφιστάμενων φορολογικών υποχρεώσεων σε μηνιαίες δόσεις, αναβολή εξόφλησης των εκκρεμών φορολογικών και λοιπών υποχρεώσεων προς το κράτος ξενοδοχειακών μονάδων, επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου και αεροπορικών εταιρειών για τρεις μήνες, όπως και χρονική παράταση –για περίοδο διετίας– του «παγώματος» της εφαρμογής φορολόγησης επί της ιδιοκτησίας αγροτικής γης. Ταυτόχρονα επισπεύσθηκε η εξόφληση προς τις επιχειρήσεις εκκρεμών κρατικών οφειλών είτε από εξαγωγικές επιδοτήσεις ή από συμβάσεις εκτέλεσης έργων (λ.χ. στις κατασκευαστικές). Χωριστά μέτρα οικονομικής βοήθειας, κυρίως μέσω προσφοράς ευνοϊκών δανείων, υιοθετήθηκαν προς όφελος των εγχώριων αεροπορικών εταιρειών, οι οποίες έχουν επηρεαστεί εξαιρετικά αρνητικά από την επιβληθείσα αναστολή των διεθνών πτήσεων, αλλά και προς χρηματοδοτική στήριξη των εγχώριων επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου. Η κυβέρνηση χορήγησε επίσης έκτακτα επιδόματα σε εποχικά και ανεπίσημα απασχολούμενους, οι οποίοι απώλεσαν τις θέσεις εργασίας τους εξαιτίας της πανδημίας.

Ο εθνικός αερομεταφορέας της Αιγύπτου, EgyptAir, έχει λάβει πακέτο χρηματοδοτικής βοήθειας από το κράτος, ύψους EGP2 δισ., ενώ διαπραγματεύεται με τις δύο μεγάλες κρατικές τράπεζες, National Bank of Egypt και Banque Misr, για τη λήψη δανείου συνολικού ύψους EGP3 δισ.

Ταυτόχρονα, η **Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου μείωσε το προσφερόμενο επιδοτούμενο, ευνοϊκό επιτόκιο δανεισμού βιομηχανικών και τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και αγοραστών κατοικιών** (για λήψη στεγαστικών δανείων), σε επίπεδα 5% και 8% έναντι 10% που ήταν προηγουμένως, αύξησε τα ανώτατα ημερήσια και μηνιαία όρια ηλεκτρονικών πληρωμών, ενώ επίσης απάλλαξε τους συναλλασσόμενους από επιβαρύνσεις τραπεζικών τελών και προμηθειών επί ηλεκτρονικών αναλήψεων και συναλλαγών, για περίοδο 6 μηνών. Επιπλέον, στο τέλος Μαρτίου, η **Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε πρόγραμμα αγορών μετοχών που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αιγύπτου (EGX), συνολικής αξίας μέχρι EGP20 δισ. σε μία προσπάθεια στήριξης του Χρηματιστηρίου.** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αποφάσισε επίσης την παροχή εγγυήσεων ύψους EGP3 δισ. από το Υπουργείο Οικονομικών, έναντι χρηματοδοτικών κεφαλαίων που θα διατεθούν από την Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) σε κρατικές τράπεζες, προκειμένου αυτές να χορηγήσουν χαμηλότοκα δάνεια με ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής σε εγχώριες ξενοδοχειακές μονάδες και επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου, ώστε να βοηθηθούν να καλύψουν τις διάφορες υποχρεώσεις τους (λειτουργικές, μισθοδοσίας, προς προμηθευτές) εν μέσω της κρίσης λόγω της πανδημίας.

Η κυβέρνηση επέβαλε από την αρχή του ξεσπάσματος της επιδημίας κορωνοϊού στην Αίγυπτο μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας, με πλήρη απαγόρευση κατά τις βραδινές ώρες και πολλαπλούς περιορισμούς στη λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων, των εμπορικών κέντρων και των κέντρων αναψυχής, καθώς και αναστολή των εργασιών των υπηρεσιών του δημοσίου που έχουν συναλλαγές με το κοινό. Κατά τη διάρκεια ισχύος των ως άνω μέτρων, δεν ισχύουν απαγορεύσεις ή περιορισμοί στις οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, ενώ συνεχίζεται κανονικά η λειτουργία των εργοστασίων, εργοταξίων, λιμένων, τελωνειακών χώρων, αποθηκευτικών χώρων, καθώς και επιχειρήσεων που παρέχουν κοινωφελείς υπηρεσίες. **Η πραγματοποίηση διεθνών πτήσεων από και προς Αίγυπτο έχει ανασταλεί από τα μέσα Μαρτίου, ωστόσο η διεθνής κίνηση αεροπορικών εμπορευματικών φορτίων (air cargo) από και προς την Αίγυπτο συνεχίζει να διεξάγεται κανονικά.** Στα μέσα Ιουνίου, η αιγυπτιακή κυβέρνηση ανακοίνωσε σχέδιο σταδιακής επανέναρξης των διεθνών επιβατικών πτήσεων αρχής γενομένης από την 1^η Ιουλίου, με κύριο στόχο την προσέλκυση τουριστικών πτήσεων charter στις τρεις κύριες τουριστικές περιφέρειες της χώρας (Ερυθράς Θάλασσας, Νοτίου Σινά και Matrouh). Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αποφάσισε εξάλλου το προσωρινό «πάγωμα» του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων κρατικών εταιρειών δια της διάθεσης μετοχών τους στο Χρηματιστήριο, εξαιτίας των ισχυρών «αναταράξεων» που έχει προκαλέσει η διεθνής επιδημία κορωνοϊού στις παγκόσμιες χρηματαγορές.

1.1.2 Εξωτερικό εμπόριο

Το **εμπορικό ισοζύγιο** της Αιγύπτου είναι σταθερά ελλειμματικό. Το οικονομικό έτος 2018/19, το **εμπορικό έλλειμμα** επιδεινώθηκε ελαφρότατα, ανερχόμενο σε \$38,03 δισ., έναντι \$37,28 δισ. το 2017/18 και \$37,27 δισ. το 2016/17. Το 2018/19, οι αιγυπτιακές **εξαγωγές** αυξήθηκαν κατά 10,3% ενώ οι **εισαγωγές** κατέγραψαν αύξηση κατά 5,4%, με το συνολικό **όγκο εμπορίου** να αυξάνεται κατά 6,8% σε \$95,02 δισ. Το **ποσοστό κάλυψης** των εισαγωγών από τις εξαγωγές βελτιώθηκε ανεβαίνοντας στο 42,8% έναντι 40,9% το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Αιγύπτου (σε \$ δισ.)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Μεταβολή 2019/18
Εξαγωγές αγαθών	22,24	18,70	21,73	25,83	28,49	10,3%
Εισαγωγές αγαθών	61,30	57,39	59,00	63,10	66,53	5,4%
Εμπορικό ισοζύγιο	-39,06	-38,68	-37,27	-37,28	-38,03	2,0%
Όγκος εμπορίου	83,55	76,09	80,73	88,93	95,02	6,8%
Κάλυψη εξ. / εισ.	36,3%	32,6%	36,8%	40,9%	42,8%	4,6%
Εξαγωγές υπηρεσιών	21,81	16,08	15,40	21,49	24,42	13,6%
Εισαγωγές υπηρεσιών	11,07	9,55	9,79	10,36	11,39	9,9%
Ισοζύγιο υπηρεσιών	10,74	6,53	5,61	11,12	13,04	17,3%

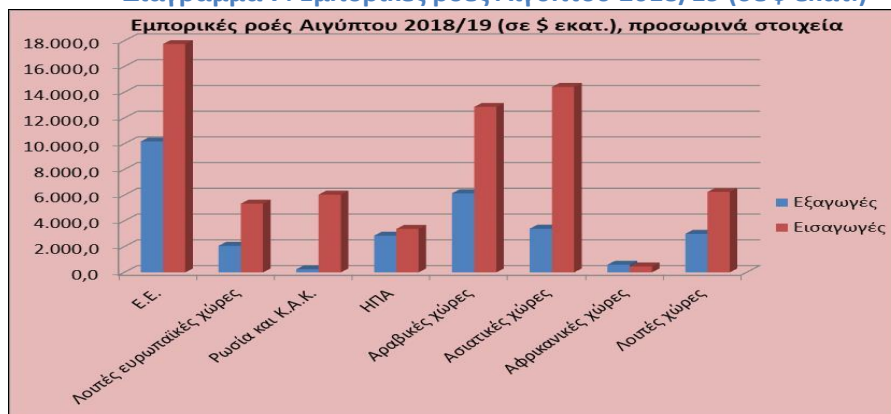
Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το έτος 2018/19, η αύξηση των αιγυπτιακών εξαγωγών στα επίπεδα των \$28,49 δισ. (έναντι \$25,83 δισ. το 2017/18) αντισταθμίστηκε εν μέρει από την αύξηση των εισαγωγών στα επίπεδα των \$66,53 δισ. (έναντι \$63,1 δισ. το 2017/18). Η αναλογία του εμπορικού ελλείμματος προς το ΑΕΠ το 2018/19 βελτιώθηκε, μειωθέν σε 12,6%, έναντι 14,9% το 2017/18. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, οι μη πετρελαϊκές εξαγωγές της Αιγύπτου παρουσίασαν το 2018/19 οριακή μείωση της τάξεως του 0,7% ανερχόμενες σε \$16,94 δισ., ενώ οι πετρελαϊκές της εξαγωγές κατέγραψαν άνοδο κατά 31,7% φθάνοντας στα \$11,56 δισ., αντίστοιχα. Σε ό,τι αφορά το σκέλος των

εισαγωγών, οι μη πετρελαϊκές εισαγωγές της Αιγύπτου σημείωσαν αύξηση κατά 8,6% ανερχόμενες σε \$54,98 δισ., ενώ οι εισαγωγές πετρελαϊκών προϊόντων μειώθηκαν κατά 7,5% φθάνοντας σε \$11,55 δισ.

Σε όρους μείζονος γεωγραφικής περιφέρειας, **ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος** της Αιγύπτου **είναι η Ε.Ε.**, η οποία κάλυψε το 35,7% των αιγυπτιακών εξαγωγών και το 26,7% των αιγυπτιακών εισαγωγών το 2018/19, ενώ οι Αραβικές χώρες ακολούθησαν με ποσοστά 21,6% και 19,3%, αντίστοιχα. Έπονται οι ασιατικές χώρες, με ποσοστά κάλυψης 11,9% των αιγυπτιακών εξαγωγών και 21,7% των αιγυπτιακών εισαγωγών το 2018/19.

Διάγραμμα 7: Εμπορικές ροές Αιγύπτου 2018/19 (σε \$ εκατ.)

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Με βάση τα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), τα οποία αναφέρονται σε ημερολογιακά και όχι σε οικονομικά έτη, σε ό,τι αφορά μεν τις **εξαγωγές** της Αιγύπτου **κατά χώρα**, κυριότεροι πελάτες της Αιγύπτου το 2019 ήταν τα ΗΑΕ, οι ΗΠΑ, η Σαουδική Αραβία, η Τουρκία, η Ιταλία και η Βρετανία. Αντίστοιχα, αναφορικά με τις **εισαγωγές κατά χώρα**, κυριότεροι προμηθευτές της Αιγύπτου το 2019 ήταν η Κίνα, η Σ. Αραβία, οι ΗΠΑ, η Γερμανία, η Τουρκία και η Ρωσία.

Τα **κυριότερα εξαγόμενα αιγυπτιακά προϊόντα το 2019** ήταν: ορυκτά καύσιμα, πολύτιμοι λίθοι, πλαστικές ύλες, ηλεκτρικός εξοπλισμός, φρούτα & λαχανικά, λιπάσματα, ενδύματα, σίδηρος & χάλυβας, καλλυντικά και προϊόντα αλουμινίου (βλ. κατωτέρω Πίνακα 3).

Αντίστοιχα, τα **σπουδαιότερα εισαγόμενα προϊόντα** είναι: ορυκτά καύσιμα, μηχανολογικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός, σιτηρά, εξοπλισμός μεταφορών, πλαστικές ύλες, σίδηρος & χάλυβας και προϊόντα αυτών, φαρμακευτικά προϊόντα, κρέατα & προϊόντα κρέατος (βλ. κατωτέρω Πίνακα 4).

1.1.2.1 Εμπόριο αγαθών
Πίνακας 3: Εξαγωγές Αιγύπτου

Κεφάλαιο δασμολογίου	Προϊόν	2018	% στο σύνολο	2019	% στο σύνολο	Μεταβολή 2019/2018
		Αξία (χιλ. \$)		Αξία (χιλ. \$)		%
27	Ορυκτά καύσιμα	7.157.671	24,94	7.417.612	25,72	3,6%
71	Πολύτιμοι λίθοι	1.450.609	5,05	2.037.410	7,06	40,5%
39	Πλαστικές ύλες	1.790.633	6,24	1.960.776	6,80	9,5%
85	Ηλεκτρικός εξοπλισμός	1.553.432	5,41	1.689.690	5,86	8,8%
08	Φρούτα & καρποί	1.391.143	4,85	1.403.533	4,87	0,9%
31	Λιπάσματα	1.379.615	4,81	1.198.973	4,16	-13,1%
07	Λαχανικά, ρίζες, κόνδυλοι	906.188	3,16	1.088.877	3,78	20,2%
62	Ενδύματα μη πλεκτά	1.057.108	3,68	1.072.657	3,72	1,5%
72	Σίδηρος & χάλυβας	1.043.866	3,64	675.337	2,34	-35,3%
61	Ενδύματα πλεκτά	541.967	1,89	597.356	2,07	10,2%
33	Αιθέρια έλαια, καλλυντικά	555.931	1,94	580.581	2,01	4,4%
76	Προϊόντα αλουμινίου	669.762	2,33	539.194	1,87	-19,5%
70	Προϊόντα γυαλιού	460.903	1,61	470.202	1,63	2,0%
52	Βαμβάκι	479.379	1,67	467.127	1,62	-2,6%
25	Ορυκτά πετρώματα, τσιμέντα	436.987	1,52	431.840	1,50	-1,2%
20	Παρασκευάσματα φρούτων & λαχανικών	422.717	1,47	397.262	1,38	-6,0%
28	Ανόργανα χημικά	532.592	1,86	369.815	1,28	-30,6%
69	Προϊόντα κεραμευτικής	313.486	1,09	319.627	1,11	2,0%
04	Γαλακτοκομικά, αυγά, μέλι	318.940	1,11	304.169	1,05	-4,6%
57	Τάπητες, καλύμματα δαπέδου	314.457	1,10	302.690	1,05	-3,7%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

Πίνακας 4: Εισαγωγές Αιγύπτου

Κεφάλαιο δασμολογίου	Προϊόν	2018	% στο σύνολο	2019	% στο σύνολο	Μεταβολή 2019/2018
		Αξία (χιλ. \$)		Αξία (χιλ. \$)		%
27	Ορυκτά καύσιμα	14.019.319	17,95	10.884.290	15,31	-22,4%
84	Μηχανολογικός εξοπλισμός	6.419.926	8,22	6.273.594	8,82	-2,3%
85	Ηλεκτρικός εξοπλισμός	6.706.229	8,59	6.074.180	8,54	-9,4%
10	Σιτηρά	4.529.410	5,80	4.873.823	6,86	7,6%
87	Εξοπλισμός μεταφορών	4.750.831	6,08	4.516.384	6,35	-4,9%
39	Πλαστικές ύλες	3.870.844	4,96	3.712.269	5,22	-4,1%
72	Σίδηρος & χάλυβας	4.419.765	5,66	3.503.409	4,93	-20,7%
73	Προϊόντα σιδήρου & χάλυβα	3.278.831	4,20	2.567.304	3,61	-21,7%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	2.295.783	2,94	2.073.729	2,92	-9,7%
02	Κρέας & προϊόντα κρέατος	1.665.888	2,13	2.025.633	2,85	21,6%
12	Ελαιώδεις σπόροι & καρποί	1.736.641	2,22	1.884.830	2,65	8,5%
29	Οργανικά χημικά	1.723.515	2,21	1.821.427	2,56	5,7%
44	Ξύλο & προϊόντα	1.564.744	2,00	1.402.403	1,97	-10,4%
48	Χαρτί & προϊόντα	1.391.284	1,78	1.343.242	1,89	-3,5%
54	Συνθετικές / τεχνητές ίνες	1.145.087	1,47	1.065.282	1,50	-7,0%
38	Διάφορα χημικά προϊόντα	1.267.655	1,62	1.059.748	1,49	-16,4%
74	Χαλκός & τεχνουργήματα	913.926	1,17	920.457	1,29	0,7%
15	Λίπη & έλαια	1.274.359	1,63	897.528	1,26	-29,6%
26	Μεταλλεύματα, σκουριές, τέφρες	1.049.319	1,34	880.727	1,24	-16,1%
52	Βαμβάκι	900.779	1,15	864.089	1,22	-4,1%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2019)

Κατάταξη	Χώρα	2019 (αξία σε \$ χιλ.)	Μερίδιο (%)	Μεταβολή 19/18 (%)
	Ε.Ε. *	10.344.068	35,25	+8,3
1	ΗΑΕ	2.046.890	7,47	+3,6
2	ΗΠΑ	1.834.504	6,70	+6,8
3	Σ. Αραβία	1.714.097	6,26	+19,8
4	Τουρκία	1.687.240	6,16	-15,8
5	Ιταλία	1.643.728	6,00	-19,5
6	Βρετανία	1.527.584	5,58	+14,1
7	Ινδία	1.427.463	5,21	+24,6
8	Ισπανία	1.039.634	3,80	-18,8
9	Ιορδανία	876.789	3,20	+38,0
10	Λιβύη	766.654	3,59	+21,0
13	Ελλάδα	709.866	2,59	+74,7

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

*Το μέγεθος των εξαγωγών προς Ε.Ε. βασίζεται σε στοιχεία της EUROSTAT (σε ευρώ), ελλείψει δημοσιευμένων αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS. Σημειωτέον ότι υπάρχει μεγάλη αναντιστοιχία μεταξύ ευρωπαϊκών και αιγυπτιακών στατιστικών. Επομένως η παράθεση γίνεται απλώς για λόγους πληροφόρησης.

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2019)

Κατάταξη	Χώρα	2019 (αξία σε \$ χιλ.)	Μερίδιο (%)	Μεταβολή 19/18 (%)
	Ε.Ε. *	24.501.324	33,38	+6,1
1	Κίνα	11.125.032	15,79	-2,8
2	Σ. Αραβία	5.161.520	7,33	-8,5
3	ΗΠΑ	4.835.596	6,86	-10,5
4	Γερμανία	3.980.847	5,65	-3,4
5	Τουρκία	3.544.157	5,03	+7,4
6	Ρωσία	3.283.378	4,66	-32,1
7	Ιταλία	3.040.752	4,32	-12,9
8	Ινδία	2.665.832	3,78	+16,6
9	Βραζιλία	2.581.550	3,66	-15,9
10	Ουκρανία	2.190.103	3,11	-2,0
20	Ελλάδα	1.026.680	1,46	+2,1

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

* Το μέγεθος των εισαγωγών από Ε.Ε. βασίζεται σε στοιχεία της EUROSTAT (σε ευρώ), ελλείπει δημοσιευμένων αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS. Σημειωτέον ότι υπάρχει μεγάλη αναντιστοιχία μεταξύ ευρωπαϊκών και αιγυπτιακών στατιστικών. Επομένως η παράθεση γίνεται απλώς για λόγους πληροφόρησης.

Διμερές εμπόριο Αιγύπτου – Ε.Ε.

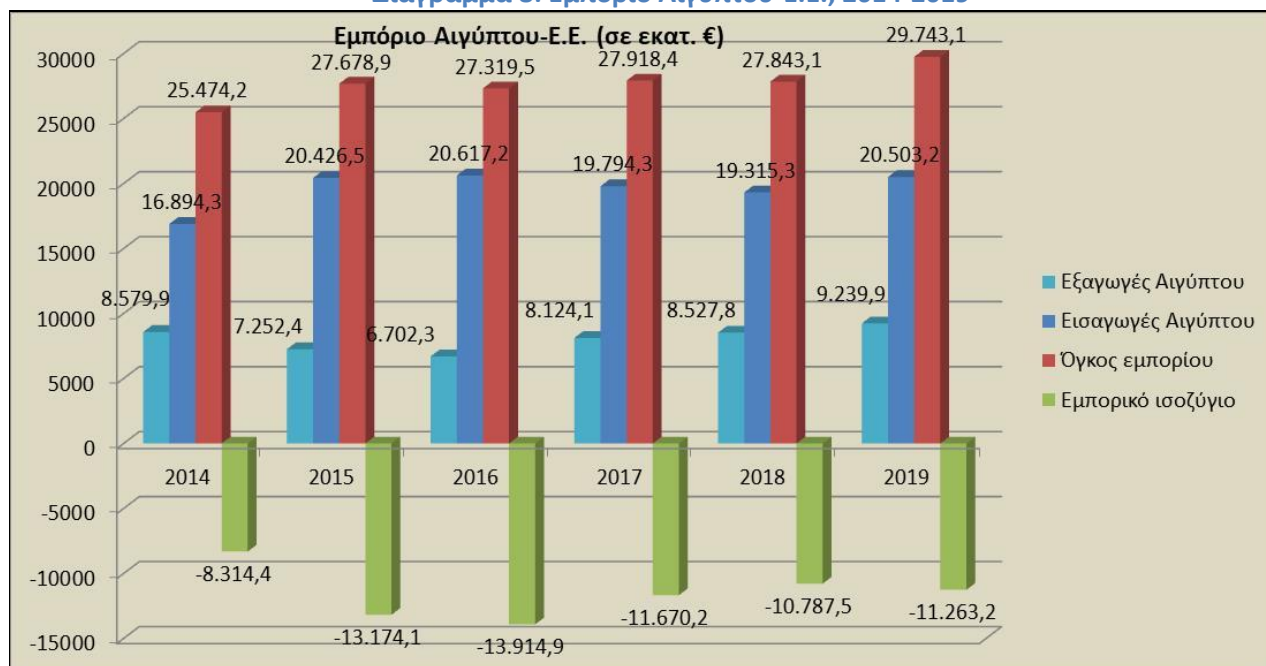
Σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών της Αιγύπτου με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέγραψε αξιόλογη αύξηση το 2019 κατά 6,8%, φθάνοντας τα €29,74 δισ. Οι **ευρωπαϊκές εξαγωγές προς Αίγυπτο** αυξήθηκαν κατά 6,2% και ανήλθαν σε €20,5 δισ. αφορούν δε κυρίως μηχανές-συσσκευές, χημικά προϊόντα, εξοπλισμό μεταφορών, ορυκτά προϊόντα, προϊόντα μετάλλων, φρούτα & λαχανικά και όργανα / συσκευές. Οι **ευρωπαϊκές εισαγωγές από Αίγυπτο** αυξήθηκαν κατά 8,4% και ανήλθαν σε €9,2 δισ., αφορούν δε κυρίως ορυκτά προϊόντα, φρούτα & λαχανικά, υφαντικές ύλες, μηχανές-συσσκευές, χημικά προϊόντα, πλαστικά προϊόντα και προϊόντα μετάλλων. Στο διάγραμμα και στους πίνακες που ακολουθούν απεικονίζονται αφ' ενός η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου Αιγύπτου Ε.Ε κατά την περίοδο 2014-2019 και αφ' ετέρου η εικόνα του διμερούς εμπορίου Ε.Ε.-Αιγύπτου του έτους 2019, κατά κύριες ευρείες κατηγορίες αγαθών. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε., σημαντικό μέρος των διαδοχικών πτώσεων των ευρωπαϊκών εξαγωγών προς Αίγυπτο τη διετία 2017-2018 αποδίδεται στην εφαρμογή -από τα μέσα του 2016- συστήματος υποχρεωτικής επιθεώρησης και εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικό μητρώο, προκειμένου αυτές να δύνανται να εξάγουν στην Αίγυπτο (registration).

Πίνακας 6α: Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε., 2014-2019 (σε εκατ. €)

Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε. (σε εκατ. €)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Μεταβολή 2019/18
Εξαγωγές Αιγύπτου	8.579,9	7.252,4	6.702,3	8.124,1	8.527,8	9.239,9	+8,4%
Εισαγωγές Αιγύπτου	16.894,3	20.426,5	20.617,2	19.794,3	19.315,3	20.503,2	+6,2%
Όγκος εμπορίου	25.474,2	27.678,9	27.319,5	27.918,4	27.843,1	29.743,1	+6,8%
Εμπορικό ισοζύγιο	-8.314,4	-13.174,1	-13.914,9	-11.670,2	-10.787,5	-11.263,2	+4,4%

Πηγή : EUROSTAT

Διάγραμμα 8: Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε., 2014-2019

Πηγή: EUROSTAT

Πίνακας 6β: Διμερές Εμπόριο Ε.Ε.-Αιγύπτου (€ εκατ.)

ΚΥΡΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ Ε.Ε. 2019			ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ Ε.Ε. 2019		
Προϊόντα	Αξία	Μερίδιο	Προϊόντα	Αξία	Μερίδιο
ΟΡΥΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	3.620,40	39,2%	ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	4.851,24	23,7%
ΦΡΟΥΤΑ – ΛΑΧΑΝΙΚΑ	1.013,30	11,0%	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.805,03	13,7%
ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	883,11	9,6%	ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.333,38	11,4%
ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	847,86	9,2%	ΟΡΥΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.005,97	9,8%
ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	782,82	8,5%	ΜΕΤΑΛΛΑ	1.756,83	8,6%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	701,34	7,6%	ΦΡΟΥΤΑ-ΛΑΧΑΝΙΚΑ	1.020,69	5,0%
ΜΕΤΑΛΛΑ	569,56	6,2%	ΟΡΓΑΝΑ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	861,16	4,2%

Πηγή: EUROSTAT

1.1.2.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Αιγύπτου

(\$ εκατ.)	2017/18		2018/19		Μεταβολή στην αξία (%)
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Μεταφορές	8.707,9	40,5%	8.600,3	35,2%	-1,2%
Εκ των οποίων: Διώρυγα Σουέζ	5.706,7	26,6%	5.730,7	23,5%	+0,4%
Τουρισμός	9.804,3	45,6%	12.570,6	51,5%	+28,2%
Κρατικές εισπράξεις	636,7	3,0%	718,8	2,9%	+12,9%
Λοιπές εισπράξεις	2.338,0	10,9%	2.533,9	10,4%	+8,4%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών

Πίνακας 8: Πληρωμές Αιγύπτου

(\$ εκατ.)	2017/18		2018/19		Μεταβολή στην αξία (%)
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Μεταφορές	1.480,2	14,3%	1.792,4	15,7%	+21,1%
Τουρισμός	2.451,5	23,6%	2.902,9	25,5%	+18,4%
Κρατικές πληρωμές	1.493,5	14,4%	692,4	6,1%	-53,6%
Λοιπές πληρωμές	4.939,3	47,7%	5.999,4	52,7%	+21,5%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών

Πίνακας 9 & Πίνακας 10: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα αιγυπτιακά στατιστικά στοιχεία.

1.1.3 Επενδύσεις

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Αίγυπτο

(\$ εκατ.)	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
ΑΞΕ (καθαρές εισροές ανά έτος αναφοράς)	6.379,8	6.932,6	7.932,8	7.719,5	8.236,3
ΑΞΕ (εισροές ανά έτος αναφοράς)	12.546,2	12.528,7	13.366,1	13.163,1	16.393,5
ΑΞΕ (εκροές αιγυπτιακών κεφαλαίων ανά έτος αναφοράς)	223,3	164,2	175,1	271,2	374,0

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE). Από τον Ιούλιο 2018 τα στοιχεία των ΑΞΕ έχουν αναθεωρηθεί με βάση νέα μεθοδολογία και περιλαμβάνουν επίσης τα αδιανέμητα πραγματοποιηθέντα κέρδη.

Η μετά το 2011 και έως το 2013 επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος, σε συνδυασμό με το διευρυνόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα και την εκτεταμένη έκδοση κρατικών ομολόγων, είχαν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στην επενδυτική εμπιστοσύνη. Κατά τα επόμενα έτη, καταγράφηκε σταδιακή ανάκαμψη των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων, γεγονός που αντανακλά τη σχετική βελτίωση του πολιτικού και οικονομικού περιβάλλοντος, με τις καθαρές ΑΞΕ να ανέρχονται σε \$6,38 δισ. το έτος 2014/15, σε \$6,93 δισ. το έτος 2015/16, ενώ στη διάρκεια του έτους 2016/17, το ύψος των καθαρών ΑΞΕ αυξήθηκε ακόμη περισσότερο, φθάνοντας τα \$7,93 δισ. Το οικονομικό έτος 2017/2018, οι καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις μειώθηκαν ελαφρώς, ανερχόμενες σε \$7,72 εκατ., ενώ το 2018/19, κατόπιν μεθοδολογικής μεταβολής με βάση την οποία συνυπολογίζονται πλέον τα αδιανέμητα κέρδη, το ύψος των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων αυξήθηκε σε \$8,24 δισ., με τις συνολικές εισροές ξένων επενδύσεων να ανέρχονται σε \$16,39 δισ., έναντι \$13,16 δισ. το έτος 2017/18. Το μεγαλύτερο μέρος των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων προήλθε από τις χώρες της Ε.Ε. (\$9,95 δισ.) και δη τη Βρετανία (\$6,42 δισ.).

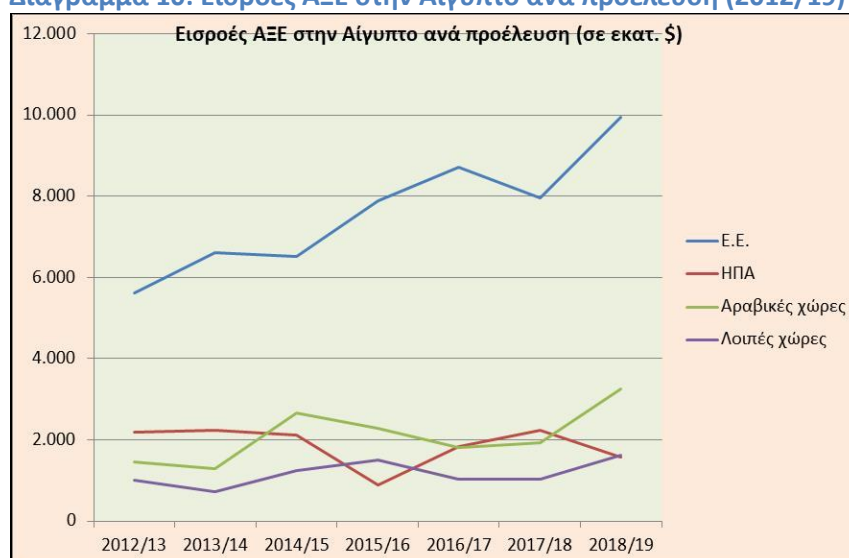
Σύμφωνα με πλέον πρόσφατα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του οικονομικού έτους 2019/20 εμφανίστηκαν αυξημένες κατά 18,5% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του οικονομικού έτους 2018/19, ανερχόμενες σε \$4,96 δισ., έναντι \$4,18 δισ. Οι συνολικές εισροές ΑΞΕ εμφανίστηκαν αυξημένες κατά 14,4% το πρώτο εξάμηνο 2019/20, στο επίπεδο των \$9,16 δισ. έναντι \$8 δισ. το αντίστοιχο εξάμηνο του περασμένου οικονομικού έτους. Στην πρώτη θέση από πλευράς επενδυτικών εισροών στην Αίγυπτο στη διάρκεια του εξαμήνου 2019/20 βρέθηκε η Ε.Ε., με κεφάλαια \$5,57 δισ., ενώ η Βρετανία αποτέλεσε το μεγαλύτερο ξένο επενδυτή στη χώρα, με κεφάλαια ύψους \$2,94 δισ.

Διάγραμμα 9: Καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις στην Αίγυπτο, 2011-2019

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE). Από τον Ιούλιο 2018 τα στοιχεία των ΑΞΕ έχουν αναθεωρηθεί με βάση νέα μεθοδολογία και περιλαμβάνουν επίσης τα αδιανέμητα πραγματοποιηθέντα κέρδη.

Διάγραμμα 10: Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση (2012/19)

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Πίνακας 11α: Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση

Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση (σε εκατ. \$)						
	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Σύνολο εισροών ΑΞΕ	10.855,8	12.546,2	12.528,7	13.366,1	13.163,1	16.393,5
Ε.Ε.	6.610,0	6.522,5	7.876,7	8.710,5	7.952,3	9.950,3
ΗΠΑ	2.230,3	2.115,8	883,0	1.832,9	2.244,4	1.570,9
Αραβικές χώρες	1.290,1	2.667,5	2.277,7	1.800,0	1.925,5	3.258,4
Λοιπές χώρες	725,4	1.240,4	1.491,3	1.022,7	1.040,9	1.613,9

ΠΗΓΗ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (CBE)

Επί συνολικών εισροών \$16,39 δισ. κορυφαίοι επενδυτές στην Αίγυπτο για το **2018/19** ήταν το **Ηνωμένο Βασίλειο** με \$6,42 δισ. (μερίδιο 39,2%, αύξηση 41,1%), το **Βέλγιο** με \$2,26 δισ. (μερίδιο 13,8%, μείωση 1,1%), οι **ΗΠΑ** με \$1,57 δισ. (μερίδιο 9,6%, μείωση 30%), τα **ΗΑΕ** με \$1,1 δισ. (μερίδιο 6,7%, αύξηση 2,7%), η **Ολλανδία** με \$692,7 εκατ.

(μερίδιο 4,2%, αύξηση 98,4%) και το **Κουβέιτ** με \$684,2 εκατ. (μερίδιο 4,2%, αύξηση 513,6%). Ακολούθησαν οι Σ. Αραβία με \$478,1 εκατ. (μερίδιο 2,9%, αύξηση 61,1%), Κατάρ με \$382,2 εκατ. (μερίδιο 2,3%, αύξηση 131,6%), Γαλλία με \$296,1 εκατ. (μερίδιο 1,8%, αύξηση 23,2%), Ιταλία με \$253,2 εκατ. (μερίδιο 1,5%, αύξηση 94,8%), Γερμανία με \$231,2 εκατ. (μερίδιο 1,4%, αύξηση 89%), Ελβετία με \$224 εκατ. (μερίδιο 1,4%, αύξηση 20,7%), Κίνα με \$192,4 εκατ. (μερίδιο 1,2%, αύξηση 41,7%), Μπαχρέιν με \$192,1 εκατ. (μερίδιο 1,2% , αύξηση 118,3%) και Λίβανος με \$160,1 εκατ. (μερίδιο 1%, αύξηση 56,8%). **Από την Ελλάδα, το 2018/19** καταγράφηκαν καθαρές επενδυτικές εκροές ύψους \$2,5 εκατ., έναντι μικρών καθαρών εισροών ύψους \$1,8 εκατ. το 2017/18, \$600 χιλ. το 2016/17, \$2 εκατ. το 2015/16 και \$4,5 εκατ. το 2014/15.

Επενδύσεις ανά κλάδο 2017/19

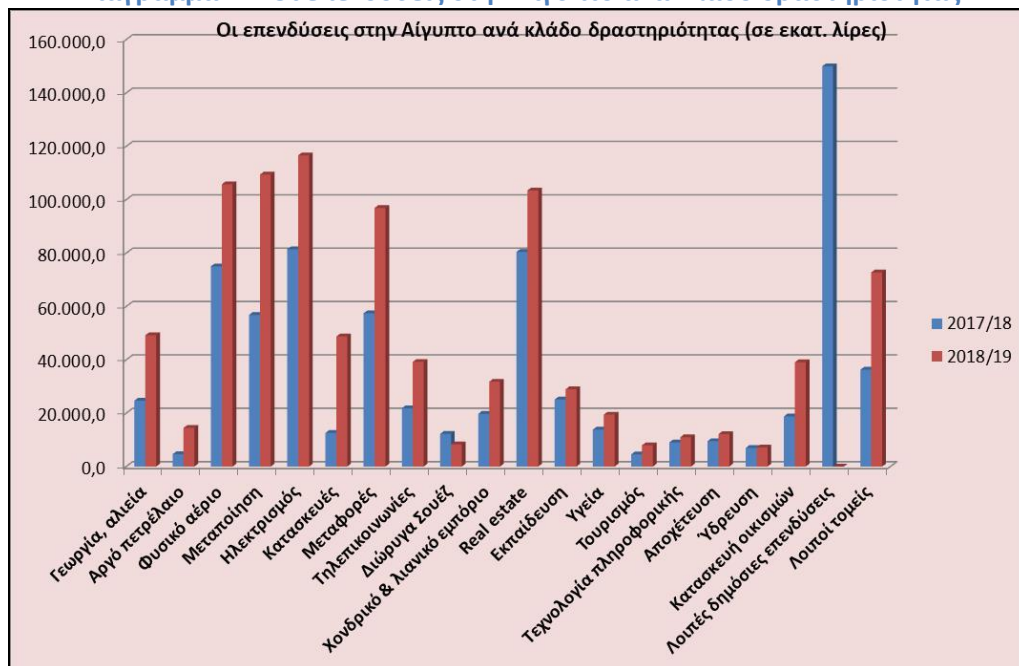
Οι επενδύσεις οικονομικών ετών 2017/18 και 2018/19 ανά κλάδο δραστηριότητας αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα και το διάγραμμα, με τους **τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, της μεταποίησης, του φυσικού αερίου, της αγοράς ακινήτων και των μεταφορών να βρίσκονται στην κορυφή της κατάταξης.**

Πίνακας 11β: Επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας (2017-2019)

Επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας (2017-2019)		
	2017/18	2018/19
Γεωργία, αλιεία	24.698,7	49.210,3
Αργό πετρέλαιο	4.624,6	14.493,7
Φυσικό αέριο	75.013,0	105.748,9
Λοιπές εξορύξεις	0,0	0,0
Μεταποίηση	56.833,6	109.419,6
Ηλεκτρισμός	81.466,6	116.631,5
Κατασκευές	12.602,1	48.737,6
Μεταφορές	57.470,0	96.919,0
Τηλεπικοινωνίες	21.843,9	39.239,5
Διώρυγα Σουέζ	12.224,5	8.325,2
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	19.776,9	31.806,9
Real estate	80.440,0	103.484,0
Εκπαίδευση	25.111,5	28.964,1
Υγεία	13.860,4	19.461,0
Τουρισμός	4.531,8	7.979,5
Τεχνολογία πληροφορικής	9.044,6	10.980,1
Αποχέτευση	9.515,9	12.137,5
Υδρευση	6.975,4	7.124,3
Κατασκευή οικισμών	18.800,0	39.070,0
Λοιπές δημόσιες επενδύσεις	150.000,0	-
Λοιποί τομείς	36.294,1	72.767,1
Σύνολο	721.127,6	922.499,8
Στοιχεία σε εκατ. αιγυπτιακές λίρες		

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 11: Οι επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Κύριος φορέας υλοποίησης της επενδυτικής πολιτικής της Αιγύπτου είναι η Γενική Αρχή Επενδύσεων (GAFI), όπου λειτουργεί υπηρεσία “one-stop-shop” για τους επενδυτές. Σειρά κινήτρων (αλλά όχι επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις) ισχύουν για την προσέλκυση επενδυτών, ιδίως για τις ελεύθερες οικονομικές ζώνες και τις επενδυτικές ζώνες. Σε γενικές γραμμές, η Αίγυπτος προσφέρει ευνοϊκές συνθήκες για ξένες επενδύσεις και η νομοθεσία δεν διαχωρίζει μεταξύ ξένων και Αιγυπτίων επενδυτών, με εξαίρεση ένα περιορισμένο αριθμό (ως επί το πλείστον τομεακών) περιορισμών, όπως π.χ. εξορύξεις και ανάπτυξη κοιτασμάτων όπου απαιτείται ο σχηματισμός κοινοπραξιών. Επιπλέον, σε ορισμένους τομείς η ξένη συμμετοχή επιτρέπεται από το νόμο, αλλά στην πράξη η πρόσβαση στους τομείς αυτούς είναι δυσχερής.

Η επενδυτική νομοθεσία της Αιγύπτου εγγυάται τον επαναπατρισμό κεφαλαίων, το δικαίωμα κατοχής λογαριασμών ξένου συναλλάγματος και την ισότιμη μεταχείριση μεταξύ εγχώριων και αλλοδαπών επενδυτών. Εγγυάται επίσης στους επενδυτές τη μη απαλλοτρίωση και εθνικοποίηση των επενδύσεών τους από το κράτος, ενώ τους προστατεύει από ενδεχόμενες αυθαιρεσίες των κρατικών φορέων. Επίσης, είναι κατοχυρωμένη η μη ανάμειξη των κρατικών αρχών σε ζητήματα προσδιορισμού τιμών και περιθωρίων κέρδους.

Ο βασικός επενδυτικός νόμος της Αιγύπτου ήταν μέχρι το Μάιο 2017 ο Ν. 8/1997, ο οποίος ρύθμιζε το καθεστώς των επενδύσεων σε 16 τομείς, με τους επενδυτές να επωφελούνται ειδικών μεταχειρίσεων και κινήτρων σε κλάδους όπως η μεταποίηση και οι υποδομές. Ο κλασικός επενδυτικός νόμος του 1997 προέβλεπε επίσης δικαίωμα ιδιοκτησίας κτιρίων και γης, καθώς και επέκτασης της ακίνητης περιουσίας επενδυτικών εταιρειών, χωρίς διάκριση σχετική με την εθνικότητα ή τον τόπο διαμονής των εταίρων (με την εξαίρεση των ιδιοκτησιακών περιορισμών που υφίστανται για την Χερσόνησο του Σινά, καθώς και άλλες παραμεθόριες περιοχές). Ο επενδυτικός νόμος του 1997 είχε υποβληθεί έκτοτε σε αρκετές πρόσθετες τροποποιήσεις, ωστόσο οι ως άνω βασικές έννοιες και αρχές που εισήγε εξακολούθησαν να διέπουν την αιγυπτιακή νομοθεσία για τη διευκόλυνση και την προσέλκυση επενδύσεων.

Προς το τέλος του 2016, η αιγυπτιακή κυβέρνηση προώθησε με εντατικούς ρυθμούς νέο επενδυτικό νόμο με σκοπό την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, που θεωρούντο απαραίτητες για την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης και την απομάκρυνση του κινδύνου νέας συναλλαγματικής κρίσης. Στο τέλος Μαΐου 2017 υιοθετήθηκε **ο ισχύων επενδυτικός νόμος (72/2017)**, ο οποίος πέραν των κινήτρων που προβλέπονταν στην παλαιά νομοθεσία του 1997, καθώς και σε επόμενη τροποποιητική νομοθεσία του 2015, εισήγαγε σειρά νέων κινήτρων –επαναφέροντας και τα φορολογικά κίνητρα- ανάλογα με τη γεωγραφική τοποθεσία και τον κλάδο των επενδυτικών σχεδίων.

Τον Οκτώβριο 2017 τέθηκαν σε ισχύ τα εκτελεστικά διατάγματα που συγκεκριμενοποιούν τα κίνητρα, τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες υπαγωγής στις ευεργετικές διατάξεις της νέας επενδυτικής νομοθεσίας και προσδιορίζουν 13 κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Επενδυτικού Νόμου. Τα εν λόγω εκτελεστικά διατάγματα ρυθμίζουν λεπτομερειακά σειρά διατάξεων του Επενδυτικού Νόμου, μεταξύ των οποίων περί αδειών παραμονής ξένων επενδυτών και αλλοδαπού εργατικού δυναμικού, περί διαδικασιών σύστασης και εκκαθάρισης εταιρειών, περί διαδικασιών προέγκρισης και ενιαίας έγκρισης μεγάλων επενδυτικών σχεδίων στρατηγικής σημασίας ή εθνικής κλίμακας, περί διαδικασιών διάθεσης γης από το κράτος για υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων, καθώς και λεπτομέρειες σχετικές με τη σύσταση και λειτουργία επενδυτικών, τεχνολογικών και ελευθέρων ζωνών, αλλά και με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις διαδικασίες των κρατικών οργάνων που είναι αρμόδια για τις επενδύσεις (Γενική Αρχή Επενδύσεων & Ελευθέρων Ζωνών – GAFI) και των συναφών μηχανισμών εφέσεων και επίλυσης επενδυτικών διαφορών.

Στη διάρκεια του 2019 και του 2020, η αιγυπτιακή κυβέρνηση εισήγαγε σειρά τροποποιήσεων στον επενδυτικό νόμο του 2017, οι οποίες βελτιώνουν και επεκτείνουν τις αρμοδιότητες αυτού. Οι εν λόγω τροποποιήσεις στοχεύουν κυρίως να επεκτείνουν την παροχή επενδυτικών κινήτρων σε projects επέκτασης ή αναβάθμισης ήδη υφιστάμενων επενδύσεων, καθώς και να περιορίσουν τα διοικητικά τέλη και λοιπά κόστη, όπως και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες για τους επενδυτές. Επιπλέον, στο τέλος του 2019 το υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε νομοθετικές τροποποιήσεις με βάση τις οποίες οι αλλοδαποί που κατέχουν περιουσιακά / επενδυτικά στοιχεία στην Αίγυπτο θα δύνανται να αποκτήσουν ιθαγένεια. Τον Ιανουάριο 2020, η κυβέρνηση προχώρησε στη σύσταση δύο επιτροπών σε υπουργικό επίπεδο, οι οποίες ασχολούνται σε μόνιμη βάση με την προσέλκυση ξένων επενδύσεων και με την επίλυση επενδυτικών διαφορών. Η πρώτη επιτροπή ασχολείται με την προσέλκυση και διευκόλυνση ξένων επενδύσεων σε συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, ενώ παράλληλα εποπτεύει τις επιτροπές που ασχολούνται με επίλυση επενδυτικών διαφορών. Η δεύτερη επιτροπή ασχολείται με τη διευθέτηση επενδυτικών διαφορών και την εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων.

Στη διάρκεια του 2018 τέθηκε σε λειτουργία ηλεκτρονικός **Επενδυτικός Χάρτης της Αιγύπτου**, ο οποίος παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια και τις επενδυτικές ευκαιρίες που υπάρχουν στην αιγυπτιακή επικράτεια, καθώς και τα προσφερόμενα επενδυτικά κίνητρα ανά γεωγραφική περιοχή της χώρας, τα διοικητικά και νομικά απαιτούμενα και τις διαδικασίες για αδειοδότηση και διάθεση κρατικής γης για επενδυτικά σχέδια ανά τη χώρα, τις διαθέσιμες υποδομές κ.α. Στη διάρκεια του 2019, το Υπουργείο Επενδύσεων εγκαινίασε τη δεύτερη φάση ανάπτυξης του επενδυτικού χάρτη, που περιλαμβάνει διαδραστικό κατάλογο 2.000 νέων επενδυτικών έργων / ευκαιριών σε ολόκληρη τη χώρα. Τα εν λόγω επενδυτικά έργα

περιλαμβάνουν διάφορες μορφές και μεγέθη επενδύσεων, διαθέσιμων προς υλοποίηση σε ελεύθερες ζώνες, σε τεχνολογικές ζώνες, σε βιομηχανικά συγκροτήματα, σε εθνικά αναπτυξιακά έργα στρατηγικού χαρακτήρα και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η ενημερωμένη έκδοση του διαδραστικού χάρτη προσφέρει επίσης νέες «εικονικές υπηρεσίες», συμπεριλαμβανομένης μιας «εικονικής βιβλιοθήκης» ψηφιακών κειμένων που αναφέρονται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τις επενδύσεις. Η περιήγηση στον οικείο ιστότοπο, ο οποίος βρίσκεται υπό διαρκή ενημέρωση και είναι δεκτικός προσθηκών και βελτιώσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί στην πιο κάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://www.investinegypt.gov.eg/english//pages/sectorandgeographies.aspx>.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων, την εταιρική και εργασιακή νομοθεσία, τον τραπεζικό τομέα κ.ο.κ. περιέχονται στον Οδηγό Επιχειρείν για την Αίγυπτο του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Καΐρου, αναρτημένου στη διεύθυνση: <http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/69469>.

1.2 Οικονομικές προβλέψεις έτους 2020/21

Η αναπτυξιακή πορεία της οικονομικής δραστηριότητας εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί τα προσεχή χρόνια, επί τη βάση του υλοποιούμενου επίπονου προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, αλλά και των κυβερνητικών δεσμεύσεων για προώθηση των επενδύσεων και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με κινητήριο μοχλό τα νέα μεγάλα αναπτυξιακά έργα. Το σοβαρό πρόβλημα που ταλάνισε την αιγυπτιακή οικονομία το 2016, ήτοι η έλλειψη ξένου συναλλάγματος, φαίνεται ότι έχει αποκατασταθεί πλήρως μετά την απελευθέρωση του καθεστώτος ισοτιμιών της αιγυπτιακής λίρας το Νοέμβριο 2016. **Προβληματισμό έχει πάντως δημιουργήσει –όπως και σε όλες σχεδόν τις χώρες του πλανήτη- η οικονομική κάμψη που έχει επιφέρει η διεθνής πανδημία κορωνοϊού,** καθώς και η εικαζόμενη παγκόσμια ύφεση που ενδέχεται να ακολουθήσει καθιστώντας αβέβαιες τις προοπτικές ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας, με αποτέλεσμα οι οικονομικές προβλέψεις για το προσεχές οικονομικό έτος να παραμένουν αρκετά αβέβαιες.

Σε πρόσφατες εκτιμήσεις του Υπουργείου Προγραμματισμού & Οικονομικής Ανάπτυξης αναφέρεται ότι η ανάκαμψη της αιγυπτιακής οικονομίας στην εποχή που θα ακολουθήσει την εξάλειψη της πανδημίας αναμένεται να είναι περισσότερο «ομαλή» και σταδιακή, αντί προηγούμενων κυβερνητικών εκτιμήσεων που διέβλεπαν απότομη και ταχεία ανάκαμψη. Σύμφωνα με το εν λόγω Υπουργείο, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης θα παραμείνει χαμηλός στην υπόλοιπη διάρκεια του 2020, με τον ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ να εκτιμάται στο 3,5% και εξαιρετικά χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του τρέχοντος έτους, ενώ το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται πως θα ανέλθει σε περίπου 10% προς το τέλος του 2020, εξαιτίας της επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας λόγω των μέτρων προς περιορισμό εξάπλωσης της επιδημίας, η οποία επιφέρει απώλειες θέσεων εργασίας.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προέβλεπε αρχικά ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα επιταχυνόταν το οικονομικό έτος 2020/21 σε 6,4%, ωστόσο –λόγω πανδημίας- έχει αναθεωρήσει προς τα κάτω τις εκτιμήσεις της, αναφέροντας ρυθμό ανάπτυξης μεταξύ 2% και 3,5%. Ο στόχος δημοσιονομικού ελλείμματος για το οικονομικό έτος 2020/21 ανερχόταν αρχικά στο 6,2% του ΑΕΠ, ενώ ταυτόχρονα προβλεπόταν η πραγματοποίηση πρωτογενούς πλεονάσματος, της τάξεως του 2% του ΑΕΠ, στόχοι που έχουν

αναθεωρηθεί προς το χειρόν, σε μεταξύ 6,3% και 7,7% του ΑΕΠ όσον αφορά το συνολικό έλλειμμα και σε 0,5% με 0,6% του ΑΕΠ όσον αφορά το πρωτογενές πλεόνασμα, αντίστοιχα. Ο δημοσιονομικός σχεδιασμός για το έτος 2020/21 προέβλεπε επίσης περιορισμό του συνολικού δημοσίου χρέους στο επίπεδο του 80% του ΑΕΠ (έχει στην παρούσα φάση αναθεωρηθεί σε μεταξύ 82,8% και 84,5% του ΑΕΠ). Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών έχει περικόψει κατά το ήμισυ (-47% περίπου) τα κονδύλια κρατικών επιδοτήσεων στα καύσιμα, στο πλαίσιο του σχεδίου προϋπολογισμού για το προσεχές οικονομικό έτος (2020/21), προσδιορίζοντάς τα σε EGP28,193 δισ., έναντι EGP52,963 δισ. που αυτά εκτιμώνται στο πλαίσιο του προϋπολογισμού τρέχοντος έτους. Βασικό κυβερνητικό επιχείρημα για τη δραστική περαιτέρω μείωση των κονδυλίων επιδοτήσεων καυσίμων το προσεχές οικονομικό έτος αποτελεί εξάλλου το γεγονός ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους (2019/20), οι κρατικές δαπάνες επιδοτήσεων καυσίμων ανήλθαν σε μόλις EGP9,88 δισ., σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από το αρχικώς προϋπολογισθέν κονδύλι.

Κεντρικούς στόχους της αιγυπτιακής κυβέρνησης εξακολουθούν να αποτελούν ο περιορισμός και η υποκατάσταση των εισαγωγών (κυρίως μέσω υιοθέτησης σειράς προστατευτικών μέτρων), καθώς και **η τόνωση της εγχώριας βιομηχανίας** – και κυρίως των εξαγωγικών της κλάδων- με σκοπό τη ραγδαία αύξηση των εξαγωγών εντός των προσεχών ετών. Εκ των βασικών στόχων της αιγυπτιακής κυβέρνησης είναι ακόμη **η αύξηση των εισροών ξένων επενδύσεων** με σκοπό την είσοδο χρηματοδοτικών πόρων και ξένου συναλλάγματος στη χώρα. Πάντως, παρά τις ποικίλες νομοθετικές και κανονιστικές πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει κατά την τελευταία τετραετία η αιγυπτιακή κυβέρνηση (μεταξύ άλλων, μέτρα περιοριστικά των εισαγωγών, όπως η διαδικασία registration, νέα θεσμικά πλαίσια με σκοπό την ενίσχυση των επενδύσεων, αλλά και της βιομηχανικής ανάπτυξης), δεν φαίνεται να έχει υπάρξει, τουλάχιστον ακόμη, ιδιαίτερα θετικός αντίκτυπος ούτε όσον αφορά τον περιορισμό των εισαγωγών και του εμπορικού ελλείμματος, αλλά ούτε και τις εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων.

Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις του ΔΝΤ για την ευρύτερη περιοχή Μ. Ανατολής & Β. Αφρικής (MENA), η Αίγυπτος πιθανολογείται ότι θα είναι η μοναδική χώρα στην περιοχή που θα επιτύχει θετικό ρυθμό ανάπτυξης φέτος, έστω και μειωμένο, στο επίπεδο του 2%, ενώ αυτός εκτιμάται πως θα αυξηθεί σε 2,8% το 2021. Κατά το ΔΝΤ, ο πληθωρισμός στην Αίγυπτο θα παραμείνει εντός των στόχων που έχει θέσει η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE) ως το τέλος του 2021 (9% +/-3%), ανερχόμενος σε μέσα επίπεδα 5,8% φέτος και 8,2% το 2021. Το ΔΝΤ προβλέπει επίσης διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2020 και το 2021 σε 4,3% και 4,5% του ΑΕΠ αντίστοιχα, έναντι ελλείμματος της τάξεως του 3,6% του ΑΕΠ το 2019. Κατά το ΔΝΤ, ο δείκτης της ανεργίας αναμένεται να αυξηθεί σε 10,3% φέτος και σε 11,6% το 2021, από 8,6% το 2019.

Στο πλαίσιο πολύ πρόσφατα δημοσιευθείσας έκθεσής της ("Global Economic Prospects June 2020"), **η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά τον αναπτυξιακό ρυθμό της αιγυπτιακής οικονομίας κατά το τρέχον οικονομικό έτος (2019/20) σε 3%,** έναντι προηγούμενης φετινής της εκτίμησης που τον έφερνε στο 5,9%. Κατά την Παγκόσμια Τράπεζα, καίτοι η οικονομική δραστηριότητα στην Αίγυπτο ξεκίνησε με εξαιρετικά ευοίωνες αναπτυξιακές προοπτικές το τρέχον οικονομικό έτος, η πορεία της έχει έκτοτε διαταραχθεί εξαιτίας της πανδημίας. Η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά ότι ο αναπτυξιακός ρυθμός της Αιγύπτου για το προσεχές οικονομικό έτος (2020/21) θα είναι ακόμη χαμηλότερος, στο 2,1%, έναντι προηγούμενης πρόβλεψής της για ρυθμό ανάπτυξης στο 6%.

Σε δημοσιευθείσες το Μάιο 2020 εκτιμήσεις της, η **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (EBRD)** ανέφερε ότι αναμένει πως η **αιγυπτιακή οικονομία θα μεγεθυνθεί με ρυθμό 3% το προσεχές οικονομικό έτος**, ενώ για το τρέχον ημερολογιακό έτος (2020) η Τράπεζα αναμένει ρυθμό μεγέθυνσης στο 0,5%, εξαιτίας των επιπτώσεων της πανδημίας κορωνοϊού. Η EBRD αναφέρει ότι η σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της Αιγύπτου οφείλεται κυρίως στην πτώση των εσόδων από τον τουρισμό, αλλά και στην εκτιμώμενη επιβράδυνση των άμεσων ξένων επενδύσεων, ως αποτέλεσμα των συνθηκών που επικρατούν διεθνώς. Κατά την EBRD, ο πληθωρισμός αναμένεται να διατηρηθεί υπό έλεγχο, ενώ και ο δείκτης ανεργίας εκτιμάται πως θα επανέλθει σε πτωτική τροχιά περί τα μέσα του 2021.

Εξυπακούεται ότι όλες οι ανωτέρω προβλέψεις είναι εξαιρετικά επισφαλείς καθώς τα δεδομένα μεταβάλλονται διαρκώς, σε συνάρτηση με τις εξελίξεις που σχετίζονται με την πορεία της διεθνούς πανδημίας κορωνοϊού και τις επιπτώσεις της στην αιγυπτιακή οικονομία.

1.3 Οικονομικές σχέσεις Αιγύπτου

1.3.1 Αίγυπτος – ΠΟΕ

Η Αίγυπτος είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 1995.

1.3.2 Αίγυπτος – Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι διμερείς πολιτικές σχέσεις είναι πολύ καλές. Οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ Ε.Ε. και Αιγύπτου διέπονται από τη **Συμφωνία Σύνδεσης**, η οποία υπεγράφη το 2001 και εφαρμόζεται από το 2004. Η συμφωνία προβλέπει την εκατέρωθεν δασμολογική απελευθέρωση των βιομηχανικών προϊόντων (σταδιακή κατάργηση δασμών έως το 2019). Από τον Ιούνιο 2010 ετέθη σε ισχύ η εκατέρωθεν δασμολογική απελευθέρωση για τη συντριπτική πλειονότητα των αγροτικών προϊόντων. Από την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας Σύνδεσης, το διμερές εμπόριο Ε.Ε. – Αιγύπτου έχει υπερδιπλασιαστεί, περισσότερο προς όφελος των κρατών μελών της Ε.Ε. Σημειώνεται ότι οι περισσότερες κατηγορίες προϊόντων που εισάγονται από την Ε.Ε. έχουν μηδενική δασμολογική επιβάρυνση, στο πλαίσιο της αποκλιμάκωσης δασμών που προβλέπει η Συμφωνία Σύνδεσης.

Για περισσότερες πληροφορίες για την εν λόγω Συμφωνία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Αίγυπτο (https://eeas.europa.eu/delegations/egypt_en), για δε τους δασμούς και τα εισαγωγικά καθεστώτα που ισχύουν στην Αίγυπτο, την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>).

Η Αίγυπτος είναι λήπτρια μεγάλης έκτασης ευρωπαϊκής αναπτυξιακής βοήθειας. Κατά την περίοδο 2007-2013, η χώρα έλαβε ευρωπαϊκή αναπτυξιακή βοήθεια ύψους €1 δισ., στο πλαίσιο του σχήματος “European Neighbourhood & Partnership Instrument”. Η τρέχουσα διμερής αναπτυξιακή βοήθεια από την Ε.Ε., που ανέρχεται συνολικά σε €1,3 δισ., αφορά επιχορηγήσεις διαφόρων δράσεων με έμφαση στην οικονομική, κοινωνική και ανθρώπινη ανάπτυξη. Στην περίοδο 2014-2016, η συνολική διμερής αναπτυξιακή βοήθεια της Ε.Ε. προς την Αίγυπτο ανήλθε σε €382 εκατ. μέσω του σχήματος “European Neighbourhood Instrument” (ENI), ενώ το 2017 η κοινοτική αναπτυξιακή βοήθεια ανήλθε σε €100 εκατ., μέσω του ENI, η οποία συμπληρώθηκε από χρηματοδοτήσεις μέσω του “Neighbourhood Investment Facility” (NIF) προς χρηματοδότηση projects στους τομείς διαχείρισης υδάτων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στη διάρκεια του 2017 εγκρίθηκε ο

κοινός προγραμματισμός αναπτυξιακών δράσεων Ε.Ε. στην Αίγυπτο για την περίοδο 2017-2020 ("Single Support Framework"), που αναμένεται να παράσχει χρηματοδοτήσεις στην Αίγυπτο ύψους μεταξύ €432 εκατ. και €528 εκατ., με έμφαση σε έργα υποδομών στους κλάδους ενέργειας, μεταφορών, ύδρευσης & αποχέτευσης, παιδείας, υγείας, καθώς επίσης στον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας, την κοινωνική ανάπτυξη και προστασία, την ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης και των δημοκρατικών θεσμών, την ανάπτυξη βιώσιμων ενεργειακών πηγών και την προστασία του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, η Ε.Ε. παρέχει στην Αίγυπτο χρηματοδοτήσεις, από κοινού με δανειακές διευκολύνσεις από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά όργανα και συνεισφορές του αιγυπτιακού κράτους ("blending operations"), που κατευθύνονται σε μεγάλης κλίμακας επενδυτικά έργα στην χώρα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρ. Επιτροπής, το σύνολο των δεσμευμένων ευρωπαϊκών κονδυλίων αναπτυξιακής βοήθειας προς την Αίγυπτο υπό τη μορφή τόσο επιχορηγήσεων όσο και δανείων, είτε από κράτη μέλη ή από ευρωπαϊκά όργανα και χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ανέρχεται σε πλησίον των €11 δισ.

1.3.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΕΕΤΑ

Η Αίγυπτος διαθέτει από το 2007 σε ισχύ συμφωνία ελευθέρου εμπορίου με τις χώρες ΕΕΤΑ (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Ελβετία).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΧΩΡΕΣ MERCOSUR

Η Αίγυπτος έχει υπογράψει συμφωνία ελευθέρου εμπορίου με τις χώρες MERCOSUR το 2010, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο 2017, κατόπιν της κύρωσής της από την Αργεντινή.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ AGADIR (ΙΟΡΔΑΝΙΑ, ΜΑΡΟΚΟ, ΤΥΝΗΣΙΑ)

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου (υπεγράφη το 2004, σε ισχύ από το 2006). Η ολοκλήρωση της συμφωνίας συνδέεται με τη δημιουργία ευρω-μεσογειακής ζώνης ελευθέρου εμπορίου, καθώς εμπεριέχει ρυθμίσεις για διμερή και διαγώνια συσσώρευση (www.agadiragreement.org).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ GREATER ARAB FREE-TRADE AREA

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου μεταξύ των χωρών-μελών του Αραβικού Συνδέσμου (υπεγράφη το 1997, σε ισχύ από το 1998). Αρμόδιο για την εφαρμογή της συμφωνίας είναι το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Αραβικού Συνδέσμου (www.arableagueonline.org).

ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ (COMESA)

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου μεταξύ 21 αφρικανικών κρατών η οποία προβλέπει την, μελλοντική, υιοθέτηση κοινού εξωτερικού δασμολογίου (η Αίγυπτος έγινε μέλος το 1998, www.comesa.int).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (AfCFTA)

Συμφωνία δημιουργίας αφρικανικής ζώνης ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών της Αφρικανικής Ένωσης. Υπεγράφη το Μάρτιο 2018 στο Κιγκάλι της Ρουάντα. Μέχρι τώρα την έχουν υπογράψει συνολικά -έως το τέλος του 2019- 54 από τα 55 κράτη μέλη της Αφρικανικής Ένωσης, ενώ την έχουν επικυρώσει 28 κράτη, μεταξύ των οποίων και η Αίγυπτος. Έχει τεθεί προκαταρκτικά σε ισχύ στις 30/5/2019 (<https://au.int/en/cfta>).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ QIZ (QUALIFIED INDUSTRIAL ZONES)

Τριμερής συμφωνία ΗΠΑ-Αιγύπτου-Ισραήλ (υπεγράφη το 2004, σε ισχύ από το 2005) βάσει της οποίας εταιρείες εγκατεστημένες σε Ειδικές Βιομηχανικές Ζώνες (Qualifying Industrial Zones) στην Αίγυπτο δύνανται να εξαγάγουν κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα στις ΗΠΑ άνευ δασμών και ποσοστώσεων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά ενσωματώνουν εισροές ισραηλινής προέλευσης σε προκαθορισμένο ποσοστό (10,5%) (www.qizegypt.gov.eg).

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Με Λιβύη (1991), Συρία (1991), Τυνησία (1999), Μαρόκο (1999), Λίβανο (1999), Ιορδανία (1999), Ιράκ (2001), Τουρκία (2007).

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ-ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η Αίγυπτος έχει υπογράψει Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με 58 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, καθώς και Διμερείς Συμφωνίες Προστασίας και Προώθησης Επενδύσεων με 100 χώρες.

1.3.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

ABEDA, AfDB, AFESD, AMF, AU, BSEC, CAEU, CD, CICA, COMESA, D-8, EBRD, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, MINURSO, MINUSMA, MONUSCO, NAM, OAPC, OAS, OIC, OIF, OSCE, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNMISS, UNOCI, UNRWA, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Αιγύπτου

2.1 Διμερές εμπόριο

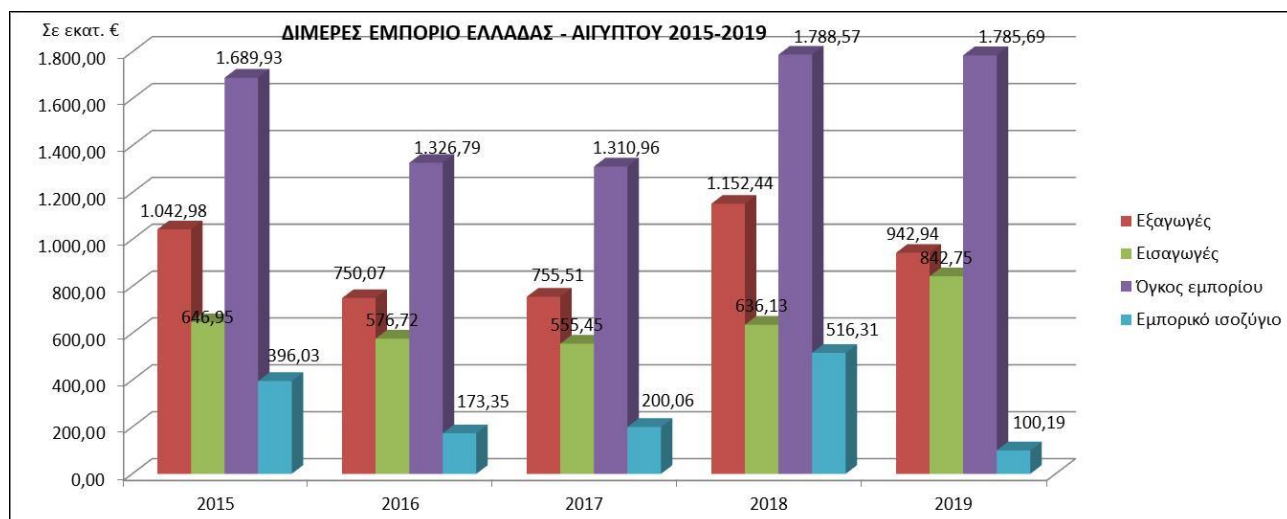
2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Αιγύπτου (σε €)

	2015	2016	2017	2018	2019	2018/19
Εξαγωγές αγαθών	1.042.983.583	750.067.857	755.513.685	1.152.441.555	942.937.386	-18,2%
Εισαγωγές αγαθών	646.952.269	576.719.365	555.449.884	636.129.637	842.751.377	+32,5%
Όγκος εμπορίου	1.689.935.852	1.326.787.222	1.310.963.569	1.788.571.192	1.785.688.763	-0,2%
Εμπορικό ισοζύγιο	396.031.314	173.348.492	200.063.801	516.311.918	100.186.009	-80,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2018 & 2019 είναι προσωρινά.

Διάγραμμα 12: Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Αιγύπτου 2015-2019

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2018 & 2019 είναι προσωρινά.

Κατά την περίοδο 2009-2019 ο όγκος του διμερούς εμπορίου κατέγραψε πολύ σημαντική αύξηση (τετραπλασιασμός, +300%) η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ελληνικών εξαγωγών (+380,2%) και δευτερευόντως στη θετική πορεία των αιγυπτιακών εξαγωγών (+236,7%). Παρατηρείται επίσης, ότι η μεγαλύτερη άνοδος του ελληνο-αιγυπτιακού εμπορίου σημειώθηκε από το 2011 και εντεύθεν, όταν η μεν Ελλάδα εισέρχεται σε οικονομική ύφεση, η δε Αίγυπτος σε περίοδο ανακοπής του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης. Σημειώνεται ότι το 2018 καταγράφηκε ως έτος-ρεκόρ για το διμερή όγκο εμπορίου.

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)

Κατηγορία προϊόντων κατά 2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2019		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	716,90	76,0%	969,43	84,1%	-26,0%
Βαμβάκι (52)	83,05	8,8%	66,19	5,7%	+25,5%
Καρποί & φρούτα βρώσιμα (08)	31,73	3,4%	20,99	1,8%	+51,2%
Καπνά & υποκατάστατα (24)	19,24	2,0%	15,76	1,4%	+22,1%
Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών (38)	12,97	1,4%	6,50	0,6%	+99,4%
Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες & μηχανές (84)	12,39	1,3%	11,63	1,0%	+6,5%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	10,42	1,1%	8,49	0,7%	+22,7%
Παρασκευάσματα λαχανικών & φρούτων (20)	8,08	0,9%	4,40	0,4%	+83,4%
Προϊόντα χαρτιού (48)	6,56	0,7%	3,99	0,3%	+64,4%
Ορυκτά πετρώματα, τσιμέντα (25)	3,99	0,4%	10,30	0,9%	-61,3%
Λοιπές κατηγορίες	37,62	4,0%	34,75	3,0%	+8,2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2018 & 2019 είναι προσωρινά.

Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)

Κατηγορία προϊόντων κατά 4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2019		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2710 (Λάδια από πετρέλαιο / ασφαλτούχα ορυκτά)	598.884.210	63,51%	806.826.757	70,01%	-25,77%
5201 (Βαμβάκι, μη λαναρισμένο / ούτε χτενισμένο)	83.050.713	8,81%	66.191.024	5,74%	+25,47%
2713 (Οπάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, ασφαλτος	75.088.092	7,96%	90.747.927	7,87%	-17,26%
2711 (Αέρια πετρελαίου & αέριοι υδρογονάνθρακες)	42.930.135	4,55%	71.852.019	6,23%	-40,25%
0808 (Μήλα, αχλάδια & κυδώνια, νωπά)	24.838.404	2,63%	15.866.375	1,38%	+56,55%
2402 (Πούρα, πουράκια & τσιγάρα)	14.078.866	1,49%	11.818.769	1,03%	+19,12%
3808 (Εντομοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, παρασιτοκτόνα)	9.389.355	1,00%	2.399.842	0,21%	+291,25%
3924 (Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες)	6.499.962	0,69%	4.849.569	0,42%	+34,03%
4810 (Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη)	6.107.504	0,65%	3.223.256	0,28%	+89,48%
2008 (Καρποί και φρούτα παρασκευασμένα ή διατηρημένα)	5.847.654	0,62%	2.973.492	0,26%	+96,66%
2401 (Καπνά ακατέργαστα, απορρίμματα καπνού)	5.155.566	0,55%	3.942.531	0,34%	+30,77%
0809 (Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα)	3.607.677	0,38%	3.438.536	0,30%	+4,92%
0810 (Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα)	2.944.921	0,31%	1.446.634	0,13%	+103,57%
2106 (Παρασκευάσματα διατροφής, διάφορα)	2.896.259	0,31%	1.865.101	0,16%	+55,29%
2503 (Θείο κάθε είδους)	2.796.507	0,30%	9.598.922	0,83%	-70,87%
7210 (Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm), επενδυμένα	2.353.638	0,25%	3.298.408	0,29%	-28,64%
8409 (Μέρη για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης)	2.190.929	0,23%	2.056.803	0,18%	+6,52%
8421 (Μηχανές & συσκευές φυγόκεντρες)	2.045.448	0,22%	459.782	0,04%	+344,87%
3923 (Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες)	1.913.741	0,20%	1.637.611	0,14%	+16,86%
3204 (Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές)	1.874.321	0,20%	1.742.977	0,15%	+7,54%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2018 & 2019 είναι προσωρινά.

Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)

Κατηγορία προϊόντων κατά 2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2019		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	620,53	73,6%	445,58	70,0%	+39,3%
Λαχανικά, φυτά, ρίζες, κόνδυλοι, βρώσιμα (07)	57,29	6,8%	20,52	3,2%	+179,1%
Λιπάσματα (31)	50,92	6,0%	43,50	6,8%	+17,1%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	29,00	3,4%	19,96	3,1%	+45,3%
Οργανικά χημικά (29)	15,92	1,9%	35,39	5,6%	-55,0%
Ανόργανα χημικά (28)	8,30	1,0%	6,35	1,0%	+30,8%
Προϊόντα χαρτιού (48)	7,30	0,9%	7,36	1,2%	-0,8%
Ορυκτά πετρώματα, τσιμέντα (25)	7,20	0,9%	5,14	0,8%	+40,0%
Προϊόντα αλουμινίου (76)	6,06	0,7%	3,33	0,5%	+81,9%
Παρασκευάσματα λαχανικών & φρούτων (20)	4,75	0,6%	6,74	1,1%	-29,6%
Λοιπές κατηγορίες	35,48	4,2%	42,26	6,6%	-16,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2018 & 2019 είναι προσωρινά.

Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)

Κατηγορία προϊόντων κατά 4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2019		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2709 (Λάδια ακατέργαστα από πετρέλαιο / ασφαλτούχα ορυκτά)	458.204.617	54,37%	425.525.855	66,89%	+7,68%
2710 (Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά)	128.210.851	15,21%	11.477.807	1,80%	+1017,03%
0701 (Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη)	50.282.656	5,97%	17.466.896	2,75%	+187,87%
3102 (Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα)	47.057.616	5,58%	41.537.170	6,53%	+13,29%
2711 (Αέρια πετρελαίου & αέριοι υδρογονάνθρακες)	34.114.208	4,05%	7.799.550	1,23%	+337,39%
2905 (Αλκοόλες άκυκλες και τα παράγωγά τους)	15.920.824	1,89%	35.386.209	5,56%	-55,01%
3901 (Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές)	15.387.537	1,83%	11.784.645	1,85%	+30,57%
3907 (Πολυακετάλες, άλλοι πολυαιθέρες και ρητίνες-εποξειδία)	8.707.242	1,03%	1.520.556	0,24%	+472,64%
2815 (Υδροξειδία & υπεροξειδία νατρίου, καλίου)	6.988.335	0,83%	5.986.702	0,94%	+16,73%
4803 (Χαρτί υγιεινής, καθαριότητας, για οικιακή χρήση)	6.735.625	0,80%	5.715.084	0,90%	+17,86%
0703 (Κρεμμύδια, ασκαλώνια, σκόρδα, πράσα)	4.013.615	0,48%	192.754	0,03%	+1982,25%
7601 (Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή)	3.838.335	0,46%	3.193.206	0,50%	+20,20%
2501 (Αλάτι, επιτραπέζιο και μετουσιωμένο αλάτι)	3.838.031	0,46%	2.322.521	0,37%	+65,25%
3817 (Αλκυλοβενζόλια και αλκυλοναφθαλένια σε μείγματα)	3.542.629	0,42%	6.148.424	0,97%	-42,38%
2005 (Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι)	2.759.411	0,33%	4.193.479	0,66%	-34,20%
6302 (Πανικά κρεβατιού, τραπεζιού κλπ. από ύφασμα)	2.345.842	0,28%	3.010.860	0,47%	-22,09%
3105 (Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά, αζωτούχα, φωσφορούχα, καλιούχα)	2.287.326	0,27%	662.880	0,10%	+245,06%
7605 (Σύρματα από αργίλιο)	2.126.045	0,25%	0	0,00%	∅
7801 (Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή)	2.121.892	0,25%	1.725.887	0,27%	+22,95%
7210 (Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm), επενδυμένα	2.038.541	0,24%	2.818.756	0,44%	-27,68%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία των ετών 2018 & 2019 είναι προσωρινά.

Κατωτέρω προβαίνουμε σε ανάλυση του διμερούς εμπορίου, με έμφαση στις ελληνικές εξαγωγές προς Αίγυπτο, με βάση κατ' αρχάς τα ελληνικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, και κατά δεύτερο λόγο, τα αιγυπτιακά στοιχεία (CAPMAS). Επισημαίνεται ότι προβαίνουμε επίσης σε ανάλυση ανταγωνισμού για τις ελληνικές εξαγωγές κατά κυριότερες τετραψήφιες και δεκαψήφιες δασμολογικές κλάσεις, με βάση τα αιγυπτιακά στοιχεία εισαγωγών, έτους 2019.

A. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΕΛΣΤΑΤ):

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα προσωρινά στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο κατά το δωδεκάμηνο Ιαν.-Δεκ. 2019 ανήλθε σε €942,94 εκατ., μειωμένη κατά 18,2% σε σύγκριση με το 2018, όταν είχε ανέλθει σε €1,152 δισ. Η εν λόγω μείωση φαίνεται να οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στη σημαντική πτώση της αξίας και της ποσότητας των εξαγωγών κατεργασμένων λαδιών από πετρέλαιο (Κ.Δ.2710, -25,8% και -21,3%, αντίστοιχα). Σημειώνεται ότι παρά την υποχώρησή της έναντι του 2018, η αξία των ελληνικών εξαγωγών 2019 εμφανίστηκε ανώτερη της αντίστοιχης προπέρσινης επίδοσης, του 2017, που βρισκόταν στα €755,51 εκατ. Επισημαίνεται ότι το 2019, η αξία των μη πετρελαϊκών εξαγωγών της Ελλάδας προς την Αίγυπτο (εξαγωγές πλην κεφαλαίου 27) κατέγραψε ετήσια αύξηση 23,5%, ανερχόμενη σε €226,03 εκατ., έναντι €183,01 εκατ. το 2018.

Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο έφθασαν το 2019 τα €842,75 εκατ., αυξημένες κατά 32,5% έναντι του 2018, όταν είχαν ανέλθει σε €636,13 εκατ.

Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στατιστικά στοιχεία 2019, η Αίγυπτος κατατάσσεται 12^η μεταξύ των κυριότερων αποδεκτών εξαγωγών ελληνικών προϊόντων, απορροφώντας ποσοστό 2,8% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών, ενώ από την άλλη πλευρά κατατάσσεται 19^η μεταξύ των προμηθευτριών χωρών της Ελλάδας, με μερίδιο 1,5% επί των συνολικών ελληνικών εισαγωγών.

Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο κατά το 2019, που έφτασε τα €100,19 εκατ., παρουσίασε πλεόνασμα για την Ελλάδα, μειωμένο κατά 80,6% έναντι του 2018 (είχε ανέλθει σε €516,31 εκατ.). Κατά την ίδια ως άνω περίοδο, ο διμερής όγκος συναλλαγών εμφανίστηκε ελαφρότατα μειωμένος κατά 0,2%, στα €1,786 δισ., έναντι €1,789 δισ. το 2018.

Με κριτήριο την αξία στις κυριότερες κατηγορίες εξαγόμενων προϊόντων και με βάση την ταξινόμηση τετραψήφιων κωδικών δασμολογίου, **αυξήσεις** εμφάνισαν οι εξαγωγές μας σε βαμβάκι μη λαναρισμένο / χτενισμένο (Κ.Δ.5201-αύξηση 25,5%), σε μήλα / αχλάδια / κυδώνια (Κ.Δ.0808-αύξηση 56,5%), σε τσιγάρα & πούρα (Κ.Δ.2402-αύξηση 19,1%), σε εντομοκτόνα / ζιζανιοκτόνα (Κ.Δ.3808-αύξηση 291,2%), σε πιατικά & είδη οικιακής χρήσης από πλαστικές ύλες (Κ.Δ.3924-αύξηση 34%), σε χαρτί / χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη (Κ.Δ.4810-αύξηση 89,5%), σε παρασκευασμένα & διατηρημένα φρούτα (Κ.Δ.2008-αύξηση 96,7%), σε ακατέργαστα καπνά (Κ.Δ.2401-αύξηση 30,8%), σε βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα και δαμάσκηνα (Κ.Δ.0809-αύξηση 4,9%), σε φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κλπ. (Κ.Δ.0810-αύξηση 103,6%), σε παρασκευάσματα διατροφής (Κ.Δ.2106-αύξηση 55,3%), σε μέρη για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης (Κ.Δ.8409-αύξηση 6,5%), σε φυγόκεντρες μηχανές & συσκευές (Κ.Δ.8421-αύξηση 344,9%), σε είδη μεταφοράς / συσκευασίας από πλαστικό (Κ.Δ.3923-αύξηση 16,9%), σε οργανικές συνθετικές χρωστικές ύλες (Κ.Δ.3204-αύξηση 7,5%), σε ράβδους & είδη καθορισμένης μορφής από αλουμίνιο (Κ.Δ.7604-αύξηση 264,6%), σε θαλαμηγούς & σκάφη αναψυχής (Κ.Δ.8903-αύξηση 185%), σε λιπάσματα αζωτούχα, φωσφορούχα ή καλιούχα (Κ.Δ.3105-αύξηση 98,1%) και σε προϊόντα σοκολατοποιίας (Κ.Δ.1806-αύξηση 41,1%). Το 2019 επανεμφανίστηκαν οι ελληνικές εξαγωγές σογιελαίου (Κ.Δ.1507, αξία €1,1 εκατ., έναντι μηδενικών εξαγωγών το 2018), ενώ εξαιρετικά μεγάλη αύξηση κατέγραψαν οι εξαγωγές κινητήρων εσωτερικής καύσης (Κ.Δ.8407, αξία €1,12 εκατ.).

Αντιθέτως, **μειώσεις** σημείωσαν οι εξαγωγές μας πετρελαιοειδών & αερίου (λάδια από πετρέλαιο - Κ.Δ.2710 μείωση 25,8%, κοκ από πετρέλαιο -Κ.Δ.2713 μείωση 17,3%, αέρια πετρελαίου- Κ.Δ.2711 μείωση 40,3%), θείου (Κ.Δ.2503-μείωση 70,9%), πλατέων προϊόντων έλασης από σίδηρο-χάλυβα (Κ.Δ.7210-μείωση 28,6%), μονωμένων ηλεκτρικών συρμάτων & καλωδίων (Κ.Δ.8544-μείωση 55,9%), βιβλίων, φυλλαδίων & παρόμοιων εντύπων (Κ.Δ.4901-μείωση 2,3%), κολοφωνίων & ρητινικών οξέων (Κ.Δ.3806-μείωση 10,3%), πυρίμαχων υλικών (Κ.Δ.3816-μείωση 11,7%), αντικροτικών & ανασχετικών οξείδωσης (Κ.Δ.3811-μείωση 19,3%), μερών & εξαρτημάτων για ελκυστήρες και οχήματα (Κ.Δ.8708-μείωση 10,6%) και συσκευών θερμικής επεξεργασίας υλών (Κ.Δ.8419-μείωση 42,6%).

Από πλευράς **ποσοτήτων** στις κύριες κατηγορίες ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων, **αυξήσεις** σημειώθηκαν στο βαμβάκι (Κ.Δ.5201, +35,8%), στα μήλα / αχλάδια / κυδώνια (Κ.Δ.0808, +52,4%), στα τσιγάρα & πούρα (Κ.Δ.2402, +15%), στα εντομοκτόνα / ζιζανιοκτόνα (Κ.Δ.3808, +255,6%), στα πιατικά & είδη οικιακής χρήσης από πλαστικές ύλες (Κ.Δ.3924, +29,2%), στο χαρτί / χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη (Κ.Δ.4810, +107,2%), στα παρασκευάσματα καρπών & φρούτων (Κ.Δ.2008, +104,1%), στις

φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κλπ. (Κ.Δ.0810, +66,6%), στα παρασκευάσματα διατροφής (Κ.Δ.2106, +50,5%), στα μέρη για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης (Κ.Δ.8409, +14,9%), στις φυγόκεντρες μηχανές & συσκευές (Κ.Δ.8421, +405,8%), στα είδη μεταφοράς / συσκευασίας από πλαστικό (Κ.Δ.3923, +23,8%), στις οργανικές συνθετικές χρωστικές ύλες (Κ.Δ.3204, +18,1%) και στις ράβδους & είδη καθορισμένης μορφής από αλουμίνιο (Κ.Δ.7604, +280%). **Μειώσεις** καταγράφηκαν, αντίστοιχα, στις εξαγωγές μας λαδιών από πετρέλαιο (Κ.Δ.2710, -21,3%), κοκ από πετρέλαιο (Κ.Δ.2713, -15%), αερίων πετρελαίου (Κ.Δ.2711, -30,7%), ακατέργαστων καπνών (Κ.Δ.2401, -3,3%), βερίκοκων, κερασιών, ροδάκινων, δαμάσκηνων (Κ.Δ.0809, -6,6%), θείου (Κ.Δ. 2503, -52,2%), πλατέων προϊόντων έλασης από σίδηρο-χάλυβα (Κ.Δ.7210, -29,2%) και μονωμένων ηλεκτρικών συρμάτων & καλωδίων (Κ.Δ.8544, -58,4%).

Όσον αφορά την εξέλιξη των αξιών των ελληνικών εισαγωγών από Αίγυπτο κατά το έτος 2019, σε 21 κυριότερους τετραψήφιους κωδικούς δασμολογίου, σε σύγκριση με το 2018, σύμφωνα με τα προσωρινά ελληνικά στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (αξίες άνω των €2 εκατ.), ως **σημαντικότερες κατηγορίες των αιγυπτιακών εξαγωγών προς Ελλάδα το 2019** εμφανίζονται τα ακατέργαστα λάδια από πετρέλαιο & ασφαλούχα ορυκτά (Κ.Δ.2709, αξία €458,2 εκατ., αύξηση 7,7%), τα λάδια από πετρέλαιο & ασφαλούχα ορυκτά (Κ.Δ.2710, αξία €128,21 εκατ., αύξηση 1017%), οι πατάτες (Κ.Δ.0701, αξία €50,28 εκατ., αύξηση 187,9%), τα ορυκτά ή αζωτούχα λιπάσματα (Κ.Δ.3102, αξία €47,06 εκατ., αύξηση 13,3%), τα αέρια πετρελαίου (Κ.Δ.2711, αξία €34,11 εκατ., αύξηση 337,4%), οι άκυκλες αλκοόλες & τα παράγωγά τους (Κ.Δ.2905, αξία €15,92 εκατ., μείωση 55%), τα πολυμερή του αιθυλενίου (Κ.Δ.3901, αξία €15,39 εκατ., αύξηση 30,6%), οι πολυακετάλες, λοιποί πολυαιθέρες, ρητίνες & εποξειδία (Κ.Δ.3907, αξία €8,71 εκατ., αύξηση 472,6%), η καυστική σόδα, η καυστική ποτάσα & τα υπεροξειδία του νατρίου (Κ.Δ.2815, αξία €6,99 εκατ., αύξηση 16,7%), το χαρτί καθαριότητας (Κ.Δ.4803, αξία €6,74 εκατ., αύξηση 17,9%) και τα κρεμμύδια / σκόρδα / πράσα (Κ.Δ.0703, αξία €4,01 εκατ., αύξηση 1982,2%).

B. ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (CAPMAS):

Σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιευθέντα αιγυπτιακά προσωρινά στατιστικά στοιχεία (CAPMAS) τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, **η αξία σε δολάρια των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο κατά το 2019 ανέρχεται σε \$1,027 δισ.** (έναντι \$1,005 δισ. το 2018) **εμφανιζόμενη ελαφρώς αυξημένη κατά 2,1% έναντι του 2018.** Αντίστοιχα, **η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς την Αίγυπτο σε τοπικό νόμισμα** (αιγυπτιακές λίρες), το 2019 εμφανίζεται μειωμένη έναντι του 2018 κατά 3,6% (649,82 εκατ. λίρες), ανερχόμενη σε 17,31 δισ. λίρες από 17,959 δισ. λίρες το 2018.

Επισημαίνεται ότι τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία είναι προσωρινά και αναμένεται να αναθεωρηθούν κατά το επόμενο διάστημα. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2019 υπήρξε ανατίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της αιγυπτιακής λίρας προς το δολλάριο – κατά μία λίρα ανά δολλάριο- επηρεάζοντας ελαφρώς θετικά τη δολλαριακή αξία των αιγυπτιακών εισαγωγών από την Ελλάδα. Συγκεκριμένα, η μέση ισοτιμία για το 2019 στις αιγυπτιακές στατιστικές εξωτερικού εμπορίου της CAPMAS ήταν 1 δολλάριο = 16,86 αιγυπτιακές λίρες, έναντι ισοτιμίας 1 δολλαρίου προς 17,87 αιγυπτιακές λίρες το 2018.

Για λόγους σύγκρισης, σημειώνεται ότι τα αντίστοιχα στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. εκτιμούν την αξία των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο κατά το 2019 σε €942,61 εκατ., μειωμένη κατά 18,2% σε σύγκριση με το 2018. Επισημαίνεται ότι η ανάλυσή μας για τις ελληνικές εξαγωγές προς Αίγυπτο με βάση τα αιγυπτιακά στοιχεία, για λόγους πληρότητας, ξεκινά από το επίπεδο των διψήφιων, περνά στη συνέχεια των επίπεδο των

τετραψήφιων και καταλήγει στο επίπεδο των δεκαψήφιων κωδικών της κατάταξης προϊόντων του αιγυπτιακού δασμολογίου.

Κατόπιν ανάλυσης των στατιστικών στοιχείων της αιγυπτιακής υπηρεσίας όσον αφορά τις κύριες διψήφιες κατηγορίες των ελληνικών εξαγωγών, επισημαίνουμε τις **αυξήσεις το 2019 στις αξίες εξαγωγών μας** βάμβακος (κεφάλαιο 52, +37,9%), φρούτων (κεφάλαιο 08, +47,6%), πλαστικών υλών & προϊόντων (κεφάλαιο 39, +27,3%), προϊόντων καπνού (κεφάλαιο 24, +17,7%), παρασκευασμάτων λαχανικών & φρούτων (κεφάλαιο 20, +51,1%), μεταφορικού εξοπλισμού & εξαρτημάτων (κεφάλαιο 87, +11,7%), προϊόντων χαρτιού (κεφάλαιο 48, +55,5%), φαρμακευτικών προϊόντων (κεφάλαιο 30, +1,8%), παρασκευασμάτων δημητριακών (κεφάλαιο 19, +40,5%), βαφών και δεψικών εκχυλισμάτων (κεφάλαιο 32, +2,4%), τεχνουργημάτων από σίδηρο & χάλυβα (κεφάλαιο 73, +76,2%), προϊόντων αλουμινίου (κεφάλαιο 76, +133,1%), τεχνουργημάτων από κοινά μέταλλα (κεφάλαιο 83, +48%), ζωικών & φυτικών λιπών και ελαίων (κεφάλαιο 15, +518,4%), τεχνουργημάτων από πέτρες, γύψο, τσιμέντο (κεφάλαιο 68, +46,5%), λιπασμάτων (κεφάλαιο 31, +56,4%) και αιθέριων ελαίων, προϊόντων αρωματοποίησης & καλλωπισμού (κεφάλαιο 33, +112,5%).

Από την άλλη πλευρά, διαπιστώνουμε **το 2019 μειώσεις στις αξίες των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο** ορυκτών καυσίμων (κεφάλαιο 27, -6,5%), μηχανολογικού εξοπλισμού (κεφάλαιο 84, -7,1%), ορυκτών πετρωμάτων & τσιμέντων (κεφάλαιο 25, -54,5%), σιδήρου & χάλυβα (κεφάλαιο 72, -49,5%), διαφόρων χημικών προϊόντων (κεφάλαιο 38, -15%), ηλεκτρολογικού εξοπλισμού & μερών (κεφάλαιο 85, -55,7%), προϊόντων εκδοτικών οίκων (κεφάλαιο 49, -7,6%) και επίπλων & ειδών φωτισμού (κεφάλαιο 94, -11,8%),

Σημειωτέον ότι τα αιγυπτιακά στοιχεία καταγράφουν, πέραν των εμφανιζόμενων στον κατωτέρω πίνακα στοιχείων επί των κυριότερων κατηγοριών ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο, σημαντικές μειώσεις των εξαγωγών μας προϊόντων χαλκού (κεφάλαιο 74, -47,7%, από \$1,18 εκατ. το 2018 σε \$617,χιλ. το 2019), καθώς και σαπουνιών, αλισίβων, λιπαντικών κλπ. (κεφάλαιο 34, -43,5%, από \$1,09 εκατ. το 2018 σε \$615,9 χιλ. το 2019).

Στο σημείο αυτό θεωρούμε απαραίτητο να υπογραμμίσουμε, όσον αφορά τα αιγυπτιακά στοιχεία, ότι δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως επαρκώς αξιόπιστα και συνεπώς δεν είναι σκόπιμο να γίνουν αποδεκτά προς συγκρίσεις δεδομένου ότι παρουσιάζουν σημαντικές συστηματικές αποκλίσεις από τα ελληνικά σε ό,τι αφορά την αξία. Επιπλέον, τηρούμε γενικότερα σοβαρές επιφυλάξεις ως προς την ακρίβεια και ορθότητα των αιγυπτιακών στοιχείων και από πλευράς καταγραφής των ποσοτήτων.

Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αιγυπτιακών εξαγωγών προς την Ελλάδα εμφανίζουν ακραίες αποκλίσεις από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αναφέροντας συνολική αξία \$709,87 εκατ. για το 2019 (και \$406,4 εκατ. το 2018), έναντι αξίας ελληνικών εισαγωγών από Αίγυπτο ύψους €842,63 εκατ. το 2019 (και €636,13 εκατ. το 2018) της ΕΛΣΤΑΤ, αντίστοιχα. Όπως προκύπτει, η υποεκτίμηση των εξαγωγών αιγυπτιακού αργού πετρελαίου και γενικότερα ορυκτών καυσίμων προς τη χώρα μας (η CAPMAS αναφέρει αξία αιγυπτιακών εξαγωγών ορυκτών καυσίμων το 2019 ύψους \$489,29 εκατ. και \$196,74 εκατ. το 2018) φαίνεται να αποτελεί το βασικό λόγο της αδικαιολόγητα μεγάλης απόκλισης.

**ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ ΤΟ 2019 ΚΑΤΑ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟΥΣ ΚΩΔΙΚΟΥΣ
ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ**

Περαιτέρω, με βάση την ανάλυση των αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS, ως 15 κορυφαίες κατηγορίες ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων το 2019 –σε ταξινόμηση τετραψήφιων κωδικών δασμολογίου- καταγράφονται οι ακόλουθες (σε παρένθεση η ποσοστιαία μεταβολή των αξιών τους):

1. Λάδια από πετρέλαιο - 2710: \$549,19 εκατ. (-6,4%)
2. Άσφαλτος & ασφαλτούχα ορυκτά - 2714: \$122,62 εκατ. (+12,2%)
3. Βαμβάκι, μη λαναρισμένο / χτενισμένο - 5201: \$122,14 εκατ. (+39,4%)
4. Μήλα, αχλάδια, κυδώνια νωπά - 0808: \$77,83 εκατ. (+65,3%)
5. Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα – 0809: \$14,45 εκατ. (-13,3%)
6. Τσιγάρα & πούρα - 2402: \$12,53 εκατ. (+35,6%)
7. Πιατικά, είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής & καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες - 3924: \$12,02 εκατ. (+43,8%)
8. Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα & άλλοι καρποί – 0810: \$10,7 εκατ. (+77,9%)
9. Χαρτί & χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή άλλες ανόργανες ουσίες – 4810: \$7,9 εκατ. (+71,8%)
10. Φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση – 3004: \$7,33 εκατ. (-3,4%)
11. Παρασκευασμένα φρούτα – 2008: \$6,63 εκατ. (+64,1%)
12. Ελκυστήρες – 8701: \$5,61 εκατ. (+89,4%)
13. Αέρια πετρελαίου & άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες – 2711: \$4,39 εκατ. (-83,9%)
14. Θείο κάθε είδους – 2503: \$3,36 εκατ. (-70,7%)
15. Παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια, πλιγούρια, σιμιγδάλια - 1901: \$3,08 εκατ. (+42,3%)

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΟΥ 2019 ΚΑΤΑ
ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟΥΣ & ΔΕΚΑΨΗΦΙΟΥΣ ΚΩΔΙΚΟΥΣ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ**

Κατόπιν ενδελεχούς ανάλυσης των στατιστικών στοιχείων της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας, καταγράφουμε κατωτέρω τα μερίδια (σε αξίες) που κατέχουν τα 15 κύρια εξαχθέντα το 2019 ελληνικά προϊόντα -κατά τετραψήφιους κωδικούς δασμολογίου- στις ακόλουθες κατηγορίες των αιγυπτιακών εισαγωγών, καθώς και τους κύριους ξένους προμηθευτές της αιγυπτιακής αγοράς, με τα αντίστοιχα μερίδιά τους επί των αιγυπτιακών εισαγωγών:

- (α) Λάδια από πετρέλαιο (2710): μερίδιο 9,1%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (29,3%), Τουρκία (8,6%), ΗΑΕ (7,6%)
- (β) Άσφαλτος & ασφαλτούχα ορυκτά (2714): μερίδιο 60,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (16,5%), Ισπανία (10,9%), Τουρκία (10,2%)

- (γ) *Βαμβάκι μη λαναρισμένο / χτενισμένο* (5201): μερίδιο 52%, κύριοι ανταγωνιστές: Σουδάν (19,2%), Μπενίν (13,7%), ΗΠΑ (13,1%)
- (δ) *Μήλα / αχλάδια / κυδώνια νωπά* (0808): μερίδιο 19,1%, κύριοι ανταγωνιστές: Πολωνία (40,7%), Ιταλία (25,3%), Συρία (5,5%), Λίβανος (4,3%)
- (ε) *Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα* (0809): μερίδιο 26,7%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (26,9%), Συρία (19,2%), Λίβανος (15,2%), Ισπανία (11%)
- (στ) *Τσιγάρα & πούρα* (2402): μερίδιο 18,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Σερβία (36,8%), Γερμανία (29,5%), Τουρκία (6,1%)
- (ζ) *Πιατικά, είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής & καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες* (3924): μερίδιο 41,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (15,8%), Τουρκία (13,4%), Ιταλία (5,8%), Μαλαισία (5,1%)
- (η) *Φράουλες και άλλοι καρποί βρώσιμοι* (0810): μερίδιο 43,3%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (46,8%), Τουρκία (2,2%)
- (θ) *Χαρτί & χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή άλλες ανόργανες ουσίες* (4810): μερίδιο 3%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Κίνα (15,2%), Αυστρία (14,4%), Γερμανία (13,1%), Φινλανδία (12,9%)
- (ι) *Φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση* (3004): μερίδιο 0,4%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Ελβετία (22,5%), Γερμανία (17,7%), Γαλλία (12,3%)
- (ια) *Παρασκευάσματα φρούτων* (2008): μερίδιο 26,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Ισπανία (21,8%), Ταϊλάνδη (15,8%), Τουρκία (12,8%), Ιταλία (8,6%)
- (ιβ) *Ελκυστήρες* (8701): μερίδιο 1,7%, κύριοι ανταγωνιστές: Γερμανία (71,6%), Ιταλία (4,8%), Κίνα (4,6%), Ρουμανία (2,3%), Γαλλία (2%)
- (ιγ) *Αέρια πετρελαίου & άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες* (2711): μερίδιο 0,4%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Σ. Αραβία (66,4%), Αλγερία (16,6%), ΗΑΕ (4,1%)
- (ιδ) *Θείο κάθε είδους* (2503): μερίδιο 6,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Λιβύη (25,1%), Σ. Αραβία (20,3%), Ρουμανία (16,5%), Ουκρανία (9,7%), Ρωσία (8,4%)
- (ιε) *Παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια, πλιγούρια, σιμιγδάλια* (1901): μερίδιο 3,3%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Ολλανδία (43,2%), Γαλλία (12,1%), Ισπανία (10,4%).

Επιπλέον, καταγράφουμε τις αξίες, καθώς και τα μερίδια (σε αξίες) που κατέχουν τα 20 κύρια εξαχθέντα το 2019 ελληνικά προϊόντα –κατά δεκαψήφια ανάλυση του αιγυπτιακού δασμολογίου- στις ακόλουθες κατηγορίες των αιγυπτιακών εισαγωγών, καθώς και τους κύριους ξένους προμηθευτές της αιγυπτιακής αγοράς, με τα αντίστοιχα μερίδιά τους επί των αντίστοιχων αιγυπτιακών εισαγωγών:

- (α) **2710110060**: Κατεργασμένα έλαια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$547,14 εκατ., μερίδιο: 14,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (38,9%), Κουβέιτ (11%), ΗΑΕ (10,5%)
- (β) **2714900010**: Φυσική άσφαλτος: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$122,62 εκατ., μερίδιο: 61,7%, ανταγωνιστές: Ιταλία (16,8%), Ισπανία (11,2%), Τουρκία (10,4%)
- (γ) **5201000090**: Άλλο βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο, εκκοκκισμένο: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$119,94 εκατ., μερίδιο: 51,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Σουδάν (19,5%), Μπενίν (13,9%), ΗΠΑ (13,3%)

- (δ) **0808100000**: *Μήλα νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$77,69 εκατ., μερίδιο: 19,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Πολωνία (40,9%), Ιταλία (25,4%), Συρία (5,5%), Λίβανος (4,3%)*
- (ε) **3924100000**: *Πιατικά & άλλα είδη για το σερβίρισμα στο τραπέζι ή την κουζίνα, από πλαστικές ύλες: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$11,87 εκατ., μερίδιο: 55,9%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (10,7%), Τουρκία (8,6%), Μαλαισία (6,9%), Ν. Ζηλανδία (6,2%)*
- (στ) **2402200000**: *Τσιγάρα: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$11,57 εκατ., μερίδιο: 18,9%, κύριοι ανταγωνιστές: Σερβία (36,5%), Γερμανία (30,7%), Τουρκία (6,6%)*
- (ζ) **0810500000**: *Ακτινίδια νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$10,67 εκατ., μερίδιο: 47,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (51,3%), Χιλή (1,3%)*
- (η) **0809300000**: *Ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται τα νεκταρίνια, νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$7,64 εκατ., μερίδιο: 46,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Ισπανία (21,1%), Λίβανος (19,7%), Ιταλία (10,8%)*
- (θ) **4810920000**: *Άλλα χαρτιά και χαρτόνια, πολλαπλών στρώσεων, έστω και επιφανειακά χρωματισμένα, επιφανειακά διακοσμημένα ή τυπωμένα, σε κυλίνδρους ή ορθογώνια (συμπεριλαμβανομένων τετραγώνων) φύλλων, οποιουδήποτε μεγέθους: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$7,46 εκατ., μερίδιο: 5,5%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Γερμανία (17,5%), Κίνα (15,1%), Φινλανδία (13,4%), Αυστρία (10,9%), Σουηδία (10,1%)*
- (ι) **2008700000**: *Κονσερβοποιημένα ροδάκινα, περιλαμβανομένων νεκταρινιών: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$6,42 εκατ., μερίδιο: 94,6%, κύριος ανταγωνιστής: Ισπανία (5%)*
- (ια) **3004901000**: *Αντισυλληπτικά, αντικαρκινικά φάρμακα, φάρμακα μεταμοσχεύσεων, καρδιαγγειακά φάρμακα, φάρμακα για χρόνιες ασθένειες και άλλα φάρμακα: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$5,76 εκατ., μερίδιο: 0,5%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Ελβετία (31%), Γερμανία (18,1%), ΗΠΑ (8,1%)*
- (ιβ) **2711130010**: *Υγροποιημένα βουτάνια, συσκευασμένα προς λιανική πώληση: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$4,39 εκατ., μερίδιο: 0,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (66,4%), Αλγερία (16,6%), ΗΑΕ (4,1%)*
- (ιγ) **0809400000**: *Δαμάσκηνα νωπά: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$4,39 εκατ., μερίδιο: 16,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (47,1%), Συρία (18,9%), Ισπανία (9,2%), Λίβανος (7,9%)*
- (ιδ) **8701200010**: *Ελκυστήρες για οδούς για ημιρυμουλκούμενα: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$3,95 εκατ., μερίδιο: 1,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Γερμανία (86,6%), Ιταλία (4,1%), Κίνα (1,8%), Γαλλία (1,7%)*
- (ιε) **2503000090**: *Θείο κάθε είδους, μη εξευγενισμένο: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$3,36 εκατ., μερίδιο: 6,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Λιβύη (25,1%), Σ. Αραβία (20,3%), Ρουμανία (16,5%), Ουκρανία (9,7%), Ρωσία (8,4%)*
- (ιστ) **7210120010**: *Ηλεκτρικές πλάκες, μη επικαλυμμένες ή τυπωμένες, για την κατασκευή δοχείων συσκευασίας θρεπτικών υλικών, από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, επιχρισμένα ή επικαλυμμένα με κασσίτερο, πάχους $\geq 0,5$ mm: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$2,91 εκατ., μερίδιο: 4,1%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Τουρκία (17,9%), Ολλανδία (16,6%), Κίνα (16,3%), Βέλγιο (12,8%), Γερμανία (12%)*

(ιζ) **1901909010**: Παρασκευάσματα διατροφής από δημητριακά, που περιέχουν λιπαρές ουσίες από γάλα: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$2,87 εκατ., μερίδιο: 19,7%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιρλανδία (33,8%), Γαλλία (19,6%), Δανία (17%).

(ιη) **7205210000**: Κόκκοι από χαλυβοκράματα: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$2,45 εκατ., μερίδιο: 96,5%, κύριος ανταγωνιστής: Κίνα (3%)

(ιθ) **2401100010**: Ακατέργαστα καπνά, χωρίς αφαίρεση του μίσχου: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$2,44 εκατ., μερίδιο: 0,9%, κυρίαρχοι προμηθευτές: Μαλάουι (25,2%), Βραζιλία (18,5%), Ινδονησία (17,1%), Κίνα (11,7%), Ινδία (10%)

(κ) **5201000010**: Βαμβάκι μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο, μη εκκοκκισμένο: ελληνικές εξαγωγές 2019: \$2,2 εκατ., μερίδιο: 67,9%, κύριος ανταγωνιστής: Μπουρκίνα Φάσο (32,1%)

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών

Σε εκατ. €	2015	2016	2017	2018	2019
Εισπράξεις	356,8	325,5	347,9	473,2	563,2
Πληρωμές	80,2	70,8	81,8	117,9	141,7
Ισοζύγιο υπηρεσιών	276,6	254,7	266,1	355,3	421,5

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ταξιδιωτικό	15,9	3,4%	36,9	6,6%	+132,1%
Μεταφορές	445,2	94,1%	518,0	92,0%	+16,3%
Λοιπές υπηρεσίες	12,1	2,6%	8,3	1,5%	-31,4%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημείωση: Από το 2015 και μετά, τα έσοδα από θαλάσσιες μεταφορές υπολογίζονται πλέον με βάση το Υπόδειγμα Εκτίμησης της Ελληνικής Ναυτιλίας, βάσει του οποίου η γεωγραφική κατανομή των εσόδων γίνεται με βάση τον ελλιμενισμό των πλοίων και όχι απαραίτητα με βάση τον εμπορικό εταίρο.

Επισημαίνουμε το χαμηλό επίπεδο των εισπράξεων από ταξιδιωτικό συνάλλαγμα, το οποίο οφείλεται στο σχετικά χαμηλό επίπεδο των τουριστικών εισροών από Αίγυπτο. Όσον αφορά τις μεταφορές, σύμφωνα με το νέο τρόπο υπολογισμού από το 2015 και μετά, με βάση τον ελλιμενισμό των πλοίων, οι εισπράξεις από μεταφορές εμφανίζονται σχετικά αυξημένες, ωστόσο θεωρούμε ότι η ελληνική ναυτιλία διαθέτει ακόμη μεγαλύτερα περιθώρια ανάπτυξης και δραστηριοποίησης στην αιγυπτιακή αγορά εμπορευματικών φορτίων.

Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Αίγυπτο

	2015	2016	2017	2018	2019
Αφίξεις από την Αίγυπτο στην Ελλάδα	26.077	31.564	25.253	32.632	47.660
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,10%	0,11%	0,08%	0,10%	0,14%
Μεταβολή	+187,7%	+21,0%	-20,0%	+29,2%	+46,0%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ταξιδιωτικό	32,1	27,2%	37,6	26,5%	+17,1%
Μεταφορές	75,3	63,9%	83,1	58,6%	+10,4%
Λοιπές υπηρεσίες	10,6	8,9%	21,0	14,8%	+98,1%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2015	2016	2017	2018	2019
Ροές	0,425	0,314	0,314	0,210	0,033
Απόθεμα	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημείωση: Τα στοιχεία αποθεμάτων (stocks) ελληνικών επενδύσεων στην Αίγυπτο δε μας παρασχέθηκαν, χαρακτηριζόμενα ως εμπιστευτικά. (Μ/Δ = μη διαθέσιμα στοιχεία)

Το συνολικό ύψος των επενδυμένων ελληνικών κεφαλαίων (stock) στην Αίγυπτο, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύουν οι ελληνικές επιχειρήσεις και έχει επεξεργαστεί ο οργανισμός ENTERPRISE GREECE (ενημέρωση Ιούνιος 2017, στοιχεία 2015), εκτιμάται ότι ανέρχεται σε €779 εκατ. όσον αφορά τα στοιχεία ενεργητικού και σε €433 εκατ. όσον αφορά τα ίδια κεφάλαια. Ωστόσο κατά τεκμήριο θεωρούμε ότι το πραγματικό επενδυμένο κεφάλαιο είναι υψηλότερο, δεδομένου ότι πολλές ελληνικές επενδύσεις πραγματοποιούνται μέσω τρίτων χωρών (π.χ. Κύπρου).

Οι ελληνικές επενδύσεις εντοπίζονται κυρίως στους εξής τομείς: βιομηχανιών χάρτου, τσιμέντου, πετρελαίου, κατασκευών, τροφίμων, χρωμάτων και δομικών υλικών, συστημάτων άρδευσης, αλουμινίου, τραπεζών, θαλασσιών και αεροπορικών μεταφορών, υπηρεσιών εκπαίδευσης, τεχνολογίας πληροφορικής. Εκ των σημαντικότερων ελληνικών επενδύσεων είναι οι ακόλουθες: TITAN (τσιμέντα), Alumil, ETEM (αλουμίνιο), Κεραμουργία Β. Ελλάδος (Κοθάλη, δομικά υλικά), Αρχιρόδον (τεχνικά έργα λιμένων), Orange Wave / Biofresh (χυμοί), Eurodrip (συστήματα υδρεύσεως και αρδεύσεως), Χαρτοποιία Θράκης (Pyramids Paper Mills S.A.E. – Flora, χαρτοβιομηχανία, υπό διαδικασία εξυγίανσης), Edita / Chirita (τρόφιμα), POLYECO / GAEA (διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, εναλλακτικά καύσιμα), Er-Lack (χρώματα), Εθνική Τράπεζα (υπό διαδικασία εξόδου από την αιγυπτιακή τραπεζική αγορά), IC Systems (βιομηχανικός αυτοματισμός), EPSI Egypt (ψυκτικός εξοπλισμός), Όμιλοι Χανδρή και Ευγενίδη (θαλάσσιες μεταφορές), CCC (κατασκευές), Emulcom (θυγατρική του ομίλου Γρηγοριάδη, ασφατικά γαλακτώματα), Aegean Airlines (αεροπορικές μεταφορές), AXON (εκπαίδευση), ENERGEAN (έρευνα & εξόρυξη πετρελαίου / φυσικού αερίου), BCI Egypt (θυγατρική της EUROCERT, πιστοποιήσεις), CARE DIRECT (προϊόντα και υπηρεσίες για νέες μητέρες), Calsta Workwear (φόρμες & ρουχισμός εργασίας).

Σημαντική εξέλιξη που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια του 2019 και συγκεκριμένα προς το τέλος του έτους, ήταν η επίλυση των χρονιζόντων –εδώ και σχεδόν εικοσαετία– προβλημάτων της ελληνικών συμφερόντων κεραμουργίας Egyptian Greek for Clay Bricks & Roof Tiles, του ομίλου Κεραμουργίας Β. Ελλάδος, που επισφραγίστηκε δια της

οριστικής εγγραφής της γης επί της οποίας στεγάζεται το εργοστάσιο της εταιρείας στην περιφέρεια Minya της Άνω Αίγυπτο στο κτηματολόγιο, ώστε να μπορεί πλέον η επιχείρηση να λειτουργεί σε πλήρη δυναμικότητα.

Επισημαίνεται ότι ως άνω θετική εξέλιξη οφείλεται ασφαλώς σε σειρά πολυετών ενεργειών και παρεμβάσεων είτε της Πρεσβείας Καΐρου ή –μέσω της Πρεσβείας- της ελληνικής πολιτικής ηγεσίας, που είχαν ως αποτέλεσμα τη σταδιακή επίλυση πληθώρας προβλημάτων που αντιμετώπιζε η ως άνω ελληνική επένδυση, αλλά και, στην εκμετάλλευση της ευνοϊκής συγκυρίας της έβδομης τριμερούς συνόδου κορυφής Ελλάδας-Αιγύπτου-Κύπρου που έλαβε χώρα στο Κάιρο στις αρχές Οκτωβρίου. Σημειώνεται επίσης ότι το ευνοϊκό momentum της ανωτέρω συνόδου απέφερε ορισμένες θετικές εξελίξεις όσον αφορά τη μερική επίλυση σειράς πρόσθετων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν ελληνικές επενδύσεις (λ.χ. τσιμεντοποιία TITAN) ή και προϊόντα (λ.χ. ελληνική φέτα) στην Αίγυπτο.

Πλήρης κατάλογος των ελληνικών επιχειρήσεων οι οποίες έχουν επενδύσει στην Αίγυπτο παρατίθεται στο στατιστικό παράρτημα (βλ. πίνακα 3).

2.2.2 Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα

Πίνακας 22: Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα

Σε εκατ. €	2015	2016	2017	2018	2019
Ροές	0,802	1,773	6,479	7,405	8,773
Απόθεμα	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ	Μ/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημείωση: Τα στοιχεία αποθεμάτων (stocks) αιγυπτιακών επενδύσεων στην Ελλάδα κατά την αναφερόμενη περίοδο είναι αμελητέα, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. (Μ/Δ = μη διαθέσιμα στοιχεία)

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Αιγύπτου

Το διμερές θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας είναι εξαιρετικά εκτεταμένο, με την πρώτη εμπορική συμφωνία να χρονολογείται από το έτος 1895. Κατωτέρω παρατίθενται οι κύριες διμερείς συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου, από τα μέσα της δεκαετίας του 1960 και έπειτα, όπως έχουν καταγραφεί από την Ειδική Νομική Υπηρεσία του ΥΠΕΞ.

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΗΡΤΗΜΕΝΩΝ ΣΕ ΑΥΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 26/09/1966, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 22, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/06/1967, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 98/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/06/1967
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ ΕΙΣ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 23/07/1968, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 113, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 08/03/1969, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 42/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 08/03/1969, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ: 10/06/1969

- **ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 11/02/1976, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.518, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 11/01/1977, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 4/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 11/01/1977, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ 01/01/1976
- **ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 06/03/1979, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1033, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/03/1980, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 58/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 14/03/1980, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 27/05/1980
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1453, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 16/06/1984, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 88/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 16/06/1984, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 18/04/1981
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1441, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 21/05/1984, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 71/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 21/05/1984, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 21/07/1984
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ (ΔΙ' ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ) ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ: 18/04/1981
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 15/10/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.1595, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 19/05/1986, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 66/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 19/05/1986, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 26/09/1986
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 24/02/1986, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1715, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 08/07/1987, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 117/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 08/07/1987, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 31/03/1989
- **ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 28/10/1987, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1984, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 10/12/1991, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 188/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 10/12/1991, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 20/01/1992

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 16/07/1993, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.2294, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 24/02/1995, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 42/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 24/02/1995, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 06/04/1995
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 27/11/2004, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3484, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 07/08/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 170/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 07/08/2006, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 23/08/2006
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 27/11/2004, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3392, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 04/10/2005, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 241/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 04/10/2005, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 19/10/2005
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 30/05/2005, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3435, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/02/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 30/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 14/02/2006
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 07/06/2005, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ: 07/06/2005
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 07/05/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3478, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 19/07/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 151/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 19/07/2006
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΤΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 19/06/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3641, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/02/2008, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 23/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 14/02/2008

- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 31/10/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.3664, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 02/06/2008, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 100/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 02/06/2008
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 13/06/2013, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.4291, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 24/09/2014, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 202/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 24/09/2014
- **ΤΡΙΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 29/10/2014, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν. 4421/2016, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 29/6/2016, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: Α'179, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 29/6/2016, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 30/10/2017
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ. ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 04/12/2014, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.4424, ΗΜΕΡΟΜ. ΚΥΡΩΣΗΣ : 27/09/2016, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 183/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 27/09/2016
- **ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ. ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 04/12/2014
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 08/12/2015
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/02/2016, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.4448, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 13/01/2017, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 1/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 13/01/2017

- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 05/07/2017

- **ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜ. ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/11/2017

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΑΙΓΥΠΤΟΥ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΥΤΗΣ**

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΡΗΤΗ, 10/10/2018 (στο περιθώριο της 6^{ης} Τριμερούς Συνόδου Κορυφής Ελλάδος-Κύπρου-Αιγύπτου). ΕΚΚΡΕΜΕΙ Η ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ.

Στο περιθώριο της ίδιας ως άνω Συνόδου υπεγράφησαν στις 10/10/2018 τα παρακάτω μνημόνια τριμερούς συνεργασίας Ελλάδος- Κύπρου Αιγύπτου:

- (α) Μνημόνιο Συνεργασίας για την Εκπαίδευση σε θέματα Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης** μεταξύ Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων Ελλάδος, Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου και Υπουργείου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Επιστημονικής Έρευνας Αιγύπτου
- β) Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικότητας** μεταξύ Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης Ελλάδος, Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού Κύπρου και Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας Αιγύπτου
- γ) Μνημόνιο Συνεργασίας επί της τεχνικής συνεργασίας στον τελωνειακό τομέα** μεταξύ Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, Τμήματος Τελωνείων και Φόρων Κύπρου και Αιγυπτιακής Τελωνειακής Αρχής
- δ) Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ Φορέων Προώθησης Επενδύσεων** (μεταξύ Enterprise Greece, Cyprus Investment Promotion Agency και Egyptian General Authority for Investments).

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019

- ✓ **Δράσεις και παρεμβάσεις Γραφείου Ο.Ε.Υ. σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου** (επισκέψεις, αποστολή ρηματικών διακοινώσεων), σε διαρκή συνεργασία με την Αντιπροσωπεία Ε.Ε., τα αρμόδια Υπουργεία Εμπορίου & Βιομηχανίας, Μεταφορών, Γεωργίας, τα Τελωνεία και τις αρμόδιες Διευθύνσεις λοιπών αιγυπτιακών υπηρεσιών, καθώς επίσης σε συνεργασία με Αιγύπτιους εισαγωγείς, **για επίλυση προβλημάτων και άρση τεχνικών εμποδίων στις εισαγωγές ελληνικών προϊόντων.**
- ✓ **Επισκέψεις – παραστάσεις στα παραγωγικά υπουργεία** (Εμπορίου, Βιομηχανίας, Γεωργίας, Πετρελαίου, Ενέργειας, Επενδύσεων), **στα Υπουργεία Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Μεταφορών, στις πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές και εν γένει στις Αρχές της χώρας** (τελωνεία, λιμενικές Αρχές, διοικήσεις βιομηχανικών ζωνών, Κεντρική Τράπεζα, περιφέρειες κλπ.) **για διευθέτηση – επίλυση επιμέρους προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις.**

- ✓ **Παρεμβάσεις** προς το Υπουργείο Επενδύσεων, τη Γενική Αρχή Επενδύσεων (GAFI), την Αρχή Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA), το Υπουργείο Μεταφορών, την κρατική εταιρεία πετρελαίου (EGPC), καθώς και επισκέψεις σε περιφερειακές Διοικήσεις-Νομαρχίες, **είτε για επίλυση σειράς προβλημάτων που αντιμετωπίζουν ορισμένοι εκ των Ελλήνων επενδυτών, είτε προς υποβοήθηση ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Αίγυπτο για την υπέρβαση εμποδίων.** Στο τέλος του 2019 (Δεκέμβριος), χάρη στις ενέργειες του Έλληνα Πρέσβη, σε συντονισμό και συνεργασία με το Γραφείο Ο.Ε.Υ., επιλύθηκε οριστικά το πρόβλημα που αντιμετώπιζε επί περίπου εικοσαετία η εταιρεία Egyptian Greek for Clay Bricks & Roof Tiles – επένδυση της Κεραμουργίας Β. Ελλάδος στην Αίγυπτο- με την εγγραφή της γης επί της οποίας στεγάζονται οι παραγωγικές της εγκαταστάσεις. Θέση προβλημάτων σε διμερείς συναντήσεις σε επίπεδο ΥΠΕΞ σε Ελλάδα και Αίγυπτο. Παρεμβάσεις σε επίπεδο εδώ Αντιπροσωπείας της Ε.Ε.
- ✓ **Πληροφόρηση και παροχή συμβουλών σε ελληνικές επιχειρήσεις αναφορικά με το υιοθετηθέν, από τις αρχές του 2016, καθεστώς υποχρεωτικής εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικά μητρώα του Υπουργείου Εμπορίου (registration).** Συντονισμένες προσπάθειες και ενέργειες Γραφείου Ο.Ε.Υ., με στόχο την υποβοήθηση της εγγραφής ελληνικών επιχειρήσεων σε εν λόγω ειδικά μητρώα, ώστε να επιτραπεί σε αυτές να εξάγουν τα προϊόντα τους στην Αίγυπτο. **Επιτυχείς παρεμβάσεις μας** –σε συντονισμό με την εδώ Διπλ. Αντιπροσωπεία της Ε.Ε.- προς τις αρμόδιες αιγυπτιακές Αρχές (Υπ. Εμπορίου, GOEIC) με σκοπό την άρση του αδιεξόδου που δημιουργήθηκε το καλοκαίρι 2019, όταν είχε αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο που ρύθμιζε την πιστοποίηση προϊόντων προ φόρτωσης, με αποτέλεσμα τουλάχιστον 4 ελληνικές εταιρείες να μην μπορούν να εξάγουν τα προϊόντα τους στην Αίγυπτο. Επιπλέον, οι προσπάθειες του Γραφείου Ο.Ε.Υ., σε συντονισμό με την εδώ Διπλ. Αντιπροσωπεία της Ε.Ε., είχαν ως αποτέλεσμα –εξ όσων γνωρίζουμε- την εγγραφή κατά τη διάρκεια του 2019, 7 ελληνικών εταιρειών στα μητρώα του Υπουργείου Εμπορίου.
- ✓ **Συντονισμένες παρεμβάσεις του Γραφείου Ο.Ε.Υ., σε συνεργασία με το ΥΠΑΑΤ, την Πρεσβεία και την εδώ Διπλ. Αντιπροσωπεία της Ε.Ε.,** τόσο προς τις αρμόδιες αιγυπτιακές Αρχές (Υπουργεία Γεωργίας και Υγείας, Εθνική Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων-NFSA), με σκοπό να ξεπεραστούν προβλήματα στην απρόσκοπτη εισαγωγή φορτίων ελληνικής φέτας από διάφορους Έλληνες προμηθευτές, επί τη βάση αυστηρού και μη συμμορφούμενου με τις διεθνώς ισχύουσες προδιαγραφές αιγυπτιακού προτύπου του έτους 2005, αναφορικά με τα επίπεδα περιεκτικότητας της φέτας σε ζύμες. Τα εν λόγω προβλήματα είχαν καταγραφεί από τις αρχές του 2018. Στις αρχές του 2020 η αιγυπτιακή κυβέρνηση τροποποίησε συγκεκριμένη προβληματική διάταξη του προτύπου.
- ✓ **Καλλιέργεια επαφών με κρατικούς φορείς** (Υπουργείο Μεταφορών, Εθνική Αρχή Σηράγγων, Μετρό Καΐρου, Αρχή Οικονομικής Ζώνης Διώρυγας Σουέζ), αλλά και **ιδιωτικές εταιρείες συμβούλων του κλάδου κατασκευών, με σκοπό τη διευκόλυνση ενδιαφερόμενων ελληνικών κλαδικών φορέων και επιχειρηματικών ομίλων που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον κατασκευαστικό κλάδο και στα μεγάλα δημόσια έργα που υλοποιούνται στην Αίγυπτο.** Επίσης, επαφές με τις αιγυπτιακές Αρχές και ιδιωτικούς φορείς, με σκοπό τη διευκόλυνση προσπαθειών ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων να δραστηριοποιηθούν στην Αίγυπτο, ιδιαίτερα στους κλάδους τεχνικών συμβουλευτικών υπηρεσιών σε κατασκευαστικά έργα μετρό, εκσυγχρονισμού και επέκτασης λιμενικών υποδομών, καθώς επίσης αυτοκινητοβιομηχανίας και επιπλοβιομηχανίας.

- ✓ Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. μερίμνησε για τη **διοργάνωση επιχειρηματικής αποστολής 9 εταιρειών μελών του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδας (ΣΒΒΕ) που επισκέφθηκε το Κάιρο το διάστημα 4-7 Μαρτίου 2019** με επικεφαλής τον τότε Υφυπουργό Οικονομίας & Ανάπτυξης κ. Γιαννακίδη, καθώς και τον τότε Γενικό Γραμματέα ΔΟΣ & ΑΣ του Υπουργείου Εξωτερικών, κ. Μπράχο. Η ελληνική επιχειρηματική αποστολή υλοποιήθηκε δια της συνεργασίας του ΣΒΒΕ με την Ομοσπονδία Αιγυπτιακών Βιομηχανιών (FEI) και το Γραφείο μας. Στις 5 Μαρτίου διοργανώθηκε επιχειρηματικό φόρουμ στους χώρους της FEI, όπου υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ FEI και ΣΒΒΕ, ενώ πραγματοποιήθηκαν συνολικά περίπου 90 συναντήσεις των 9 μελών της επιχειρηματικής αποστολής του ΣΒΒΕ με 50 αιγυπτιακούς ομίλους, καθώς και περί τις 15 πρόσθετες συναντήσεις που διευθετήθηκαν επί τόπου από το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Στις 6 Μαρτίου, τα μέλη της ελληνικής αποστολής πραγματοποίησαν επίσκεψη στην έδρα της Αρχής της Διώρυγας Σουέζ, στην Ισμαηλία, όπου η αιγυπτιακή πλευρά προέβη σε εμπειριστατωμένη παρουσίαση τόσο του επενδυτικού θεσμικού πλαισίου στη χώρα και του ιδιαίτερα φιλικού καθεστώτος υποδοχής επενδύσεων της Οικονομικής Ζώνης Σουέζ.
- ✓ Το Γραφείο μας μερίμνησε για το **κλείσιμο προκαθορισμένων συναντήσεων για τις 8 ελληνικές επιχειρήσεις διαφόρων κατηγοριών δομικών υλικών που μετείχαν στη 2^η BIG 5 CONSTRUCT EGYPT**, η οποία έλαβε χώρα κατά το διάστημα 2-4 Σεπτεμβρίου 2019, στο νέο διεθνές εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου. Στη διάρκεια της έκθεσης πραγματοποιήθηκαν συνολικά 60 συναντήσεις εκπροσώπων των ελληνικών εταιρειών με εκπροσώπους 18 αιγυπτιακών ομίλων, τις οποίες οργάνωσε το Γραφείο μας.
- ✓ Το Γραφείο μας **συνεργάστηκε με τους Αιγύπτιους διοργανωτές** (Υπουργείο Επικοινωνιών & Τεχνολογίας Πληροφορικής) και **κατέβαλε προσπάθειες για επανάληψη εθνικής συμμετοχής στην έκθεση CAIRO ICT 2019** (1-4.12.2019), σε συνεννόηση με το ελληνικό Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Εν λόγω συμμετοχή δεν κατέστη δυστυχώς τελικώς δυνατή.
- ✓ **Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF)**: Εν λόγω πρωτοβουλία ξεκίνησε στα μέσα Ιανουαρίου 2019, κατόπιν σχετικής δραστηριοποίησης αιγυπτιακής κυβέρνησης (Υπ. Πετρελαίου). Στη διάρκεια του 2019 έλαβαν χώρα 2 Υπουργικές Σύνοδοι (Ιανουάριο & Ιούλιο), 4 σύνοδοι της Ομάδας Εργασίας Υψηλού Επιπέδου (HLWG, Ιανουάριο, Μάρτιο, Ιούλιο και Νοέμβριο), καθώς και η εναρκτήρια σύνοδος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Βιομηχανίας Φυσικού Αερίου (GIAC, Νοέμβριο). Το Γραφείο μας, σε συντονισμό με την Πρεσβεία, παρείχε πλήρη οργανωτική υποστήριξη πριν και κατά τη διάρκεια των συνόδων, καθώς και εκπροσώπηση στα όργανα του Φόρουμ, όταν δεν υπήρχε εκπρόσωπος του ΥΠΕΝ.
- ✓ **Συμμετοχή στην προετοιμασία και παροχή συνδρομής στο πλαίσιο της 7^{ης} Τριμερούς Συνάντησης Κορυφής Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου που έλαβε χώρα στο Κάιρο στις 8.10.2019**. Το Γραφείο Ο.Ε.Υ., σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου και τις αρμόδιες ελληνικές υπηρεσίες, προέβη σε σειρά ενεργειών προς τις αιγυπτιακές Αρχές, με σκοπό την προετοιμασία της Συνάντησης. Στη συνάντηση κορυφής μετείχε ο τότε Προϊστάμενος του Γραφείου Ο.Ε.Υ., κ. Μακρανδρέου.
- ✓ **Συμμετοχή στην προετοιμασία**, σε συνεργασία με την κεντρική υπηρεσία του ΥΠΕΞ, αλλά και το Γραφείο Ο.Ε.Υ. της αιγυπτιακής πρεσβείας στην Αθήνα, **της 4^{ης} ευρω-αραβικής διάσκεψης κορυφής που έλαβε χώρα στην Αθήνα κατά το διήμερο 29-30.10.2019**, με τίτλο “A Strategic Partnership”, στην οποία την Αίγυπτο εκπροσώπησε ο Υπουργός Πετρελαίου κ. El-Molla.

- ✓ **Οργάνωση μικρής αποστολής δύο αιγυπτιακών επιχειρήσεων σε πρόγραμμα “hosted buyers” και επιχειρηματικών συναντήσεων του Enterprise Greece για τον κλάδο γαλακτοκομικών & τυριών, που υλοποιήθηκε κατά το διάστημα 9-14.6.2019.**
- ✓ **Οργανωτική συνδρομή Γραφείου Ο.Ε.Υ. προς την εδώ Διπλ. Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. για προετοιμασία του πρώτου επιχειρηματικού συνεδρίου της Ένωσης για τη Μεσόγειο (UfM Business Forum), που έλαβε χώρα στις 18.6.2019 με τη συμμετοχή περίπου 150 εκπροσώπων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, στο οποίο μετείχε ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου Πειραιώς, καθώς και της Επιτροπής Εμπορίου της Ένωσης των Μεσογειακών Επιμελητηρίων (ASCAME), κ. Βασίλης Κορκίδης. Το Γραφείο μας προσέλκυσε στην εκδήλωση εδώ δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων, αλλά και οικονομικούς εταίρους ελληνικών επιχειρήσεων.**
- ✓ **Συμμετοχή εκπροσώπου Γραφείου Ο.Ε.Υ. (Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄, κ. Γκάσιος) σε συναντήσεις των Υποεπιτροπών στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σύνδεσης Ε.Ε.-Αιγύπτου, για τους τομείς βιομηχανίας, εμπορίου, υπηρεσιών, επενδύσεων, γεωργίας, τελωνειακής συνεργασίας (17.6.2019).**
- ✓ **Παρουσία στις 15.9.2019 τότε Προϊσταμένου Γραφείου Ο.Ε.Υ. κ. Μακρανδρέου και Συμβούλου Ο.Ε.Υ. Α΄ κ. Γκάσιου, σε τελετή κλεισίματος προγράμματος τεχνικής βοήθειας υπό τον τίτλο “Trade & Domestic Market Enhancement Programme” (TDMER), στο οποίο μετείχαν –σε σκέλος του που αφορούσε το εξωτερικό εμπόριο και τις εξαγωγές- μερικοί Έλληνες εμπειρογνώμονες, μεταξύ των οποίων ο Δρ. Γ. Μυρογιάννης, ως επικεφαλής (“team leader”).**
- ✓ **Συμμετοχή εκπροσώπου Γραφείου Ο.Ε.Υ. (Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄, κ. Γκάσιος) στις εργασίες της 10^{ης} συνάντησης Οικονομικού Διαλόγου Ε.Ε.-Αιγύπτου (17-18.9.2019).**
- ✓ **Συμμετοχή στελέχους του Γραφείου Ο.Ε.Υ. (Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄, Π. Γκάσιος) σε δύο ενημερωτικές εκδηλώσεις προς Έλληνες επιχειρηματίες κλάδου δομικών υλικών, στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, που διοργάνωσε το Enterprise Greece, η μεν πρώτη στις 26.3.2019 (Αθήνα), η δε δεύτερη στις 27.3.2019 (Θεσσαλονίκη), καθώς και σε θεματική ημερίδα πληροφόρησης Ελλήνων επιχειρηματιών στην Αθήνα, που διοργάνωσε η Β8 Διεύθυνση ΥΠΕΞ με το ΕΒΕΑ, στις 19.12.2019, με αντικείμενο την αιγυπτιακή αγορά φαρμακευτικών & καλλυντικών.**
- ✓ **Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. παρείχε συνδρομή στο Αραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο Εμπορίου & Αναπτύξεως στο πλαίσιο της προετοιμασίας της 3^{ης} ημερίδας “Doing Business in the Arab World”, που έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 21.3.2019, αποστέλλοντας προσκλήσεις και εξασφαλίζοντας συμμετοχές –ακόμη και ως ομιλητών- εκπροσώπων αιγυπτιακών επιχειρήσεων. Στην ημερίδα συμμετείχε ως ομιλητής ο τότε Προϊστάμενος του Γραφείου Ο.Ε.Υ. κ. Μακρανδρέου. Μικρή συνδρομή παρείχαμε στο Αραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο και κατά την προετοιμασία του 8^{ου} Αραβο-Ελληνικού οικονομικού φόρουμ που έλαβε χώρα στην Αθήνα στο τέλος Νοεμβρίου (27-28.11.2019).**
- ✓ **Ενημέρωση αιγυπτιακών φορέων και επιχειρήσεων/προσέλκυση εμπορικών επισκεπτών σε διεθνείς εκθέσεις στην Ελλάδα. Συνεργασία με εδώ εταιρεία που αντιπροσωπεύει την HELEXPO (Al-Raheek) για επιλογή αιγυπτιακών εταιρειών που συμμετέχουν στα Hosted Buyers Programs των σημαντικών διεθνών εκθέσεων που διοργανώνονται στην Ελλάδα.**

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Πίνακας 23: Κλάδοι με προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Ενέργεια: Πετρέλαιο-Φυσικό Αέριο	Συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων σε κρατικούς διαγωνισμούς για έρευνα & ανάπτυξη κοιτασμάτων, εγγραφή σε καταλόγους προμηθευτών αιγυπτιακού κράτους. Συνεργασία στον ενεργειακό κλάδο, κυρίως σε δραστηριότητες εξόρυξης και μεταφοράς φυσικού αερίου που έχει εντοπιστεί στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου
2	Περιβάλλον - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, μεταφορά τεχνογνωσίας, προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος, διεκδίκηση προγραμμάτων και έργων αποκατάστασης περιβαλλοντικών προβλημάτων. Δυνατότητα μεταφοράς ελληνικής τεχνογνωσίας σε τεχνικό και διαχειριστικό επίπεδο για ΑΠΕ και συμβατική ενέργεια
3	Κατασκευές	Υπεργολαβική ανάληψη έργων δημιουργίας & εκσυγχρονισμού υποδομών, εξαγωγές δομικών υλικών, μεταφορά ελληνικής τεχνογνωσίας (επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων για παροχή βοήθειας σε έργα, project management κ.α.) και συμπράξεις για από κοινού ανάληψη έργων ανάπτυξης υποδομών
4	Γεωργία	Εξαγωγές γεωργικών μηχανημάτων και εξοπλισμού άρδευσης. Ανάπτυξη ελαιοκαλλιεργειών & παροχή τεχνογνωσίας τυποποίησης ελαίων, ιχθυοκαλλιεργειών, μεταποίησης αγροτικών προϊόντων- ενδεδειγμένη η ανάπτυξη κοινών επιχειρήσεων
5	Υγεία: νοσοκομεία, ιατρικός εξοπλισμός, φάρμακα	Συνεργασία με τοπικά ιδιωτικά νοσηλευτικά ιδρύματα, εξαγωγές φαρμάκων & ιατρικού εξοπλισμού. Παροχή πιστοποίησης σε προϊόντα ιατρικού εξοπλισμού
6	Μεταφορές & logistics	Συνεργασία σε σύστημα συνδυασμένων μεταφορών στον τομέα σιδηροδρόμων (διοργάνωση από ελληνικής πλευράς «workshop»). Συνεργασία στον τομέα logistics. Παροχή ελληνικής τεχνογνωσίας για τη δημιουργία κέντρου logistics στον λιμένα Αλεξανδρείας. Συνδρομή σε επίπεδο τεχνογνωσίας για νέο πανεπιστήμιο στην Αίγυπτο, με εξειδίκευση στις μεταφορές
7	Διαλιμενική & ναυτιλιακή συνεργασία	Διαλιμενική και ναυτιλιακή συνεργασία, συνεργασία στο ναυπηγοεπισκευαστικό τομέα. Επέκταση και εγκαθίδρυση νέων τακτικών ναυτιλιακών συνδέσεων μεταξύ ελληνικών και αιγυπτιακών λιμένων για την μεταφορά εμπορευμάτων, επιβατών και οχημάτων

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
8	Τουρισμός	Τουριστική συνεργασία για ενίσχυση του τουρισμού μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου & Αιγύπτου, αλλά και κοινή παροχή τουριστικού προϊόντος σε άλλες χώρες. Συνεργασία στον τομέα της διοργάνωσης κρουαζιέρων
9	Βιομηχανία – βιομηχανικά προϊόντα	Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων
10	Τρόφιμα & ποτά	Εξαγωγές τροφίμων & ποτών
11	Τηλεπικοινωνίες	Εξαγωγές τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και λογισμικού για εφαρμογές, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών
12	Διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων	Εξαγωγές εξοπλισμού & τεχνογνωσίας Συνεργασία στον τομέα διαχείρισης υδάτων, αφαλάτωσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων
13	Franchising	Ανάληψη πρωτοβουλίας σε κλάδους όπως ένδυση, έπιπλα, είδη δώρων, ξενοδοχεία, αλυσίδες ταχυεστίασης κλπ.
14	Αμυντική βιομηχανία και συναφείς κλάδοι	Εξαγωγές αμυντικού εξοπλισμού & παροχή τεχνογνωσίας

Η διαχρονική πορεία των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μας με την Αίγυπτο την τελευταία πενταετία χαρακτηρίζεται από μια αξιόλογη δυναμική που παρουσιάζει διάρκεια και αντοχή παρά την αρνητική συγκυρία που έχουν βιώσει κατά το συγκεκριμένο διάστημα οι αντίστοιχες οικονομίες.

Ο εντυπωσιακός τετραπλασιασμός του όγκου του διμερούς εμπορίου τη 10ετία 2009-2019 και ιδίως η αλματώδης άνοδος κατά το σκέλος του που μας ενδιαφέρει περισσότερο, δηλαδή των εξαγωγών μας, **έχει εδραιώσει την Αίγυπτο ως μία εκ των σπουδαιότερων εξαγωγικών αγορών μας (12^η το 2019)**. Κατά συνέπεια, έχει αυξηθεί τα τελευταία έτη το ενδιαφέρον των ελληνικών επιχειρήσεων για την αιγυπτιακή αγορά, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τον αριθμό των αιτημάτων για αναζήτηση εμπορικών εταίρων που περιέρχονται στο Γραφείο μας. Από την ανάγνωση των στατιστικών στοιχείων των εξαγωγών μας προκύπτει, ωστόσο, διαχρονικά σαφής κυριαρχία των πετρελαιοειδών τα οποία καλύπτουν πάνω από τα 2/3 του συνόλου, παρά την αύξηση στα σημαντικότερα εξαγόμενα προς την χώρα ελληνικά προϊόντα. Συνεπώς αποτελεί μονόδρομο η στόχευση για διεκδίκηση μεγαλύτερου μεριδίου από τα υπόλοιπα προϊόντα μας με ταυτόχρονη διεύρυνση του φάσματός τους.

Δυνατότητες για υλοποίηση της επιδίωξής μας αύξησης των ελληνικών εξαγωγών προς την Αίγυπτο, παρά τα ανακύπτοντα κατά καιρούς εμπόδια και δυσχέρειες, υπάρχουν πολλές και ισχυρές αφού εδράζονται σε λογικές παραδοχές και πραγματικά στοιχεία όπως είναι το μεγάλο μέγεθος της αιγυπτιακής αγοράς, η κομβική της θέση για επανεξαγωγή σε χώρες της ευρύτερης περιοχής, η ικανότητα πρόσβασης λόγω της ευμενούς διάθεσης των Αιγυπτίων έναντι των Ελλήνων, η φύση και η διάρθρωση της κοινωνικοοικονομικής διαστρωμάτωσης που επιτρέπει τη διείσδυση των αντίστοιχων προδιαγραφών προϊόντων μας, η Μεσογειακή συγγένεια στις γευστικές προτιμήσεις (όσον αφορά στα τρόφιμα) κλπ.

Ενισχυτικά προς την επιθυμητή κατεύθυνση μπορούν να δράσουν στοχευμένες ενέργειες ιδίως κλαδικού χαρακτήρα και προσανατολισμού σε συνεργασία τόσο με τους οικείους κλαδικούς φορείς στη Ελλάδα όσο και με τους εδώ επιχειρηματικούς συνδέσμους. Στις δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν συγκαταλέγονται προσκλήσεις Αιγύπτιων αγοραστών σε κλαδικές εκθέσεις και εμπορικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα, οργάνωση ειδικών προωθητικών εκδηλώσεων και γευσιγνωσιών, συστηματική συμμετοχή Ελλήνων παραγωγών-εξαγωγέων σε επιχειρηματικές αποστολές που πραγματοποιούνται στην Αίγυπτο, μικρές αλλά επαναλαμβανόμενες δράσεις αναβάθμισης της εικόνας των ελληνικών προϊόντων με δημοσιεύσεις σε περιοδικά, αφίσες και in-store-promotion επιλεγμένων ελληνικών ετικετών σε μεγάλα σούπερ μάρκετ.

Το ορθό μείγμα καλής τιμής, στοχευμένης διαφήμισης και μικρών προωθητικών δράσεων προς το αιγυπτιακό καταναλωτικό κοινό, θα βοηθήσουν τα ελληνικά καταναλωτικά προϊόντα να εδραιώσουν και επεκτείνουν τη θέση τους στην αιγυπτιακή αγορά. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο ανταγωνισμός είναι οξύς, το καταναλωτικό πρότυπο στην ευρύτερη έκτασή του προκρίνει το κριτήριο της τιμής και πολύ λιγότερο της ποιότητας το οποίο, ωστόσο, βελτιώνεται με το χρόνο ακολουθώντας, κατά κανόνα, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Η άλλη λύση βεβαίως είναι η ενδεικνυόμενη κατά περίπτωση προσαρμογή των προϊόντων κατά τρόπο που να περιορίζεται το κόστος παραγωγής και να επιτυγχάνεται χαμηλότερη τιμή.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να αφιερωθεί και στην έναρξη, στα τέλη του 2014, της **Τριμερούς Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδος, Κύπρου και Αιγύπτου στο πλαίσιο της οποίας αναδύονται ευκαιρίες οικονομικής και επιχειρηματικής συνεργασίας** στους ακόλουθους τομείς: **(α) διαλιμενικής και ναυτιλιακής συνεργασίας**, με στόχο την ανάπτυξη δικτύου θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ των τριών χωρών, **(β) τουριστικής συνεργασίας** για ενίσχυση του τουρισμού μεταξύ των τριών χωρών αλλά και κοινή παροχή τουριστικού προϊόντος σε άλλες χώρες, **(γ) ενέργειας**, κυρίως εξόρυξης και μεταφοράς φυσικού αερίου που έχει εντοπιστεί στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου, **(δ) συνεργασίας στον τομέα της γεωργίας** (παροχή τεχνογνωσίας, ελαιοκαλλιέργειες), **(ε) ανάπτυξης υποδομών**, **(στ) διαχείρισης υδάτων**, **αφαλάτωσης**, **αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων**, **(ζ) προστασίας του περιβάλλοντος**, ιδιαίτερα του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί επτά τριμερείς Συναντήσεις Κορυφής Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, η τελευταία των οποίων έλαβε χώρα στο Κάιρο, τον Οκτώβριο 2019.

Κρίνουμε επίσης σκόπιμο να επισημάνουμε τις υφιστάμενες ευκαιρίες για τον τομέα της ευρύτερης αμυντικής βιομηχανίας μας και την ανάγκη ανάληψης αντίστοιχων πρωτοβουλιών για την προώθηση των προϊόντων του στην Αίγυπτο.

Εν κατακλείδι, οι προοπτικές για την περαιτέρω ανάπτυξη της διμερούς οικονομικής και εμπορικής / επιχειρηματικής συνεργασίας είναι ευοίωνες, δυνατότητες υπάρχουν, απαιτείται εστίαση σε στοχευμένες προσπάθειες σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και των δύο χωρών.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 24: Κλάδοι με προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Αίγυπτο

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Αγορά ακινήτων	Πλέον ελκυστική παραίνεση για επένδυση στην Ελλάδα αποτελεί η πρόσκληση για αγορά εγγείου περιουσίας από Αιγύπτιους που διαθέτουν οικονομική επιφάνεια, με βάση τα παρεχόμενα από τον ελληνικό νόμο κίνητρα και προϋποθέσεις
2	Τουριστικά ακίνητα	Ανάλογα, δυνατότητες υπάρχουν για προσέλκυση αιγυπτιακών ομίλων διαχείρισης τουριστικών ακινήτων & ξενοδοχειακών μονάδων προκειμένου να επενδύσουν σε αγορά και αξιοποίηση ελληνικών τουριστικών ακινήτων
3	Βιομηχανία	Πρόσκληση Αιγυπτίων επιχειρηματιών να συνεταιριστούν με Έλληνες ιδιοκτήτες εταιρειών έτσι ώστε να διοχετευθούν κεφάλαια στην ελληνική παραγωγή
4	Τουρισμός	Συνεργασία σε επενδύσεις σε συνεδριακό τουρισμό, κατάρτιση- εκπαίδευση προσωπικού σε σχολές τουριστικών επαγγελμάτων στην Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται **έντονο ιδιωτικό επενδυτικό ενδιαφέρον στον ελληνικό κλάδο της αγοράς ακινήτων, και δη πολυτελών κατοικιών**. Σημειώνεται ότι, με βάση στοιχεία του Enterprise Greece Μαΐου 2020, η Αίγυπτος κατατάσσεται πέμπτη, πίσω από την Κίνα, τη Ρωσία, την Τουρκία και το Λίβανο και πάνω από το Ιράν, το Ιράκ και την Ιορδανία από απόψεως συμμετοχής Αιγυπτίων στο ελληνικό πρόγραμμα “Golden Visa”, με 152 συνολικά χορηγήσεις αδειών διαμονής σε επενδυτές-αγοραστές ακινήτων από την έναρξη λειτουργίας του προγράμματος, το έτος 2013. Προσδοκάται ότι η –από τον Ιούλιο 2019- επέκταση του προγράμματος αδειών διαμονής σε επενδυτές ώστε να περιλαμβάνει και έμμεσες επενδυτικές τοποθετήσεις, λ.χ. σε ομόλογα και μετοχές, πρόκειται να προσελκύσει πρόσθετους Αιγυπτίους κεφαλαιούχους με ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Το Γραφείο μας δέχεται εξάλλου αρκετά συχνά ερωτήματα από ενδιαφερόμενους να προχωρήσουν σε άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα Αιγυπτίους, αναφορικά με το ισχύον καθεστώς χορήγησης αδειών διαμονής σε ξένους επενδυτές προερχόμενους από τρίτες χώρες.

Επισημαίνεται ότι, **σε συνέχεια της επενδυτικής ημερίδας που διοργάνωσε το Γραφείο μας το Μάρτιο 2018, σε συνεργασία με το Enterprise Greece, προσελκύοντας ισχυρό ενδιαφέρον Αιγυπτίων real estate developers και επιχειρηματικών ομίλων ανάπτυξης και εκμετάλλευσης τουριστικών ακινήτων, γίναμε αποδέκτες –τον Αύγουστο και το Νοέμβριο 2018- του επενδυτικού ενδιαφέροντος δύο μεγάλων αιγυπτιακών ομίλων ανάπτυξης ακινήτων (real estate developers)**. Οι εν λόγω όμιλοι μας εξέφρασαν συγκεκριμένο -και σε προχωρημένη φάση διερεύνησης- επενδυτικό ενδιαφέρον για τη χώρα μας, στον τομέα ανακατασκευής και εκσυγχρονισμού οικιστικών και τουριστικών συγκροτημάτων, με σκοπό την αξιοποίηση και εκμετάλλευσή τους, προσελκύοντας Αιγυπτίους αγοραστές. Το Γραφείο μας παρείχε στους εκπροσώπους των εν λόγω ομίλων εμπεριστατωμένη πληροφόρηση για το επενδυτικό / επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα και συνδρομή στην ανάπτυξη επαφών με το Enterprise Greece, προκειμένου να προσανατολιστούν σε συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες στην Ελλάδα. Έκτοτε, σποραδικά και άλλοι Αιγύπτιοι real estate developers μας εκφράζουν ενδιαφέρον επενδυτικής δραστηριοποίησης στην Ελλάδα.

Όσον αφορά το **αιγυπτιακό ενδιαφέρον για επενδύσεις στην Ελλάδα**, η αιγυπτιακή

πλευρά μας έχει, σε διάφορες ευκαιρίες κατά το διάστημα των τελευταίων ετών, εκφράσει αρκετές φορές, κυρίως σε ανεπίσημη βάση, την προσδοκία της για δημιουργία κέντρων αποθήκευσης και υπηρεσιών logistics στην Ελλάδα, με σκοπό να καταστεί η χώρα μας διαμετακομιστικός κόμβος για τα αιγυπτιακά εξαγόμενα προϊόντα και βασική πύλη εισόδου τους στις ευρωπαϊκές αγορές. Ταυτόχρονα, η αιγυπτιακή πλευρά προσβλέπει σε δημιουργία παραγωγικών εγκαταστάσεων στην Ελλάδα, πλησίον των ως άνω κέντρων διαμετακόμισης, ενδεχομένως σε βιομηχανικές / επενδυτικές ζώνες προοριζόμενες για αιγυπτιακούς ομίλους. Παράλληλα, μας έχει πολλάκις εκφραστεί η επιθυμία της αιγυπτιακής πλευράς να προσελκύσει ανάλογο χαρακτήρα και κλίμακας ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο, καθιστώντας την κύρια πύλη εισόδου των ελληνικών προϊόντων στις αγορές της Αφρικής. Χωρίς να είμαστε σε θέση να προβλέψουμε εάν και σε ποιο βαθμό θα προχωρήσουν –έστω κάποιες– από τις παραπάνω εκατέρωθεν επενδυτικές προσδοκίες, θεωρούμε ότι, εφ’ όσον αυτές υποστηριχθούν από πραγματικό και οικονομικά βιώσιμο ιδιωτικό επιχειρηματικό ενδιαφέρον, έχουν προοπτικές υλοποίησης, αφού διαθέτουν παράλληλα και την απαραίτητη πολιτική στήριξη από την πλευρά των κυβερνήσεων των δύο χωρών.

Όσον αφορά **τις ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο**, θεωρούμε ότι η ισχυρή οικονομική παρουσία της Ελλάδας στην Αίγυπτο, το μέγεθος του επενδεδυμένου κεφαλαίου και η εν γένει δραστηριότητα των εδώ εγκατεστημένων ελληνικών επιχειρήσεων προσδίδουν μεγαλύτερο κύρος και σεβασμό στη χώρα μας αφού προσφέρουν απασχόληση στο εγχώριο εργατικό δυναμικό αλλά και πολύτιμη τεχνογνωσία στην παραγωγική διαδικασία.

Τα τελευταία έτη, για τους γνωστούς λόγους, έχει προκύψει ενδιαφέρον από μερικές ελληνικές επιχειρήσεις για εγκατάσταση εδώ και δημιουργία παραγωγικών μονάδων. Κατά το μέτρο που αυτή η επέκταση δραστηριοτήτων θα μπορούσε να βοηθήσει οικονομικά τη μητρική εταιρεία στην Ελλάδα ώστε να επιβιώσει και να αναπτυχθεί καθίσταται, από υπηρεσιακής σκοπιάς, ηθικά και πρακτικά αποδεκτή. Σε διαφορετική περίπτωση εκφράζουμε κάποιες επιφυλάξεις για το κατά πόσο θα έχρηζε στήριξης ανάλογη τάση, ένεκα των συνεπειών που θα είχε περαιτέρω για το επίπεδο απασχόλησης στην Ελλάδα. Φρονούμε, εν προκειμένω, ότι **οι περιπτώσεις επενδύσεων που εμφανίζουν ενδιαφέρον και αξίζουν ισχυρής στήριξης είναι εκείνες όπου η εδώ διεξαγόμενη παραγωγική δραστηριότητα θα συνεπάγετο και την ταυτόχρονη τροφοδότησή τους με ελληνικές ημικατεργασμένες, έστω, πρώτες ύλες και ιδίως με έτοιμα προϊόντα από την Ελλάδα.**

Για τις περιπτώσεις επενδυτικής παρουσίας για την παροχή υπηρεσιών (τεχνικοί, σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες κλπ.) δεν τίθεται βεβαίως τέτοιο ζήτημα. Μάλιστα ουδαμώς αποκρούουμε την ιδέα εγκατάστασης εδώ και συνεργασίας με την Αίγυπτο επιχειρήσεων οι οποίες θα ανελάμβαναν πρωτοβουλίες στους τομείς των μεταφορών, catering/ bunkering σε εμπορικά πλοία, logistics αποθήκευσης και διαμετακόμισης φορτίων, υπηρεσίες νηογνώμονα και μετρολογίας, κοινοπραξίες με αιγύπτιους για διάλυση πλοίων-ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, κατασκευές, δομικά έργα κλπ. Τουναντίον, **ο τεράστιος όγκος των έργων που έχουν εξαγγελθεί τελευταία από την αιγυπτιακή κυβέρνηση πρέπει να ενταχθεί στο πεδίο κατόπτευσης των διαθετούσων τα προσόντα ελληνικών εταιρειών ούτως ώστε να τύχουν ανάλογης αξιοποίησης οι προσφερόμενες τεράστιες ευκαιρίες. Σημαντικές είναι οι προοπτικές στον ενεργειακό τομέα και ειδικότερα στις ΑΠΕ, η ανάπτυξη των οποίων συνιστά στρατηγικό στόχο της Αιγύπτου η οποία διαθέτει πλούσιο και ανεκμετάλλευτο αιολικό και ηλιακό δυναμικό.**

Στη διάρκεια του 2017 και του 2018 το Γραφείο μας ανέπτυξε ζωηρή πρωτοβουλία για την παρουσίαση ελληνικών τεχνικών εταιρειών σε εδώ φορείς και εταιρείες που εμπλέκονται σε έργα επέκτασης του μετρό του Καΐρου, αλλά και σε έργα επέκτασης και εκσυγχρονισμού λιμένων.

Σε ό,τι αφορά την από αιγυπτιακής πλευράς επιδιωκόμενη, ιδιαίτερα τελευταίως, απόκτηση ελληνικής τεχνογνωσίας σε σειρά κλάδων, επισημαίνεται ότι δεν κρίνουμε σκόπιμη την εκχώρησή της σε αιγυπτιακές επιχειρήσεις και γενικότερα σε υλοποιούμενα επενδυτικά σχέδια στην Αίγυπτο, όταν αυτή δύναται να λειτουργήσει σε βάρος μας, έστω και σε βάθος χρόνου, δημιουργώντας ανταγωνιστικό μειονέκτημα στις διεθνείς αγορές για τα προϊόντα μας, παρά μόνο εάν ο Έλληνας εξαγωγέας υπηρεσιών αποκτά εταιρική συμμετοχή στο υπό υλοποίηση εκάστοτε επενδυτικό / επιχειρηματικό σχήμα.

Με emphaticό τρόπο υποστηρίζουμε ότι **η ελληνική επιχειρηματική παρουσία στη ζώνη της Διώρυγας του Σουέζ, ιδίως, μπορεί και πρέπει να καταστεί εμβληματική** κατ'αντιστοιχία (και ως ταυτόσημη με την έννοια της δυναμικής Ελλάδας) ναυτιλία μας. Προς τούτο, η εμπλοκή και διασύνδεσή μας με τις δραστηριότητες που έχουν προγραμματιστεί και κλιμακώνονται σε αυτή τη γεωστρατηγικής σημασίας διάβαση μπορεί να καταστεί εφικτή κατόπιν δραστηριοποίησης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και μέσω της αξιοποίησης του υφιστάμενου πλαισίου διμερούς συνεργασίας (πρωτόκολλα, MoUs). Εν προκειμένω, επιδιώκεται **η εμβάθυνση και η διεύρυνση της ενδεικνυόμενης λιμενικής συνεργασίας με την αιγυπτιακή πλευρά και με άλλους λιμένες** (Πορτ Σάιντ, Δαμιέττη - Αλεξανδρούπολη, Καβάλα) κατά τρόπο που να μειώνει τα κόστη και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και να καθιστά μακρόθεν ανταγωνιστικότερη τη μέσω Σουέζ-Πειραιά (ή και άλλων ελληνικών λιμανιών) διαδρομή των εμπορευμάτων, στη συντριπτική τους πλειονότητα εμπορευματοκιβωτίων, από τις αγορές της ΝΑ Ασίας προς την Ευρώπη, έναντι άλλων διαθέσιμων εναλλακτικών πλόων.

Επισημαίνουμε ότι στις αρχές Δεκεμβρίου 2015 υπογράφηκαν μνημόνια κατανόησης του λιμένα Καβάλας με το λιμένα Αλεξάνδρειας, καθώς και του λιμένα Αλεξανδρούπολης με το λιμένα της Δαμιέττης, ενώ ενδιαφέρον υπάρχει από το λιμένα Αλεξανδρούπολης για υπογραφή μνημονίων συνεργασίας με τους αιγυπτιακούς λιμένες Αλεξάνδρειας και Πορτ Σάιντ. Θυμίζουμε ότι ανάλογο μνημόνιο συνεργασίας με το λιμένα Αλεξάνδρειας έχει υπογράψει και το λιμάνι του Πειραιά, τον Ιούνιο 2013. Σημειώτέον ότι η προσπάθεια ανάπτυξης συνεργασιών στον τομέα των λιμένων έχει εντατικοποιηθεί και δια της ένταξής της στο πλαίσιο της τριμερούς συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, όπως δια του προωθούμενου μνημονίου συνεργασίας λιμένων Πειραιώς-Λεμεσού-Αλεξάνδρειας-Πορτ Σάϊντ.

Προοπτικές αξιοποίησης ελληνικής επενδυτικής παρουσίας στην Αίγυπτο

Οι αιγυπτιακές Αρχές καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια για την προσέλκυση και εγκατάσταση ξένων επενδύσεων στη χώρα, υλοποιώντας εκτεταμένη εκστρατεία ενημέρωσης αναφορικά με τις παρουσιαζόμενες ευκαιρίες οι οποίες στην πλειονότητά τους αφορούν ΜΕΓΑΛΑ PROJECTS (Σουέζ, Χρυσό Τρίγωνο, Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα κλπ). Είναι προφανές ότι τέτοιας κλίμακας έργα απαιτούν αντίστοιχου διαμετρήματος επιχειρηματικά μεγέθη για συμμετοχή σ' αυτά. Ωστόσο, επιτρέπουν την παρουσία και μικρότερης κλίμακας επιχειρηματικού δυναμικού, είτε αυτοτελώς (π.χ. σε μικρότερα ειδικά έργα) είτε συνεργατικά (υπεργολαβίες). Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ιδιαίτερα σε πεδία που διαθέτουμε ανάλογη τεχνογνωσία και είμαστε σε θέση να παρατάξουμε το αντίστοιχα ενδεδειγμένο μέγεθος / οικονομική επιφάνεια, θεωρούμε

ότι όντως υφίστανται δυνατότητες για την υπέρ των συμφερόντων μας αξιοποίηση των ευκαιριών ελληνικής συμμετοχής σε τέτοια σχέδια. Ως παράδειγμα αναφέρουμε την ενδεχόμενη συμμετοχή ελληνικών μελετητικών γραφείων και κατασκευαστικών επιχειρήσεων στην εν εξελίξει ανάπτυξη του ιστορικού κέντρου Καΐρου (πολυτελείς κατοικίες και ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα).

Ως ενδεικτικά δυνητικά πεδία / τομείς μπορούν να χαρακτηριστούν επίσης οι μεταφορές, τα logistics, οι υπηρεσίες συμβούλων για έργα στον κατασκευαστικό και τον ενεργειακό τομέα κλπ, δηλαδή δραστηριότητες οι οποίες συνεπάγονται εξαγωγές είτε ελληνικών προϊόντων είτε υπηρεσιών και εισροή συναλλαγματικών πόρων στη χώρα μας.

Τον Απρίλιο 2019, στο πλαίσιο επίσκεψης του τέως Υπουργού Εμπορίου & Βιομηχανίας της Αιγύπτου κ. Nassar στην Ελλάδα, είχε αποφασιστεί η διοργάνωση ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής του κλάδου κατασκευών, συμπληρωματικών υπηρεσιών και δομικών υλικών στην Αίγυπτο, με σκοπό την επίσκεψη περιοχών όπου διενεργούνται μεγάλα αναπτυξιακά έργα στη χώρα, την άντληση πληροφοριών και την ανάπτυξη επαφών προς ενίσχυση της συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων στα υλοποιούμενα κατασκευαστικά έργα. Μία τέτοια αποστολή δεν έχει υλοποιηθεί μέχρι τώρα, παρά το γεγονός μάλιστα ότι την είχε αρχικά συμπεριλάβει στον ετήσιο προγραμματισμό του για το 2020 το Enterprise Greece (για το Μάρτιο 2020).

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

- ✓ **Ημερίδες με σκοπό την παρουσίαση των πρόσφατων εξελίξεων της ελληνικής οικονομίας, του θεσμικού πλαισίου, καθώς και των ευκαιριών για προσέλκυση επενδύσεων, με έμφαση στον τουρισμό και στα ακίνητα.** Το Γραφείο μας είχε εισηγηθεί την επανάληψη της πρώτης ημερίδας που είχε λάβει χώρα το 2018 στη διάρκεια του 2020, με διαφορετική ωστόσο μορφή, ήτοι δια της οργάνωσης ατομικών συναντήσεων τόσο του Enterprise Greece όσο και των ελληνικών μεσιτικών γραφείων / real estate developers / εταιρειών παροχής υπηρεσιών “Golden Visa” που θα μετάσχουν, με ενδιαφερόμενους Αιγύπτιους δυνητικούς επενδυτές. Η μέθοδος αυτή κρίνεται καταλληλότερη, καθώς προσφέρει προσωποποιημένη προσέγγιση και επαφή με δυνητικούς αγοραστές-επενδυτές.
- ✓ **Συνδρομή Γραφείου ΟΕΥ Καΐρου σε επιχειρηματικές αποστολές, σε συνεργασία με ελληνικούς επιχειρηματικούς φορείς, σε κλάδους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα ελληνικά προϊόντα στην αιγυπτιακή αγορά.** Στο πλαίσιο αυτό, το Γραφείο μας είχε εισηγηθεί την **υλοποίηση επιχειρηματικής αποστολής των κλάδων δομικών υλικών και κατασκευών** που σκεπτόταν να διοργανώσει το Enterprise Greece στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2020, η οποία θα μπορούσε να συνδυασθεί με επιδιωκόμενη από αιγυπτιακής πλευράς διοργάνωση business forum και επίσκεψη περιοχών όπου διενεργούνται μεγάλα αναπτυξιακά έργα στη χώρα, την άντληση πληροφοριών και την ανάπτυξη επαφών προς ενίσχυση της συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων στα υλοποιούμενα κατασκευαστικά έργα.
- ✓ **Ημερίδα & επιχειρηματικές συναντήσεις** ελληνικών με αιγυπτιακούς φορείς και εταιρείες στον **κλάδο της ενέργειας, με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές (ΑΠΕ)**, στην ανάπτυξη των οποίων η Αίγυπτος αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα τα τελευταία χρόνια. Η ημερίδα θα μπορούσε να υλοποιηθεί σε συνεργασία με φορέα ή φορείς του ελληνικού κλάδου ΑΠΕ, με τη συμμετοχή ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών και συμβουλευτικών εταιρειών που ασχολούνται με έργα στον κλάδο ενέργειας και ΑΠΕ.

- ✓ Επανάληψη, σε συνεργασία με το Enterprise Greece, **προγραμμάτων φιλοξενίας Αιγυπτίων αγοραστών** για πραγματοποίηση στοχευμένων συναντήσεων με ελληνικές επιχειρήσεις, κατά το πρότυπο αντίστοιχων προγραμμάτων των κλάδων **τροφίμων / ποτών** (υλοποιήθηκε το Μάιο 2017), **δομικών υλικών** (υλοποιήθηκε τον Οκτώβριο 2017) και **τυριών / γαλακτοκομικών** (υλοποιήθηκε τον Ιούνιο 2019).
 - ✓ Συνεργασία με ελληνικούς εκθεσιακούς φορείς για την οργάνωση αποστολών Αιγυπτίων επιχειρηματιών σε κλαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα (Agrotica, Infacoma / Aquatherm, Kosmima, Detrop, Freskon, Δ.Ε.Θ., Philoxenia / Hotelia).
 - ✓ Συνδρομή Γραφείου μας σε ενδεχόμενη πραγματοποίηση ενημερωτικής εκδήλωσης στην Αθήνα από εκπροσώπους της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ και της αιγυπτιακής Γενικής Αρχής Επενδύσεων & Ελευθέρων Ζωνών, αναφορικά με τις διαδικασίες εγκατάστασης και άσκησης οικονομικής δραστηριότητας στην Αίγυπτο.
 - ✓ Μέριμνα και συνεισφορά του Γραφείου στην προσπάθεια για την υλοποίηση πρόσθετων δράσεων στο πλαίσιο της διμερούς, αλλά και της τριμερούς επενδυτικής και επιχειρηματικής συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, στους κλάδους **μεταφορών & logistics, διαλιμενικής & ναυτιλιακής συνεργασίας, υγείας, franchising, τουρισμού, διαχείρισης υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων, αμυντικής βιομηχανίας και συναφών κλάδων.**
 - ✓ Ειδικότερες δράσεις ενίσχυσης της διμερούς και τριμερούς συνεργασίας αφορούν τα ακόλουθα πεδία:
 - **Επίσκεψη Αιγυπτίων σε ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα στην Ελλάδα,** συνεργασία με πανεπιστήμια Ε.Ε. στο πλαίσιο της επιστημονικής συνεργασίας.
 - **Επίσπευση διαδικασιών για άμεση ενεργοποίηση διμερούς τεχνικής επιτροπής εμπειρογνομόνων** που θα έχει ως αντικείμενο την ταχεία δρομολόγηση συγκεκριμένων δράσεων στους τομείς συνεργασίας που προβλέπονται σε **μνημόνιο συνεργασίας ΕΥΔΑΠ-αιγυπτιακής ομολόγου της,** το οποίο υπεγράφη τον Οκτώβριο 2016.
 - **Επίσκεψη Ελλήνων ιχθυοκαλλιεργητών καθώς και εκπροσώπων εταιρειών ΑΠΕ στην Αίγυπτο.** Εντατικοποίηση της τριμερούς συνεργασίας στους τομείς ιχθυοκαλλιέργειας και ελαιοκαλλιέργειας, ενδεχομένως με μεταφορά ελληνικής τεχνογνωσίας ή και δια επενδυτικών συμπράξεων, προκειμένου να αναπτυχθούν οι εν λόγω κλάδοι στην Αίγυπτο, με την προϋπόθεση ελληνικής επενδυτικής συμμετοχής.
 - **Επίσκεψη στελεχών αιγυπτιακού ενεργειακού τομέα στην Ελλάδα και αντίστροφα.**
 - **Εντατικοποίηση της διμερούς συνεργασίας και ανάληψη κοινών προωθητικών δράσεων στον τομέα του τουρισμού.**
 - ✓ Διοργάνωση **εθνικής συμμετοχής,** καθώς και κάποιας **εκδήλωσης προβολής, ή έστω περισσότερο ενισχυμένης ελληνικής παρουσίας σε σημαντικές διεθνείς εκθέσεις / συνέδρια** που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Αναφέρουμε τις εξής εκθέσεις στις οποίες θεωρούμε καλό να υπάρξει ενισχυμένη ελληνική παρουσία ή συμμετοχή:
- (1) Egypt Petroleum Show (θα λάβει χώρα το 9-11 Φεβρουαρίου 2021):** πρόκειται για μεγάλη διεθνή, περιφερειακής εμβέλειας έκθεση / συνέδριο με στόχο την προσέλκυση επενδυτικού ενδιαφέροντος στους αιγυπτιακούς κλάδους πετρελαίου & αερίου. Οι τέσσερις πρώτες διοργανώσεις (2017, 2018, 2019 & 2020) στέφθηκαν με επιτυχία,

εξασφαλίζοντας πολύ αξιόλογες διεθνείς συμμετοχές και στα δύο σκέλη τους, με ορισμένες αξιόλογες ελληνικές συμμετοχές.

(2) Big 5 Construct Egypt (προγραμματίζεται για 22-24.9.2020): πρόκειται για την τρίτη διοργάνωση της εν λόγω μεγάλης διεθνούς κλαδικής έκθεσης στην Αίγυπτο, και συγκεκριμένα στο νέο εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου. Στην πρώτη και στη δεύτερη έκδοση της έκθεσης, πραγματοποιήθηκε εθνική συμμετοχή 10 και 8 ελληνικών επιχειρήσεων αντίστοιχα υπό το Enterprise Greece, την επιτυχή υλοποίηση της οποίας συνέδραμε το Γραφείο μας. Θεωρούμε επιβεβλημένη την επανάληψη της εθνικής συμμετοχής και στην έκθεση του 2020, ενώ έχουμε προτείνει τον εμπλουτισμό της δια της **παράλληλης διοργάνωσης εκδήλωσης προβολής για τα ελληνικά δομικά υλικά**, με παρουσία Αιγυπτίων εισαγωγέων και εμπόρων και πραγματοποίηση επιχειρηματικών συναντήσεων με τους Έλληνες εκθέτες.

(3) SAHARA EXPO (προγραμματίζεται για 13-16.9.2020): διεθνής κλαδική έκθεση για τη γεωργία, τα αγροτικά προϊόντα και τον αγροτικό εξοπλισμό. Στις 4 πλέον πρόσφατες εκδόσεις (2016, 2017, 2018 & 2019) είχαμε λίγες ελληνικές συμμετοχές στους κλάδους νωπών και κονσερβοποιημένων φρούτων, όπως και –λιγότερο- αγροτικού / αρδευτικού εξοπλισμού. Την τριετία 2016-2018 το Γραφείο μας συνεργάστηκε με φορείς υλοποίησης προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ χρηματοδοτούμενων από ευρωπαϊκούς πόρους, για την προώθηση γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες, παρέχοντας συνδρομή στην οργάνωση εκδηλώσεων προβολής ελληνικών νωπών & κονσερβοποιημένων φρούτων στο πλαίσιο της έκθεσης SAHARA. Για το 2020 έχουμε προτείνει την **υλοποίηση μικρής δράσης προβολής του ελληνικού κλάδου αγροτικών μηχανημάτων & εξοπλισμού, λιπασμάτων και πολλαπλασιαστικού υλικού.**

(4) Διεθνής Έκθεση CAIRO ICT (προγραμματίζεται για 22-25.11.2020): Πρόκειται για καθιερωμένη μεγάλη διεθνή έκθεση, περιφερειακής εμβέλειας, που διοργανώνεται στο Κάιρο και η οποία το 2018 προσέλκυσε μεγάλη εθνική συμμετοχή 19 ελληνικών επιχειρήσεων και φορέων, με επικεφαλής τον τότε Υπουργό Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης, κ. Παππά. **Το Γραφείο μας έχει εισηγηθεί την επανάληψη της ελληνικής εθνικής συμμετοχής το 2020, με έγκαιρη πληροφόρηση του Γραφείου μας με σκοπό την παροχή συνδρομής στους Έλληνες εκθέτες και ενδεχομένως την πραγματοποίηση μικρής παράλληλης προωθητικής εκδήλωσης.**

3.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις εξυπηρετούνται ικανοποιητικά τόσο από το εκτεταμένο διμερές θεσμικό πλαίσιο, όσο και από τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης Ε.Ε. – Αιγύπτου. Επισημαίνεται ότι από ελληνικής πλευράς θα πρέπει να αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία στην υλοποίηση των περιεχομένων των διμερών συμφωνιών και πρωτοκόλλων συνεργασίας που υφίστανται σε ποικίλους τομείς. Αντίστοιχα, στο ευρωπαϊκό επίπεδο, θα πρέπει να επιδιωχθεί η υλοποίηση των υποχρεώσεων της Αιγύπτου που απορρέουν από τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης με την Ε.Ε.

Σημειώνεται ότι υπάρχουν συνεχιζόμενες διαβουλεύσεις για ανανέωση / επικαιροποίηση ορισμένων συμφωνιών ή και σύναψη νέων, τόσο σε διμερές επίπεδο (λ.χ. στις ναυτιλιακές μεταφορές), όσο και σε επίπεδο τριμερούς συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου (λ.χ. συμφωνία τριμερούς συνεργασίας τελωνειακών Αρχών). Επίσης, υφίσταται πληθώρα εκατέρωθεν πρωτοβουλιών για σύναψη πρωτοκόλλων και μνημονίων συνεργασίας σε πληθώρα τομέων (λ.χ. υποβληθέν από αιγυπτιακής πλευράς

σχέδιο ΜΟΥ μεταξύ των Κεντρικών Τραπεζών). Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2018 υπήρξε αιγυπτιακή πρόταση για διοργάνωση της 9^{ης} ΜΔΕ στην Αθήνα κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, πρωτοβουλία η οποία δεν υλοποιήθηκε ωστόσο τελικά. Σημειώνεται ότι η τελευταία ΜΔΕ έχει πραγματοποιηθεί στο Κάιρο, το Δεκέμβριο 2014.

Ελληνική επιδίωξη θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να είναι η υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας μεταξύ ελληνικών και αιγυπτιακών κρατικών φορέων ή και επιχειρήσεων, σε τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (όπως η ενέργεια & οι ΑΠΕ, η γεωργία, η υγεία, ο τουρισμός, η διαλιμενική και ναυτιλιακή συνεργασία, οι μεταφορές και τα logistics, η κατασκευή υποδομών, η μεταφορά φυσικού αερίου, η διαχείριση υδάτων και αποβλήτων).

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

Πίνακας 1: Ελληνικό μερίδιο σε συνολικές εισαγωγές της Αιγύπτου – Ανταγωνισμός (διψήφια κατάταξη συνδυασμένης ονοματολογίας)

ΚΣΟ	αξία σε \$ (Στατιστική Αρχή Αιγύπτου-CAPMAS)	Εισαγωγές από Ελλάδα 2019	Συνολικές εισαγωγές Αιγύπτου	% επί συνόλου
	Σύνολο	1.026.679.987	73.396.441.281	1,40%
'27'	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ,ΛΑΔΙΑ,ΚΕΡΙΑ.ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ,ΥΛ.	676.210.102	10.884.289.888	6,21%
'52'	ΒΑΜΒΑΚΙ	122.567.073	864.088.820	14,18%
'08'	ΚΑΡΠΟΙ,ΦΡΟΥΤΑ,ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔ/ΔΩΝ-ΠΕΠΟΝΙΩΝ	103.386.457	639.337.895	16,17%
'39'	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	15.923.781	3.712.269.103	0,43%
'24'	ΚΑΠΝΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤ.ΚΑΠΝΟΥ	15.659.361	456.934.990	3,43%
'84'	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ,ΛΕΒΗΤΕΣ,ΜΗΧΑΝΕΣ	13.659.088	6.273.593.891	0,22%
'20'	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ,ΚΑΡΠΩΝ,ΦΡΟΥΤΩΝ	9.135.441	82.564.162	11,06%
'87'	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ,ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ,ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΛΠ	8.754.311	4.516.384.393	0,19%
'48'	ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ.ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ	8.439.984	1.343.242.433	0,63%
'30'	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.992.445	2.073.729.432	0,39%
'25'	ΑΛΑΤΙ,ΘΕΙΟ,ΓΑΙΕΣ,ΠΕΤΡΕΣ,ΓΥΨΟΣ,ΑΣΒΕΣΤ.ΤΣΙΜ.	5.622.378	218.996.231	2,57%
'72'	ΣΙΔΗΡΟΣ – ΧΑΛΥΒΑΣ	5.484.920	3.503.408.875	0,16%
'38'	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	3.203.208	1.059.748.054	0,30%
'19'	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ	3.177.609	123.017.395	2,58%
'32'	ΔΕΨΙΚΑ - ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ.ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	2.877.521	599.969.727	0,48%
'73'	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΣΙΔΗΡΟ - ΧΑΛΥΒΑ	2.442.934	2.567.304.490	0,10%
'85'	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	2.441.948	6.074.179.911	0,04%
'76'	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	2.374.514	699.971.255	0,34%
'83'	ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.933.276	255.547.637	0,76%
'49'	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ	1.629.196	64.981.540	2,51%

Πηγή: Στατιστική υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS). Επεξεργασία από το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Καΐρου

Πίνακας 2: Αιγυπτιακές εισαγωγές ελληνικών προϊόντων κατά διψήφια κατάταξη συνδυασμένη ονοματολογίας (2018-2019), αξίες άνω του \$1 εκατ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΑΣΜΟΛΟ ΓΙΟΥ	ΑΞΙΑ (\$) 2019	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg) 2019	ΑΞΙΑ \$ 2018	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg) 2018	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2018/19 (ΣΕ ΑΞΙΕΣ)
ΣΥΝΟΛΟ		1.026.679.987		1.005.078.279		2,1%
Ορυκτά καύσιμα	27	676.210.102	1.240.005.785	723.490.126	1.184.002.576	-6,5%
Βαμβάκι	52	122.567.073	58.009.203	88.858.626	40.881.166	37,9%
Φρούτα & καρποί βρώσιμοι	08	103.386.457	731.086	70.053.548	215.037	47,6%
Πλαστικές ύλες & προϊόντα	39	15.923.781	2.565.761	12.507.920	2.203.067	27,3%
Καπνός	24	15.659.361	2.008.873	13.300.031	1.417.794	17,7%
Λέβητες, μηχανές, συσκευές & μέρη	84	13.659.088	8.795.188	14.700.752	16.478.951	-7,1%
Παρασκευάσματα φρούτων & λαχανικών	20	9.135.441	50.809.057	6.044.119	5.705.520	51,1%
Οχήματα, μεταφορικός εξοπλισμός & εξαρτήματα	87	8.754.311	1.760.357	7.839.675	1.914.924	11,7%
Χαρτί & χαρτόνια, προϊόντα	48	8.439.984	16.053.951	5.427.239	8.858.431	55,5%
Φαρμακευτικά προϊόντα	30	7.992.445	381.866	7.850.782	90.355	1,8%
Άλατα, πέτρες, γαιές, ασβέστης, τσιμέντα	25	5.622.378	30.524.599	12.354.523	38.882.037	-54,5%
Σίδηρος & χάλυβας	72	5.484.920	242.448	10.862.184	1.126.867	-49,5%
Διάφορα χημικά προϊόντα	38	3.203.208	1.897.724	3.768.250	2.111.364	-15,0%
Παρασκευάσματα δημητριακών	19	3.177.609	2.036.923	2.261.708	1.294.642	40,5%
Βαφές & δεψικά εκχυλίσματα	32	2.877.521	1.312.943	2.810.466	1.143.366	2,4%
Τεχνουργήματα σιδήρου & χάλυβα	73	2.442.934	1.479.142	1.386.171	204.563	76,2%
Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός & μέρη	85	2.441.948	48.484	5.515.260	1.079.490	-55,7%
Αργίλιο & τεχνουργήματα	76	2.374.514	560.480	1.018.500	136.863	133,1%
Τεχνουργήματα από κοινά μέταλλα	83	1.933.276	543.653	1.305.924	385.879	48,0%
Προϊόντα εκδοτικών οίκων	49	1.629.196	200.653	1.762.877	212.841	-7,6%
Λίπη & έλαια, ζωικά ή φυτικά	15	1.447.142	1.681.513	234.012	32.519	518,4%
Έπιπλα, είδη κλινοστρωμνής, συσκευές φωτισμού, προκατασκευές	94	1.199.307	21.557	1.360.125	36.891	-11,8%
Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο	68	1.166.368	1.628.027	796.386	852.321	46,5%
Λιπάσματα	31	1.110.078	1.149.018	709.850	586.879	56,4%
Αιθέρια έλαια, προϊόντα αρωματοποιίας & καλλωπισμού	33	1.037.171	151.018	488.150	52.815	112,5%

Πηγή: Αιγυπτιακή στατιστική υπηρεσία (CAPMAS)

Πίνακας 3: Ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο

Ελληνική εταιρεία	Θυγατρική στην Αίγυπτο	Αντικείμενο
ΟΜΙΛΟΣ ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ (μετέχει με μικρό μερίδιο)	VEGAS OIL & GAS S.A.E. / WEST OBAYED, PETROAMIR / NORTH PETROLEUM	Γεωτρήσεις πετρελαίου & αερίου
ΟΜΙΛΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΗ	EVGE SHIPPING AGENCY & MARITIME AFFAIRS	Ναυτιλιακές υπηρεσίες
ER-LACK Γ.Γ. ΚΟΥΤΛΗΣ	ER-LACK FOR PAINTS	Παραγωγή χρωμάτων
EURODRIP S.A	EURODRIP EGYPT	Σωλήνες & συστήματα άρδευσης
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	NATIONAL BANK OF GREECE EGYPT	Τραπεζικές υπηρεσίες (σε διαδικασία εξόδου)
AXON GLOBAL EDUCATION NETWORK	AXON EGYPT	Δίκτυο εκπαίδευσης ξένων γλωσσών
ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΘΡΑΚΗΣ	PYRAMIDS PAPER MILLS S.A.E.	Παραγωγή χαρτιού (σε διαδικασία εξυγίανσης)
TITAN CEMENT CO.	TITAN EGYPT BENI SUEF CEMENT CO.	Παραγωγή τσιμέντου
ALUMIL S.A.	ALUMIL MISR	Παραγωγή & διανομή προϊόντων αλουμινίου
CHIPITA INT'L	EDITA FOOD INDUSTRIES S.A.E.	Παραγωγή σνακ, κράκερ, κρουασάν
BIOFRESH S.A.	ORANGE WAVE	Παραγωγή βιολογικών χυμών
Κεραμουργία Βορείου Ελλάδος (ΚΟΘΑΛΗ) Α.Ε.	EGYPTIAN GREEK FOR CLAY BRICKS & ROOFING TILES	Παραγωγή τούβλων & κεραμιδιών
POLYECO S.A.	GAEA JSC	Διαχείριση βιομηχανικών & επικίνδυνων αποβλήτων, εναλλακτικά καύσιμα
ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΔΡΗ	PYRAMID NAVIGATION CO. E.S.A.	Φορτηγά πλοία (φυσικό αέριο)
PHYTORGAN S.A.	ADRITEC EGYPT	Συστήματα άρδευσης, λιπάσματα
CONSOLIDATED CONTRACTORS INTERNATIONAL CO.	CONSOLIDATED CONTRACTORS INTERNATIONAL (CCC)	Κατασκευές
ARCHIRODON S.A.	ARCHIRODON CONSTRUCTION (OVERSEAS) Co. S.A.	Κατασκευές
J & P (JOANNOU & PARASKEVAIDES S.A.)	JOANNOU AND PARASKEVAIDES OVERSEAS LTD J&P	Κατασκευές (σε διαδικασία εκκαθάρισης)
EPSI	EPSI EGYPT S.A.	Ψυκτικός εξοπλισμός
FOLLI - FOLLIE S.A.	FOLLI FOLLIE JEWELLERY STORES	Αλυσίδα κοσμηματοπωλείων
TELEPERFORMANCE HELLAS	TELEPERFORMANCE EGYPT	Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, υπηρεσίες προς επιχειρήσεις
ENERGEAN PLC	ENERGEAN PLC EGYPT	Έρευνες πετρελαίου & φυσικού αερίου
GROUP OF COMPANY GRIGORIADI	EMULCOM COMPANY	Παραγωγή ασφατικού γαλακτώματος
CALSTA WORKWEAR SA	CALSTA WORKWEAR	Παραγωγή ενδυμάτων εργασίας
CARE DIRECT S.A.	CARE DIRECT EGYPT	Υπηρεσίες σε νέες μητέρες
EUROCERT S.A.	BCI EGYPT (BCI CERT.)	Υπηρεσίες πιστοποίησης
IC SYSTEMS	IC SYSTEMS EGYPT	Συστήματα βιομηχανικής αυτοματοποίησης, hardware & λογισμικό
AEGEAN AIRLINES	AEGEAN AIRLINES CAIRO INT'L AIRPORT	Αεροπορικές μεταφορές

Ελληνική εταιρεία	Θυγατρική στην Αίγυπτο	Αντικείμενο
ENOIA S.A.	ENOIA	Τεχνική εταιρεία (project management & engineering) σε βιομηχανία / ενέργεια
CRELCO	GRELCO EGYPT	Συστήματα θέρμανσης, ύδρευσης, κλιματισμού, πυρόσβεσης, γεωθερμικές εγκαταστάσεις αερίου
MEDEXPO A.E.	MEDEXPO EGYPT JSC	Κλαδικές εμπορικές εκθέσεις ξύλου-επίπλου
	EGYPTIAN GREEK EXPLORATIONS	Γεωτρήσεις & διάνοιξη φρεάτων
IMAGE COMMUNICATION GROUP HELLAS	IMAGE GROUP EGYPT	Εταιρική επικοινωνία, διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις, πολυμέσα, εκτυπώσεις
ZOUROS GROUP		Πλατφόρμες & εξοπλισμός έρευνας πετρελαίου
VELTI A.E.		Υπηρεσίες & εφαρμογές μάρκετινγκ σε κινητά τηλέφωνα
EXTRACO S.A.		Εκρηκτικές ύλες εμπορικών χρήσεων
ETEM	EMAG ETEM ALUMINIUM BUILDING SYSTEMS	Εμπόριο και εγκατάσταση προφίλ & προϊόντων αλουμινίου δομικών χρήσεων
	EGYGREEK CONTRACTORS	Τεχνική / κατασκευαστική εταιρεία εγκατάστασης προϊόντων αλουμινίου δομικών χρήσεων

Πηγή: Βάση δεδομένων Γραφείου Ο.Ε.Υ. Καΐρου

Πίνακας 4: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο 2019 - σύγκριση με 2018 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)

	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	2019		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	598.884.210	1.161.722.834	806.826.757	1.476.736.281	-25,8%	-21,3%
5201'	Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	83.050.713	57.602.100	66.191.024	42.424.881	25,5%	35,8%
2713'	Οπάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	75.088.092	253.213.425	90.747.927	297.747.335	-17,3%	-15,0%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	42.930.135	115.612.736	71.852.019	166.737.034	-40,3%	-30,7%
0808'	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	24.838.404	57.981.434	15.866.375	38.042.752	56,5%	52,4%
2402'	Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και τσιγάρα, από καπνό ή υποκατάστατα του καπνού	14.078.866	1.524.585	11.818.769	1.325.233	19,1%	15,0%
3808'	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα	9.389.355	573.246	2.399.842	161.210	291,2%	255,6%
3924'	Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού ή οικιακής οικονομίας, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες	6.499.962	455.305	4.849.569	352.401	34,0%	29,2%
4810'	Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες στη μία ή και στις δύο επιφάνειες, με ή χωρίς συνδετικά, έστω και χρωματισμένα στην επιφάνεια, διακοσμημένα στην επιφάνεια ή τυπωμένα, σε κυλίνδρους ή σε φύλλα	6.107.504	14.960.286	3.223.256	7.218.492	89,5%	107,2%
2008'	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης	5.847.654	7.691.601	2.973.492	3.767.850	96,7%	104,1%
2401'	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	5.155.566	1.397.915	3.942.531	1.445.889	30,8%	-3,3%

	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	2019		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
0809'	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnonis και nectarines, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	3.607.677	7.315.890	3.438.536	7.836.752	4,9%	-6,6%
0810'	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους, λαγοκέρασα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά	2.944.921	5.262.658	1.446.634	3.157.991	103,6%	66,6%
2106'	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	2.896.259	2.151.936	1.865.101	1.430.322	55,3%	50,5%
2503'	Θείο κάθε είδους (εκτός από αυτό που παράγεται με εξάχνωση, με κατακρήμνιση και το κολλοειδές)	2.796.507	41.889.338	9.598.922	87.556.718	-70,9%	-52,2%
7210'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα	2.353.638	3.342.194	3.298.408	4.722.952	-28,6%	-29,2%
8409'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης, π.δ.κ.α.	2.190.929	91.286	2.056.803	79.425	6,5%	14,9%
8421'	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες, ό. συμπ. οι μηχανές στυψίματος (εκτός εκείνων για το διαχωρισμό ισοτόπων). Συσκευές για τη διήθηση ή το καθάρισμα υγρών ή αερίων	2.045.448	92.620	459.782	18.311	344,9%	405,8%
3923'	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες. Πώματα, καπάκια, καψούλια & διατάξεις κλεισίματος, από πλαστικές ύλες	1.913.741	323.827	1.637.611	261.612	16,9%	23,8%
3204'	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές, έστω και καθορισμένης χημικής σύστασης. Παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για το χρωματισμό κάθε ύλης ή για συστατικά χρωστικών παρασκευασμάτων	1.874.321	1.050.262	1.742.977	889.626	7,5%	18,1%
8544'	Σύρματα και καλώδια (ό. συμπ. τα ομοαξονικά καλώδια) για ηλεκτροτεχνική χρήση, μονωμένα (έστω και μονωμένα με φωτοευαίσθητο βερνίκι ή οξειδωμένα ηλεκτρολυτικά) και άλλοι μονωμένοι ηλεκτρικοί αγωγοί, έστω και με εξαρτήματα σύνδεσης. Καλώδια από οπτικές ίνες	1.482.307	395.586	3.362.709	950.258	-55,9%	-58,4%
7604'	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο, π.δ.κ.α.	1.416.037	424.200	388.410	111.632	264,6%	280,0%
4901'	Βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, έστω και σε ξεχωριστά φύλλα	1.378.429	200.896	1.410.938	205.035	-2,3%	-2,0%

	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	2019		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
3806'	Κολοφώνια και ρητινικά οξέα, καθώς και τα παράγωγά τους. Αιθέριο έλαιο κολοφωνίου και έλαια κολοφωνίου. Γόμες λιωμένες	1.312.077	898.500	1.463.522	943.000	-10,3%	-4,7%
8903'	Θαλαμηγοί (γιότ) και άλλα σκάφη αναψυχής ή αθλητισμού. Κωπήλατοι λέμβοι και μονόξυλα (κανό)	1.288.000	42.000	452.000	10.000	185,0%	320,0%
3105'	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά που περιέχουν δύο ή τρία λιπαντικά στοιχεία: άζωτο, φωσφόρο και κάλιο. Άλλα λιπάσματα (εκτός από λιπάσματα καθαρής ζωϊκής ή φυτικής προέλευσης, ή ορυκτά ή χημικά αζωτούχα, φωσφορικά ή καλιούχα λιπάσματα)	1.175.751	1.315.628	593.590	577.279	98,1%	127,9%
8407'	Κινητήρες εσωτερικής καύσης, με παλινδρομικό ή περιστρεφόμενο έμβολο, με εξωτερική ανάφλεξη	1.118.080	114.390	5.015	24.585	22194,7%	365,3%
1507'	Σογιέλαιο και τα κλάσματά του, έστω και εξευγενισμένα, αλλά χημικώς μη μετασχηματισμένα	1.097.000	1.650.600	0	0	∅	∅
3816'	Τσιμέντα, κονιάματα, σκυροδέματα και παρόμοιες πυρίμαχες συνθέσεις (εκτός από παρασκευάσματα με βάση το γραφίτη ή άλλο άνθρακα)	1.086.886	3.429.850	1.230.753	4.271.500	-11,7%	-19,7%
3811'	Αντικροτικά, ανασχετικά της οξείδωσης, προσθετικά εξουδετέρωσης καταλοίπων, βελτιωτικά του ιξώδους των λιπαντικών λαδιών, προσθετικά κατά της διάβρωσης και άλλα παρασκευασμένα προσθετικά για ορυκτά λάδια	1.084.913	209.960	1.343.852	340.605	-19,3%	-38,4%
8708'	Μέρη και εξαρτήματα για ελκυστήρες, αστικά λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα φορτηγά οχήματα και αυτοκίνητα οχήματα ειδικών χρήσεων των κλάσεων 8701 έως 8705, π.δ.κ.α.	1.073.563	5.186.502	1.200.984	5.395.238	-10,6%	-3,9%
1806'	Σοκολάτα και άλλα παρασκευάσματα διατροφής που περιέχουν κακάο	1.023.841	888.570	725.620	689.661	41,1%	28,8%
8419'	Συσκευές και διατάξεις, έστω και ηλεκτρικά θερμαινόμενες, για την επεξεργασία υλών με μεθόδους που απαιτούν αλλαγή της θερμοκρασίας	1.008.633	343.991	1.757.621	405.904	-42,6%	-15,3%
	ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ						

Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο 2019 - σύγκριση με 2018 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)

	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	2019		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2709'	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	458.204.617	1.042.831.877	425.525.855	917.481.656	7,7%	13,7%
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	128.210.851	300.957.300	11.477.807	29.954.815	1017,0%	904,7%
0701'	Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	50.282.656	117.809.200	17.466.896	63.629.725	187,9%	85,1%
3102'	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα	47.057.616	187.459.899	41.537.170	178.566.415	13,3%	5,0%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	34.114.208	116.480.107	7.799.550	14.632.400	337,4%	696,0%
2905'	Αλκοόλες άκυκλες και τα αλογονωμένα, σουλφονωμένα, νιτρωμένα ή νιτροδωμένα παράγωγά τους	15.920.824	59.102.446	35.386.209	101.427.183	-55,0%	-41,7%
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	15.387.537	15.955.375	11.784.645	10.818.525	30,6%	47,5%
3907'	Πολυακετάλες, άλλοι πολυαιθέρες και ρητίνες-εποξειδία, σε αρχικές μορφές. Πολυανθρακικά άλατα, ρητίνες-αλκύδια, πολυεστέρες αλκυλικοί και άλλοι πολυεστέρες, σε αρχικές μορφές	8.707.242	8.803.662	1.520.556	1.251.949	472,6%	603,2%
2815'	Υδροξείδιο του νατρίου καυστική σόδα. Υδροξείδιο του καλίου καυστική ποτάσα. Υπεροξείδια του νατρίου ή του καλίου	6.988.335	31.261.531	5.986.702	20.742.346	16,7%	50,7%
4803'	Χαρτί καθαριότητας (υγείας), χαρτί που χρησιμοποιείται για πετσέτες χεριών, για πετσέτες και παρόμοια χαρτιά οικιακής χρήσης, υγιεινής ή καθαριότητας, χαρτοβάμβακας και επίπεδες επιφάνειες από ίνες κυτταρίνης	6.735.625	6.652.930	5.715.084	5.378.018	17,9%	23,7%
0703'	Κρεμμύδια, ασκαλώνια, σκόρδα, πράσα και άλλα λαχανικά του γένους Allium, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	4.013.615	10.320.632	192.754	497.775	1982,2%	1973,4%
7601'	Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή	3.838.335	1.997.832	3.193.206	1.496.925	20,2%	33,5%
2501'	Αλάτι, στο οποίο περιλαμβάνεται το επιτραπέζιο και το μετουσιωμένο αλάτι, και χλωριούχο νάτριο καθαρό	3.838.031	159.216.150	2.322.521	101.326.690	65,3%	57,1%

CN4	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2019		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
3817'	Αλκυλοβενζόλια σε μείγματα και αλκυλοναφθαλένια σε μείγματα, που παρασκευάζονται με αλκυλίωση του βενζολίου ή της ναφθαλίνης	3.542.629	3.136.740	6.148.424	5.227.407	-42,4%	-40,0%
2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη και εκτός από ντομάτες, μανιτάρια και τρούφες)	2.759.411	2.123.555	4.193.479	2.986.448	-34,2%	-28,9%
6302'	Πανικά κρεβατιού, τραπεζιού, καθαριότητας του σώματος και κουζίνας, από υφαντουργικά προϊόντα παντός τύπου	2.345.842	388.217	3.010.860	504.774	-22,1%	-23,1%
3105'	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά που περιέχουν δύο ή τρία λιπαντικά	2.287.326	6.729.590	662.880	2.486.824	245,1%	170,6%
7605'	Σύρματα από αργίλιο (εκτός από κορδόνια, καλώδια, σχοινιά και άλλα είδη της κλάσης 7614, μονωμένα σύρματα για την ηλεκτροτεχνία και χορδές για μουσικά όργανα)	2.126.045	1.069.866	0	0	∅	∅
7801'	Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή	2.121.892	1.239.715	1.725.887	870.354	22,9%	42,4%
7210'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα	2.038.541	3.055.660	2.818.756	4.332.600	-27,7%	-29,5%
3904'	Πολυμερή του χλωριούχου βινυλίου ή άλλων αλογονωμένων ολεφινών, σε αρχικές μορφές	2.017.374	2.698.000	3.182.779	4.070.600	-36,6%	-33,7%
0710'	Λαχανικά, άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα	1.861.583	1.255.740	2.180.389	1.473.652	-14,6%	-14,8%
3005'	Βαμβάκι, γάζες, ταινίες και ανάλογα είδη π.χ. επίδεσμοι, τσιρότα, σιναπισμοί, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για τη λιανική πώληση, για ιατρικούς, χειρουργικούς, οδοντιατρικούς ή κτηνιατρικούς σκοπούς	1.702.412	39.645	1.003.842	31.859	69,6%	24,4%
4107'	Δέρματα αποτριχωμένα χοιροειδών, ερπετών και άλλων ζώων, παρασκευασμένα, και δέρματα άτριχων ή άμαλλων ζώων (εκτός από δέρματα βοοειδών, μονόπλων, προβατοειδών, αιγοειδών, καθώς και εκτός από δέρματα κατεργασμένα με λάδι, δέρματα βερνικωμένα	1.529.985	112.275	1.457.989	109.925	4,9%	2,1%

	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	2019		2018		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2510'	Φωσφορικά ασβέστια και φωσφορικά αργιλασβέστια, φυσικά, και κιμωλίες φωσφορικές	1.494.134	34.530.000	242.225	6.001.358	516,8%	475,4%
3920'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένα ούτε με απανωτές στρώσεις, ούτε όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα, μη κατεργασμένα ή κατεργασμένα μόνο στην επιφάνεια ή κομμένα μόνο σε σχήμα	1.441.425	832.945	604.296	286.659	138,5%	190,6%
2009'	Χυμοί φρούτων, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μούστος	1.390.931	1.213.104	1.912.349	3.161.769	-27,3%	-61,6%
2303'	Κατάλοιπα αμυλοποιίας και παρόμοια κατάλοιπα, πολτοί τεύτλων, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου και άλλα απορρίμματα ζαχαροποιίας, υπολείμματα και απορρίμματα ζυθοποιίας ή οινοπνευματοποιίας	1.308.949	6.559.622	2.177.257	11.550.250	-39,9%	-43,2%
0811'	Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	1.133.055	1.178.556	971.909	1.144.362	16,6%	3,0%
2814'	Αμμωνία άνυδρη ή σε υδατικό διάλυμα (υγρή αμμωνία)	1.123.430	4.000.130	0	0	∅	∅
5407'	Υφάσματα από νήματα από συνθετικές ίνες συνεχείς, στα οποία περιλαμβάνονται και νήματα μονόινα με ≥ 67 decitex των οποίων η μεγαλύτερη διάσταση της εγκάρσιας τομής είναι ≤ 1 mm	1.052.399	430.434	758.146	449.930	38,8%	-4,3%
	ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ						

4.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Τηλ .: +20 (2) 2795-5915, 2795-0443, 2795-1074, Fax: +20 (2) 2796-3903

Email: gremb.cai@mfa.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

Τηλ .: +20 (2) 2794-8482, 2795-2036, Fax: +20 (2) 2794-0684

Email: ecocom-cairo@mfa.gr

Web site: <http://www.agora.gr>

ΓΕΝ.ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ (ΚΑΪΡΟ)

Τηλ .: +20 (2) 2575-3833, 2574-1085, 2574-1140, Fax: +20 (2) 2575-3962

Email: grgencon.cai@mfa.gr

ΓΕΝ . ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ)

Τηλ .: +20 (3) 480-2088, 480-2099, Fax: +20 (3) 486-5896

Email: grgencon.ale@mfa.gr

ΠΡΟΞΕΝΙΚΟ ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ PORT SAID

Τηλ.: +20 (66) 322-2650, Fax: +20 (66) 322-2614

Email : hma.portsaid@hcg.gr

2. Αιγυπτιακές Αρχές

Υπουργεία

Ministry of Foreign Affairs

Tel: +20 (2) 2574-9821, 2574-9816, 2579-6334, 2574-6871, 2579-6338, 2579-6342

Fax: +20 (2) 2574-8822, 2574-9533, 2579-6342

E-mail: contact.us@mfa.gov.eg, Web site: <http://www.mfa.gov.eg>

Ministry of Defense

Tel: +20 (2) 2403-2158, 2414-4247, 2414-4248

Fax: +20 (2) 2414-4247, 2414-4248, 2291-6227

E-mail: mmc@afmic.gov.eg, mod@afmic.gov.eg, Web site: <http://www.mod.gov.eg>

Ministry of State for Military Production

Tel: +20 (2) 2795-1428, 2794-7968, Fax: +20 (2) 2263-4427, 2794-8372

E-mail: momp@momp.gov.eg, homlog@momp.gov.eg, infomarketing@momp.gov.eg

Web site: <http://www.momp.gov.eg>

Ministry of Petroleum & Mineral Wealth

Tel: +20 (2) 2670-6401, 2670-6436

Fax: +20 (2) 2670-6419

E-mail: contact@petroleum.gov.eg, omobarez@petroleum.gov.eg, Web site: <http://www.petroleum.gov.eg>

Ministry of Electricity and Renewable Energy

Tel: +20 (2) 2261-6317, 2261-6514, 2404-3975, 2261-6305, 2404-8529, 2261-6321

Fax: +20 (2) 2261-6302, 2261-6523, 2261-6234

E-mail: info@moe.gov.eg, oasran@moe.gov.eg, hassan@moere.gov.eg, Web site: <http://www.moe.gov.eg>

Ministry of International Cooperation

Tel: +20 (2) 2405-5628, 2405-5651

Fax: +20 (2) 2405-5635

Ministry of Communication & Information Technology

Tel: +20 (2) 3534-1300

Fax: +20 (2) 3537-1111

E-mail: webmaster@mcit.gov.eg, nsaadany@mcit.gov.eg, Web site: <http://www.mcit.gov.eg>

Ministry of Environment
Tel: +20 (2) 2525-6452
Fax: +20 (2) 2525-6490
E-mail: eeaa@eeaa.gov.eg, Web site: <http://www.eeaa.gov.eg>

Ministry of Transport
Tel: +20 (2) 2795-5562, 2260-4884
Fax: +20 (2) 22610510
Web site: <http://www.mot.gov.eg>

Ministry of Antiquities & Tourism
Tel: +20 (2) 2735-8761, 2735-0645, 2737-1724
Fax: +20 (2) 2735-7239

Ministry of Justice
Tel: +20 (2) 2794-9912, 2794-6866, 2792-2263
Fax: +20 (2) 2795-8103
E-mail: info@moj.gov.eg, Web site: <http://www.jp.gov.eg>

Ministry of Agriculture
Tel: +20 (2) 3337-2596, 3337-2677
Fax: +20 (2) 3749-8128
E-mail: info.malr@agr-egypt.gov.eg, Website: <http://www.agr-egypt.gov.eg>

Ministry of Water Resources & Irrigation
Tel: +20 (2) 3544-9420
Fax: +20 (2) 3544-9410
E-mail: minister@mwri.gov.eg, Web site: <http://www.mwri.gov.eg>

Ministry of Civil Aviation
Tel: +20 (2) 2267-7610-14
Fax: +20 (2) 2267-9470
E-mail: info@civilaviation.gov.eg, contact_us@civilaviation.gov.eg, Web site: <http://www.civilaviation.gov.eg>

Ministry of Finance
Tel: +20 (2) 2342-8830, 2342-8840, 2342-8032, 2342-2151-53
Fax: +20 (2) 2685-1561
E-mail: finance@mof.gov.eg, atter@mof.gov.eg (PPP Unit), Web site: <http://www.mof.gov.eg>

Ministry of Trade & Industry
Tel: +20 (2) 2794-3600, 2792-1194, 2792-1224, 2792-1182, 2792-1227, 2792-1229
Fax: +20 (2) 2795-7487, 2792-1178
E-mail: minister-office@mti.gov.eg, Web site: <http://www.mti.gov.eg>

Ministry of Housing, Utilities & Urban Communities
Tel: +20 (2) 2792-1364
Fax: +20 (2) 2792-1365
E-mail: egypt@ad.gov.eg, Web site: www.mhuc.gov.eg

Ministry of State for Emigration & Egyptian Expatriates Affairs
Tel: +20 (2) 3303-6436, 3303-6431
Fax: +20 (2) 3303-5332
E-mail: egyptiansabroad@emigration.gov.eg, Web site: <http://www.emigration.gov.eg>

Ministry of Social Solidarity
Tel: +20 (2) 3337-5404, 3761-8183
Fax: +20 (2) 33365174, 33375459
E-mail: minister.office@moss.gov.eg, socialmedia@moss.gov.eg, Web site: <http://www.moss.gov.eg>

Ministry of Health & Population
Tel: +20 (2) 2795-1821, 2794-3462
Fax: +20 (2) 2795-3966
E-mail: nnichp@mohp.gov.eg, Web site: <http://www.mohp.gov.eg>

Ministry of Interior
Tel: +20 (2) 2406-0785-86
Fax: +20 (2) 2406-0579
E-mail: center@moi.gov.eg, Web site: <http://www.moiegypt.gov.eg>

Ministry of Culture
Tel: +20 (2) 2748-5065
Fax: +20 (2) 2748-6957
E-mail: media.moc.gov.eg, Web site: <http://www.moc.gov.eg>

Ministry of Higher Education & Scientific Research
Tel: +20 (2) 2792-0323
Fax: +20 (2) 2794-1005
E-mail: info@mohe.cloud.gov.eg, Web site: <http://portal.mohe.sr.gov.eg>

Ministry of Education & Technical Education
Tel: +20 (2) 27959664, 27963263
Fax: +20 (2) 2792-1351
E-mail: secucent@mail.moe.gov.eg, Web site: <http://www.moe.gov.eg>

Ministry of Local Development
Tel: +20 (2) 3335-6708, 3749-7656
Fax: +20 (2) 3749-7788
E-mail: info@mld.gov.eg, Web site: <http://www.mld.gov.eg>

Ministry of Legal & Parliamentary Affairs
Tel: +20 (2) 2795-8930, 2796-0391, Fax: +20 (2) 2794-2721, Web site: www.mpa.gov.eg/Pages/default.aspx

Ministry of Supply & Internal Trading
Tel.: +20 (2) 2794-4338, 2794-8184
Fax: +20 (2) 3794-8224
E-mail: info@mss.gov.eg, Web site: <http://www.msit.gov.eg>

Ministry of Planning & Economic Development
Tel.: +20 (2) 2400-0100
Fax: +20 (2) 2401-4619
E-mail: contact@mop.gov.eg, Web site: <http://mpmar.gov.eg>

Ministry of Public Business Sector
Tel.: +20 (2) 2795-9288, 2795-9287
Fax: +20 (2) 2795-9233
E-mail: info@mpbs.gov.eg, Web site: www.mpbs.gov.eg

Δημόσιοι Φορείς-Οργανισμοί

General Authority for Investment & Free Zones
Tel: +20 (2) 2405-5452, Fax: +20 (2) 2405-5425
E-mail: info@gafinet.org, myoussef@gafinet.org.eg, s.eman@gafinet.org
Web site: <http://www.gafi.gov.eg>

Industrial Development Authority
Tel.: +20 (2) 2537-0308, 2537-0309-10, 2537-0319
Fax: +20 (2) 2537-0325
E-mail: info@ida.gov.eg, magdy.ghazy@ida.gov.eg, Web site: <http://www.ida.gov.eg>

Export Development Authority (EDA)
Tel.: +20 (2) 3749-3920-21
Fax: +20 (2) 3337-0045
E-mail: eda@eda.gov.eg, Web site: <http://www.expoegypt.gov.eg>

Information Technology Industry Development Authority (ITIDA)
Tel.: +20 (2) 3534-2000, 3534-5219
E-mail: nshaaban@itida.gov.eg, Web site: <https://www.itida.gov.eg>

Egypt Innovate (Technology Innovation & Entrepreneurship Center)
Tel.: +20 (2) 3534-5760, 3534-5711
E-mails: mnour@tiec.gov.eg, amoustafa@tiec.gov.eg, Web site: <https://www.tiec.gov.eg>

Arab Organization for Industrialization (AOI)
Tel: +20 (2) 2267-2304, 2267-2297
Fax: +20 (2) 2518-2385
E-mail: info@aoi.org.eg, Web site: <http://www.aoi.org.eg>

Egyptian Financial Supervisory Authority
Tel: +20 (2) 3534-5350
Fax: +20 (2) 3537-0037
E-mail: info@efsa.gov.eg, Web site: <http://www.fra.gov.eg>

Central Agency for Public Mobilization & Statistics (CAPMAS)
Tel: +20 (2) 2402-0231, 2402-3031, 2402-3926 – 2402-0574
Fax: +20 (2) 2402-4099, 2402-0574
E-mail: nic@capmas.gov.eg, pres_capmas@capmas.gov.eg Web site: <http://www.capmas.gov.eg>

Central Bank of Egypt
Tel: +20 (2) 2770-2770, 2770-1770, 2597-6000
Fax: +20 (2) 2391-7168, 2392-8693, 2597-6081
E-mail: info@cbe.org.eg, Web site: <http://www.cbe.org.eg>

Egyptian Customs Authority
Tel: +20 (2) 2342-2152, 2342-2153, 2342-2154
Fax: +20 (2) 2342-2280/1
E-mail: info@customs.gov.eg, Web site: <http://www.customs.gov.eg>

EgyptAir Holding Company
Tel: +20 (2) 2206-7010, +20 (2) 2418-3690, 2696-6798
Fax: +20 (2) 2696-3334
Web site: <http://www.egyptair.com>

Egyptian General Petroleum Corp. (EGPC)
Tel: +20 (2) 2706-6900
Fax: +20 (2) 2706-5776/7/9
E-mail: egpc@egpc.com.eg, Web site: <http://www.egpc.com.eg>

Egyptian Natural Gas Holding Company (EGAS)
Tel.: +20 (2) 2405-5845/6/7/8
Fax: +20 (2) 2405-5876
E-mail: egas@egas.com.eg, Web site: <http://www.egas.com.eg>

General Authority for Export & Import Control (GOEIC)
Tel: +20 (2) 2268-1743, 2575-6031, 2266-9534, 2266-9609, 2266-9532, 2575-8138, 2267-5367, 2266-9548
Fax: +20 (2) 2268-1739, 2266-9364, 2266-9403, 2575-8318, 2267-7747
E-mail: customercare@goeic.gov.eg, askadmin@goeic.gov.eg, goeic@goeic.gov.eg
Web site: <http://www.goeic.gov.eg>

National Food Safety Authority (NFSA)
Tel.: +20 (2) 2793-3493, 2793-3497
Fax: +20 (2) 2793-3496
E-mail: info@nfsa.gov.eg, Web site: <http://www.nfsa.gov.eg>

The Central Administration of Plant Quarantine (CAPQ)
Tel: +20 (2) 3335-1625, 3760-8575, Fax: +20 (2) 3760-8574
E-mail: ippc.egypt@capq.gov.eg, capqoffice@gmail.com, ippc.egypt@gmail.com, Tech.office.q@gmail.com
Web site: <http://www.capq.gov.eg>

General Organization for Veterinary Services (GOVS)

Tel: +20 (2) 3748-1750-51, Fax: +20 (2) 3748-1763

Email: govs-egypt@govs.gov.eg

Site: <http://www.govs.gov.eg>

Central Labs Administration

Tel: +20 (2) 2795-0096, 2794-9346, 2794-3517, 2795-8128, 2794-7371-72, 2794-7839

Fax: +20 (2) 2796-2248

Email: centralhealthlabs@yahoo.com Site: <http://www.healthlabs.net>

National Nutrition Institute (NNI)

Tel: +20 (2) 2532-4315, 2364-6413, 2364-3522

Fax: +20 (2) 2364-7476

Email: nniegypt@nni.org.eg

Egyptian Organization for Standardization and Quality control (EOS)

Tel: +20 (2) 2284-5524, 2284-5528

Fax: +20 (2) 2603-1351

Email eos@idsc.net.eg Site: <http://www.eos.org.eg>

Egyptian Stock Exchange

Tel: +20 (2) 2394-1900/1

Fax: +20 (2) 2395-5799

E-mail: info@egx.com.eg, Web site: <http://www.egx.com.eg>

Suez Canal Authority

Tel: +20 (64) 339-2515, 391-4784-85

Fax: +20 (64) 339-6222, 339-6333, 339-7222

E-mail: info@suezcanal.gov.eg, planning@suezcanal.gov.eg, Web site: <https://www.suezcanal.gov.eg>

Suez Canal Economic Zone

Tel.: +20 (62) 359-0004-6

Fax: +20 (62) 359-0003

E-mail: eman.farouk@sczone.eg, dina.wagih@sczone.eg, Web site: <http://www.sczone.eg>

New Egyptian Countryside Development Company (El Reef El Masry)

Tel.: +20 (2) 2342-1283/84

E-mail: info@elreefelmasry.com, atter@elreefelmasry.com, Web site: <http://www.elreefelmasry.com>

General Authority for Supply Commodities (Ministry of Supply & Internal Trading)

Tel: +20 (2)-2796-0766, 2796-0733, 2796-0788, 2796-1244, 2796-0644

Fax: +20 (2)-2796-0711, 2796-0733, 2796-1255, 2796-1233

Web site: <http://www.gasc.gov.eg>

New Urban Communities Authority

Tel: +20 (2) 3851-9879, 3851-9876, 3851-9875

E-mail: nuca-it@nuca.cloud.gov.eg, Web site: <http://www.newcities.gov.eg>

Egyptian Tax Authority

Tel: +20 (2) 2403-4896, 2403-4893, 2403-4891

Fax: +20 (2) 2794-7918

E-mail: info@salestax.gov.eg, appeals@salestax.gov.eg

Micro, Small & Medium Enterprise Development Agency (MSMEDA)

Tel: +20 (2) 3336-4873, 3332-2000

Fax: +20 (2) 3336-1985

E-mail: info@msmeda.org.eg, Web site: <http://www.msmeda.org.eg>

Telecom Egypt

Tel: +20 (2) 3131-5219, 3131-5219

Fax: +20 (2) 3131-6115

E-mail: investor.relations@telecomegypt.com, Web site: <http://te.eg>

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια, Επιχειρηματικοί Φορείς

Federation of Egyptian Chambers of Commerce

Tel: +20 (2) 2795-3677, 2795-8371, 2795-6066, 2794-2943

Fax: +20 (2) 2795-1164, 2794-5872, 2794-3801, 2795-8361

E-mail: info@fedcoc.org.eg, Web site: <http://www.fedcoc.org.eg>

Cairo Chamber of Commerce

Tel: +20 (2) 2795-8261/2, 2794-8491

Fax: +20 (2) 2796-3603, 2794-4328

E-mail: info@cairochamber.org.eg, Web site: <http://www.cairochamber.org.eg>

Alexandria Chamber of Commerce

Tel: +20 (3) 483-7804, 483-7805, 483-7807-08, 480-9339, 495-5167-68, 543-0209

Fax: +20 (3) 483-7806, 483-7788

E-mail: acc@alexcham.org, Web site: <http://english.alexcham.org>

Assiut Chamber of Commerce

Tel: +20 (88) 233-2082, 228-4116

Fax: +20 (88) 234-6044

Aswan Chamber of Commerce

Tel: +20 (97) 230-1177, 231-3214

Fax: +20 (97) 230-3084

Beni Suef Chamber of Commerce

Tel & Fax: +20 (82) 332-2094

E-mail: schamber@yahoo.com

Dakahlia Chamber of Commerce

Tel: +20 (50) 231-2730, 231-0670

Fax: +20 (50) 231-2720

E-mail: dkchamber@hotmail.com

Damietta Chamber of Commerce

Tel: +20 (57) 328-9294, 222-3177

Fax: +20 (57) 223-0632

E-mail: dam-champ-c@yahoo.com

Beheira Chamber of Commerce

Tel: +20 (45) 331-8207, 331-7531

Fax: +20 (45) 331-7531

Fayoum Chamber of Commerce

Tel: +20 (84) 633-1148

Fax: +20 (84) 633-2148

Giza Chamber of Commerce

Tel: +20 (2) 3569-3971, 3569-9965, 3572-1761

Fax: +20 (2) 3568-3971, 3776-5622

E-mail: info@gccegypt.org, Web site: <http://www.gccegypt.org>

Qalyubia Chamber of Commerce

Tel: +20 (13) 326-2477, 325-2177, Fax: +20 (13) 325-2177

E-mail: gal-coc-egy@yahoo.com

Minya Chamber of Commerce

Tel: +20 (86) 234-0196, 236-3232

Fax: +20 (86) 235-6885

Menofia Chamber of Commerce

Tel: +20 (48) 222-1511, 223-8889, Fax: +20 (48) 222-6611

El Wadi El Gedid Chamber of Commerce

Tel: +20 (92) 792-1528

Fax: +20 (92) 393-6955

Gharbeya Chamber of Commerce

Tel: +20 (40) 330-4090

Fax: +20 (40) 330-3793

Ismailia Chamber of Commerce

Tel: +20 (64) 391-5974

Fax: +20 (64) 391-1663

Kafr El Sheikh Chamber of Commerce

Tel: +20 (47) 323-2916, 256-3308

Fax: +20 (47) 321-3434

E-mail: ecockfs@yahoo.com

Marsa Matrouh Chamber of Commerce

Tel: +20 (46) 493-5864, 493-2237

Fax: +20 (46) 493-5864

Port Said Chamber of Commerce

Tel: +20 (66) 391-1663

Fax: +20 (66) 391-5974

Qena Chamber of Commerce

Tel.: +20 (96) 533-2412

Fax: +20 (96) 533-2690

Red Sea Chamber of Commerce

Tel & Fax.: +20 (65) 354-9298

Suez Chamber of Commerce

Tel: +20 (62) 333-1351-52

Fax: +20 (62) 332-3074

Sohag Chamber of Commerce

Tel: +20 (93) 232-3036, 230-5620

Fax: +20 (93) 331-0057

Sharqiya Chamber of Commerce

Tel: +20 (55) 234-9744

Fax: +20 (55) 230-2423

E-mail: info@sharkiachamber.com, Web site: <http://www.sharkiachamber.com>

North Sinai Chamber of Commerce

Tel: +20 (68) 336-0327, 335-7834

Fax: +20 (68) 336-0327

South Sinai Chamber of Commerce

Tel. & Fax: +20 (69) 377-3331

American Chamber of Commerce

Tel.: +20 (2) 3336-9081, 3336-9092, 3338-1050

Fax: +20 (2) 3338-1060

E-mail: info@amcham.org.eg, Web site: <http://www.amcham.org.eg>

German-Arab Chamber of Industry and Commerce

Tel.: +20 (2) 3336-8183

Fax: +20 (2) 3336-8026

E-mail: info@ahk-mena.com, Web site: <http://www.ahkmena.com>

Federation of Egyptian Industries
Tel: +20 (2) 2579-6590-2, 2579-7074-6
Fax: +20 (2) 2576-6593-4, 2576-6672
E-mail: info@fei.org.eg, Website: www.fei.org.eg

Chamber of Building Materials Industries
Tel: +20 (2) 2578-4638, 2576-7415, 2575-5166
Fax: +20 (2) 2576-7304, 2575-5149
E-mail: info@cbmegypt.com, cbmegypt@yahoo.com, Web site: <http://www.cbmegypt.com>

Chamber of Cereals, Grains, & Related Products
Tel: +20 (2) 2579-8901, 2577-0748
Fax: +20 (2) 2579-8971
E-mail: info@cerealsegy.org, Web site: <http://www.cerealsegy.org>

Chamber of Chemical Industries
Tel: +20 (2) 2579-7021, 2579-7031, 2575-0240
Fax: +20 (2) 2575-6117
E-mail: cciegy@yahoo.com, info@cci-egy.com

Chamber of Food Industries
Tel: +20 (2) 2574-8627
Fax: +20 (2) 2574-8312
E-mail: sahar@egycfi.org.eg

Chamber of Leather Industries
Tel: +20 (2) 2576-5404, 2575-9303
Fax: +20 (2) 2576-5632
E-mail: info@leatheregypt.com

Chamber of Metallurgical Industries
Tel: +20 (2) 2577-4667, 2577-8675
Fax: +20 (2) 2577-4556
E-mail: cmieg@idsc.net.eg

Chamber of Engineering Industries
Tel: +20 (2) 2577-4334, 2577-8060, 2577-4112
Fax: +20 (2) 2577-0889, 2575-3214
E-mail: info@ceiegypt.org, Web site: <http://www.ceiegypt.org>

Chamber of Petroleum & Mining
Tel: +20 (2) 2392-6462
Fax: +20 (2) 2393-0098
E-mail: pet.min.ch@fei.org.eg

Chamber of Printing Industries
Tel: +20 (2) 2577-0451
Fax: +20 (2) 2577-7925
E-mail: cpi@link.net

Chamber of Leather Tanning Industries
Tel: +20 (2) 2577-3915, 2577-9822
Fax: +20 (2) 2577-9676
E-mail: clt@idsc.net.eg

Chamber of Woodworking & Furniture Industries
Tel: +20 (2) 2577-1778, 2579-7939, 2579-7896
Fax: +20 (2) 2577-0358
E-mail: cwwfi@fei.org.eg

Chamber of Pharmaceutical Industries
Tel: +20 (2) 2393-7270
Fax: +20 (2) 2393-7260, E-mail: drugchamber@yahoo.com

Information Technology & Communication Chamber
Tel.: +20 (2) 2403-1987, 2403-1978, 2403-1985
Fax: +20 (2) 2403-1985
E-mail: cit@cit-fei.org

Healthcare Chamber
Tel. & Fax: +20 (2) 3337-4307
E-mail: hcp_chamber@fei.org.eg

Chamber of Ready-Made Garments
Tel.: +20 (2) 2528-8922
Fax: +20 (2) 2528-8933
E-mail: info.ecaht@gmail.com, Web site: <http://www.ecahtegypt.com>

Egyptian Businessmen's Association (EBA)
Tel: +20 (2) 3572-3020, 3573-6030, +20 (100) 538-4604-5
Fax: +20 (2) 3572-3855, 3573-7258
E-mail: eba@eba.org.eg, Website: <http://www.eba.org.eg>

Alexandria Business Association (ABA)
Tel: +20 (3) 484-8978, 484-8979
Fax: +20 (3) 487-2411, 487-2206
E-Mail: aba@aba.org.eg, Website: <http://aba.org.eg>

Egyptian Junior Businessmen's Association (EJB)
Tel: +20 (2) 2528-4094
Fax: +20 (2) 2528-4095
E-mail: info@ejb.org.eg, Web site : <http://www.ejb.org.eg>

Borg El Arab Investors Association
Tel: +20 (3) 459-3650
Fax: +20 (3) 459-1198
E-Mail: info@borgassoc.org, sofia_mhmd_2010@yahoo.com

Egyptian Small Enterprise Development Foundation
Tel: +20 (2) 3336-3980/1/2
Fax: +20 (2) 3336-3983
Web site: <http://www.esed-eg.com>

Sixth of October Investors Association
Tel.: +20 (2) 3697-4256, 3697-4250
Fax: +20 (2) 3697-4267
E-mail: info@social.com, Web site: <http://www.octinvestors.com.eg>

Sadat City Investors Association
Tel: +20 (48) 260-1614, 260-2992, 260-2968
Fax: +20 (48) 260-1468
E-mail: info@sadat-city.com, Web site: <http://sadat-city.com>

Tenth of Ramadan Investors Association
Tel: +20 (15) 363-655, +20 (55) 449-4406, 449-4429
Fax: +20 (55) 4494414
E-Mail: info.triaeg@yahoo.com, Web site: <http://triaeg.org>

4. Τράπεζες

National Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 2594-5000
Fax: +20 (2) 2594-5137
Web site: <http://www.nbe.com.eg>

Banque Misr
Phone: +20 (2) 2391-2172, 2391-2029, 2397-8853
Fax: +20 (2) 2390-8464, 2392-5768
Web site: <http://www.banquemisr.com>

Banque Du Caire
Phone: +20 (2) 2391-6499
Fax: +20 (2) 2395-0032
Web site: <http://www.banqueducaire.com>

Commercial International Bank (CIB)
Phone: +20 (2) 3747-2000
Fax: +20 (2) 3774-5332
Web site: <http://www.cibeg.com>

National Bank of Greece, Cairo Branch
Phone: +20 (2) 3337-0751
Fax: +20 (2) 3337-0579
Web site: <http://www.nbg.com.eg>

Bank Audi
Phone: +20 (2) 3534-3300
Fax: +20 (2) 3536-2120
Web site: <http://www.bankaudi.com.eg>

Qatar National Bank Al Ahli
Phone: +20 (2) 2770-7000-03
Fax: +20 (2) 2770-7799
Web site: <http://www.qnbalahli.com>

Bank of Alexandria
Phone: +20 (2) 2399-2000
Web site: <http://www.alexbank.com>

Arab Bank
Phone: +20 (2) 3531-4800
Web site: <http://www.arabbank.com.eg>

African Export Import Bank
Phone: +20 (2) 2456-4100-03, 2451-5201-02
Fax: +20 (2) 2456-4110, 2451-5008
Web site: <https://www.afreximbank.com>

Bank ABC-Egypt (Arab Banking Corporation Egypt)
Phone: +20 (2) 2586-1199, 2586-1000
Fax: +20 (2) 2811-1555
Web site: <https://www.bank-abc.com>

Arab International Bank
Phone: +20 (2) 2391-8794, 2391-6391, 2391-6492, 2391-6120
Fax: +20 (2) 2391-6233, 2391-2319
Web site: <http://www.aib.com.eg>

Attijariwafa Bank S.A. (πρώην Barclays Bank Egypt)
Phone: +20 (2) 2529-6100, 2529-1300
Web site: <http://www.attijariwafabank.com.eg>

Citibank N.A. Egypt
Phone: +20 (3) 483-9341-42
Fax: +20 (3) 487-4363

Credit Agricole Egypt
Phone: +20 (2) 3332-9300
Web site: <http://www.ca-egypt.com>

Export Development Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 2810-1536, 2810-1548-49, 3338-7085
Web site: <http://www.ebebank.com>

Faisal Islamic Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 3333-0930, 3333-0979, 3762-1285-87, 3762-1289
Fax: +20 (2) 3762-1281
Web site: <http://www.faisalbank.com.eg>

Housing & Development Bank (HDB)
Phone: +20 (2) 3748-1361
Fax: +20 (2) 3749-9388
Web site: <http://www.hdb-egy.com>

HSBC Bank Egypt SAE
Phone: +20 (2) 3535-9100, 3535-9600, 3535-9800, 2529-6900, 2529-6940, 2529-6970
Web site: <http://www.hsbc.com.eg>

Egyptian Housing Finance (E.H.F.C.)
Phone: +20 (2) 3761-1004-05
Fax: +20 (2) 3761-6943
Web site: <http://www.ehfc.com.eg>

Egyptian Gulf Bank
Phone: +20 (2) 2594-8528
Web site: <http://www.eg-bank.com>

Industrial Development & Workers Bank of Egypt (IDBE)
Phone: +20 (2) 2578-4635
Fax: +20 (2) 2578-6580

Mashreq Bank Egypt
Phone: +20 (2) 2456-1580
Web site: <http://www.mashreqbank.com/egypt>

Misr Financial Investments
Phone: +20 (2) 3749-8537-38, 3335-4692
Fax: +20 (2) 3749-3374
Web site: <http://www.mfic-sae.com>

Misr Iran Development Bank
Phone: +20 (2) 3572-7311
Fax: +20 (2) 3570-1185
Web site: <http://www.midb.com.eg>

National Investment Bank
Phone: +20 (2) 2798-7406, 2798-7401, 2798-7273, 2798-7399, 2794-3088, 2794-1336
Web site: <http://www.nib.gov.eg>

Al Ahli Bank of Kuwait
Phone: +20 (2) 3535-2790-91
Web site: <http://www.abkegypt.com>

Société Arabe Internationale de Banque
Phone: +20 (2) 3332-5270
Web site: <http://www.saib.com.eg>

Suez Canal Bank
Phone: +20 (2) 2160-1879
Web site: <http://scbank.com.eg/IndexEN.aspx>

The United Bank
Phone: +20 (2) 2792-0146-49
Fax: +20 (2) 2792-0153
Web site: <https://www.theubeg.com>

Blom Bank Egypt
Phone: +20 (2) 3332-2770-09
Fax: +20 (2) 3749-4508, 3749-4168, Web site: <http://www.blombankeypt.com>

Emirates National Bank of Dubai Egypt
Phone: +20 (2) 2366-1000
Web site: <http://www.emiratesnbd.com.eg>

Arab Investment Bank Egypt
Phone: +20 (2) 2577-0376
Fax: +20 (2) 2773-9286
Web site: <http://www.aibegypt.com>

Ahli United Bank
Phone: +20 (2) 2249-9500, 2249-9900, 2249-9700
Fax: +20 (2) 2613-5160
Web site: <https://www.ahliunited.com/eg>

Al Baraka Bank of Egypt
Phone: +20 (2) 2160-0118
Web site: <http://www.albaraka-bank.com.eg>

National Bank of Kuwait (NBK)
Phone: +20 (2) 2614-9400
Web site: <https://www.nbk.com/egypt.html>

Abu Dhabi Islamic Bank Egypt
Phone: +20 (2) 3828-9300
Web site: <https://www.adib.eg>

Union National Bank Egypt
Phone: +20 (2) 3828-0700
Web site: <https://www.unb-egypt.com/en/personal>

Arab African International Bank
Phone: +20 (2) 2673-3107
Web site: <http://www.aaib.com>

National Bank of Abu Dhabi Egypt
Phone: +20 (2) 2407-5000, 2407-5300
Fax: +20 (2) 2400-5410, 2407-5295
Web site: <https://www.bankfab.com/en-eg>

Bank of Nova Scotia Cairo Branch
Phone: +20 (2) 3747-9800-05
Fax: +20 (2) 3747-9807-08

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

Egypt Expo & Convention Authority (EECA)
Tel.: +20 (2) 2263-3222
Fax: +20 (2) 2263-4640
E-mail: eeeca@eeeca.gov.eg, Web site: <http://www.eeca.gov.eg>

IFP EGYPT

Tel.: +20 (2) 2537-8949

E-mail: info@ifpegypt.com, Web site: <http://www.ifpegypt.com>

Konzept Exhibitions & Event Management

Tel: +20 (2) 2524-5187-88

Fax: +20 (2) 2524-5199

Email: info@konzept-egypt.com, Web site: <http://www.konzept-egypt.com>

Green Land for Organizing Exhibitions & Conferences

Tel.: +20 (2) 2082-2137, 2082-2109

Fax : +20 (2) 2082-2108

Mobile : +20 128 363-3814, 100 364-8329

E-mails: info@egymedica.com, marketing@egymedica.com

Vision Fairs Co.

Tel.: +20 (2) 3335-5423

Fax: +20 (2) 3336-7979

Email: info@visionfairs.com, Web site: <http://visionfairs.com>

Pyramids International Co.

Tel: +20 (2) 2623-3190

Fax: +20 2 2623-3191

Email: info@pyramidsfaireg.com, Web site: <http://pyramidsfaireg.com>

DMG Events Middle East

Tel. +20 (2) 2753-8401, +20 100 178-3246 (Ms. Noha Kabbani, Project Manager)

E-mail: noha-egyps@acg-itf.com, egyps.conference@dmgevents.com

Tel.: +97 (1) 4445-3631, 5699-07089

Emails: iosineheijmans@dmgeventsme.com, mennalotfy@dmgeventsme.com

Official Representative for Greece: Paul Kyriazis

Tel.: +(30) 210-9616-109, +(30) 6932-336149

E-mail: paulkyriazis@pmk.gr

International Exhibition Organizing Group - IGM

Tel. +20 (2) 2342-3934

Fax: +20 (2) 2342-3935

Mobile: +20 111 555-8710

Emails: graintech@igmfairs.com, info@igmfairs.com, info@graintecheg.com, Web site:

<http://www.igmfairs.com>, <https://graintecheg.com>

Al Ahram Advertising Agency

Tel.: +20 (2) 2770-4550, 2770-4254

Fax: +20 (2) 2578-5889

Informa Co.

Tel.: +20 (2) 2322-6969, 2322-6980

E-mails: infor.egypt@informa.com, ed.johnson@informa.com, Ramy.Boushra@informa.com, dina.abuelrish@informa.com, mostapha.khalil@informa.com, faariss.khalil@informa.com, alexander.edwards@informa.com, northafricahealth@informa.com, afmexpo@informa.com, mohamed.abdelhamid@informa.com, hanaa.youssef@informa.com, rania.salaheldin@informa.com, nadine.salama@informa.com

Art Line Co.

Tel.: +20 (2) 2753-8323, 2273-2237

Emails: int.sales@acg-itf.com, hosni.fouad@artline.com.eg, Web site: <http://www.artline.com.eg>

Cairo Expo Marketing & Exhibitions

Tel.: +20 106 502-0377, 127-501 6033, 106 750-0966

Emails: info@cairoexpo.net, info@hvacregypt.com, Web site: <http://www.cairoexpo.net>, <http://www.hvacregypt.com>

Universal Trade Fairs
Tel.: +20 100 608-8019, +20 (2) 2359-4110
Fax: +20 (2) 2378-0458
Emails: info@egybeautyexpo.com, int.sales@egybeautyexpo.com, int2.egybeautyexpo@outlook.com,
gm@egybeautyexpo.com, Web site: <http://utfexpo.com>

Defile D'Egypte Co.
Tel.: +20 (2) 2401-9488, 2403-5345
Fax: +20 2 2405-1618
Email: info@defiledegypte.com, Web site: <http://defiledegypte.com/main.htm>

Dar El Menyawi for Organizing Exhibitions
Tel.: +20 (3) 302-2891
Fax: +20 (3) 345-9533

Egyptian Group for Marketing
Tel: +20 (2) 2261-9160, 2405-0151, 2405-1909
Fax: +20 (2) 2263-5215
Mobile: +20 122 179-9060
Email: info@hace.com.eg, Web site: <http://www.hace.com.eg>

Events Middle East
Tel.: +20 (2) 3912-0659
Fax: +20 (2) 3825-0812
E-mail: info@events-me.com, Web site: <http://www.events-me.com>

Al Awael for International Trade Fairs (ATF)
Tel.: +20 (2) 2358-0982, 2767-0146
Fax: +20 (2) 2358-0982
E-mail: info@atf-egy.com, Web site: <https://atf-egy.com/index.aspx>

Arab African Conferences & Exhibitions (ACE)
Tel.: +20 (2) 2378-1592
Fax: +20 (2) 2378-0458

Arabian German for Exhibitions S.A.E.
Tel.: +20 (2) 2270-3584-85
Fax: +20 (2) 2270-3586
E-mail: info@arabiangerman.com, Web site: <http://www.arabian-german.com>

Middle East Trade Fairs
Tel.: +20 (2) 3335-7494, 3761-2758
Fax: +20 (2) 3761-7898
E-mails: info@apexcairo.net, info@mtf-fairs.com, Web site: <http://www.apexcairo.net>

Sama Marketing Business
Tel. & Fax: +20 (2) 3353-9456
Mobiles: +20 100 727-4969, 111 647-5842, 122 756-4203
E-mails: info@smbegypt.com, smbegypt@link.net, Web site: <http://www.smbegypt.com>

International Trade Expo Co.
Tel. & fax: +20 (2) 2261-5141
Mobiles: +20 100 164-5408, 101 452-6699

Global for Organizing Local & International Exhibition Co.
Tel.: +20 (2) 3703-4409
Mobile: +20 114 055-5569

Egy Health Expo
Tel: +20 100 651-2802, 120 038-9400, 100 604-5156
Fax: +20 (2) 3338-6304
E-mail: info@egyhealthexpo.com, Web site: <http://www.egyhealthexpo.com/en>

Nile Trade Fairs
Tel.: +(202) 2671-2287, 2670-5239, 2275-3634
Fax: +(202) 2275-3634
E-mail: info@nilefairs.com, Web site: <http://www.nilefairs.com>

Egytec Engineering Co.
Tel.: +20 (2) 2736-7549, 2735-5877, 2735-5837
Fax: +20 (2) 2735-8801
Emails: info@egytraffic-africa.com, marketing@egytraffic-africa.com, sales@egytraffic-africa.com,
Web site: <http://egytraffic-africa.com>

Innova Trade Fairs
Tel.: +20 (2) 26036739, +20 101 200-2727
E-mails: info@innovafairs.com, info@packafrica.org, Web site: <http://www.packafrica.org>

6. Ξενοδοχεία

Le Meridien Cairo Airport
Tel: +20 (2) 2265-9000
www.marriott.com/hotels/travel/caiam-le-meridien-cairo-airport/?program=spg

Hilton Heliopolis
Tel: +20 (2) 2267-7730
www3.hilton.com/en/hotels/egypt/hilton-cairo-heliopolis

Cairo Marriott Hotel
Phone: +20(2) 2728-3000
Fax: +20(2) 2728-3001
Web site: <http://www.caiomarriotthotel.com>

Hilton Cairo Zamalek
Tel: +20 (2) 2737-0055
www3.hilton.com/en/hotels/egypt/hilton-cairo-zamalek-residences-CAIZRH1

InterContinental City Stars Cairo
Phone: +20(2) 2480-0100
Fax: +20(2) 2480-0200
Web site: <https://www.ihg.com/intercontinental/hotels/gb/en/cairo/crohc/hoteldetail>

Semiramis InterContinental
Phone: +20(2) 2798-8000
Web site: <https://www.ihg.com/intercontinental/hotels/gb/en/cairo/croha/hoteldetail>

Conrad Cairo Hotel
Phone: +20 (2) 2580-8000
Fax: +20 (2) 2580-8080
Web site: <http://conradhotels3.hilton.com/en/hotels/egypt/conrad-cairo-CAICIC1/index.html>

Grand Nile Tower Hyatt Hotels Cairo
Phone: +20 (2) 2365-1234
Fax: +20 (2) 2362-1927
E-mail: info@grandniletower.com, <http://grandniletower.com>

Four Seasons Cairo Nile Plaza
Phone: +20 (2) 2791-7000
Fax: +20 (2) 2791-6900
Web site: <http://www.fourseasons.com/caironp>

Ramses Hilton Hotel
Phone : +20 (2) 2577-7444
Fax: +20 (2) 2575-2942
E-mail: ramses@hilton.com
Web site: <http://www3.hilton.com/en/hotels/egypt/ramses-hilton-CAIRHTW/index.html>

Nile Ritz-Carlton Hotel
Phone: +20 (2) 2577-8899
E-mail: Rc.cairz.leads@ritzcarlton.com
Web site: <http://www.ritzcarlton.com/en/hotels/middle-east/cairo#Hotel>

Sofitel Gezira Hotel
Phone: +20 (2) 2737-3737
Fax: +20 (2) 2739-8298
Web site: <http://www.sofitel.com>

Fairmont Nile City Hotel Cairo
Phone: +20 (2) 2461-9494
Web site: <http://www.fairmont.com/nile-city-cairo>

Kempinski Nile Hotel Cairo
Phone: +20 (2) 2798-0000
Web site: <https://www.kempinski.com/ar/cairo/nile-hotel>

Hotels in New Cairo

Royal Maxim Palace Kempinski Cairo
Tel: +20 (2) 2249-5300
www.kempinski.com/en/cairo/royal-maxim-palace-kempinski-cairo

Dusit Thani Lake View
Tel: +20 (2) 2614-0000
www.dusit.com/dusitthani/lakeviewcairo

JW Marriott
Tel: +20 (2) 2411-5588
www.marriott.com/hotels/travel/caijw-jw-marriott-hotel-cairo

7. Διπλωματικές αποστολές

Embassy of Austria in Cairo
Tel: +20 (2) 3570-2975, Fax: +20 (2) 3570-2979
E-mail : kairo-ov@bmeia.gv.at
Web site: www.bmeia.gv.at/ceb-kairo

Embassy of Belgium in Cairo
Tel: +20 (2) 2794-7494, Fax: +20 (2) 2794-7239
E-mail : cairo@diplobel.fed.be
Web site: www.egypt.diplomatie.belgium.be

Embassy of Bulgaria in Cairo
Tel: +20 (2) 2736-3025, Fax: +20 (2) 2736-3826
E-mail : embassy.cairo@mfa.beg
Web site: www.mfa.bg/embassies/egypt

Embassy of Canada in Cairo
Tel: +20 (2) 2461-2200, Fax : +20 (2) 2461-2201
E-mail : cairo@international.gc.ca
Web site: www.international.gc.ca

Embassy of the Republic of Cyprus in Egypt
Tel: +20 (2) 2737-7012-14, Fax: +20 (2) 2737-7016
E-mail: cairoembassy@mfa.gov.cy
Web site: http://www.mfa.gov.cy/mfa/Embassies/Embassy_Cairo.nsf/DMLindex_en/DMLindex_en?OpenDocument

Embassy of the Czech Republic in Cairo
Tel: +20 (2) 3333-9700, Fax: +20 (2) 3748-5892
E-mail: cairo@embassy.mzv.cz
Web site: www.mzv.cz/cairo

Royal Danish Embassy in Cairo

Tel: +20 (2) 2461-6630, Fax: +20 (2) 2461-9330

E-mail: caiamb@um.dk

Web site: <http://egypten.um.dk>

Embassy of Finland in Cairo

Tel: +20 (2) 2736-3722 , Fax: +20 (2) 2737-1376

E-mail: sanomat.kai@formin.fi

Web site: <http://www.finland.org.eg>

Embassy of France in Cairo

Tel: +20 (2) 3567-3200, Fax: +20 (2) 3567-3201

E-mail: questions@ambafrance-eg.org

Web site: www.eg.ambafrance.org

Embassy of Germany in Cairo

Tel: +20 (2) 2728-2000, Fax: +20 (2) 2728-2159

E-mail: info@kairo.diplo.de

Web site: www.kairo.diplo.de

Embassy of Hungary in Cairo

Tel: +20 (2) 2735-8634, 2737-0019, Fax: +20 (2) 2735-8648

E-mail: mission.cai@mfa.gov.hu

Web site: www.kairo.mfa.gov.hu

Embassy of Ireland in Cairo

Telefax: +20 (2) 2728-7100, Fax: +20 (2) 2736-2863

E-mail: cairoembassy@dfa.ie

Web site: www.dfa.ie/irish-embassy/egypt

Embassy of Italy in Cairo

Tel: +20 (2) 2794-3194, Fax: +20 (2) 2794-0657

E-mail: ambasciata.cairo@esteri.it

Web site: www.ambilcairo.esteri.it

Embassy of Latvia in Cairo

Tel: +20 (2) 2738-4188, Fax: +20 (2) 2738-4189

E-mail: emhassy.egypt@mfa.gov.lv

Web site: www.mfa.gov.lv/egypt

Embassy of Malta in Cairo

Tel: +20 (2) 2461-9960, Fax: +20 (2) 2461-9962

E-mail: maltaembassy.cairo@gov.mt

Web site link: www.foreignaffairs.gov.mt/en/Embassies/ME_Cairo/Pages/ME_Cairo.aspx

Royal Netherland Embassy in Cairo

Tel: +20 (2) 2739-5500, Fax: +20 (2) 2736-3821

E-mail: kai@minbuza.nl

Web site: www.netherlandsendyoun.nl

Royal Norwegian Embassy in Cairo

Tel: +20 (2) 2728-3900, Fax: +20 (2) 2728-3901

E-mail: emb.cairo@mfa.no

Web site: www.norway.no/en/egypt

Embassy of Romania in Cairo

Tel: +20 (2) 2736-0107, Fax: +20 (2) 2736-0851

E-mail: cairo@mae.ro, Web site: www.cairo.mae.ro

Embassy of Russia in Cairo

Tel: +20 (2) 3748-9353-55, Fax: +20 (2) 3760-9074

E-mail: rus.egypt@mail.ru

Web site: www.egypt.mid.ru

Embassy of the Slovak Republic in Cairo
Tel: +20 (2) 3335-8240, 3335-7544, Fax: +20 (2) 3335-5810
E-mail: emb.cairo@mzv.sk
Web site: www.mzv.sk/web/kahira-en

Embassy of Slovenia in Cairo
Tel: +20 (2) 3749-8171, Fax: +20 (2) 3749-7141
E-mail: vka@gov.si
Web site: <http://cairo.embassy.si>

Embassy of Spain in Cairo
Tel: +20 (2) 2735-6437 / 397, Fax: +20 (2) 2735- 2132
E-mail: emb.elcairo@maec.es
Web site: www.exteriores.gob.es/ebajadas/elcairo

Embassy of Sweden in Cairo
Tel: +20 (2) 2728-9200, Fax: +20 (2) 2728-9260
E-mail: ambassaden.kairo@gov.se
Web site: www.swedenabroad.se/en/embassies/egypt-cairo

British Embassy in Cairo
Tel: +20 (2) 2791- 6000, Fax: +20 (2) 2791- 6130
E-mail: commercial.cairo@fco.gov.uk
Web site: www.gov.uk/world/organisations/british-embassy-cairo

Embassy of the United of States in Cairo
Tel: +20 (2) 2797-3300, Fax: +20 (2) 2797-3200
Web site: www.eg.usembassy.gov

8. Διεθνείς-Περιφερειακοί Οικονομικοί Οργανισμοί

EU Delegation to Egypt
Tel: +20 (2) 2461-9860
Fax: +20 (2) 2461-9884
E-mail: delegation-egypt@eeas.europa.eu
Web site: https://eeas.europa.eu/delegations/egypt_en

European Investment Bank, Representation to Egypt
Tel.: +20 (2) 2461-9890
Fax: +20 (2) 2461-9891
E-mail: cairo@eib.org
Web site: <https://www.eib.org>

United Nations Development Program (UNDP)
Tel & Fax: +20 (2) 2574-2620
E-mail: registry.eg@undp.org
Web site: <http://www.eg.undp.org>

World Bank
Tel.: +20 (2) 2461-9983-85
E-mail: ewahby@worldbank.org
Web site: <http://www.worldbank.org/en/country/egypt>

African Export Import Bank (AFREXIM)
Tel: +20 (2) 2456-4100/01/02/03, 2451-5201/02
Fax: +20 (2) 2456-4110, 2451-5008
Website: www.afreximbank.com

African Development Bank, Egypt Country Office (AFDB)
Tel: +20 (2) 2256-3790/01
Fax: +20 (2) 2256-3792
E-mail: M.BLOMBERG@AFDB.ORG
Web site: www.afdb.org

EBRD Egypt
Tel.: +20 (2) 2322-5900, +20 (3) 541-9155
Web site: www.ebrd.com/egypt.html

International Finance Corporation (IFC)
Tel: +20 (2) 2461-4200
E-mail: WLabadi@ifc.org
Web site: www.ifc.org

KfW Office Cairo
Tel.: +20 (2) 2736-9525
Fax: +20 (2) 2736-3702
E-mail: KfW.Cairo@kfw.de
Web site: <https://www.kfw-entwicklungsbank.de/International-financing/KfW-Development-Bank/Local-presence/North-Africa-and-Middle-East/Egypt>

GIZ Office Cairo
Tel.: +20 (2) 2735-9750
Fax: +20 (2) 2738-2981
E-mail: giz-aegypten@giz.de
Web site: <https://www.giz.de/en/worldwide/319.html>

Cairo Regional Center for International Commercial Arbitration
Tel: +20 (2) 2735-1333/35/37
Fax: +20 (2) 2735-1336
E-mail: info@crcica.org
Web site: <https://crcica.org>

9. Ελληνική Ομογένεια

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΪΡΟΥ
Tel: +20 (2) 2591-3945, 2593-3372
Fax: +20 (2) 2588-4652
E-mail: greek.com@link.net
Web site: <http://ekkairo.org>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
Tel: +20 (3) 484-8484, 486-5084, 486-8496
Fax: +20 (3) 487-4854
E-mail: info@ekalexandria.org
Web site: <http://ekalexandria.org>

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΪΡΟΥ
Tel: +20 2 2574-1190
Fax: +20 2 2575-4970
E-Mail: info@greekchambercairo.com, admin@greekchambercairo.com
Web site: http://www.greekchambercairo.com/docs_en

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
Tel: +20 (3) 486-8583, 486-2974
Fax: +20 3 486-2698
E-mail: greekchamber@link.net